

ÅRSREDOVISNING 2012

Haninge
kommun

ÅRSREDOVISNING 2012

Haninge
kommun

Innehållsförteckning

INLEDNING

Ett expansivt Haninge.....	5
Året i korthet.....	6
Vad kostar det?.....	8
Fem år i siffror.....	9
Organisation.....	10
Haninge kommuns styrmodell.....	11

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Sammanfattning.....	12
Hållbar matsedelsutveckling.....	13
Utveckling ur olika perspektiv.....	15
Kommunfullmäktiges mål.....	18
Kvalitet.....	27
Internkontroll.....	30
Personal.....	31
Finansiell analys.....	32
Sammanställning koncernen.....	38
Framtid.....	41

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kommunstyrelsen.....	43
Grund- och förskolenämnden.....	47
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	51
Kultur- och fritidsnämnden.....	55
Miljönämnden.....	59
Socialnämnden.....	61
Stadsbyggnadsnämnden.....	65
Äldrenämnden.....	69
Södertörns upphandlingsnämnd.....	73
Södertörns överförmyndarnämnd.....	74

ÅRSBOKSLUT

Resultaträkning och kassaflödesanalys.....	76
Balansräkning.....	77
Noter.....	78
Resultat- och balansräkning, vatten och avlopp.....	82
Noter, vatten och avlopp.....	83
Redovisningsprinciper.....	84
Ordlista.....	85

REVISIONSBERÄTTELSE.....	86
--------------------------	----

Utgiven av Haninge kommun 2013.

Producerad av: Haninge kommun i samarbete med Åva Group, www.avagroup.se

Form & originalproduktion: Haninge kommun i samarbete med Åva Group, www.avagroup.se

Copy (bildtexter): Catarina Heilborn, Haninge kommun

Bild framsida: Stegsholm – Gålö fotograferad av Fredrik Hjerling

Bilder baksida: Fredrik Hjerling, bildarkivet.se och Shutterstock.com

Tryck: Davidsons Tryckeri AB

MARTINA MOSSBERG
Foto: Fredrik Hjerling

Ett expansivt Haninge

Haninge växer. Fler och fler flyttar hit, strax är vi 80 000 invånare i kommunen. Det ställer större och större krav på service och infrastruktur. Det behövs fler bostäder, fler dagisplatser och bra skolor. Och expansion är en känslig fas i utvecklingen.

Jag är stolt över att kunna säga att vi hittills har klarat det bra. 2012 gjorde vi ett resultat på drygt 72 miljoner kronor (mnkr). Med det visar vi att invånarna kan känna förtroende för vårt sätt att hushålla med kommunens resurser.

Detta skapar också en god grund för fortsatta välfärds-satsningar. Äldrenämnden fick under 2012 ett tillskott på 41 mnkr. Vår äldreomsorg uppmärksammas för ett fram-synt och gediget arbete, inte bara av Socialstyrelsen och andra organisationer utan också av de äldre själva. Dialog med brukarna utvecklar inte bara tjänsterna, det ger också ledarska-pet och personalen möjlighet att förkovra sig i ett ständigt lärande. Och det är den vägen vi vill gå.

För ett framtida Haninge är de unga oerhört viktiga. Därför har vi sagt att Haninge ska ha Sveriges bästa skolor. Mycket arbete återstår innan vi är där men det råder ingen tvekan om att vi är på rätt väg. Det visar flera olika resul-tat. Strategin med målet kunskap till 100 procent har effekt. För att vidmakthålla denna utveckling satsade vi under det gångna året på lärarna, med kompetensutveckling och höjda löner. Extra satsningar gjordes också på förskolor och skolor på Dalarö, Ornö, Muskö och Utö.

Framtidskommunen Haninge tar också ansvar för livs-stilen. Vi har jorden till låns av våra barn, har någon klokt uttryckt det. Vi har tagit fasta på detta. Kommunstyrelsen har antagit en genomtänkt strategi för ekologisk hållbarhet. En direkt följd av detta är att kommunens inköp i dag till stor del är ekologiska och faktiskt överskrider målet med fem procentenheter. Det finns också en plan över hur miljö-medvetandet ska öka hos barn och unga.

Vi betonar vikten av en god hälsa. I kommunens regi genomförs en Hälsovecka, en inspirationskälla till ett sunt levnadssätt. Mera inspiration kan Matveckan bidra med, ett årligt arrangemang i samarbete med flera lokala aktörer.

Utvecklingen hos de unga är på många sätt mycket gläd-jande. Unga som mår bra blir motiverade att lära och att en-gagera sig. Stockholmsenkäten visar att allt färre ungdomar röker, dricker alkohol eller knarkar. Ett starkt föreningsliv är en av orsakerna till detta. I Haninge finns ett rikt utbud för teater- musik- eller konstintresserade.

För många unga är idrotten en viktig del av livet. Haninges ambition är att bli den bästa idrottskommunen i Sverige. I Haninge finns idrottsakademier som är bland de bästa i Sverige och i London-OS deltog sju olympier med Haningeanknytning. Idrotten är utan tvekan en del av det goda samhället.

Det goda samhället är också den trygga miljön. Det i sin tur är inte bara tryggare cykelstråk eller arbete med våld i nära relationer. Det är även utveckling av medborgarnas infly-tande och möjligheter att påverka politiken. Vi strävar mot ett Haninge där ingen röst är för svag för att höras. Där-för öppnar vi nya vägar för den demokratiska processen, där e-förslag är det nyaste tillskottet. I dag kan en Haningebo utöva inflytande genom medborgarförslag, medborgardia-log och Synpunkt Haninge. Denna utveckling gagnar den mångfald vi så gärna ser.

Arbetet för fler bostäder fortsätter. Första spadtaget togs både vid Ribby ängar och för en ny stadsdel, Vega, där det planeras bostäder för 10 000 människor, har börjat byggas. I Västerhaninge byggs bland annat 300 hyresbostäder. Planeringen för en ny stadskärna fortsätter, snart börjar byg-get av Haningeterrassen i centrala Handen. 450 bostäder, butiker och en ny bussterminal uppförs i direktanslutning till pendeltågsstationen. Det är länge än innan sista ham-marslaget har slagits och vid allt byggande läggs stor vikt på miljö- och klimatpåverkan. Den nya Höglundaskolan är ett utmärkt exempel på hur man bygger för att minska energi-användningen.

Det ska också bli enklare att starta, utveckla och driva företag i Haninge. Därför har vi en pågående dialog med befintliga företag, bland annat genom arbetsplatsbesök och frukostmöten. Dessa samtal ökar kunskap och förståelse, både för företag och politik, och ger en grogrund för utveck-ling och nya idéer. Företagandet är viktigt för ett balanserat och gott samhälle.

Som kommunpolitiker finns det alltid en enkel väg för att erbjuda den kommunala service som behövs, och det är att ta mer pengar från invånarna genom skattehöjningar. Vi i kom-munledningen i Haninge har valt en annan väg. Vi lägger vår energi på att effektivisera kommunens organisation och se till att varenda skattekrona används på bästa sätt. Vi har i dag ordning på ekonomin och det är jag mycket stolt över. Det bidrar också till att vi kan anta de utmaningar som finns, inte bara i det praktiska, utan också i konventioner, föreställningar och uppfattningar.

Under 2013 fortsätter vi att satsa på flera roliga projekt och vårt mål är att ekonomin ska vara stabil även kommande år. Det är bara med hjälp av en stark ekonomi som vi klarar framtidens välfärd och de utmaningar vi står inför.

Martina Mossberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Året i korthet

JANUARI

Kommunen införde **tillbakaboendegaranti** som garanterar den som bor på äldreboende att bo kvar när den blivit änka/änkling, samt förtur till seniorlägenhet.

FEBRUARI

Äldrenämnden fick **förstärkt budget** med 41 miljoner kronor (mnkr) för att kompensera för ökat antal äldre invånare och för fortsatt god kvalitet i verksamheten.

Kommunen **sålde mark vid Valla gränd** i Handen. Bygge av äldreboende och förskola påbörjades senare under året.

Ny kostpolicy antogs.

MARS

En **strategi för ekologisk hållbarhet** antogs som gäller för biologisk mångfald, vatten, klimat, livsmedel samt konsumtion och återvinning.

Ekopilotprojekt startade i samarbete med KTH och Tyresö. Ekopiloterna – tio hushåll och sex kommunala enheter – fick lära sig hur man lever klimat- och miljövänligt när det gäller resor, konsumtion/avfall/återvinning, semester, mat, el och vatten.

För andra året deltog Haninge i den **internationella mässan MIPIM** i Cannes för investerare och företag i fastighetsbranschen.

Miljö- och klimatdag firades i Haninge kulturhus för att uppmärksamma viktiga klimatfrågor. Haningeborna uppmärksades också att delta i den globala klimatmanifestationen Earth Hour.

Bekämpning av jättelokan startade utifrån kommunens kartläggning av de platser där jättelokan växer.

Studio Lakeside invigdes och ger möjlighet för ungdomar att **producera egen musik**.

APRIL

Vid **Näringslivets dag** korades Årets företagare Ulrika och Arne Lundin, Biothema AB, och Årets nyföretagare Madeleine Bille, Capability.

Skolresultaten förbättrades visade SKL:s rapport Öppna jämförelser för grundskolan 2012. Haninge klättrade från plats 268 till 214 av Sveriges 290 kommuner.

Haninge kom på andra plats i Stockholmsregionen med sitt arbete **entreprenörskap i skolan** enligt Ung Företagsamhet (UF).

Kommunen arrangerade en **avloppsmässa** för att ge medborgarna möjlighet att lära sig mer om regler och kostnader när det gäller enskilt avlopp.

MAJ

Handens förskolor fick 200 000 kronor ur Klimatmiljonen och pengarna användes till en pedagogisk miljöhandbok för små barn.

Äldreomsorgen fick gott betyg i brukarundersökningen. Nio av tio var i hög grad nöjda med personalens bemötande, en betydande förbättring jämfört med 2011.

Hälsoveckan genomfördes med ett 50-tal hälsoaktörer – öppet hus, prova på-aktiviteter och föreläsning av livsstilsprofessor Mai-Lis Hellénus från Karolinska Institutet.

En **ny näringslivsstrategi** godkändes. Kommunen kommer bli att knyta till sig ett rådgivande organ för sitt näringslivsarbete, en s k Advisory Board. Ett utvecklingsbolag för att främja utveckling och etablering av företag i Handen ska skapas.

Tungelsta **skatepark** invigdes.

JUNI

Haninges mål och budget 2013–2014 fastställdes. Verksamheterna fick **134 mnkr kronor mer i budget 2013 jämfört med 2012.** Satsningar ska göras på barn, unga, äldre, de i behov av social omsorg och på utveckling av stadskärne- och näringslivsarbetet.

300 ungdomar erbjöds **sommarjobb** på parkavdelningen, fritidsgårdar, förskolor, inom äldreomsorg och hos föreningar. Nytt koncept var **sommarlovsentreprenörer** då ungdomar själva fick driva företag utifrån egen affärsidé.

Samråd genomfördes för **Haningeterrassens** detaljplan som visar hur Handenterminalen kan bli en attraktiv stadsmiljö med bostäder, butiker och verksamheter.

En **ny besöksnäringstrategi** godkändes.

Dalarö och Utö blev utvalda att tillsammans med orter i övriga skärgårdskommuner i Stockholm få del av **regeringens satsning på besöksnäringen, 60 mnkr under tre år.**

JULI

Ett nytt **plan- och byggcenter öppnade** på entréplanet i kommunhuset för att hjälpa medborgarna i olika bygglovsfrågor.

Allt färre Haningeungdomar röker, dricker alkohol eller använder narkotika visade Stockholmsenkäten 2012. Sedan år 2002 har andelen elever i år 9 som inte dricker alkohol alls nästan fördubblats från 31 till 56 procent.

De ekologiska inköpen ökade. Vid halvårsskiftet var 21 procent av livsmedelsinköpen ekologiska, en ökning med tre procentenheter på sex månader.

AUGUSTI

Haningedagen genomfördes i Rudanområdet med artister som Experience Dimitri Keiski, Rev. Norris Turner, Clownen Manne, Johanna Westman & Kökskvartetten samt Gustens Svänggång.

Arbetet med **ny översiktsplan för Haninge** startade. Den ska visa kommunens långsiktiga fysiska utveckling.

En lättläst del infördes på haninge.se, och likaså en **mini-webb på fem språk** med kort information om kommunen på finska, spanska, polska, arabiska och turkiska.

SEPTEMBER

Det andra **EU-mötet kring våld i nära relationer** genomfördes i Formia med Haninges alla vänorter. Första mötet genomfördes i maj i Haapsalu.

En **kampanj mot våld i nära relationer** genomfördes via affischer i tvättstugor och på kommunens träffpunkter. Målgruppen var 65 och äldre.

En undersökning från Konsumentverket visade att Haninge har en av landets **effektivaste budget- och skuldrådgivningar** med hög tillgänglighet och korta väntetider.

Jordbro kultur- och föreningshus invigdes i före detta Jordbromalmsskolan.

Kommunfullmäktige godkände **köp av 261 hektar mark i Hemfosa**. Marken köptes från Stockholms stad.

OKTOBER

Haninge och Nynäshamns kommuner startade en **gemensam nämnd**, Södertörns upphandlingsnämnd placerad i Haninge, för att effektivisera och samordna respektive kommuns upphandlingar.

Matveckan arrangerades för andra året. Nytt för i år var matsvinnstävling i skolor och nya mästerskap om den bästa Haningefisken, Haningebrödet och Haningedrycken.

Strindbergsåret firades på olika sätt. Ett nytt samarbete var när elever som studerade Hemsöborna träffade seniorer från läsecirklar på biblioteket under en lunchworkshop.

Kommunen fokuserade extra på matematikundervisning i de högre årskurserna med kompetensutveckling för lärare och extra stöd till elever.

För tredje året i rad arrangerade äldreförvaltningen en **mässa riktad till äldre** medborgare. Temat var hälsa, läkemedel och måltider.

Barnombudsmannen deltog vid en **barnrättsdag i kommunen** med fokus på den nationella strategin för barns rättigheter.

Försvarsministern tog första spadtaget till **300 bostäder i Ribby ängar**. Lägenheterna ska erbjudas dem som arbetar vid försvaret i Haninge.

En **vattenplan** för Haninge kommun godkändes.

En **synpunktskampanj** startade och alla hushåll fick ett vykort för att uppmuntra dem att ”tycka till” om kommunens tjänster och verksamheter.

NOVEMBER

Grund- och förskolenämnden beslutade om 9,5 mnkr extra per år 2012 och 2013 till skolor och förskolor på Dalarö, Örnö, Muskö och Utö.

Mark förbereds för att ge plats åt **Nya Fredrik**, ett modernt nytt yrkesgymnasium som kommer byggas intill Fredrika Bremergymnasierna.

Haninge blev som en av fem kommuner i Sverige nominerade till utmärkelsen **Sveriges seniorvänligaste kommun**. Vinnaren koras i februari 2013.

En **konstgräsplan** invigdes i Vendelsöalm. I september invigdes en konstgräsplan i Tungelsta och i oktober en i Brandbergen.

DECEMBER

Första **spadtaget togs för nya stadsdelen Vega** där 91 hyreslägenheter, förskola och park ska byggas i första etappen.

Haninge kulturhus fyllde tio år. Cirkus Cirkör bjöd på luftakrobatik och cellisten och sångerskan Linnea Olsson och R&B-stjärnan Mary N'diaye medverkade. Dagen avslutades med körhappening och eldkonster.

Tre skolor i Haninge togs ut till Vi i femman. Lunds-skolan, Haga/Lyckebysskolan och Vendelsöalmsskolan hade de bästa resultaten i länet.

En **lokal värdighetsgaranti** togs fram kopplad till äldreomsorgens kvalitetsdeklarerade tjänster. Värdighetsgarantin gäller från årsskiftet.

Reviderade utvecklingsprogram för Västerhaninge och Tungelsta antogs. Målet med de reviderade programmen är att skapa ekologiska, sociala och ekonomiska förutsättningar för ett hållbart samhälle.

Grund- och förskolenämnden fick ett tillskott på 18,4 mnkr till skärgårdsbidrag och ökade lärarlöner. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** fick två mnkr till ökade lärarlöner.

Under året beslutade kommunen om **principer för medborgardialog** och verksamheterna genomförde en rad olika aktiviteter. Fokus var på Jordbro där bland annat en **medborgarbudget** genomfördes.

100 kronor i skatt

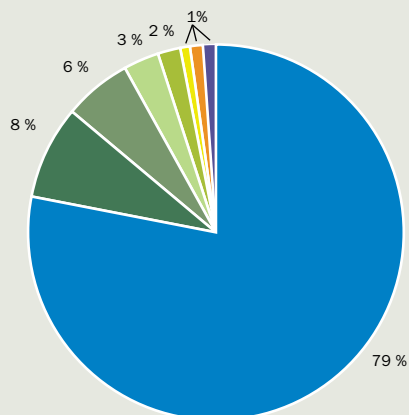
100 kronor i skatt till kommunen användes under 2012 så här...

22,10 kr	Grundskola
14,36 kr	Verksamhet för funktionshindrade
13,62 kr	Vård och omsorg om äldre
12,26 kr	Förskoleverksamhet
10,33 kr	Gymnasium
7,52 kr	Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem
7,33 kr	Miljö, hälsoskydd, teknisk förvaltning
3,88 kr	Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet
3,06 kr	Övrig verksamhet
1,57 kr	Socialbidrag
1,53 kr	Vuxenutbildning
1,29 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
1,15 kr	Räddningstjänst och skydd

100,00 kr

...och så här får kommunen sina pengar

■ Skatteintäkter och generella statsbidrag, 79 %
■ Riktade statsbidrag och övriga bidrag, 8 %
■ Taxor och avgifter, 6 %
■ Försäljning av verksamhet och entreprenad, 3 %
■ Övriga intäkter, 2 %
■ Hyror och arrende, 1 %
■ Finansiella intäkter, 1 %
■ Försäljning, 1 %

Fem år i siffror

	2008	2009	2010	2011	2012
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	2 866,6	2 974,9	3 130,8	3 286,0	3 400,9
Skatteintäkter (mnkr)	2 572,8	2 604,2	2 666,3	2 736,9	2 853,1
Generella statsbidrag (mnkr)	400,1	458,5	587,1	580,8	595,6
Finansnetto (mnkr)	3,7	6,4	20,1	14,0	24,4
Investeringsutgifter (mnkr)	101,2	90,6	97,8	194,7	156,4
Tillgångar (mnkr)	2 298,3	2 468,6	2 405,4	2 597,6	3 330,6
Eget kapital (mnkr)	796,1	890,5	1 033,2	1 079,1	1 160,1
Kortfristiga skulder (mnkr)	483,4	694,7	629,9	609,6	669,1
Långfristiga skulder (mnkr)	486,9	460,6	340,6	440,6	983,1
Soliditet %	35,0	36,1	43,0	41,5	34,8
Likviditet %	98,0	92,1	86,0	85,5	89,0
Kommunal utdebitering (kr/skattekronor)	32,18	32,18	32,18	31,88	31,88
✧ varav kommunalskatt	20,08	20,08	20,08	19,78	19,78
✧ varav landstingsskatt	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10
Antal anställda	4 523	4 370	4 198	4 106	4 044
✧ motsvarar antal heltidstjänster/årsarbeten	3 788	4 111	3 960	3 898	3 833
Befolkning	74 968	76 237	77 054	78 326	79 430
✧ befolkningsförändring	1 270	1 269	817	1 272	1 104
✧ andel av Sveriges befolkning	0,81 %	0,82 %	0,82 %	0,83 %	0,83 %

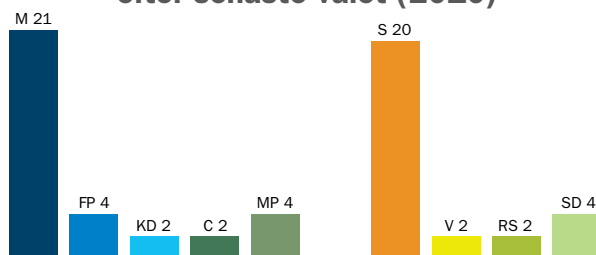
KÄNSLIGHETSANALYS

I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi.

Händelse	Årseffekt i mnkr
Löneförändring samtlig personal i kommunen med 1 % inklusive personalomkostnader	20,0
Prisförändring på varor och tjänster till löpande drift 1 %	19,2
Förändring av utdebiterad skatt med 1 kr	150,1
Förändring av skatteintäkter till kommunen vid befolkningsförändring med 100 personer	4,4
Ränteförändring 1 % på rörliga lån per 2012-12-31	5,9

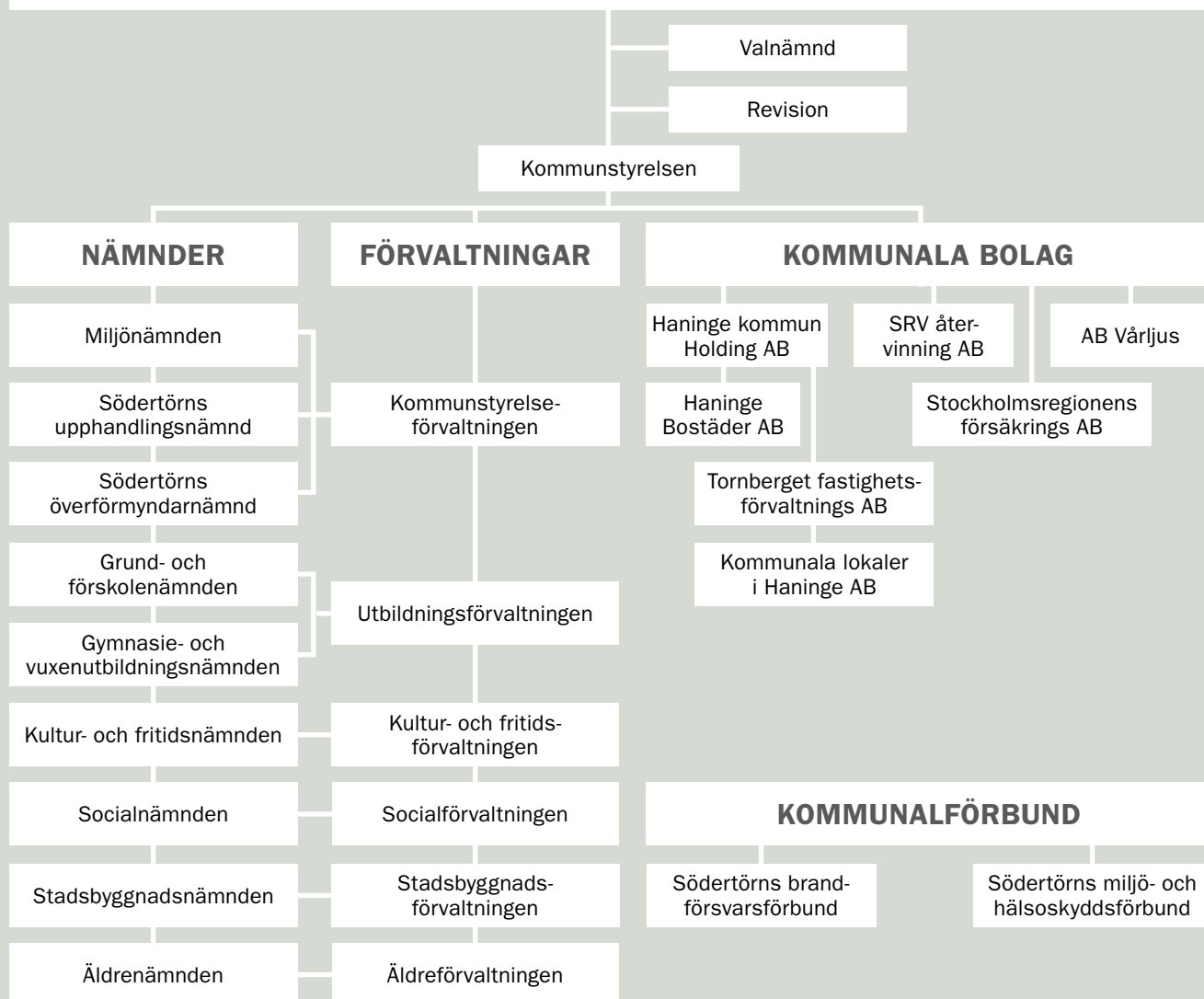
Organisation

Mandatfördelning kommunfullmäktige efter senaste valet (2010)

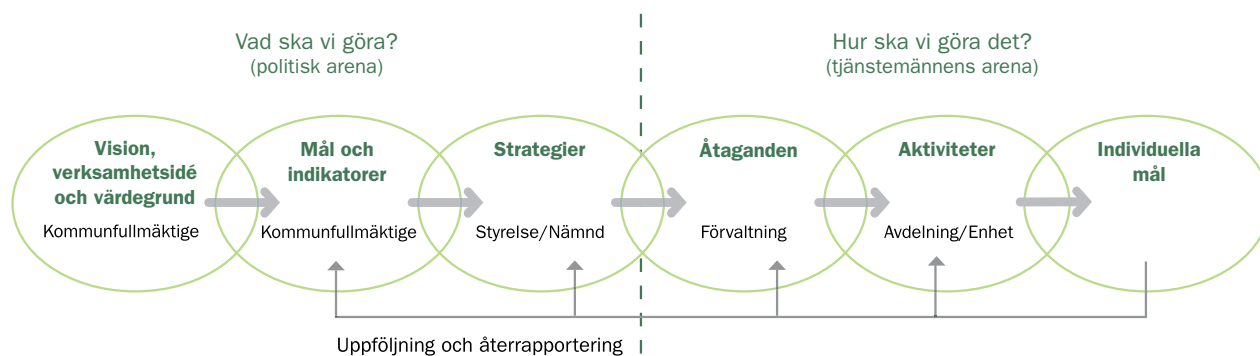

Kommunfullmäktige: Moderaterna (M), Folkpartiet (FP), Kristdemokraterna (KD), Centerpartiet (C) och Miljöpartiet (MP) i koalition, utgör kommunens styrande majoritet.

Socialdemokraterna (S), Vänsterpartiet (V), Rättvisepartiet socialisterna (RS) och Sverigedemokraterna (SD) utgör oppositionen.

Haninge kommuns styrmodell

Syftet med Haninges styrmodell är att få en tydlig struktur och process för en utvecklad verksamhets- och ekonomistyrning. En bestämd arbetsprocess med användbara verktyg innebär att resurser kan användas effektivt. En känd struktur för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjlighet att ha överblick över resultat och kvalitet.

Fullmäktige har fastställt kommunens vision som bland annat beskriver en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling där invånare och medarbetare känner stolthet över sin kommun, befolkningen kännetecknas av kulturell

mångfald och utvecklingen sker i samarbete med invånarna. Fullmäktige har också formulerat kommunens verksamhetsidé: "Haninge kommun ska driva Sveriges bästa kommunala verksamhet genom att på bästa sätt sköta det uppdrag som kommunens medborgare anförtrott oss – att Haninge ska vara en attraktiv kommun i ständig utveckling".

Nämnderna lämnar förslag till mål för sina ansvarsområden, mål som fullmäktige ska fastställa i mål och budget. Fullmäktiges mål är övergripande och långsiktiga och syftar till att uttrycka hur politiker vill prioritera och styra mot visionen om den framtida goda kommunen.

Fullmäktiges mål delas in i tre målområden:

Ekologisk hållbarhet

✦ Målen i målområdena ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet omfattar alla nämnder. Inom målområdet social hållbarhet finns mål som gäller alla nämnder och mål som riktar sig till en eller flera nämnder. Fullmäktige har också angett vilken eller vilka indikatorer som ska användas för att bedöma om målet är uppfyllt. För vissa av målen finns också av fullmäktige fastställda målvärden – om målvärdet nås är målet uppfyllt, annars inte.

✦ Nämnderna anger därefter utformade strategier som tydliggör den politiska viljeinriktningen för att uppfylla fullmäktiges mål. Strategierna är långsiktigt övergripande tillvägagångssätt eller färdriktningar för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna kan också fastställa egna indikatorer för uppföljning och styrning.

✦ Förvaltningen formulerar sina åtaganden utifrån nämndens strategier. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar. Åtagandena är ofta uppföljnings- eller mätbara.

Social hållbarhet

✦ Avdelningar och enheter bryter ned åtaganden till aktiviteter.

✦ Alla medarbetare har individuella mål som är kopplade till avdelningens eller enhetens aktiviteter.

✦ Nämndernas verksamhetsområden regleras i många fall av lagar eller särskilda föreskrifter. Dessa regler kan innehålla krav, t ex på att mål eller riktlinjer fastställs av nämnd, kommunstyrelse eller fullmäktige. Här kommer styrmodellens regler i andra hand – det statliga regelverket har högre prioritet.

En väl fungerande uppföljning är viktig för styrning och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter. Uppföljning och återrapportering av måluppfyllelse görs vid delårsrapporter och årsredovisning. Individuella mål följs upp en gång per år.

Sammanfattning

Haninge kommun befinner sig i en expansiv period. Befolkningen växer och fullmäktiges befolkningsmål väntas uppfyllas fram till år 2018. Flera infrastrukturinvesteringar stärker långsiktigt kommunens bostads- och arbetsmarknad. Dit hör bl a en ny trafikplats och en ny pendeltågsstation i Vega samt utbyggnaden av dubbelspår på Nynäsbanan. Det första spadtaget för Vegastaden togs 2012. Även den kommande hamnen i Norvik, Nynäshamn, gör att Haninge kommun kan vänta sig en stark utveckling. Albybergs företagsområde började iordningställas och försäljning av mark startar 2013.

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling ekologiskt, socialt och ekonomiskt. På bara fem år ökade andelen ekologisk mat som kommunen köper in från 1,5 procent till 21 procent. Detta ger många positiva sidoeffekter. Med draghjälp av det politiska målet uppmärksammas allt som berör mat och måltider. God klimatsmart ekologisk och näringsriktig mat ska serveras i en trevlig och lugn måltidsmiljö för att göra nytta och det krävs kompetens i köken och rätt förutsättningar för att det ska bli möjligt. Inom området ekologisk hållbarhet följs även andra indikatorer upp som inte är lika positiva; kommunens koldioxidutsläpp ökade 2012 och ingen av kommunens ytvattenförekomster hade god ekologisk och kemisk status.

Ett av fullmäktiges mål är att den regionala stadskärnan Haninge ska utvecklas. Under de kommande åren finns flera ny- och ombyggnadsprojekt i den regionala stadskärnan, bland annat Haningeterrassen, gamla kommunhuset och Stora Arken samt flera möjligheter till förtätning av bebyggelsen. Kommunstyrelsen gav 2012 flera planuppdrag, t ex för fler studentbostäder vid Vallavägen och förtätning av kvarter norr, öster och söder om Haninge inomhuscentrum.

Fullmäktiges mål är att barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro. Målet följs upp i Stockholmsenkäten som visade att andelen ungdomar som svarat att de tycker det är riktigt härligt att leva har gått ner en aning jämfört med föregående mätning. Fortfarande finns stora könsskillnader, flickor mår mycket sämre än pojkar.

Kommunen fortsatte satsningen på högkvalitativ förskoleundervisning och på lästandarden i grundskolan. Utbildningsförvaltningens analys visar att pedagogernas kunskap om läsutveckling och matematik har ökat och därmed också bedömarkompetensen.

Kommunfullmäktiges mål är att öka medborgarnas inflytande och delaktighet. Fullmäktige antog principer om medborgardialog som innebär att barns och ungas möjligheter att delta i det demokratiska samtalet ska beaktas. Formerna för medborgardialog som instrument utvecklades. Medborgarna och de boende i Jordbro lämnade ett stort antal synpunkter som blev grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet i Jordbro.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året, där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

De under 2011 tillsatta politiska beredningarna för arbetet med en ny översiktsplan och revideringar av utvecklingsprogrammen för Tungelsta respektive Västerhaninge arbetade vidare under 2012. Beredningarnas arbete innehåller omfattande medborgarmedverkan. Reviderade utvecklingsprogram för Tungelsta och Västerhaninge antogs 2012. Översiktsplanen beräknas bli antagen 2015.

Webbplatsen är en av de viktigaste kanalerna för information och kommunikation. När det gäller haninge.se är den tydligaste utvärderingen den undersökning som SKL gör sedan år 2009. I jämförelse med alla 290 kommuners webbplatser så klättrade Haninge från plats 42 till plats 26. Förra mätningen gjordes 2009.

Årets resultat blev 72,3 miljoner kronor (mnkr). Detta motsvarar 2,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att fullmäktiges resultatmål uppfylldes. I resultatet ingår återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark. Resultatet belastades med medfinansieringskostnader för en planskild korsning i Tungelsta och ny pendeltågsstation i Vega. Dessutom gjordes en nedskrivning av värdet på före detta Jordbromalmsskolan.

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan det infördes.

Årets investeringar blev 145,6 mnkr. Utfallet ska jämföras med investeringsbudget på 290,4 mnkr. Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden eller att de inte slutförts. Kultur- och fritidsnämndens investeringar i Skutans Gård och konstgräsplaner i Brandbergen och Tungelsta startades 2012 och kommer att slutföras 2013. VA-utbyggnaden i Årsta havsbad försenades.

Antalet invånare i kommunen fortsätter att öka. Prognosen är att fullmäktiges befolkningsmål kommer att uppfyllas fram till år 2018. Ramavtalsstroheten ökade.

Fullmäktiges mål är att kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. Målet uppfylldes inte eftersom nöjd medarbetar-index uppgick till 76 på en 100-gradig skala (tre enheter lägre än 2011). Målet är att nå minst 85.

Kommunen har många utmaningar framöver. Behoven och resurserna för olika kommunala verksamheter skiftar snabbt, beroende på storleken på barnkullar, befolkningens flyttmönster, statliga regeländringar och reformer och inte minst konjunkturläget.

Hållbar matsedels- utveckling

Fullmäktige har sedan år 2009 angett mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka. Haninges ekologiska livsmedelsval har sedan dess mångdubbats vilket minskat matens belastning på miljön och bidragit till en mer hållbar matutveckling. Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljö kvalitetsmål och fjorton etappmål. Av sexton miljö kvalitetsmål påverkas tio positivt av ett miljöinriktat lantbruk. Lantbrukets miljöinriktning påverkas i sin tur av de livsmedelsval som vi konsumenter gör. Makten över maten och klimatet börjar med kunskap!

För att få en helhetsbild av hur våra matvanor och livsmedelsval påverkar klimatet måste vi vidga våra vyer och anta ett globalt perspektiv. Många av livsmedlen är producerade utomlands. Även om själva produktionen är svensk så kommer mycket av fodret och gödseln från andra håll i världen – ofta tillverkade med mycket klimatpåverkande metoder.

Ekologiska livsmedel innehåller inga onaturliga tillsatser för varken arom, färg eller konservering. I det ekologiska lantbruket används inga kemiska bekämpningsmedel, ingen handelsgödsel, inga genmodifierade organismer (GMO) och den fattiga lantarbetaren i främmande land slipper utsättas för giftiga kemikalier i sitt dagliga arbete. Djuren tas om hand på ett etiskt och naturligt sätt och helst ska alla djur ha tillgång till utevistelse året om. Nötkreatur kan hållas inne vintertid men ska i gengäld få gå ute så länge som möjligt under vår, sommar och höst. Djuren får ekologiskt foder till största delen odlat på den egna gården och alla idisslare ska ha fri tillgång till grovfoder. Höns ska få gå fritt, krasa och sprätta, sitta på pinne, sandbada och värpa i rede. I KRAV-certifierad grishållning ska grisarna få utöva sitt naturliga beteende. De ska till exempel få leva i flock, kunna hävda revir och få utlopp för sitt rörelsebehov. Det finns fem viktiga skäl till att Haninge väljer ekologiskt: miljö, hälsa, etik, kvalitet och GMO-frihet.

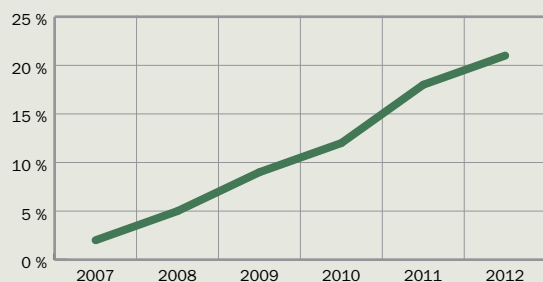
Hur är det möjligt att laga klimatsmart, ekologisk och näringsriktig mat utan att det blir dyrare? Det finns många olika sätt – i Haninge är strategin att laga mer grunden, planera inköpen i god tid, servera mer vegetariskt och minimera matsvinnet. Detta kombineras med kontinuerligt lärande om ekologi, miljö och hälsa som ger motivation och drivkraft. Att sedan kontinuerligt kommunicera ut vad vi gör och varför vi gör det kompletterar strategin.

Förskolorna är sedan några år KRAV-certifierade. Det betyder att vissa livsmedel alltid väljs ekologiska och det har gjort att förskolorna nådde 28 procent ekologiska inköp, att jämföra med 21 procent vilket avser Haninge kommuns totala inköp. Med ekologiska livsmedel avses livsmedel som är märkta med något av märkena KRAV, Demeter, EU-ekologiskt, MSC eller ASC. Offentlig sektors ekologiska inköp totalt fortsätter att öka och nådde 18 procent 2011.

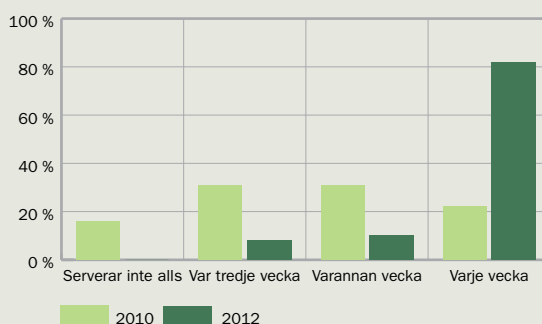
Över 200 livsmedel finns att välja som ekologiska genom ramavtal i Haninge. Livsmedlen ägg, djupfryst fisk, fryst broccoli, sill, vetemjöl, müsli och kaffe är helt konverterade och kan inte väljas konventionella. De livsmedel som de flesta verksamheter väljer ekologiska är mjölk och mjölkprodukter, fisk, kaffe, ägg, bananer, spannmål, morot, vitkål, potatis och broccoli. Kontinuerligt konverteras fler livsmedel, KRAV-certifieringen utökas och mer utbildning erbjuds verksamheterna i Haninge för att öka på de ekologiska inköpen ytterligare.

Politisk styrning gällande offentlig mat, som till exempel fullmäktiges mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka, ger många positiva sidoeffekter. Med draghjälp av det politiska målet uppmärksammas allt som berör mat och måltider. God klimatsmart ekologisk och näringsriktig mat ska serveras i en trevlig och lugn måltidsmiljö för att göra nytta och det krävs kompetens i köken och rätt förutsättningar för att det ska bli möjligt.

Andelen ekologiska inköp 2007-2012

Hur ofta serveras helt vegetariska måltider i förskola och skola?

I Haninges kostpolicy tydliggörs att all måltidsverksamhet ska ses utifrån ett helhetsperspektiv. Kommunens verksamheter ska alltid i alla led pedagogiskt stödja individer till att göra hälsosamma val och tillägna sig långsiktigt goda levnadsvanor. Helhetsperspektivet innebär att mat och måltider är en del i ett större sammanhang och av stor betydelse för att nå god och jämlik hälsa för kommunens invånare sett ur ett livslångt perspektiv.

Ett gott näringstillstånd är en viktig förutsättning för god hälsa. Måltider är centrala i våra liv, som njutning, källa till glädje, som mötesplatser och kulturbärare. Måltiderna ska vara en del i bevarandet av traditionell matkultur samt främja utvecklingen av modern mat och förmedla matglädje. Variation och bredd ska eftersträvas och matens ursprung och påverkan på vår livsmiljö ska lyftas fram.

Målet med kostpolicyn är att:

- ✧ ge förutsättning för att alla barn, elever, vuxna och äldre ska vara friska och se ett värde i maten och måltiden
- ✧ skapa bra matvanor för barn och elever
- ✧ bidra till en bra näringsstatus och förebygga undernäring hos de äldre
- ✧ måltiden är något man ser fram emot under dagen

Idogt arbete i enlighet med kostpolicyn tillsammans med kontinuerlig måluppfyllelse av fullmäktiges mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka ger Haninge ett hållbart utgångsläge för god kommunal service inom måltidsverksamheterna. Goda klimatsmarta ekologiska och näringsriktiga måltider ska serveras i våra verksamheter idag och framöver.

Smaklig måltid!

Utveckling ur olika perspektiv

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Internationell ekonomi

De negativa signalerna från omvärlden kommer främst från vår egen kontinent. Ljussningen i konjunkturen inom eurozonen dröjer och förväntningarna på framtiden har under hösten 2012 förskjutits i negativ riktning. Detta trots att risken för en akut finanskris minskat tack vare åtaganden från den europeiska centralbanken och EU, vilket märks på lägre räntor för de mest skuldtunga länderna. Det som framför allt tynger konjunkturen är skuldsaneringen i Sydeuropa och att avmattningen har spridit sig norrut till ekonomiskt starka länder som Tyskland. Sammantaget har detta inneburit att bruttonationalprodukten (BNP) för eurozonen har fallit två kvartal i rad och det mesta pekar mot att tillväxten för helåret 2012 blir negativ motsvarande cirka en halv procent. Prognosen är att nedgången i eurozonens BNP fortsätter in i 2013.

Den amerikanska ekonomin utvecklas förhållandevis väl. Tillväxten det tredje kvartalet 2012 blev högre än det andra kvartalet och arbetslösheten minskar. De amerikanska hushållens bedömningar av nuläget och förväntningar på framtiden har successivt stärkts. Det saknas dock inte orosmoln. Ett sådant är att finanspolitiken riskerar att stramas åt kraftigt om inte demokrater och republikaner i kongressen kommer överens om att förlänga tillfälliga skattesänkningar och utgiftsökningar.

Den mycket svaga tillväxten i Europa innebär att också tillväxtiländernas ekonomier växer något långsammare 2012. Man har dock, särskilt i Kina och Ryssland, visst utrymme att bedriva en expansiv finans- och penningpolitik. Den kinesiska ekonomin beräknas växa med under åtta procent i 2012 och runt åtta procent 2013, vilket är betydligt långsammare än hittills under 2000-talet.

Svensk konjunktur 2012–2013

Fortsatt negativa signaler från omvärlden gör att Sveriges kommuner och landsting (SKL) skruvar ner bedömningen för svensk ekonomi. SKL räknar nu med att BNP ökar enbart 1,2 procent 2013, dvs samma tillväxt som 2012. Den fortsatt svaga tillväxten innebär att arbetsmarknaden försvagas. Under 2013 når arbetslösheten upp i 8,3 procent vilket är 0,6 procentenheter högre än 2012. Trots vikande sysselsättning beräknas skatteunderlaget utvecklas fortsatt positivt. Skatteunderlaget växer med 1,2 procent 2013.

På längre sikt, och i takt med att problemen i omvärlden dämpas, ser förutsättningarna för svensk ekonomi ljusare ut. De offentliga finanserna är i gott skick och den privata sektorn uppvisar överskott. Samtidigt som finanserna överlag

är starka finns betydande investeringsbehov, bland annat i infrastruktur och bostäder. Till det kan läggas låga räntor och lediga produktionsresurser i form av bland annat arbetskraft. Därför utgår SKL från att tillväxten i svensk ekonomi efterhand förbättras.

SKL tror ändå att arbetslösheten kommer att vara hög under 2013. Först under 2014 beräknas sysselsättningen öka. Arbetslösheten kan då börja sjunka, men det är först under 2016 som arbetslösheten beräknas vara nere i de nivåer som rådde före finanskrisen.

Kommunernas ekonomi

Den svagare utveckling som förutses för 2012 och 2013 påverkar inte skatteunderlaget för 2012 och 2013 särskilt mycket. Däremot har de förändrade makroekonomiska förutsättningarna en negativ effekt på skatteunderlaget 2014.

Den senaste tidens växande misstro kring möjligheterna för en konjunkturåterhämtning i eurozonen har medfört att SKL ändrat sin bedömning om hur lång tid det kommer ta innan den svenska ekonomin når balans. Uppgången i arbetslösheten under 2013 innebär att det kommer att ta längre tid för svensk arbetsmarknad att återhämta sig. SKL bedömer att konjunkturalliansen nås först i mitten av 2016, vilket är ett halvår senare än de tidigare har räknat med.

REGIONENS UTVECKLING

Haninge är en av åtta regionala stadskärnor i Stockholms län enligt landstingets regionala utvecklingsplan för länet (RUF 2010). Närheten till Stockholm innebär goda möjligheter till en stor och varierad arbetsmarknad för Haninges invånare. För att tillgången till denna arbetsmarknad ska fungera väl krävs goda pendlingsmöjligheter med kollektiva färdmedel, men också säkra och snabba vägförbindelser.

En attraktiv och väl fungerande pendeltågstrafik längs hela Nynäsbanan är helt avgörande för kommunens tillväxt. Numera är alla tåg till Nynäshamn genomgående, dvs resande till och från Krigslida, Tungelsta och Hemfosa behöver inte längre byta tåg i Västerhaninge. En förstudie om den planerade Spårväg Syd mellan Kungens kurva och Flemingsberg finns. Den innehåller också en utblick mot en möjlig framtida förlängning till Handen, ett för Haninge kommun mycket angeläget projekt.

Bygget av den nya hamnen i Norvik väntas starta under 2013. Samarbetet med Stockholms stad, Huddinge och Nynäs hamns kommuner om stråket Globen–Norvik fortsätter.

Haninge kommuns arbete med att utveckla den regionala stadskärnan Haninge sker enligt gällande utvecklingsprogram och handlingsplan.

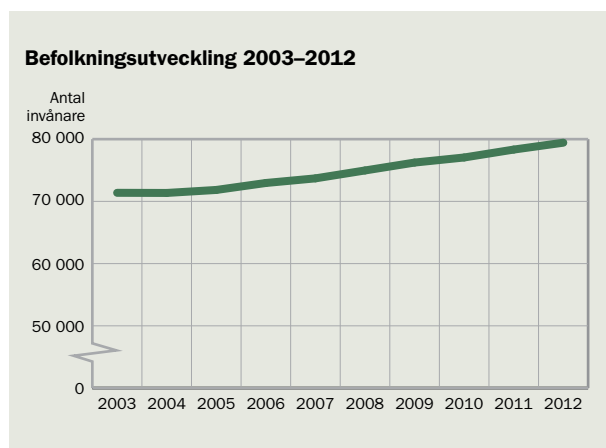
BEFOLKNINGENS UTVECKLING

Befolkningen i Haninge fortsatte att växa och passerade under året 79 000 personer. Det var främst ett stabilt födelseöverskott och en positiv nettoinvandring som bidrog till folkökningen. Haninge är Sveriges 25:e största kommun, och den sjätte största i länet.

Haninge har en lite yngre befolkning än riket totalt sett, och lägre medelålder bland förstagångsföräldrar. Fruktsamheten är också lite högre i Haninge, d v s kvinnor här föder lite fler barn än i andra delar av Sverige, dock lika många som i andra förortskommuner.

Haninge har relativt låg utbildningsnivå och lägre medelinkomst jämfört med resten av länet, men ligger på ungefär samma nivå som flera andra Södertörnskommuner.

Av dem som bor i Haninge arbetar de flesta i någon annan kommun, t ex Stockholm.

Befolkningsstatistik 2012		
Medelålder	Haninge	Riket
Män	37,5	40,1
Kvinnor	38,7	42,2
Fruktsamhet (kvinnor)	1,96	1,90
Medelålder vid första barnet (pappor)	30,7	31,5
Medelålder vid första barnet (mammor)	27,9	28,9
Andel män med minst 3 års högskoleutbildning	13 %	20 %
Andel kvinnor med minst 3 års högskoleutbildning	18 %	28 %
Öppen arbetslöshet, november	4,6 %	4,6 %
Sysselsättningsgrad, män	80 %	79 %
Sysselsättningsgrad, kvinnor	75 %	75 %

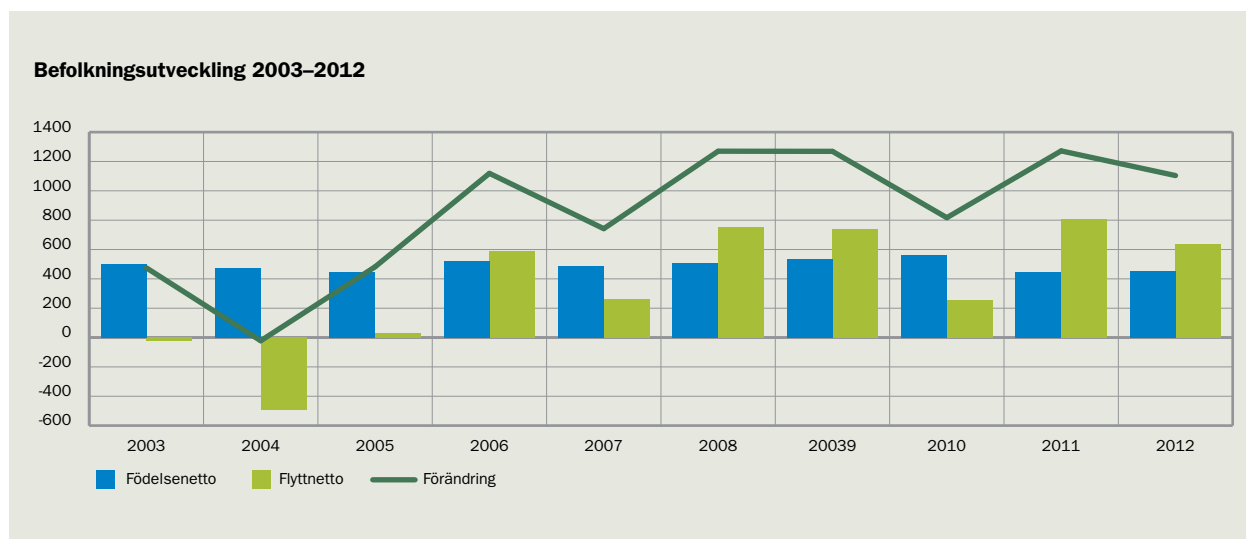

Foto: Shutterstock

Väljer vi att dricka ekologisk mjölk befriar vi åkermark från kemiska bekämpningsmedel. Det beror på att kornas foder ska vara ekologiskt till minst 95 procent. Haninges konsumtion av 250 ton ekologisk mjölk per år gör stor skillnad för en giftfri miljö.

Kommunfullmäktiges mål

EKOLOGISK HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är ett av fyra mål uppfyllt.

Mål 1

Utsläpp av koldioxid ska fram till år 2020 ha minskat med 25 procent jämfört med nivån 2005.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Koldioxidutsläppsförändring i den kommunala organisationen.

Under 2012 släpptes 7 692 ton koldioxid ut av kommunen som organisation. Av detta stod utbildningsförvaltningens verksamhet för cirka 39 procent (här ingår t ex uppvärmning och elförbrukning i alla kommunens skolor). Av de utsläpp som kommer från fordon och resor kommer hälften från stadsbyggnadsförvaltningen.

Indikator: Koldioxidförändring (genomsnittlig årlig minskning för att nå målet 2020).

Utsläppen av koldioxid i Haninge ökade med 8,3 procent mellan 2009 och 2010 (senast tillgängliga uppgift). Jämfört med 2005 har utsläppen dock minskat med 4,3 procent. För att uppnå målet 2020 krävs att utsläppen i genomsnitt minskar med 2,1 procent per år. Utsläppstrenden i kommunen följer den nationella trenden som bland annat beror på konjunkturen och det aktuella årets vinterväder.

För att uppnå målet om minskade koldioxidutsläpp genomfördes åtgärder enligt klimatstrategins åtgärdsplan. Flera åtgärder utfördes i andra nämnders förvaltningar för att minska utsläppen av koldioxid genom Klimatmiljonen. Klimatmiljonen är en del av kommunfullmäktiges reserv.

Forskningsprojektet EKO-pilot som involverar allmänhet och medarbetare från alla kommunens förvaltningar startade i våras.

Stadsbyggnadsnämnden ställde krav på senaste miljöteknik vid inköp av fordon och maskiner för att minska utsläppen. Nämnden bidrog också till minskade utsläpp från

transporter genom förbättrad planering av ronder vid pumpstationer och verk.

Äldrenämnden utökade sin elcykelpark vilket möjliggjorde en reducering av bilanvändningen och därmed utsläppen av koldioxid. För att bidra till en mer effektiv energianvändning implementerades en energiguide på ett av kommunens äldreboenden.

Kultur- och fritidsnämnden påbörjade energieffektiviseringen av Torvalla.

Mål 2

Den biologiska mångfalden ska öka.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Arealen ängs- och naturbetesmark som hävdas med slätter eller bete.

Arealen minskade med cirka fem procent från 2010 till 2011 (från 571 till 541 hektar). 2012 års uppgifter publiceras efter denna årsredovisnings tryckning.

Indikator: Antalet fiskyngel vid Fiskeriverkets yngelsprängningsprov i kustvattnet.

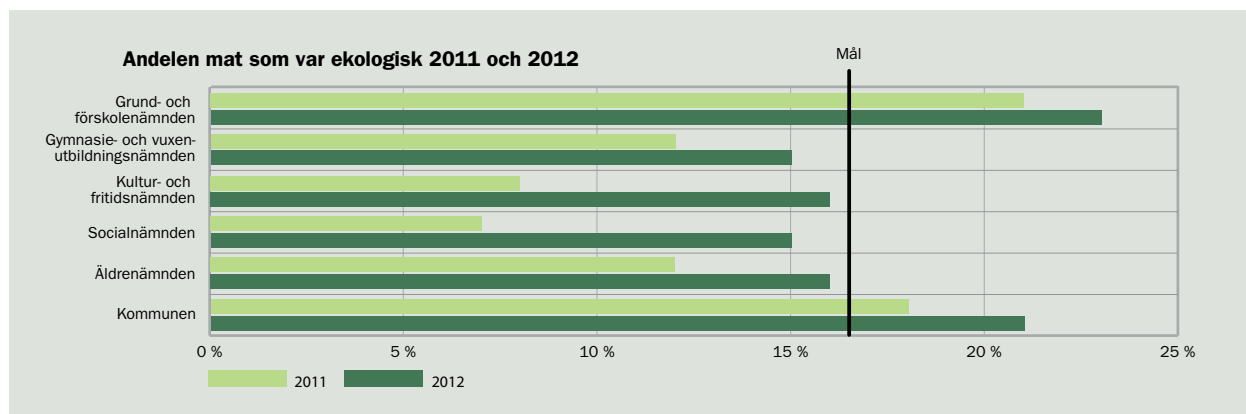
Värde på indikatorn saknas eftersom resultatet av yngelsprängningsproven inte finns att ta del av.

Miljönämnden tog fram ett remissförslag till en naturvårdsplan för att bidra till att uppnå målet. Naturvårdsplanen ska fastställas under 2013.

Inventering av jättelokans utbredning i kommunen slutfördes i stort och bekämpning inom vissa områden påbörjades.

Det genomfördes 19 naturguidningar för allmänheten och köksträdgårdar inrättades på ett flertal förskolor och äldreboenden. En föreläsning om dagfjärilar samarrangerades med Huddinge kommun.

Miljöverkstan startade under året sin verksamhet och genomförde ett antal klassträffar, samverkade med kulturhusets kreativa verkstad, samverkade med projektet Unga inspiratörer och deltog i Jordbrodialogen.

*Mål 3***Inköpen av ekologiska livsmedel ska öka.**

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Andel ekologiska inköp, minst 16 procent. Andelen ekologiska inköp uppgick till 21 procent och målet uppfylldes därmed med god marginal.

Samtliga nämnder som berörs av uppföljningen ökade andelen ekologiska livsmedel och flertalet uppnådde målvärdet. Kunskapen om att matval och miljöpåverkan hör ihop ökade, vilket i kombination med ett större utbud av ekologiska varor och en bättre prisbild bidrog till målpuffyllelsen.

*Mål 4***Sjöar och vattendrag ska bli renare.**

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Antal ytvattenförekomster som enligt Vattendirektivet har god ekologisk och kemisk status. I dag har ingen ytvattenförekomst god ekologisk och kemisk status.

Kommunfullmäktige antog en vattenstrategi för att uppnå målet om att sjöar och vattendrag ska bli renare. På uppdrag av miljönämnden inventerades 1 500 enskilda avlopp av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och en informationsdag för enskilda avlopp (avloppslördag) genomfördes. Miljönämnden inledde ett våtmarksprojekt på Utö med syfte att gynna fiskrekrytering och minska näringsläckage. Stadsbyggnadsnämnden tog fram en VA-översikt och en VA-policy. En utredning om Fors reningsverks framtid påbörjades.

SOCIAL HÅLLBARHET

✦ Inom målområdet är fem av fjorton mål uppfyllda. Tre mål är delvis uppfyllda, fem är inte uppfyllda och ett har inte kunnat bedömas.

*Mål 5***Haninge ska utveckla en attraktiv regional stadskärna.**

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Regionalt stadskärneindex.

Regionalt stadskärneindex blev 102, vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Framför allt var det de ökade bostadsrättspriserna och antalet högskolestudenter i Haninge som gjorde att indexet steg. Samtidigt är invånarna mindre nöjda med attraktiviteten i den regionala stadskärnan, enligt den attitydundersökning som kommunen låtit göra. Av de fem attitydfrågorna är folk mest nöjda med utbudet av shopping i den regionala stadskärnan och minst nöjda med utbudet av nöjen.

Stadsbyggnadsnämnden började arbetet med att förstärka stråket mellan KTH, Port 73 och Vega. Stadsbyggnadsförvaltningen lade fram ett förslag om hur sambandet mellan Eskilsparken och Slätmosens naturpark ska stärkas.

Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) arbetade med detaljplaner för områdena Haningeterrassen, Handenterminalen och ett område vid Tuvvägen. Kommunstyrelsen gav SBF uppdrag om planändring för Najadenhuset m m. Kommunen sålde mark för äldreboistäder och förskola vid Vallavägen. Det tillkom tio nya seniorlägenheter vid Poseidons torg.

Kommunstyrelsen gav också planuppdrag för fler studentbostäder vid Vallavägen samt för förtätning av Stenas bostadsområde i centrala Handen. Kommunstyrelsen har gett förvaltningen flera planuppdrag för att möjliggöra förtätning av kvarter norr, öster och söder om Haninge inomhuscentrum.

Kommunstyrelseförvaltningen arrangerade gemensamma möten med fastighetsägare och näringsidkare i syfte att åstadkomma ett organiserat samarbete om utveckling av centrala Haninge. I slutet av året inleddes konkreta diskussioner om bildande av ett gemensamt centrumutvecklingsbolag för utveckling av centrumkärnan.

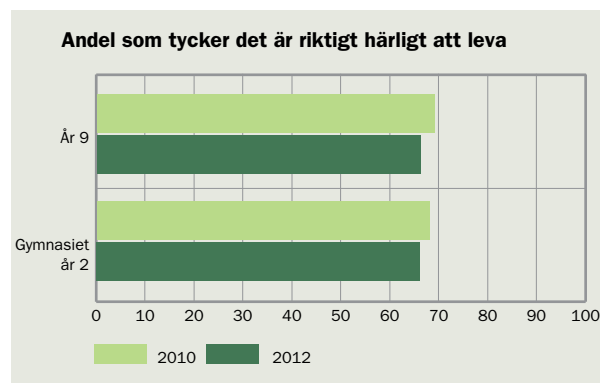
Skolnämndernas strategi var att tillgången på attraktiva skolor i centrala Haninge ska vara så god att förstahandsval av skola tillgodoses. Fram till och med januari 2013 har de som önskat förskoleplats inom centrala Handen också kunnat få plats i området, dock inte alltid på den förskola de har önskat. Antalet antagna på kommunens egna gymnasieskolor ökade 2012 trots att antalet ungdomar i åldersgruppen fortsätter att minska.

*Mål 6***Barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro.**

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Andel som ganska eller väldigt ofta tycker att det är riktigt härligt att leva

Andelen ungdomar som svarat att de tycker det är riktigt härligt att leva har gått ner en aning jämfört med 2010, från 68 procent (år 9) respektive 69 procent (gymnasiet år 2) till 66 procent (båda grupperna). Fortfarande finns stora könsskillnader, flickor mår mycket sämre än pojkar.

Kommunen fortsatte satsningen på högkvalitativ förskoleundervisning och på lässtandarden i grundskolan. Utbildningsförvaltningens analys visar att pedagogernas kunskap om läsutveckling och matematik har ökat och därmed också bedömarksområdena.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden byggde upp en förstärkt organisation för kommunens informationsansvar under hösten. Det innebär att kommunen ska hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta. Syftet är att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Förändringen sker i samarbete med andra förvaltningar och flera externa aktörer.

Socialnämnden arbetade med universellt föräldrastöd, vilket ingår som en insats inom ramen för handlingsplanen mot ANDT (alkohol, narkotika, doping, tobak). Samtliga föräldrar som deltog erbjöds möjlighet att delta i självhjälpsgrupp.

Kultur- och fritidsnämnden genomförde projektet Unga inspiratörer som omfattade en ledarskapsutbildning för ungdomar. Ett resultat var att 36 ungdomar erbjöds sommarjobb och 45 ungdomsledare diplomerades. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i ett forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

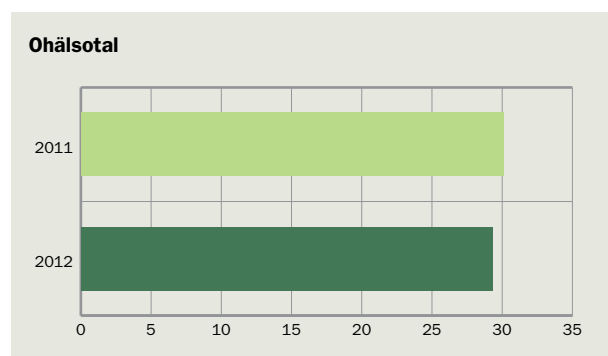
Fullmäktige antog principer om medborgardialog som innebär att barns och ungas möjligheter att delta i det demokratiska samtalet ska beaktas. En översyn av mål och indikatorer har inletts för att i större utsträckning belysa situationen för barn och unga.

Mål 7

Folkhälsan ska förbättras.

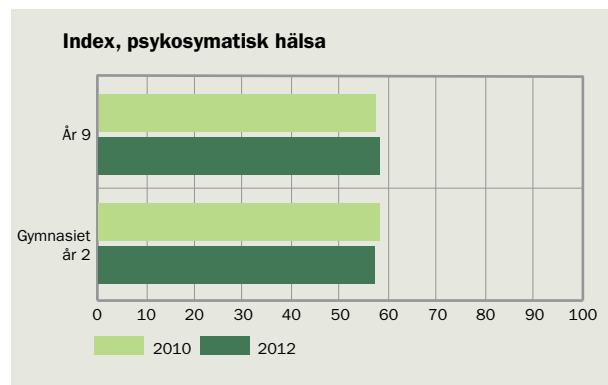
✧ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Ohälsotal

Indikator: God psykisk hälsa – indextal för psykosomatisk hälsa.

Indexet, som bygger på frågor om psykosomatisk hälsa i Stockholmsenkäten, har i stort sett inte förändrats jämfört med 2010. För år 9 var indexet 58 (57 år 2010) och för år 2 på gymnasiet 57 (58 år 2010). Det finns stora könsskillnader; flickor har sämre psykisk hälsa än pojkar.

Indikator: Gruppen äldre.

Det saknas vedertagen statistik som visar på effekter av kommuners insatser för äldres hälsa.

Äldreförvaltningen genomförde 519 hembesök (531 besök 2011) hos personer fyllda 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklingar i syfte att sprida lokal information om bl a boendeplanering, hälsoförebyggande insatser, fallprevention, kultur- och fritidsaktiviteter och vård och omsorg. På träffpunkterna har tioalet hälsocirklar hållits (varav en för finsktalande) med ett sjuttioal deltagare.

Kommunstyrelseförvaltningen (KSF) arrangerade en matvecka i september med fokus på matkvalitet och regionalt profilerad mat. I maj arrangerades en hälsovecka med fokus på fysisk aktivitet. Båda temaveckorna riktade sig till medborgare och företagare i kommunen. KSF vidareutbildade kockar i näringslära för att kvalitetssäkra maten i förskola och skola enligt lagkrav i den nya skollagen.

Socialförvaltningen samarbetar med övriga förvaltningar och myndigheter i det drogöförebyggande arbetet som har som mål att minska och förebygga alkohol- och narkotikarelaterade skador samt att minska tillgången till och efterfrågan på alkohol bland unga. Det finns en stark koppling mellan tidig debut av tobak, alkohol och narkotika och våld.

Socialnämnden implementerade metoderna 100 % ren hårdträning och Krogar mot knark i den ordinarie verksamheten.

Kultur- och fritidsnämnden förbättrade tillgängligheten till kommunens kulturmiljöer genom en ny kulturmiljö-karta som visar kommunens rika utbud av kulturmiljöer och genom en förbättring av den del av kommunens webbplats som behandlar kulturmiljö.

Kommunstyrelsens strategi var att stärka folkhälsan genom att marknadsföra Haninges naturmiljöer och därför arrangerades 19 olika naturguidningar.

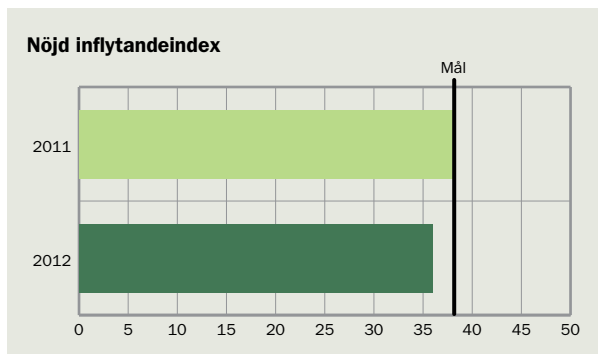
Stadsbyggnadsnämndens strategi för att förbättra folkhälsan var att främja cyklandet i kommunen. Bland annat ställdes nya cykelställ i ordning vid Sågen och Söderhagen. De regionala cykelstråken prioriterades vid snöröjning och sandupptagning.

Mål 8

Invånarnas delaktighet och inflytande i samhället ska öka.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjd inflytande-index (målvärde: högre än 38) Indikatorn nöjd inflytande-index blev i år 36 på en skala mellan 0 och 100. Det är två procentenheter lägre än 2011, men inte en statistiskt signifikant förändring.

Kommunstyrelseförvaltningen utvecklade formerna för medborgardialog som instrument. Förvaltningen samlade in ett stort antal synpunkter från medborgarna vilka var grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet i Jordbro. Ett digitalt system för medborgarbudget användes på haninge.se. Erfarenheter från medborgardialogen och medborgarbudgeten kommer att användas i det fortsatta arbetet för att förbättra medborgarinflytandet.

Kommunstyrelseförvaltningen samordnade en synpunktskampanj för att få in fler synpunkter från medborgarna.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året, där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

Äldrenämnden bildade en framtidsgrupp med nio representanter för äldre i Haninge, ledd av förvaltningschefen. Framtidsgruppens uppgift och roll är att bidra med synpunkter och idéer till planering och utveckling av äldreomsorgen i stort.

Webbplatsen är en av de viktigaste kanalerna för information och kommunikation. När det gäller haninge.se så är den tydligaste utvärderingen den undersökning som SKL gör sedan år 2009. Deras undersökning visar att Haninge gör ständiga förbättringar och stadigt klättrar i ranking. I jämförelse med alla 290 kommuners webbplatser så klättrade Haninge från plats 42 till plats 26. De områden som fungerar bäst är information kring tillstånd, näringsliv och krisinformation. Att hitta information med hjälp av sökverktyget fungerar bra på haninge.se. De delar som behöver förbättras är information om gymnasieskolan och grundskolan samt handikappomsorgen.

Förbättringsarbeten som genomfördes på webbplatsen är:

- ✦ En sammanfattning av alla webbsidor på haninge.se har översatts till följande fem språk: arabiska, finska, polska, spanska och turkiska. Dessa finns alltid tillgängliga via en länk högst upp på haninge.se.
- ✦ En lättläst version av sammanfattningen kan numera nås via en länk högst upp på haninge.se.
- ✦ Den information som fanns på alla webbsidor på haninge.se utvecklades för att bli mer tillgänglig och tydlig för läsarna. Arbetet kommer att pågå även under 2013.
- ✦ Strukturen på webbplatsen förändrades och utgår från den struktur som tagits fram i samarbete med tillgänglighetsexperter och andra kommuner. Cirka 80 andra kommuner använder nu denna struktur. Arbetet kommer att fortsätta under 2013.
- ✦ Direktsändning av kommunfullmäktigemöten påbörjades och sker nu vid varje möte. Sändningen finns även tillgänglig i efterhand på haninge.se.

Mål 9

Invånarnas trygghet ska öka.

- ✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Trygghetsindex.

Resultatet för de trygghetsfrågor som finns med i Medborgarundersökningen visar att Haningeborna känner sig lika trygga som förut (betyget på faktorn trygghet har gått upp från 51 till 52 på en 100-gradig skala). Mest trygga är män och personer i åldern 25–34 år. Förändringen är dock inte statistiskt säkerställd.

Socialnämnden arbetade med lokal samverkan mellan myndigheter för att förstärka vårdkedjan mot våld i nära relationer med stöd av EU-projektet No more domestic violence. Även äldrenämnden arbetade med frågan under temat Våld är inte okej! Handlingsplaner togs fram och projektet pågick under året.

Stadsbyggnadsnämnden ökade belysningen och röjde buskar och sly för att öka sikten längs gång- och cykelvägar. Dessutom har flera övergångsställen säkrats med hjälp av CrossLights.

Kommunstyrelseförvaltningen bedriver det systematiska brandskyddsarbetet enligt kommunens policy och riktlinjer. Riskerna för uppkomst av brand m m minimeras härmed. Kommunstyrelseförvaltningen och äldreförvaltningen utredde behovet av reservkraft på äldreboenden. Utredningen ska användas som underlag i beslut om utbyggnad av reservkraft.

Mål 10

Invånarna ska vara nöjda med kommunens service.

- ✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjd medborgarindex (högre än 55).

Nöjd medborgarindex blev i år 54, vilket är en procentenhet lägre än 2011 då undersökningen genomfördes senast. Det är dock inte en statistiskt säkerställd förändring.

Stadsbyggnadsnämnden inrättade ett plan- och byggscenter i kommunhusets entré och utökade sina telefontider. Dessutom utvecklades informationen på förvaltningens del av webbplatsen, särskilt om vatten och avlopp, bygglov och detaljplaner.

Biblioteket fortsatte sitt långsiktiga förändringsarbete som så småningom ska leda fram till målet att Haninge bibliotek nomineras till Årets bibliotek 2015. Biblioteket arbetade även med att införa ny teknik för att i större utsträckning automatisera utlåning och återlämning.

Den nationella värdegrunden som regleras i socialtjänstlagen säger att omsorgerna om äldre ska inriktas på att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Ett omfattande arbete som engagerade föreningsliv, brukare, politiker och personal utmynnade i en lokal värdegrund och en lokal värdighetsgaranti.

Socialnämnden utvecklade metoder för brukarundersökningar för att dessa ska kunna leda till konkreta förbättringar. Under hösten genomfördes brukarundersökningar på samtliga arbetsmarknadsåtgärder, Hans- och Hannamottagningarna och Västerhaninge stödboende.

Kommunen genomförde en synpunktskampanj för att få in fler synpunkter från medborgarna. Målet är att förbättra verksamheterna.

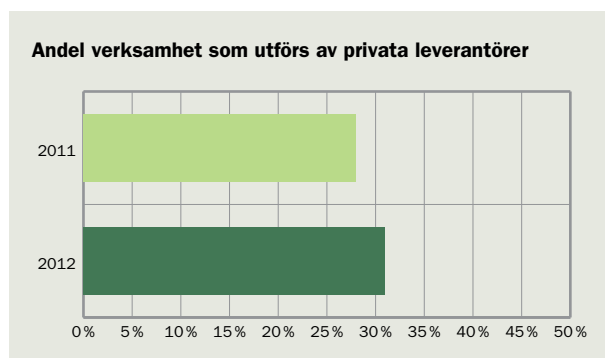
Mål 11

Den enskildes valfrihet över den offentligt finansierade servicen ska öka.

- ✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Andel av kommunala tjänster och service med valmöjligheter för den enskilde.

Andelen av kommunala tjänster och service som utfördes av andra än kommunen ökade mellan 2011 och 2012.

För att den enskilde ska kunna göra ett medvetet val är information om vilka leverantörer som finns och deras kvalitet viktig. Uppgifter om resultat från undersökningar, enkäter och skolresultatprofiler m m finns på webbplatsen. Jämförelser mellan olika utförare kan bara göras inom hemtjänsten och mellan olika skolor.

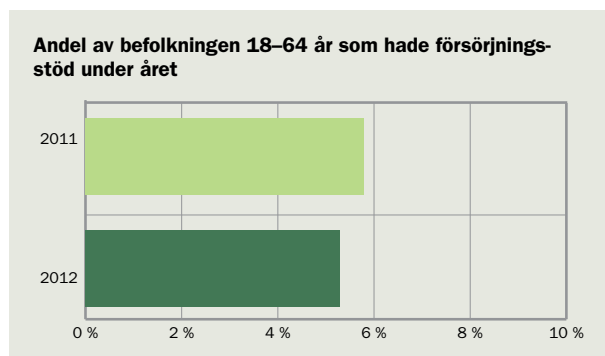
Andelen brukare inom äldreomsorgen som väljer privata utförare av hemtjänst fortsätter att öka. Under året utfördes 36 procent av insatserna (antal timmar) inom hemtjänsten av privata utförare – att jämföras med 28 procent år 2011.

Mål 12

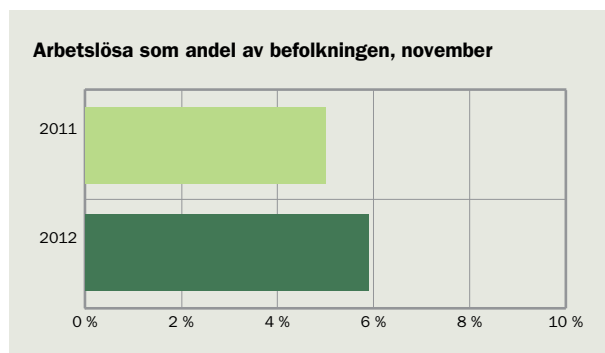
Fler människor ska komma i arbete.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Personer med försörjningsstöd som andel av befolkningen.

Indikator: Arbetslöshet 16–64 år

Grund- och förskolenämndens strategi var att andelen elever med fullständiga betyg ska öka. Utbildningsförvaltningen

konstaterade i sina uppföljningar av verksamheten att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och följa upp eventuella åtgärder. Därför finns ett behov av att fördjupa arbetet med att utveckla undervisningen och den löpande bedömningen av elevernas inläring. Dessutom är det viktigt att fortsätta utveckla elevernas läsförmåga under hela skoltiden.

Det finns också ett behov av att fördjupa kunskaperna om hur man för vissa elevgrupper med låga resultat kan kompensera för vissa specifika förutsättningar.

Kommunstyrelsens strategi var att verka för att fler företag etablerar sig och utvecklas i Haninge. Förvaltningen presenterade därför kommunens större utvecklingsprojekt (Vega, Haningeterrassen och Albyberg) vid mässor, bland annat vid fastighetsmässan Business Arena i Stockholm.

Äldrenämnden tillhandahöll praktikplatser av god kvalitet i den omfattning som efterfrågats av Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux. Anställning kunde dessutom erbjudas till elever som klarat omvårdnadsprogrammet med godkända betyg.

Socialnämndens uppföljning visade att det är färre hushåll som behöver ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd, men att medelbiståndet ökade från 7 522 kronor per månad till 7 703 kronor. Den genomsnittliga bidragstiden ligger fast på 5,7 månader.

Genom kultur- och fritidsnämndens projekt Unga inspiratörer fick ungdomar bland annat genomgå en ledarskapsutbildning, och 36 ungdomar erbjöds sommarjobb. Totalt diplomerades 45 ungdomsledare under år 2012. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i FoU-Södertörns forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

Mål 13

Attraktiviteten i parker och utemiljöer kring bostadsområden och kommunala anläggningar ska öka.

✦ Måluppfyllelse kan inte bedömas.

Indikator: Befolkningens nöjdhet med parker skulle mätts genom en enkät som inte genomförts under 2012.

Stadsbyggnadsnämnden arbetade med en parkplan och en reinvesteringsplan för fastighetsmark. Parkavdelningen tog emot fler ungdomar i sommarjobb och införde städning som en av arbetsuppgifterna.

Mål 14

Haninges unga ska ha goda möjligheter till karriär i livet oavsett om man väljer arbete eller utbildning.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Övergångsfrekvens gymnasiet.

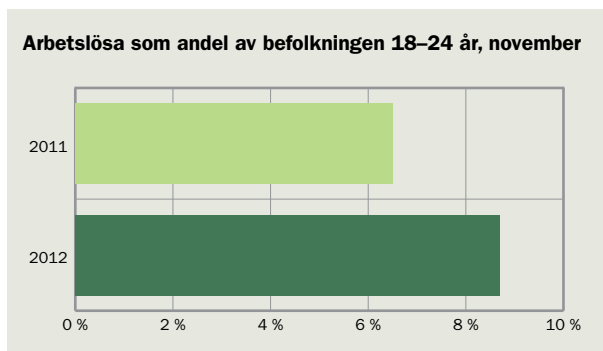
Andelen ungdomar som går vidare till högskolan inom tre år efter avslutad utbildning i gymnasiet sjönk något mellan 2011 och 2012, från 43 till 42 procent¹.

Indikator: Antal praktikplatser på gymnasiet.

För att en tillförliglig uppföljning ska kunna ske behöver ett förtydligande göras om vad målvärdet avser.

¹ Avser personer folkbokförda i Haninge.

Indikator: Ungdomsarbetslöshet 18–24 år.

Kommunstyrelsens strategi har varit att öka samarbetet mellan skola och näringsliv för fler praktik- och arbetsplatser för ungdomar. Den kommunala vuxenutbildningen Centrum Vux har lämnat in en ansökan om yrkeshögskoleutbildning i logistik och supply chain management, en ansökan som arbetats fram i samarbete med näringslivet.

Kommunstyrelseförvaltningen utvecklade ett system för praktikplatser som används. Antalet praktikplatser som passerar systemet är litet eftersom huvuddelen av praktikplatserna tillsätts genom direktkontakt mellan elev eller skola och den kommunala arbetsplatsen.

Socialnämnden arbetade med att underlätta för ungdomar och vuxna med särskilda behov att etablera sig på arbetsmarknaden. Andelen ungdomar som lämnat Ungdomsteamet till studier eller arbete har ökat något, från 73 till 75 procent.

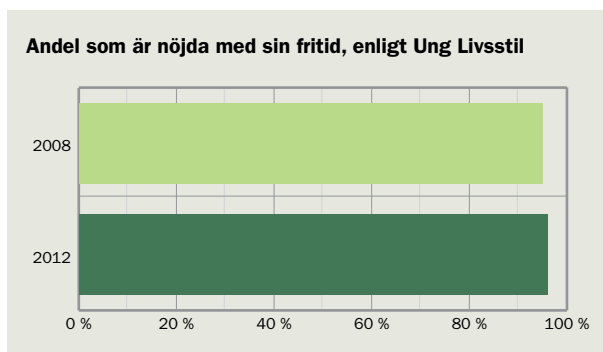
Mål 15

Fler barn och ungdomar ska få uppleva en meningsfull fritid.

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Nöjdhet fritid.

96 procent av ungdomarna i Haninge var nöjda med sin fritid 2012, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2008 när undersökningen gjordes senast.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. I samarbete med Nacka, Tyresö och Nynäshamns kommuner gavs publikationen Kultur och fritid för alla ut i syfte att beskriva utbudet av kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning. Tillsammans med fyra andra kommuner arrangerade förvaltningen även Beachparty med

möjlighet att prova på aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

Projektet Unga inspiratörer bedrev sommarverksamhet och utbildade unga ledare i Jordbro. Fritidsgårdarna bedrev utöver sin ordinarie verksamhet sommarverksamhet och arrangerade ett antal större arrangemang, exempelvis XL-136, Haninge Fantasy games och Dance & Music Camp. Biblioteken och kulturrenheten ordnade under året programverksamhet som riktade sig till barn, unga och familjer.

Mål 16

Andelen elever som når skolans kunskapsmål ska öka.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Eleverna i år 6 fick inte betyg under läsåret 2011/2012. Däremot mättes måluppfyllelse i kärnämnen svenska, matematik och engelska.

Andel som uppnått målen i år 6	
Engelska	82 %
Svenska	79 %
Matematik	84 %

I år 9 sjönk andelen elever som blev godkända i alla ämnen något, från 69 till 67 procent.

För gymnasiet sjönk andelen med grundläggande behörighet till universitet och högskola något, från 54 till 53 procent.

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. Båda nämnderna fortsatte att satsa på läsnivån hos eleverna. Under våren 2012 togs en ny modell för kunskapskontroller fram i samarbete med lärare och högskola. Kunskapskontrollerna har som syfte att ge lärare underlag för utformningen av undervisningen och rektorer beslutsunderlag för resursstyrningen. Strävan har varit att utveckla webbaserade prov. Kunskapskontrollerna genomfördes som planerat. Kunskapskontrollen i matematik gjordes webbaserat.

Mål 17

Andelen elever som upplever trygghet och arbetsro i skolan ska öka.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Andel som upplever trygghet i	2011	2012
förskolan*	95,2 %	95,5 %
grundskolan	90,9 %	92,0 %
gymnasiet	89,9 %	87,3 %

* I förskolan är frågan ställd till föräldrarna.

Andel som upplever arbetsro i	2011	2012
grundskolan	59,6 %	60,3 %
gymnasiet	50,3 %	43,2 %

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. Andelen elever som känner sig trygga vid skolan har ökat i förskolan

och grundskolan, men minskat i gymnasiet. Nämnderna uppdrog i september åt förvaltningen att ta fram en ny handlingsplan för trygghet och arbetsro.

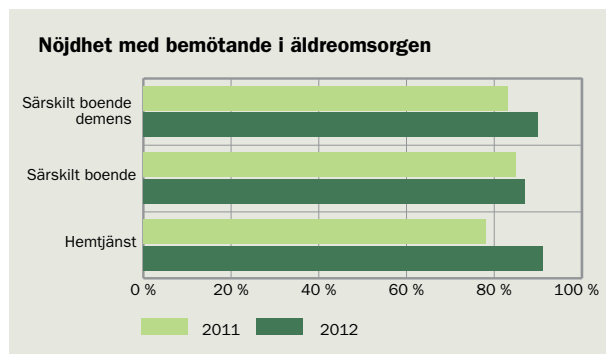
Mål 18

Den enskilde äldres nöjdhet med den kommunala servicen ska öka.

✦ Målet är uppfyllt

Indikator: Nöjdhet med bemötande.

Nöjdheten ökade i de tre grupper som ingår i indikatorn.

Äldrenämnden ansvarar för att uppfylla målet. Resultatet av brukarundersökningarna följs upp på enhetsnivå för att kunna leda till konkreta förbättringar.

Arbetet med utveckling av genomförandeplanen, som stärker brukarens delaktighet och inflytande, har säkerligen bidragit till det förbättrade resultatet.

Telefontjänsten Äldre direkt innebär att personer som ringer till äldreförvaltningen alltid får kontakt med någon tjänsteman som kan hänvisa vidare till rätt person i organisationen.

EKONOMISK HÅLLBARHET

✦ Inom målområdet är två mål uppfyllda, två är delvis uppfyllda och ett är inte uppfyllt.

Mål 19

Kommunen ska nå ett budgeterat resultat som motsvarar minst två procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

✦ Målet uppfylldes.

Indikator 1: Ekonomiskt resultat.

Kommunens ekonomiska resultat är ett överskott på 72,3 miljoner kronor (mnkr). Detta motsvarar 2,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mål 20

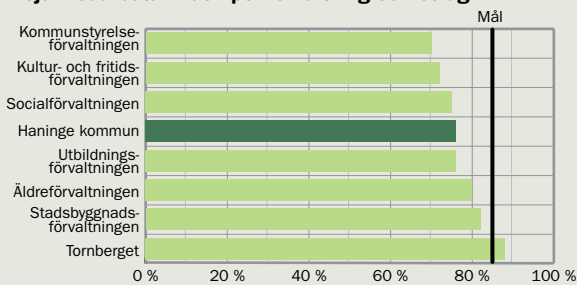
Kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator 1: Nöjd medarbetar-index.

Resultatet blev 76 på en 100-gradig skala, vilket inte nådde upp till målet om minst 85. Högst resultat hade Tornberget med 88.

Nöjd medarbetar-index per förvaltning och bolag

Kommundirektören fastställde riktlinjer för kommunövergripande lönekriterier som delvis används i 2012 års löneöversyn.

Kommunstyrelseförvaltningen tog fram förslag till ett reviderat lönepolitiskt program för Haninge kommun som kommer att beslutas under våren 2013.

Ett av Socialförvaltningens utvecklingsområden är återkopplingen till kollegor om hur de lyckats genomföra en arbetsuppgift. 78,2 procent (80,1 procent år 2010) upplever att de får uppskattning av sina kollegor när de gjort ett bra arbete. Äldreförvaltningens validering av personal ska ske under en persons första anställningsår. Validering innebär bedömning och värdering av faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor av personal i den kommunalt drivna äldreomsorgen. All personal validerades under sitt första anställningsår. Cirka 35 personer i äldreomsorgen utbildades i vård och omsorg samt psykiatri med hjälp av statliga stimulansmedel (omvårdnadslyftet).

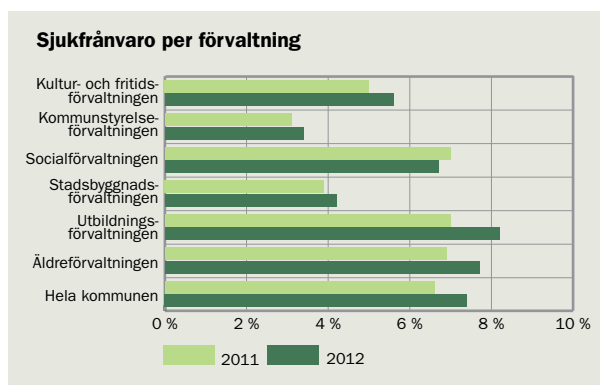
Mål 21

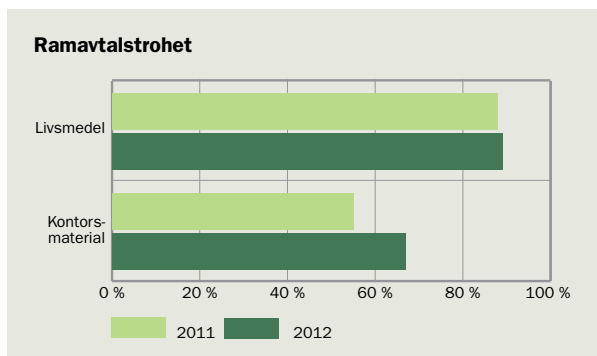
Kommunens verksamhet ska präglas av effektiv resursanvändning.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Ramavtalstroheten ökade. Sjukfrånvaron ökade dock på alla förvaltningar utom socialförvaltningen och kostnader för förbrukningsmaterial ökade.

Indikator 1: Sjukfrånvaro

Indikator 2: Ramavtalstrohet**Indikator 3:** Kostnader för förbrukningsmaterial delat med antal invånare

Kostnaden för förbrukningsmaterial har ökat något, från 55 till 62 kronor per invånare.

Kommunstyrelsens strategi har varit att främja arbetshälsa hos kommunens medarbetare. Under året var den största enskilda insatsen att ta fram riktlinjer för chefsuppsdraget i Haninge kommun och att utveckla en ny typ av överenskommelser om stöd från kommunstyrelseförvaltningen till fackförvaltningarna. Arbetet gjordes tillsammans med kommunens chefer.

Kommunens nya pensionspolicy medförde att ett antal anställda fått möjlighet att få sina önskemål om framför allt arbetstid uppfylla.

Stadsbyggnadsnämnden gjorde med hjälp av en extern konsult en energiinventering av ett urval av VA-anläggningar.

Socialnämndens uppföljning av ramavtalstroheten inom sociala tjänster visade en försämring. En orsak är att individens behov inte överensstämmer med de tjänster vårdföretagen inom ramavtal tillhandahåller. I den kommande upphandlingen görs en anpassning till nuvarande klienters behov och problematik.

Äldrenämndens kostnader ökade för hemtjänst och särskilt boende. Det beror på att kommunen är inne i en period med mycket kraftig befolkningsökning i gruppen 65 år och äldre, vilket också innebär att det blir fler som behöver olika typer av äldreomsorg.

Södertörns överförmyndarnämnd redovisar att handläggningstiderna i verksamhetens centrala processer förkortades avsevärt.

Mål 22

Med 2008 som jämförelseår ska invånarantalet till år 2018 ha ökat med minst 10 000.

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator 1: Befolkningsstillväxt (genomsnittlig årlig tillväxt för att nå målet till 2018)

Haninges befolkning ökade under året med 1 104 personer. Sedan 2008 har befolkningen ökat med 4 462 personer.

Stadsbyggnadsnämnden skapade förutsättningar för att genomföra detaljplaner samt utbyggnad av vatten, avlopp och övrig infrastruktur i tillräcklig omfattning. Stadsbyggnadsförvaltningen medverkade i planläggning och genomförande av omvandlings- och exploateringsområden.

Mål 23

Det ska vara enkelt att starta och utveckla företag i kommunen så att antalet arbetsplatser ökar.

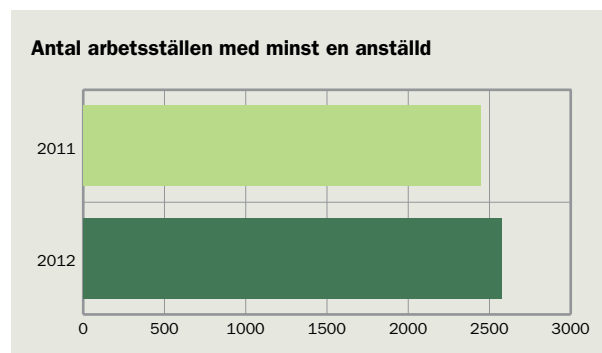
✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator 1: SBA:s nöjd kund-index för företagare.

Indikatorn kan inte följas upp eftersom ingen mätning gjorts under 2012

Indikator 2: Antal arbetsställen i kommunen

I november 2012 fanns 2 576 arbetsställen med minst en anställd i Haninge, vilket är en ökning med drygt hundra arbetsställen.

Kommunstyrelseförvaltningen genomförde en studie för att bedöma framtida markbehov. Studien används som kunskapsbas för arbete med översiktsplaner och i kontakter med näringslivet.

Inom de flesta verksamheterna på kultur- och fritidsförvaltningen pågår ett arbete med att utveckla förmågor som kreativitet, handlingskraft och entreprenörsanda hos barn och unga. Projektet Unga inspiratörer deltog under hösten på Sveriges ungdomsentreprenör som arrangerades av Fryshuset Inc på Fryshuset i Stockholm.

STEGSHOLMS PÅ GÅLÖ

Foto: Fredrik Hjerling

I Sverige har köttkonsumtionen ökat med 40 procent sedan 1990-talet
– en ohållbar utveckling både för klimatet och för hälsan.

Kvalitet

Kommunens kvalitetspolicy skapar ett gemensamt synsätt för kommunens kvalitetsarbete. Vi har fyra kvalitetskriterier som genomsyrar allt kvalitetsarbete. Dessa är:

✧ Bemötande

Vi bemöter våra kunder professionellt med lyhördhet och flexibilitet. Ett gott bemötande är också avgörande för hur kunderna uppfattar vår verksamhet och därmed för våra resultat.

✧ Inflytande

Vi ger våra kunder inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Vi möter ständigt nya kunder i våra verksamheter. För att kunna erbjuda var och en av dem inflytande är vi öppna för nya idéer och förslag.

✧ Tillgänglighet

Vi har korta svarstider och ledtider och reagerar snabbt på kundernas behov. Tillgänglighet avser också fysisk tillgänglighet. Varje verksamhet behöver ta reda på vilken tillgänglighet kunderna prioriterar och anpassa verksamheten efter önskemålen.

✧ Trygghet

Vi visar omtanke om våra kunder. Ett professionellt bemötande och tydliga beskrivningar av vad kunden kan förvänta sig skapar största möjliga trygghet för varje medborgare.

I Haninge kommuns kvalitetsarbete ingår kvalitetsdeklarerade tjänster, synpunktshandtering, undersökningar, internkontroll, jämförelser och utmärkelsen Årets arbetsplats.

KVALITETSDEKLARERADE TJÄNSTER

Kvalitetsdeklarerade tjänster gör att medborgare och brukare vet vilka förväntningar som kan has på tjänsten. Kommunen har sammanlagt 32 kvalitetsdeklarerade tjänster fördelat på områdena Bygga och bo (9 tjänster), Fritid och idrott (8), Kultur (2), Social omsorg (3), Äldre (9) och Övergripande (1).

Stadsbyggnadsnämndens område är Bygga och bo. Nämndens uppföljning av sina kvalitetsdeklarerade tjänster visade att förvaltningen har hållit de utfästelser som gjorts. De nyaste tjänsterna är Säkerhet på lekplatser och Lägeskontroll.

Äldrenämnden beslutade om två nya kvalitetsdeklarerade tjänster, Förebyggande hembesök och Bostadsanpassningsbidrag.

Socialnämndens uppföljning resulterade i att tjänsterna måste uppdateras.

SYNPUNKTER ANVÄNDS FÖR BLI BÄTTRE

Synpunkter är ett redskap för att utveckla och förbättra verksamheten. Kommunen fördubblade antalet inkomna synpunkter jämfört med 2011. Detta beror i stor utsträckning på att kommunen uppmanade medborgarna att tycka till om de tjänster och den service som erbjuds. En extern kampanj inleddes i oktober och omfattade bland annat uppmaningar på webbplatsen om att komma med synpunkter och att ett vykort delades ut till alla hushåll i kommunen.

Flest synpunkter berörde stadsbyggnads- och kommunstyrelseförvaltningen. Kommunen ska inom tre arbetsdagar återkoppla hur ärendet kommer att hanteras till anmälaren. Synpunkterna ska normalt sett hanteras inom en månad. Uppföljning av ärendestatistiken visar att rutinen för återkoppling behöver förbättras.

Synpunkter per förvaltning (antal)	2011	2012
Kultur- och fritidsförvaltningen	53	114
Kommunstyrelseförvaltningen	80	309
Stadsbyggnadsförvaltningen	182	416
Socialförvaltningen	39	51
Utbildningsförvaltningen	25	87
Äldreförvaltningen	45	125
Totalt	424	1 102

Grund- och förskolenämnden respektive gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställde en ny rutin för klagomålshantering som krävs enligt skollagen. Detta är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar, och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med klagomålshandlingen löpte arbete med kommunens synpunktshandtering.

Eftersom Haninge kommun är finskt förvaltningsområde finns även informationen om synpunktshandlingen på finska och man kan också lämna sina synpunkter på finska.

RESULTAT AV MEDBORGAR- OCH BRUKARUNDER-SÖKNINGAR

Kund- och medborgarundersökningar genomförs årligen på samtliga förvaltningar. Kommunen deltog i SCB:s medborgarundersökning som mäter attityder bland medborgarna och redovisningen ger bland annat helhetsbetyg på:

- ✦ nöjd region-index (NRI), med frågor om kommunen som en plats att bo och leva i
- ✦ nöjd medborgar-index (NMI), med frågor om kommunens olika verksamheter
- ✦ nöjd inflytande-index (NII), med frågor om medborgarnas inflytande på kommunpolitiken.

	Haninge kommun	Andra kommuner med över 50 000 invånare
Nöjd region-index	58	66
Nöjd medborgar-index	54	59
Nöjd inflytande-index	36	42

Resultat av medborgarundersökningen används bland annat för uppföljning av fullmäktiges mål. Undersökningen innehåller också frågor om kommunens service och tjänster. Av de olika områdena hade medborgarna minst förtroende för kommunens stöd till utsatta personer, och var mest nöjda med vatten- och avloppsverksamheten.

Verksamhet	Index	
	2011	2012
Bemötande och tillgänglighet	55	53
Förskolan	53	58
Grundskolan	48	48
Gymnasieskolan	59	57
Äldreomsorgen	51	48
Stöd för utsatta personer	45	47
Räddningstjänsten	76	73
Gång- och cykelvägar	50	54
Gator och vägar	51	56
Idrotts- och motionsanläggningar	61	58
Kultur	62	63
Miljöarbete	51	50
Renhållning och sophämtning	56	56
Vatten och avlopp	79	82

Äldreförvaltningens särskilda boenden och hemtjänsteheter samt externa leverantörer av hemtjänst granskades enligt förvaltningens kvalitetsgranskningsmodell. Resultaten visade att enheterna till stora delar uppfyller de krav som kan ställas på god kvalitet, men att förbättringsområden finns.

Kultur- och fritidsnämnden genomförde undersökningen Ung livsstil som fyller en viktig funktion i det framtida kvalitetsarbetet med att anpassa och utveckla förvaltningens verksamheter. Förvaltningen ska rapportera analyserade resultat till nämnden under 2013.

Grund-, för- och gymnasieskolor hade fokus på olika typer av kvalitetshöjande insatser. Kunskapskontrollerna utvecklades för att bli bättre redskap i lärares och rektorers planering. Varje enhet fick en samlad dokumentation över de egna resultaten från läsåret (resultatprofil). Alla enheter upprättade därefter förbättringsplaner för läsåret 2012/2013 utifrån resultatprofilen.

Socialförvaltningen har genomfört brukarundersökningar inom försörjningsstöd, arbetspraktik och arbetsträning. Undersökningen visade att 82 procent är mycket eller ganska nöjda med bemötandet när de söker försörjningsstöd, 60 procent är mycket nöjda med sin praktikplats och 94 procent är mycket eller ganska nöjda med Jobbcenter eller Kompassen som helhet. 15 av 19 svarande är mycket nöjda med Västerhaninge stödboende som helhet.

LEDNINGSSYSTEM OCH AVVIKELSERAPPORTERING

Äldrenämnden beslutade att införa det nya ledningssystemet som webbaserad publikation på haninge.se utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Socialförvaltningen håller på att beskriva innehållet i ett ledningssystem. Socialnämnden har inte tagit något beslut ännu.

Under 2012 har 25 utbildningstillfällen anordnats i rapporteringsskyldighet enligt Lex Sarah. Cirka 150 anställda har genomgått utbildning. Det har inkommit 65 avvikelserapporter som avser socialförvaltningens verksamhet. Rapporteringarna har lett till kvalitetsförbättringar av vårdplanering och arbetssätt. Rutiner för och dokumentation av arbetet har uppdaterats. Introduktionen sågs över och utbildning gavs till berörd personal.

MEDBORGARINFLYTANDE I OLIKA FORMER

Medborgarna skickade 40 medborgarförslag till kommunen. Av dessa rörde 15 stadsbyggnadsnämndens område, 14 kommunstyrelsens område, 8 kultur- och fritidsnämndens område, 1 grund- och förskolenämndens område, 1 äldrenämndens område och 1 kommunfullmäktiges område. I förslaget som behandlades av kommunfullmäktige uttrycktes önskemål om att kommunen inför en allmänhetens frågestund i samband med fullmäktiges sammanträden. Fullmäktige svarade förslagsställaren att allmänhetens frågestund kommer att införas på försök i kommunfullmäktige så snart det är möjligt. Kommunstyrelseförvaltningen undersöker möjliga former för frågestunden.

Kommunfullmäktige beslutade att nämnderna kan bjuda in förslagsställare att presentera sina förslag på ett nämndsammanträde innan förvaltningens beredning. Ett ytterligare beslut av fullmäktige är att e-förslag (e-petitioner) ska införas från och med mars 2013.

År	Antal medborgarförslag
2008	54
2009	40
2010	39
2011	37
2012	40

Kommunfullmäktige fastställde ett antal principer för medborgardialog och kommunstyrelseförvaltningen tog fram en handbok att användas inför fortsatt arbete.

Medborgarbudget är en form av medborgarinflytande som innebär ett direkt beslutande genom omröstning bland medborgarna. Kommunstyrelseförvaltningen arbetade med medborgarbudget inom ramen för medborgardialogen i Jordbro. Det konkreta resultatet av omröstningen är beslutet om att bygga en parkouranläggning enligt förslag från klass 5a och 5b i Kvarnbäcksskolan.

Medborgardialog kan göras på olika sätt. Dialogen i Haninge bestod bland annat av följande:

- ✧ Kommunfullmäktige fastställde ett antal principer för medborgardialog att användas inför fortsatt arbete.
- ✧ Boende, företagare och föreningar i Jordbro bjöds in till idémöten och aktiviteter om Jordbros framtid.
- ✧ Jordbroborna lämnade förslag på vad medborgarbudgeten (400 000 kronor) skulle användas till och röstade därefter fram en ny parkourbana.
- ✧ Unga äldre bjöds in för att prata framtidsfrågor.
- ✧ Medborgarna fick "tycka till" om Sågenparken och hur offentliga konstprojekt ska utformas.
- ✧ 65-plussare bjöds in för att diskutera trafik och boende.
- ✧ Boende i Västerhaninge och Tungelsta deltog i idéverkstäder om stadsdelarnas framtid
- ✧ Medborgarna fick svara på frågor om hur de vill att Haninge ska se ut om 20 år.

Internkontroll

En god internkontroll kännetecknas av:

- ✦ att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- ✦ att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- ✦ att regler och riktlinjer följs
- ✦ att möjliga risker inringas, bedöms och förebyggs.

Kommunfullmäktige fastställde 2003 ett reglemente för den interna kontrollen. Reglementet anger att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll och att nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina respektive ansvarsområden. Det finns ett förslag till reviderat reglemente som ska fastställas av kommunfullmäktige.

Varje nämnd ska göra risk- och väsentlighetsanalyser och fastställa en internkontrollplan som ska följas upp varje år. Den interna kontrollplanen är ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

UPPFÖLJNING AV NÄMNDERNAS INTERNKONTROLLPLANER

Alla nämnder fastställde internkontrollplaner och följde upp sin egen internkontrollplan. Uppföljningen redovisades som eget ärende i respektive nämnd och sammanfattas i nämndens verksamhetsberättelse i årsredovisningen (se avsnitt 7). Resultaten av uppföljningarna visade att en god internkontroll finns i flertalet av nämndernas verksamheter.

Det finns områden och rutiner som behöver förstärkas, exempelvis rutiner för inköp och upphandling inom områden som har ramavtal (ramavtalstrohet) samt utbetalning av anställdas löner och förtroendevaldas arvode (i kommunstyrelsens internkontrollplan).

Kultur- och fritidsnämnden kommer att ställa krav på förbättrad uppföljning och återrapportering av internkontrollplanen.

Äldrenämndens internkontrollplan innehåller bland annat områdena ekonomi, personal och biståndsbeslut/kvalitetssäkring. Bristerna som noterades beror i första hand på att det saknas kunskap och insikt om varför man ska arbeta på ett visst sätt.

Socialnämndens internkontrollplan innehöll bland annat ramavtalstrohet, efterlevnad av Lex Sarah, rapportering av hot och våld i verksamheten och olika former av ekonomirutiner. Generellt är ordningen god med det finns förbättringsområden som identifierats.

I grund- och förskolenämndens respektive gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens internkontrollplaner ingick en mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev nämndernas hela resultatuppföljningssystem en del av den interna kontrollen. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde flera olika kontrollmoment i respektive process.

ANDRA INSATSER FÖR FÖRBÄTTRAD INTERN KONTROLL

Förvaltningschefen i utbildningsförvaltningen fastställde en checklista för ekonomisk uppföljning som ska användas av alla chefer. Den ger varje chef ett förbättrat stöd kring hanteringen av det egna ekonomiansvaret.

Kommunstyrelseförvaltningen kvalitetssäkrade och utvecklade den interna kontrollen i samarbete med övriga förvaltningar. Det omfattade bland annat förbättrade metoder och modeller för väsentlighets- och riskbedömningar och två utbildningstillfällen.

Förutom uppföljning av internkontrollplaner gjordes även löpande granskningar. Vid internkontroll på kultur- och fritidsförvaltningen upptäcktes ekonomiska oegentligheter och vårdslöshet med kommunala medel. Det resulterade i att en person varslades om avsked och att två personer varnades.

Personal

Personal	2011	2012
Antal anställda	4 584	4 623
Varav män	917	974
Varav kvinnor	3 667	3 667
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid	6,6 %	7,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,3 %	8,2 %
Sjukfrånvaro bland män	4,0 %	4,2 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaron som varar 60 dagar eller mer)	48,5 %	49,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,8 %	6,8 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,3 %	7,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	6,8 %	7,6 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda med en sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

PERSONALPOLITISKT PROGRAM

Det personalpolitiska programmet och planen för främjande av mångfald följs upp i den årliga arbetsplatsundersökningen. Undersökningen mäter hur kommunen lyckas uppnå kommunfullmäktiges mål, målen i det personalpolitiska programmet och målen i planen för främjande av mångfald avseende medarbetarskap, ledarskap, organisation och arbetsmiljö. Syftet är att kommunen som arbetsplats ska bli ännu bättre. Som en särskild insats för att lyfta fram goda exempel utses Årets arbetsplats. 2012 utsågs planavdelningen på stadsbyggnadsförvaltningen. Juryns motivering var: "En fantastisk förmåga att omsätta kommunfullmäktiges mål till kundnytta och tillvarata personalens kreativitet och personliga mål. Man möter kunden där kunden är. En värdig vinnare."

Nöjd medarbetar-index (NMI) i arbetsplatsundersökningen år 2012 var 76, vilket är en liten minskning från år 2011 då NMI var 79.

✧ De resultat som förbättrats eller är oförändrade i arbetsplatsundersökningen sedan 2011 är:

Fråga	2011	2012
Jag tycker att jag belönas utifrån prestationer och faktiskt resultat.	52	53
Jag tar egna initiativ för att lära mig mer och förbättra min kompetens.	94	94
Min chef ger mig tillräcklig återkoppling på hur jag utför mitt arbete.	73	73
Jag kan i hög grad påverka mängden arbete.	65	65

✧ De resultat som försämrats i arbetsplatsundersökningen sedan 2011 är:

Fråga	2011	2012
Jag ser en klar koppling mellan de mål jag har i mitt arbete och de politiska målen.	67	64
Jag har förtroende för förvaltningsledningen.	68	58
Arbetsplatsträffarna på min arbetsplats fungerar bra.	76	74
Min närmaste chef känner jag förtroende för.	87	85
Jag upplever reella möjligheter till utveckling inom kommunen.	44	42
Jag rekommenderar (skulle rekommendera om jag fick frågan) Haninge kommun som arbetsplats.	77	66

PLAN FÖR FRÄMJANDE AV MÅNGFALD

Beträffande måluppfyllelsen av planen för främjande av mångfald visar mål 2, ett positivt och inkluderande arbetsklimat råder i våra verksamheter, fortsatt oförändrat resultat sedan 2011. Mål 3, ingen diskriminering eller trakasserier förekommer, har inte uppnåtts och resultatet är oförändrat. För mål 5, i Haninge kommun bidrar arbetsgivaren till att det går att förena kraven i förvärsarbetet med hem- och familjeliv, är medarbetarnas uppfattning oförändrad sedan föregående år.

Finansiell analys

Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
<i>Analys av</i> ✦ årets resultat ✦ balanskravet ✦ finansnetto ✦ nettokostnadsandel ✦ årets investeringar ✦ självfinansieringsgrad.	<i>Analys av</i> ✦ eget kapital och soliditet ✦ långfristiga skulder och skuldsättningsgrad.	<i>Analys av</i> ✦ ränterisker ✦ likviditet ✦ pensionskund ✦ borgensåtaganden ✦ skatteintäkter.	<i>Analys av</i> ✦ budgetföljsamhet ✦ prognossäkerhet.

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat blev 72,3 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för 2012 var 2,1 procent och därmed uppfylldes målet.

Fullmäktige beslutade om justerad driftbudget under pågående år och det budgeterade resultatet blev 62,0 mnkr. Det innebär att årets resultat överstiger (justerat) budgeterat resultat med 10,3 mnkr.

I resultatet ingår en ej budgeterad återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 på 53,6 mnkr och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark på 11,2 mnkr.

Resultatet belastades med medfinansieringskostnader på sammanlagt 40 mnkr för en planfri korsning i Tungelsta och ny pendeltågsstation i Vega. Dessutom gjordes en nedskrivning av före detta Jordbromalmsskolan med totalt 20 mnkr. Justerat för dessa engångsposter är resultatet 67,5 mnkr.

Nämnd/styrelse (mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget netto	Avvikelse (tkr)	Avvikelse (%)
Kommunfullmäktiges reserv	0	0	0	629	629	100,0 %
Kommunstyrelse	589 884	749 166	159 282	166 260	6 978	4,2 %
Grund- och förskolenämnd	143 971	1 453 023	1 309 052	1 302 743	-6 309	-0,5 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	124 177	501 209	377 032	373 228	-3 804	-1,0 %
Kultur- och fritidsnämnd	39 843	204 230	164 387	170 938	6 551	3,8 %
Miljönämnd	0	3 286	3 286	3 889	603	15,5 %
Revision	0	1 416	1 416	1 542	126	8,2 %
Socialnämnd	250 253	997 795	747 542	718 018	-29 524	-4,1 %
Stadsbyggnadsnämnd	200 050	301 122	101 072	106 452	5 380	5,1 %
Södertörns upphandlingsnämnd	1 504	1 504	0	0	0	0,0 %
Södertörns överförmyndarnämnd	21 129	21 129	0	0	0	0,0 %
Valnämnd	0	18	18	110	92	83,6 %
Äldrenämnd	72 312	575 535	503 223	490 151	-13 072	-2,7 %
Summa nämnder	1 443 123	4 809 433	3 366 310	3 333 960	-32 350	-1,0 %
Finansförvaltning	4 207 324	768 711	-3 438 612	-3 395 900	42 712	1,3 %
Totalt, resultat	5 650 447	5 578 144	-72 302	-61 940	10 362	

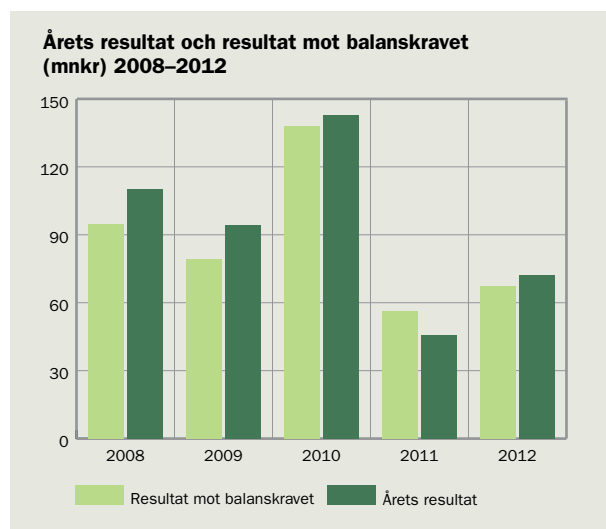
Nämnderna, exklusive finansförvaltningen, visade ett underskott gentemot budget på 32,4 mnkr. Utfallet av skatter och generella statsbidrag blev 34,0 mnkr bättre än budgeterat till följd av fler invånare och högre ökning av skatteunderlag i riket än budgeterat. Övrig finansförvaltning gör ett överskott på 8,7 mnkr som huvudsakligen förklaras av ett bättre finansnetto än budgeterat.

Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår. Ett negativt resultat ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet påverkas inte resultatet av realisationsvinster och förluster. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

I resultatet mot balanskravet exkluderas återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 på 53,6 mnkr och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark på 11,2 mnkr.

Vidare har kostnader för medfinansiering av investeringar på sammanlagt 40 mnkr samt nedskrivning av före detta Jordbromalmsskolan med totalt 20 mnkr exkluderats. Justerat för dessa engångsposter uppgick resultatet mot balanskravet till 67,5 mnkr.

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (57,9 mnkr) och finansiella kostnader (33,5 mnkr). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulden (9,5 mnkr). Förbättringen av finansnettot berodde på lägre ränta på kommunens inlåning medan kommunens utlåning till Tornberget hade fast ränta som var högre. Kommunens positiva resultat har också gjort att kommunen behövt låna mindre än planerat.

Finansnetto	2008	2009	2010	2011	2012
Mnkr	3,7	6,4	20,1	14,0	24,4

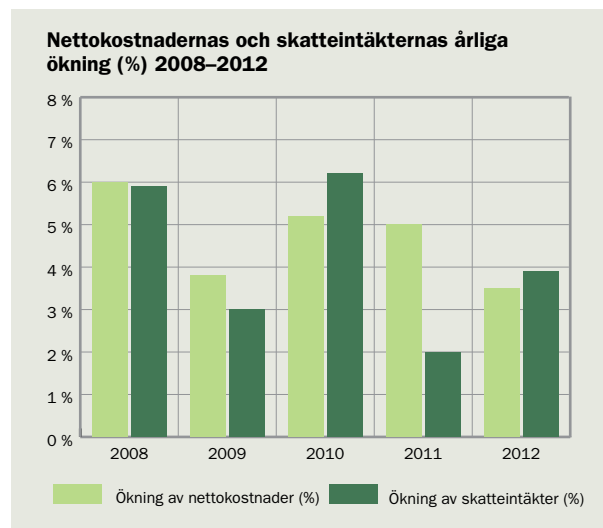
Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går åt för att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera räntekostnader, amorteringar och framför allt investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 97,9 procent, vilket är lägre jämfört med föregående år.

Nettokostnaderna ökade med 3,5 procent vilket är lägre än ökningen under 2011. Intäkterna ökade mer under 2012 jämfört med föregående år. Det beror på en högre ökningstakt av skatteunderlag i riket och att Haninge sänkte skatten med 30 öre vilket innebar lägre skatteintäkter.

	2008	2009	2010	2011	2012
Nettokostnader	6,0	3,8	5,2	5,0	3,5
årlig ökning (%)					
Skatteintäkter	5,9	3,0	6,2	2,0	3,9
årlig ökning (%)					
Nettokostnadsandel (%)	96,3	96,9	95,6	98,7	97,9

Årets investeringar

Årets investeringar blev 145,6 mnkr. Av investeringsutgifterna avsåg 106,7 mnkr investeringsprojekt som tilldelats investeringsmedel 2012. Utfallet ska jämföras med investeringsbudgeten på 290,4 mnkr. VA-investeringar stod för den största delen av årets investeringar med totalt 40,1 mnkr. I årets investeringar ingick även aktiverade investeringar avseende VA i exploateringsområden med 38,9 mnkr.

Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttades framåt i tiden eller att de inte slutförts. Exempelvis försenades VA-utbyggnaden i Årsta havsbad och verksamhetssystem inom vård och omsorg flyttades till 2013.

Inom VA-verksamheten är utbyggnad av huvudledningar och pumpstation till Albyberg och ombyggnad av Dalarö vattenverk exempel på genomförda större investeringar. Kultur- och fritidsnämndens investeringar i ett stall vid Skutans Gård och konstgräsplaner i Brandbergen och Tungelsta startades 2012 och kommer att slutföras 2013.

Grund- och förskolenämnden köpte inventarier och utrustning till nya Höglundaskolan och inom kommunstyrelsen pågick IT-projektet Plattformsbyte.

Investeringar i verksamhetslokaler sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Investeringsutgifterna uppgick till 200,0 mnkr inklusive maskiner och inventarier. Anslutningsavgifter för VA har redovisats som skuld till VA-kollektivet i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (2006:142) med 22,2 mnkr.

Investeringsredovisning (mnkr)			
Nämnd/Styrelse	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen	58,5	12,0	46,5
Grund- och förskolenämnden	31,9	10,0	21,9
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	8,7	0,3	8,4
Kultur- och fritidsnämnden	41,7	20,5	21,2
Socialnämnden	2,6	2,0	0,6
Stadsbyggnadsnämnden	55,7	20,6	29,6
Äldrenämnden	3,0	1,1	1,9
Summa investeringar exklusive VA	202,1	66,6	130,1
Summa VA-investeringar	93,8	40,1	53,7
Totalsumma investeringar	295,9	106,7	183,8

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med kommunens egna pengar. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringarna utan att låna eller minska de likvida medlen. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen själv inte kan finansiera måste betalas med ökad upplåning vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 142 procent. Sedan 2007 har självfinansieringsgraden varit över 100 procent på grund av lägre investeringsnivå och högre resultat.

	2008	2009	2010	2011	2012
Nettoinvesteringar (mnkr)	101,2	90,5	97,8	97,5	106,7
Självfinansieringsgrad (%)	100	160	199	102	142
Avskrivningar (mnkr)	49,8	50,7	52,1	53,3	78,8

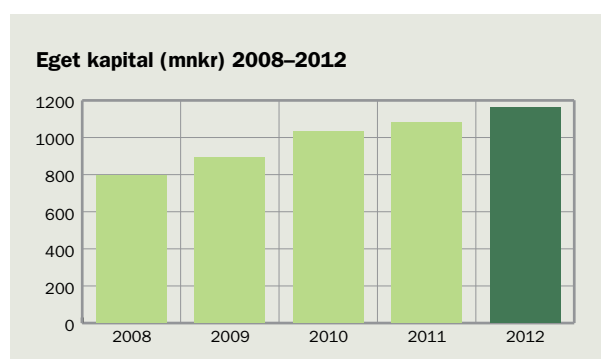
KAPACITET

Eget kapital och soliditet

Förändringen av det egna kapitalet mellan året och föregående år motsvarar årets resultat.

Kommunens eget kapital blev 1 160 mnkr efter 2012 års resultat. Under året rättades tidigare års fel i bokföringen. Därför blev skillnaden i eget kapital 8,7 mnkr större än årets resultat mellan åren 2011 och 2012.

Eget kapital	2008	2009	2010	2011	2012
(mnkr)	796,1	890,5	1 033,2	1 079,1	1 160,1

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker. En högre soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras.

Kommunens soliditet försämrades enligt balansräkningen med 6,7 procentenheter och uppgår till 34,8 procent. Orsaken är att kommunen övertog Tornbergets externa lån. Balansomslutningens ökning beror till största delen att lånen togs över (ca 600 mnkr) som påverkade kommunens soliditet negativt. Om man inte räknar med Tornbergets externa lån så ökade soliditeten istället något.

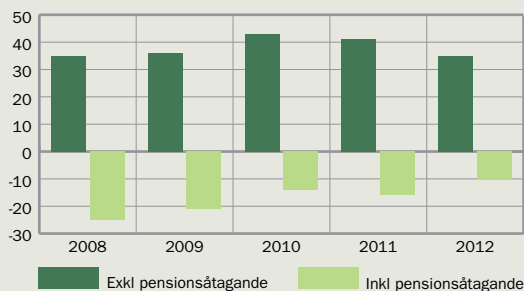
Haninge kommuns soliditet var 41 procent 2011, vilket jämförs med genomsnittet i Stockholms län och riket i tabellen nedan.

Soliditet i procent	2008	2009	2010	2011	2012
Haninge	35	36	43	41	35
Haninge inklusive pensionsuskuld	-25	-21	-14	-16	-10
Stockholms län*	54	52	51	49	
Riket, ovägt medel*	51	50	51	50	

*Källa: Kolada.

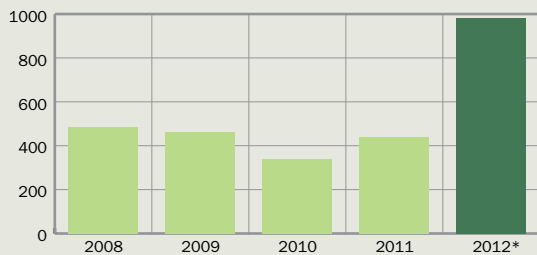
Tillgångar finns utanför balansräkningens redovisning i form av värde på ännu outnyttjad exploateringsmark.

Det finns också ansvarsförbindelser utanför balansräkningen, främst pensionsförpliktelser på 1 506 mnkr. Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelserna är negativ (-10 procent), vilket innebär att kommunen har förhållandevis svag finansiell styrka på lång sikt.

Soliditet (%) 2008–2012 exklusive och inklusive kommunens pensionsåtagande

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden mäter kommunens totala skulder i förhållande till det egna kapitalet.

Skuldsättningsgraden ökade eftersom kommunen övertog Tornbergets externa låneskuld.

Långfristiga skulder (mnkr)

	2008	2009	2010	2011	2012
Långfristiga skulder (mnkr)	486,9	460,5	340,6	440,6	983,1
Skuldsättningsgrad (%)	189	177	133	141	182
Låneskuld per invånare* (tkr)	13,1	12,3	10,1	11,0	12,5

*Inklusive Tornberget.

RISK
Ränterisk

Kommunens ränterisk ökade i och med att den långfristiga låneskulden ökade med 563 mnkr till 996 mnkr. Orsaken till ökningen är att kommunen övertagit Tornbergets externa låneskuld. Cirka 60 procent av de långfristiga lånen löper med rörlig ränta. Räntan har sjunkit under året och har i genomsnitt uppgått till 2,8 procent, vilket förväntas sjunka ytterligare om Riksbanken sänker reporäntan. För 2014 och framåt kommer troligen räntan stiga något, mycket beroende på när konjunkturen vänder. 1 procent ränteförändring på de rörliga lånen motsvarar cirka 5,9 mnkr.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick kommunens likvida medel till 98 mnkr, vilket ska jämföras med -27 mnkr i 2011 års bokslut. Det innebär en likviditetsökning med 125 mnkr. Likviditeten uppfyller kraven i finanspolicyn.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kommunens kassalikviditet är fortfarande god eftersom den ökade till 89 procent 2012 jämfört med 86 procent 2011. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en nivå över 75 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Genomsnittet i Stockholms län 2011 var 85 procent.

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade "Blandmodellen", vilket innebär att den större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsförpliktelserna är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionssskulden har beräknats av KPA i samband med bokslutet.

Kommunens totala pensionsförpliktelser, inklusive särskild löneskatt på 24,26 procent, uppgick år 2012 till 1 759 mnkr (1 740 mnkr år 2011). Förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 1 505 mnkr (1 499 mnkr år 2011). Under rubriken Avsättningar i balansräkningen redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade på lönedelar över 7,5 prisbasbelopp samt garanti- och visstidspension. Denna del uppgår till 254 mnkr och ökade med 13 mnkr jämfört med 2011.

Den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften, uppgick till 84 mnkr inklusive löneskatt.

Utöver årets intjänade pensioner finns pensionskostnader som intjänats tidigare. De totala pensionskostnaderna 2012 var 171 mnkr och beräkningar visar att de årliga pensionskostnaderna under de kommande tre åren kommer att öka något.

Kommunens totala pensionskostnad motsvarar cirka 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Pensionsutveckling inklusive löneskatt, 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Pensionskostnad	171	181	177	189
Ansvarsförbindelser (mnkr)	1 505	1 490	1 447	1 440
Pensionssskuld (mnkr)	254	269	280	293

Borgensåtaganden

Kommunens utnyttjade borgensåtaganden uppgick totalt till 781 mnkr, vilket var en minskning med 427 mnkr jämfört med 2011. Minskningen beror på att borgensåtagandet för Tornbergets lån försvann i och med att kommunen tog över lånen. Kommunens borgensåtagande för bostadsrättsföreningarna minskade (minskning 39 mnkr) men borgensåtaganden för SRV ökade (ökning 31 mnkr).

Kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar uppgick till 616 mnkr, vilket var en minskning med 39 mnkr jämfört med föregående år. Av beloppet avser

cirka 150 mnkr borgen för ombyggnad till HSB-föreningar bildade före 1988. För dessa åtaganden bedöms ingen risk föreligga.

Övriga åtaganden fördelar sig med 222 mnkr för åtta HSB-föreningar och 244 mnkr för fem Riksbyggen-föreningar. Föreningarna bildades under perioden 1988–1992 och tillhör de sk krisårgångarna. De måste därför ses som kreditrisker. Kommunen förutspår med rådande ränteläge en fortsatt positiv utveckling för dessa bostadsrättsföreningar.

För övriga borgensåtaganden bedöms riskerna som ringa.

Skatteintäkter

Skatter och generella statsbidrag ökade med 3,9 procent. Ökningen av skatteintäkterna beror främst på den ekonomiska utvecklingen i Sverige och utvecklingen av antalet arbetade timmar.

Skatteintäkter är den intäktspost som påverkar utvecklingen av kommunens ekonomi mest. Den senaste prognosen visar för 2013 att intäktsökningen är på samma nivå som 2012, dvs 3,9 procent. Däremot visar den senaste prognosen från SKL att ökningstakten blir lägre 2014 (endast 2,2 procent). Ökningstakten blir högre 2015 (3,5 procent) och 2016 (4,1 procent).

Nya prognoser kommer löpande och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Följsamhet mot budgeten har under 2012 varit bättre än 2011. De större nämnder som avviker mot budget har en avvikelse på mellan tre till fem procent av budgetramen.

Budgetavvikelse (mnkr)			
Nämnd/styrelse	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2010	2011	2012
Kommunstyrelsen*	3,7	1,2	7,0
Grund- och förskolenämnden	-19,5	-16,2	-6,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	7,3	1,4	-3,8
Kultur- och fritidsnämnden	0,5	6,3	6,6
Miljönämnden	0,4	1,2	0,6
Socialnämnden	3,5	-29,0	-29,5
Stadsbyggnadsnämnden	1,4	3,8	5,4
Valnämnd, överförmyndare, revision, upphandling	-0,8	-0,3	0,2
Äldrenämnden	-1,6	-25,4	-13,1
Totalt	-4,5	-57,0	-33,1

*Budgetavvikelse exklusive kommunfullmäktiges reserv.

Prognossäkerhet

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser utgår alltid från den budgetram som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om justerad budget under året. I samband med beslut om justerad budget, förändras även prognosen för berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och tidigare prognoser.

Skillnaden mellan prognosen i delårsrapporterna och bokslutet motsvarar cirka 0,5 procent i avvikelse i förhållande till den totala nettobudgetramen. Nämndernas prognostiserade budgetavvikelser vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot senast beslutad budget för året framgår nedan.

Prognossäkerhet (mnkr)			
Nämnd/styrelse	Prognos per 2012-04-30	Prognos per 2012-08-31	Bokslut 2012-12-31
Kommunstyrelsen*	0,0	0,0	7,0
Grund- och förskolenämnden	-15,3	-10,4	-6,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2,5	-2,5	-3,8
Kultur- och fritidsnämnden	4,0	5,3	6,6
Miljönämnden	0,0	0,0	0,6
Socialnämnden	-39,2	-42,0	-29,5
Stadsbyggnadsnämnden	1,0	2,5	5,4
Valnämnd, överförmyndare, revision, upphandling	0,0	0,0	0,2
Äldrenämnden	0,0	-4,1	-13,1
Totalt	-47,0	-51,2	-33,0

*Budgetavvikelse exklusive kommunfullmäktiges reserv.

STEGHOLMS GÅRD PÅ GÅLÖ
Foto: Fredrik Hjerling

Haninges kök väljer kött med omsorg och tänker både på råvarukvalitet och på djurhänsyn.

Sammanställning koncernen

KOMMUNKONCERNENS BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

✧ Haninge kommun Holding AB

Bolaget bildades i september 2003. Bolagets verksamhet inom Haninge kommun är att äga och förvalta kommunens innehav av aktier i koncernens företag. Syftet med bolaget är att det ska kunna utvecklas och verka som kommunens samlade bolagsägare i en koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning tillse att de av kommunfullmäktige beslutade ägardirektiven för ägda och förvaltade kommunala bolag efterlevs.

Årets verksamhet

Bolaget har som ägare till Haninge Bostäder och Tornberget under året aktivt följt verksamheten i bolagen genom att styrelsen fortlöpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. De av kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiven till bolagen har fortlöpande stämts av.

Bolaget svarar för finansieringen av de fastigheter som Haninge Bostäder förvärvade från Venantius AB 2003. Det upplånade kapitalet vidareutlånades till Haninge Bostäder.

Kommundirektör Bengt Svenander har varit verkställande direktör under 2012.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster visar på ett underskott på 3,1 miljoner kronor. Underskottet täcks genom ett lämnat koncernbidrag från Haninge Bostäder AB.

✧ Haninge Bostäder AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid räkenskapsårets utgång omfattar 34 fastigheter med sammanlagt 2 042 lägenheter. Den totala uthyrningsbara ytan utgörs till cirka 92 procent av bostäder.

Årets verksamhet

Under 2012 fortsatte det omfattande åtgärdsprogrammet för renovering av badrummen i företagets fastigheter byggda på 1960-talet vilket påbörjades 2005. Under 2012 skedde stambyte och badrumsrenovering i 71 lägenheter på Nynäsvägen i Handen samt Evabergsvägen och Djurgårdsvägen i Vendelsö. Kvar att renovera är 178 lägenheter som beräknas vara färdiga vid utgången av 2014.

Andra väsentliga händelser under 2012 är att ett aktiebolag innehållande ett byggprojekt förvärvades. Bolaget ska uppföra 91 lägenheter i det nya området Vega. Aktiebolaget ska fusioneras in i Haninge Bostäder under 2013.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat före skatt och efter bokslutsdispositioner uppgick till 16,6 mnkr jämfört med 18,4 mnkr 2011. Bolagets soliditet uppgick på bokslutsdagen till 35,4 procent vilket är en förbättring med 2,1 procentenheter från föregående år. Enligt ägardirektiven ska soliditeten långsiktigt uppgå till 25 procent.

Den genomsnittliga bruttohyran för bostäder uppgick vid årets slut till 1 072 kr per kvadratmeter (1 033 kr år 2011).

Framtida utveckling

För 2013 beräknas resultatet före finansiella poster ligga på ungefär samma nivå som 2012. Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå. Bolaget planerar byggstart i april för de 91 lägenheterna i området Vega och en fortsatt satsning på underhåll och energibesparande åtgärder på våra övriga fastigheter.

✧ Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunalt ändamål. Ändamålet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning med inriktning på att tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Kommunala Lokaler i Haninge AB är ett helägt dotterbolag till Tornberget som startades i december 2002. Syftet är att dotterbolaget ska äga de fastigheter som inte omfattas av skattskyldighet för moms.

Årets verksamhet

Under året har Glimmervägens gruppboende uppförts och hyresgästerna har kunnat ta fastigheten i anspråk i slutet av året. Den nya Höglundaskolan i Jordbro färdigställdes. I januari 2013 kunde verksamheten flytta in och skolan invigas. Upprustningen av Hagagården fortsatte med höghusdelen och förväntas bli klar i maj 2013. Ventilationen på förskolan Björken byttes ut för att få bättre luft för förskoleverksamheten och bättre energieffektivitet. Uppförande av en ny förskola i Gudö pågår och förväntas stå färdig mot slutet av 2013. Bergvärmepumpsanläggningar har installerats i Båtsmansskolan, Dalarö skola och Årsta slott. Investeringar i energieffektivisering fortsätter under 2013.

Tornbergets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunalt ändamål som till 98 procent hyrs ut till Haninge kommun.

Styrelsen har beslutat att genomföra en fusion med det helägda dotterbolaget Kommunala Lokaler i Haninge AB. Fusionen bedöms kunna genomföras under 2013.

Ekonomiskt resultat

Tornberget har under året omsatt 543 mnkr vilket kan jämföras med 490,4 mnkr 2011. Resultatet efter skatt och finansiella poster uppgick till 0,7 mnkr jämfört med 3,6 mnkr år 2011. Soliditeten uppgår till 2,4 procent vilket är i stort sett densamma som för 2011 då den var 2,6 procent.

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun expanderar. Nya bostäder kommer att byggas och byggnader för kommunal service kommer att behövas. I Haninge kommun planeras bland annat för fortsatt utveckling av Vega-området. Även byggandet av bostäder i Västerhaninge medför nya behov av allmänna lokaler för t ex barnomsorg.

Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under kommunens stora expansionsperiod från 1960-talet och in på 1970- och 1980-talen. Det gör att många byggnader har behov av upprustning inom en snar framtid för att inte bli fall för kapitalförstöring. I vissa fall kommer det att bli mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya effektivare byggnader. Ökade energipriser gör också att behovet av investeringar i energisparande syfte kommer att öka.

✧ Kommunala Lokaler i Haninge AB

Alla aktier ägs av Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolagets ändamål är att äga och upplåta fastigheter för kommunala ändamål i Haninge kommun.

Ekonomiskt resultat

Bolaget har under året omsatt 0,9 mnkr. Årets resultat är 2,9 tkr efter skatt. Alla lokaler är uthyrda.

Framtida utveckling

Styrelsen i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge beslutade att genomföra en fusion med Kommunala Lokaler i Haninge AB. Fusionen bedöms kunna genomföras under 2013.

✧ SRV återvinning AB

Koncernen består av moderbolaget SRV återvinning AB samt det vilande dotterbolaget Ecoferm AB. Moderbolaget är verksamt på Södertörn med säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salems och Nynäs- hamns kommuner. Haninge kommuns ägarandel är 31,5 procent.

Bolagets uppdrag från ägarkommunerna är att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i dessa kommuner.

Moderbolaget verkar inom avfallsbranschen och verksamheten vid Sofielundsanläggningen är i sin helhet klassificerad som miljöfarlig, vilket medför tillståndsplikt enligt miljöbalken. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och har fastställt ett program för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan.

Årets verksamhet

Den mest miljövänliga behandlingsformen av matavfall är rötning. SRV har därför investerat i en förbehandlingsanläggning för att omvandla insamlat matavfall till substrat som rötas för framställning av fordonsgas och biogödsel.

Anläggningen invigdes den 24 maj 2012 och är dimensionerad för att kunna behandla upp till 50 000 ton matavfall per år.

Under 2012 har källsortering av matavfall startat i Huddinge kommun och påbörjats i Haninge och Botkyrka kommun. Under 2013 kommer tjänsten även att lanseras i Nynäshamn och Salems. Tjänsten är frivillig men via en lägre taxa för de som väljer att sortera ut sitt matavfall har SRV som mål att 70 procent av alla hushåll ska sortera ut sitt matavfall år 2020.

I slutet av 2011 fastställde Högsta förvaltningsdomstolen att brandbekämpning på deponier som innebär att bränder kvävs med hjälp av icke brännbart material ska vara undantaget från avfallsskatt. Beslutet innebar att SRV i början av februari 2012 fick tillbaks 10,1 mnkr i avfallsskatt som härörde sig till en storbrand på deponin i juni 2008 då SRV använde stora mängder icke brännbart material för att kväva branden. Återbäringen av skatt redovisas i 2012 års resultat under övriga externa kostnader.

Den 5 februari 2012 utbröt en brand på SRV:s intressebolag Miljösortering på Södertörn AB (MSS). Branden spred sig till SRV:s kontor på Gladö Kvarn som låg vägg i vägg med MSS. Anläggningen och kontoret blev mer eller mindre totalförstörda och har rivits till stora delar. SRV ägde själva kontoret och större delen av anläggningen som MSS bedrev sin verksamhet i. En återuppbyggnad av själva kontorsdelen kommer att ske under 2013.

Då hela sorteringsanläggningen totalförstördes i branden har intressebolaget MSS försatts i frivillig likvidation. Likvidationsprocessen förväntas kunna avslutas första kvartalet 2013.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster blev 5,8 mnkr, att jämföra med fjolårets vinst efter finansiella poster på 22 tkr.

Resultat efter skatt uppgår till 0,1 mnkr, att jämföra med föregående års vinst på 0,4 mnkr.

Framtida utveckling

Kraven på deponiverksamhet har skärpts under senare år. Sofielunds återvinningsanläggning är en av landets modernaste anläggningar för återvinning och deponering av avfall och är mycket betydelsefull för regionen, då många deponier inte klarar de striktare krav som ställs på deponier från och med den 1 januari 2009. I oktober 2009 fick SRV sitt nya miljötillstånd för Sofielunds återvinningsanläggning beviljat.

Återvinning av tyger förväntas bli nästa stora utvecklingsområden och SRV förbereder för att kunna sortera ut tyger för en framtida återvinning.

Under 2012 har en avfallsutredning genomförts på uppdrag av regeringen. Utredningen presenterades för miljöministern i september 2012 och är nu på remiss. Utredaren föreslår bl a att hela ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar ska överföras till kommunerna. Syftet med förändringen är att underlätta för hushållen att sortera ut sina förpackningar och på så sätt öka återvinningen.

❖ **Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund**

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och djurskyddslagen. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa.

Det arbete som myndigheten bedriver regleras också av andra lagar som kommunallagen, förvaltningslagen, sekretesslagen och tryckfrihetsförordningen. Förbundets huvuduppdrag, som slås fast i förbundsordningen, är myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglövsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Kommunalförbundet är en egen juridisk person och den politiska styrningen sker genom en förbundsledning med ledamöter från de tre kommunerna. Förbundets verksamhet är delvis anslagsfinansierad genom att de tre kommunerna betalar en medlemsavgift, men kostnaderna kommer att täckas av att avgifter tas ut av de verksamhetsutövare som inspekteras. Kommunens andel 2012 var 51,15 procent.

Ekonomiskt resultat

Verksamheten i kommunalförbundet har under 2012 omsatt 24 mnkr. Redovisat resultat för året är 0,5 mnkr.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING OCH ANALYS

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av koncernens ekonomiska ställning och åtaganden. I koncernen Haninge ingår aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av aktiernas röstvärde. Bolag som ägs med mindre än 20 procent av aktiernas röstvärde ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader konsolideras.

Koncernrapporter, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys upprättades enligt lagen om kommunal redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Ingående värde på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Kommunkoncernen

Nedanstående bolag ägs helt eller delvis av Haninge kommun. Södertörns brandförsvarförbund ägs med 16,72 procent och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen. I den sammanställda redovisningen med motsvarande andel ingår:

Haninge kommun Holding AB	100,0 %
Haninge Bostäder AB (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Kommunala Lokaler i Haninge AB (dotterbolag till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge)	100,0 %
SRV återvinning AB inkl Ecoferm AB	31,5 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	51,15 %

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2012 på 95,2 mnkr, vilket är en förbättring mot 2011 med 28,6 mnkr. Haninge kommun har ett förbättrat resultat med 26,5 mnkr jämfört med 2011. Haninge Bostäder har ett sämre resultat än 2011 med 1,8 mnkr. Tornberget har ett försämrat resultat med 2,9 mnkr jämfört med 2011. SRV redovisar en vinst på 0,1 mnkr varav Haninge kommuns andel är 29,9 tkr.

Kapacitet

Det egna kapitalet i koncernen uppgick vid 2012 års slut till 1 418,4 mnkr, vilket är en ökning från 2011 med 103,8 mnkr. Ökningen består av årets resultat för koncernen samt justering av tidigare års fel i Haninge kommun som gjordes direkt via eget kapital.

Soliditeten i koncernen för 2012 blev 31,6 procent vilket är en sänkning jämfört med 2011 då den var 32,7 procent. Haninge kommun har under 2012 övertagit Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s externa låneskuld. Likviditeten uppgår till 24 procent för koncernen.

Likvida medel har under året ökat med 96,9 mnkr. Den totala balansomslutningen ökade med 459,8 mnkr till 4 482 mnkr.

Den senast tillgängliga sammanställning avseende koncernens soliditet avser år 2011. Sammanställningen visar att Haninge koncernens soliditet på 32,7 procent är lägre än genomsnittet i Stockholms län som är 39,1 procent. Genomsnittet i riket är 35,3 procent. Jämförelsen visar att kommunen hade en förhållandevis svag balansräkning för 2011 även om koncernbolagens tillgångar och skulder beaktas.

Framtid

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling; ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Framtidens största utmaningar ligger i att minska koldioxidutsläppen, framför allt från transporter. Frågan om att samordna varutransporter mellan Södertörnskommunerna har utretts och kommunerna kommer att fatta beslut i frågan under 2013. Genom ett väl utvecklat samarbete på Södertörn kan regionen leda omställningen till ett klimateffektivt samhälle.

På bara fem år har andelen ekologisk mat som kommunen köper in ökat från 1,5 procent till 21 procent. Samtidigt ökar kommunens koldioxidutsläpp och fortfarande har ingen av kommunens ytvattenförekomster god ekologisk och kemisk status.

SOCIAL HÅLLBARHET

Ett av kommunfullmäktiges mål är att Haninge ska utveckla en regional stadskärna i området kring centrala Handen. Under de kommande åren finns flera nybyggnadsprojekt i den regionala stadskärnan, bland annat Poseidons gränd, Haningeterassen, gamla kommunhuset och Stora Arken. Samtidigt finns ett stort underskott på bostäder i Haninge för de målgrupper som socialnämnden arbetar med, vilket leder till onödiga kostnader för placeringar när insatser inte kan erbjudas på hemmaplan.

Länsstyrelsen har uppväktat kommunen för att få till ett organiserat mottagande av flyktingar från anläggningsboenden och dessutom föreslås ett ökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Skolverket har tidigare vid ett flertal tillfällen pekat på behovet av en snabbare inkludering av nyanlända elever. Eftersom dessa elever i vissa fall har stora brister i sin skolbakgrund behöver grundskolan utveckla sina metoder för att ge bättre stöd åt nyanlända.

Även andra grupper i skolan och förskolan har behov av särskilt stöd. Kraven avseende särskilt stöd innebär att skolan även fortsättningsvis behöver fördjupa sitt arbete med utredning, åtgärdsprogram och uppföljning av resultaten. För att förbättra detta har skolresultatprofiler tagits fram, som ska vara underlag för varje skola att ta fram årliga skolförbättringsplaner.

Ett område som berör kommunen är den allmänna utvecklingen av missbruk i samhället. De senaste åren har missbruk av alkohol minskat något nationellt men ligger fortfarande på en hög nivå, 9,2 liter ren alkohol per invånare över 15 år 2010. Glädjande är dock att andelen elever i år 9 som röker eller regelbundet storkonsumerar alkohol har minskat jämfört med 2010.

Inom kultur- och fritidsområdet fortsätter analysen av enkätundersökningen Ung livsstil. Anpassningen av kommunens fritidsverksamheter utifrån resultatet fyller en viktig funktion för att öka kvaliteten.

I den medborgarbudget som genomfördes i Jordbro under hösten beslutades att kommunen ska bygga en parkourbana intill Höglundaparken. Det kom även in flera andra förslag som kommunen ska försöka ta tillvara.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Årets resultat blev 72,3 mnkr. Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för 2012 var 2,1 procent och därmed uppfylldes målet.

Kommunernas skatteintäkter väntas växa långsammare under 2013 på grund av arbetslösheten. När sysselsättningen börjar öka igen under 2014 gör pensionsbromsen att pensionerna blir lägre. Först efter det blir konjunkturen bättre och lönerna stiger så att skatteintäkterna blir högre.

Kommunens årliga arbetsplatsundersökning (APU) har de senaste åren haft en allt lägre svarsfrekvens. Andelen personer som skulle rekommendera Haninge kommun som arbetsplats har sjunkit till under 70 procent. Kommande år ses instrumentet för arbetsplatsundersökning över med syftet att förbättra användningen och verkningsgraden. Som ett första led i detta arbete infördes år 2012 ett begränsat antal tilllägsfrågor med bäring på hållbart medarbetarengagemang (HME). Frågorna som omfattar motivation, ledarskap och styrning möjliggör jämförelser av resultaten mellan kommuner och landsting.

Högre arbetslöshet innebär också högre kostnader för socialnämnden, när de som inte är berättigade till a-kassa i stället behöver försörjningsstöd från kommunen. Även kommunens arbetsmarknadsåtgärder får fler klienter i en lågkonjunktur.

Under kommande år kommer fler upphandlingar att genomföras vilket ställer krav på effektivare handläggning. Södertörns upphandlingsnämnd planerar att vidareutveckla användningen av elektronisk anbudsgivning för att för enkla för anbudsgivarna. Under det kommande året kommer arbetet med att införa ett elektroniskt beställningssystem att påbörjas.

I den nya stadsdelen Vega beräknas de första bostäderna bli inflyttningsklara 2014. På tio års sikt väntas Vegas befolkning tredubblas. Detta ställer stora krav på kommunen att förse området med kommunal service.

ODLING AV REGNBÅGSLAX
BJÖRKÖSUNDS FISK – BJÖRKÖ
Foto: Fredrik Hjerling

Sju av tio äter för lite fisk. Fet fisk som lax och sill innehåller mycket protein, bra fetter, vitamin D, jod och selen.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att planera, leda, samordna och följa upp hela den av kommunfullmäktige beslutade verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar särskilt för kommunens långsiktiga utveckling och övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Ordförande: Martina Mossberg
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Kommunens inköp av ekologiska livsmedel ökade från 18 till 21 procent av all mat som köpts in. Däremot har koldioxidutsläppen ökat, indikatorerna för biologisk mångfald inte uppfyllts och fortfarande har ingen ytvattenförekomst god ekologisk och kemisk status enligt vattendirektivet.

Social hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Index för attraktivitet i den regionala stadskärnan förbättrades och kommunstyrelsens strategi att öka valfriheten uppnåddes genom att fler resultat presenterades på webbplatsen. Målen att barn och unga ska må bra och känna framtidstro, att folkhälsan ska förbättras, att medborgarna ska vara nöjda med kommunens service, att fler ska komma i arbete och att Haninges unga ska ha goda möjligheter till karriär i livet uppfylldes delvis. För dessa mål finns det flera indikatorer som pekar i olika riktningar. Ett mål, att invånarnas delaktighet och inflytande i samhället ska öka, uppfylldes inte. I Medborgarundersökningen gav Haningeborna betyget 36 på en hundrigradig skala för hur nöjda de var med möjligheten till inflytande i kommunen. Detta är en minskning med två enheter från 38. Förändringen är dock inte statistiskt signifikant.

Ekonomisk hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett överskott på nästan 7 miljoner kronor.

Målet att befolkningen ska öka uppfylldes eftersom Haninges befolkning ökade med drygt 1 000 personer. Målet om att kommunen ska präglas av effektiv resursanvändning uppfylldes delvis. Ramavtalstroheten ökade inom varugrupperna livsmedel och kontorsmaterial som följts upp. Däremot ökade sjukfrånvaron på kommunstyrelseförvaltningen något under året.

Målet om att Haninge ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare uppfylldes inte. Resultatet på arbetsplatsundersökningen har gått ner från 78 till 70 på en hundrigradig skala.

Verksamhet: Nyckeltal

År	2011	2012
Antal besök på Haninges webbplats	1 419 437	1 428 303
Antal beslut av kommunstyrelsen	298	288
Antal leverantörer som skickar e-faktura	111	179
Annonserade upphandlingar	55	48
Nyregistrerade företag*	587	524
Antal aktiva företag i kommunen*	5 953	6 261
Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat	66	89

* Källa: UC Select.

KVALITET

Sedan oktober månad pågår en extern kampanj för att uppmuntra medborgarna att tycka till om de tjänster och den service som kommunen erbjuder. Synpunkterna är ett redskap för att utveckla och förbättra verksamheten. Kommunstyrelseförvaltningen har övergripande ansvar för kampanjen. Kommunen fördubblade antalet synpunkter 2012 jämfört med 2011.

Kommunstyrelseförvaltningen fick mer än dubbelt så många synpunkter på verksamhet och service jämfört med 2011 (1 108 jämfört med 427 synpunkter). En stor del av ökningen är synpunkter som kommit fram i Jordbrodialogen. Ökningen beror också på den kampanj som startade i oktober.

Ekonomiavdelningen formade ett antal standardrapporter som ska användas för ekonomiska uppföljningar och prognoser i alla förvaltningar. Ekonomiavdelningen och utbildningsförvaltningen tog tillsammans fram checklistor för att säkerställa att prognoser görs på rätt underlag.

Serviceavdelningen fick hedersomnämning som årets arbetsplats i kommunen 2012. Avdelningen arbetar systematiskt med att förbättra kvaliteten genom att service och kundbemötande är stående punkter på arbetsplatsträffar.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetade med medborgarbudget inom ramen för medborgardialogen i Jordbro. Medborgarbudget är en form av medborgarinflytande som innebär ett direkt beslutande genom omröstning bland medborgarna. Förvaltningen drog viktiga erfarenheter kring användbarhet och metoder av projektet. Det konkreta resultatet av omröstningen är beslutet om att bygga en parkouranläggning enligt förslag från klass 5a och 5b i Kvarnbäcksskolan.

INTERN KONTROLL

Förvaltningens uppföljning av internkontrollplanen 2012 visade att flera av rutinerna inte fungerar tillfredsställande. Dessa föreslås återkomma för ny kontroll i internkontrollplanen 2013. Det gäller t ex reglerna för upphandling inom områden där ramavtal finns, uppföljning och styrning av avtal för IT-drift samt utbetalning av löner och arvoden.

Kommunstyrelseförvaltningen kvalitetssäkrade den interna kontrollen i samarbete med övriga förvaltningar. Det omfattade bland annat förbättrade metoder och modeller för väsentlighets- och riskbedömningar samt två utbildningstillfällen.

EKONOMI

Kommunstyrelsen redovisar ett sammanlagt överskott jämfört med budget på nästan 7 miljoner kronor (mnkr). Detta beror främst på realisationsvinster som inte budgeterades och att kostnaderna för de kommungemensamma verksamheterna blev lägre än förväntat.

Förtroendemannaoorganisationen, inklusive råd och kommittéer, har ett mindre underskott på 143 000 kronor.

Nettokostnaden för kommunstyrelseförvaltningens verksamheter är sammanlagt 1,8 mnkr lägre än budget. Inom verksamheterna finns större avvikelser, men inom lokalförskolorna finns det ett underskott i lokalbanken på 3,7 miljoner kronor på grund av outhyrda lokaler. Vidare redovisar Beställarenhet IT ett underskott på 2,7 miljoner kronor. Realisationsvinster överstiger budget med 6,3 miljoner kronor.

Kostnaderna för de kommungemensamma verksamheterna som medlemskap i Södertörns brandförsvärsförbund och Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns överförmyndarnämnd, medfinansiering av Samordningsförbundet Östra Södertörn, kommunens försäkringar, marknadsföring m m förbrukade 5,3 miljoner kronor mindre än budget. Det är i budgeten avsatta medel för att täcka självrisiker vid försäkringsskador som inte behövde användas eftersom inga större försäkringsskador inträffade under året.

Ekonomi (mnkr)

	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	561,5	589,9	541,6
Verksamhetens kostnader	727,8	749,2	697,9
Budgeterad nettokostnad	166,3	159,3	156,3
Resultat		7,0	1,2

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

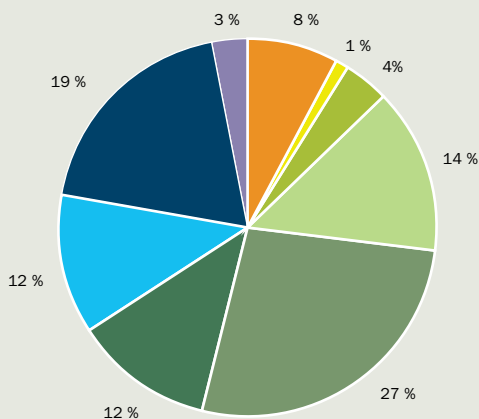
PERSONAL

Kommunstyrelseförvaltningens personalomsättning och sjukfrånvaro var låg även under 2012. Förvaltningen förändrade sin organisation för att förbättra kvalitet, resursutnyttjande och stöd till andra förvaltningar. Detta ledde i början delvis till produktionsnedgångar och en försämrad arbetsmiljö som återspeglar sig i resultatet från arbetsplatsundersökningen (APU). Under hösten började organisationen hitta sina former och arbetsmiljön förbättrades.

Resultatet av APU inom kommunstyrelseförvaltningen visar på att nöjd medarbetar-index (NMI) sjunkit från 78 till 70. I jämförelse med NMI på kommunövergripande nivå är detta ett lågt resultat (76 för hela kommunen). Frågeområden som får lägre resultat inom förvaltningen är målstyrning och resultat samt belöning. Medarbetarskap får högre värden. Förvaltningen började vidta åtgärder i förhållande till APU-resultatet i slutet av 2012.

Bruttokostnad fördelad per verksamhet

- Förtroendemannaoorganisationen, 8 %
- Kommundirektören, 1 %
- Kansli, 4 %
- Samhällsutveckling, 14 %
- Personalavdelningen, 27 %
- Ekonomiavdelningen, 12 %
- Serviceavdelningen, 12 %
- Avgifter Kommunalförbund m m, 19 %
- Övriga gemensamma kostnader, 3 %

Kommunstyrelseförvaltningens insatser utifrån det personalpolitiska programmet var inriktade på följande områden:

- ✧ ett meningsfullt och resultatriktat arbete med en god arbetsmiljö
- ✧ medarbetarskap
- ✧ chefs- och ledarskap
- ✧ lön och utveckling.

I kommunens plan för främjande av mångfald anges olika strategier för att uppfylla de mål som finns i planen. Förvaltningens prioriteringar fokuserade på att fortsätta att utveckla kompetensutvecklingsplaner, kompetensförsörjning och medarbetarsamtal utifrån ett mångfaldsperspektiv. Nedanstående tabeller inkluderar Södertörns upphandlings- och överförmyndarnämnder.

Personal	2011	2012
Antal anställda	176	185
<i>Varav män</i>	58	61
<i>Varav kvinnor</i>	118	124
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,1 %	3,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	4,4 %	3,7 %
Sjukfrånvaro bland män	2,4 %	2,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	33,7 %	29,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	2,0 %	3,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	4,3 %	2,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	3,4 %	3,9 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	4	4	3
Akkumulerat	4	8	11

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling såväl ekologiskt och socialt som ekonomiskt. Uppföljning och styrning av det ekologiska och ekonomiska perspektivet fungerar. Kommunstyrelsen ansvarar också för det kommunövergripande strategiska arbetet och ledningen av det sociala perspektivet inom hållbarhetsområdet. Detta område är under utveckling.

I Haninge kommun finns ett fortsatt behov av att stärka chefs- och ledarrollen, fortlöpande utveckla organisationen samt säkerställa framtida rekryteringsbehov. Kommunstyrelseförvaltningens uppdrag att stödja övriga förvaltningar måste vara under ständig utveckling.

Haninge kommun håller på att slutföra bytet av IT-plattform. Driften av IT-verksamheten lades under 2011 ut på entreprenad. Resultatet ska utvärderas inför kommande avtalsperiod. Viktiga uppgifter är att utveckla kommunens interna drift och att utveckla de tjänster som kan erbjudas medborgarna.

Till detta kommer den mängd av externa utvecklingsfrågor som syftar till att tillsammans med relevanta offentliga och privata aktörer utveckla Haninge kommun till en ännu bättre plats för boende, företagare och besökare.

BJÖRKÖSUNDS FISK - BJÖRKÖ

Foto: Fredrik Hjerling

Haninge serverar ingen rödlistad fisk och använder Världsnaturfondens fiskguide. Köken väljer fisk som är fångad eller odlad på ett hållbart sätt för hav i balans samt levande kust och skärgård.

Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem samt pedagogisk omsorg.

Ordförande: Alexandra Anstrell
Förvaltningschef: Mats Öhlin

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Grund- och förskolenämndens strategi för att nå ökad ekologisk hållbarhet var att elevernas kunskap om biologi, kemi, geografi och samhällskunskap skulle förbättras. Av resultatet framgår att målet inte är uppfyllt då andelen med minst godkända betyg minskade i alla aktuella ämnen. Utbildningsförvaltningen konstaterar i sina uppföljningar av verksamheten att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och följa upp eventuella åtgärder. Utbildningsförvaltningens bedömning är att det finns ett behov av att fördjupa arbetet med att utveckla undervisningen och den löpande bedömningen av elevernas inläring. Dessutom är det viktigt att fortsätta utveckla elevernas läsförmåga under hela skoltiden.

När det gäller inköp av ekologiska livsmedel så ökade andelen från 21 procent 2011 till 23 procent. På den punkten bidrog alltså nämnden till kommunens måluppfyllelse.

Social hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

I skolvalet till förskoleklass kunde de allra flesta förstahandsvalen tillgodoseas. De som önskat plats på förskola inom centrala Handen fick också plats i detta område, dock inte alltid på den önskade förskolan. Fler barn än tidigare år erbjöds förskoleplats någon annanstans i kommunen än där de önskat.

Kommunen klarade dock platsgarantin (max fyra månaders väntetid) vad gäller plats inom kommunen.

Förskolorna genomförde kunskapskontroller i läsning och matematik enligt mål- och resultatuppföljningsplanen. Analysen av 2012 års resultat, som i princip ligger kvar på

samma höga nivå som 2011, visade att pedagogernas kunskap vad det gäller läsutveckling och matematik ökade och därmed även bedömarksomrättningen.

Resultatet på lästandard i årskurs 4 och 7 gav lärarna ett bra underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla elevernas läsförmåga. Utbildningsförvaltningen kommer under 2013 att kvalitativt granska skolornas läsundervisning för att se om bättre metoder behövs.

Resultatet i skolplaneenkäten när det gäller frågorna om delaktighet och inflytande blev i stort sett oförändrat från föregående år. Detsamma gäller frågorna om trygghet och arbetsro.

Verksamhetsspecifika nyckeltal*

Genomsnittligt meritvärde	Haninge*	Riket
2011	201,5	210,6
2012	200,7	202,2
Andel behöriga till gymnasiet, procent		
2011	80,0	85,8
2012	80,7	87,5
Andel med fullständiga betyg, procent		
2011	69,2	77,3
2012	66,8	77,4

*Gäller endast kommunala skolor.

Måluppfyllelse*

Andel (procent) barn eller elever som:	2011	2012
lär sig något på varje lektion	77	79
upplever trygghet	91	92
upplever arbetsro på lektionerna	60	60
känner sig mobbade eller kränkta	6	6
Andel (procent) föräldrar som upplever att fritidshemmens verksamhet bidrar till barnets utveckling	82	82

*Gäller kommunala och fristående skolor.

Antal elever, deltagare eller inskrivna barn

	2011	2012
Förskola 1–5 år	4 335	4 611
Familjedaghem 1–9 år	339	342
Skolbarnsomsorg 6–9 år	3 575	3 858
Förskoleklass, kommunal	862	855
Grundskola år 1–9, kommunal	6 571	6 762
Grundskola år F–9, annan huvudman	1 819	1 881

Ekonomisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till målpuppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett underskott på 6,3 miljoner kronor.

Utbildningsförvaltningen fick i uppdrag av grund- och förskolenämnden att definiera Haninges skolors gemensamma tolkning på vad som avses med entreprenörskap och hur vi kan arbeta framgångsrikt med det. Rapport lämnas till nämnden våren 2013.

Nöjd medarbetarindex (NMI) är hämtad från från 2012 års arbetsplatsundersökning. Målvärdet för året var 85, vilket inte uppnåddes.

Nöjd medarbetarindex	Värde
NMI grundskola F-9:	73
NMI förskola:	79,8
(NMI Haninge kommun:	76,2)

KVALITET

Under året var fokus på flera olika slags kvalitetshöjande insatser. Inom förskolan erbjöds en grund- och fördjupningskurs i pedagogisk dokumentation. Det anordnades en föreläsning om estetiska läroprocesser samt teknik i förskolan. Vidare erbjöds även en föreläsning om läsutveckling och matematik i förskolan och arbetet med introduktion för nyanställda förbättrades.

I grundskolan fortsatte arbetet med implementering av skollagen, läroplanerna, kursplanerna, det nya betygssystemet och skolplanen. Arbetet med att utveckla rutiner för resultatstyrning fortsatte.

Under 2012 fick varje enhet från utbildningsförvaltningen en samlad, översiktlig dokumentation över de egna resultaten från läsåret (resultatprofil). Detta låg sedan till grund för den förbättringsplan som skrevs inför läsåret 2012/2013.

Nämnden beslutade om en rutin för klagomålshantering i enligt reglerna i skollagen. Detta är viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med den skolspecifika klagomålshantering pågick arbete med kommunens synpunktshantering.

INTERN KONTROLL

Grund- och förskolenämnden arbetade med en internkontrollplan som även inrymt en mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev internkontrollen heltäckande, inte minst i och med att nämndens hela resultatuppföljningssystem därmed inrymdes i internkontrollarbetet. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde flera olika kontrollmoment i respektive process. Först kontrollerades att de genomfördes inom fastställd tidsperiod, därefter att de redovisades muntligen för nämnden och slutligen att de i antingen delårsuppföljning 1, delårsuppföljning 2 eller årsredovisningen analyserades på övergripande nivå.

Internkontrollen 2012 synliggjorde vissa brister i hur anmälan av delegationsbeslut hanteras. Det sattes under året också fokus på att de månatliga ekonomiska uppföljningarna genomfördes både på nämndnivå och på enhetsnivå. Under året har förvaltningschefen fastställt en checklista för ekono-

misk uppföljning. Den ger varje chef ett förbättrat stöd kring hanteringen av det egna ekonomiansvaret.

EKONOMI

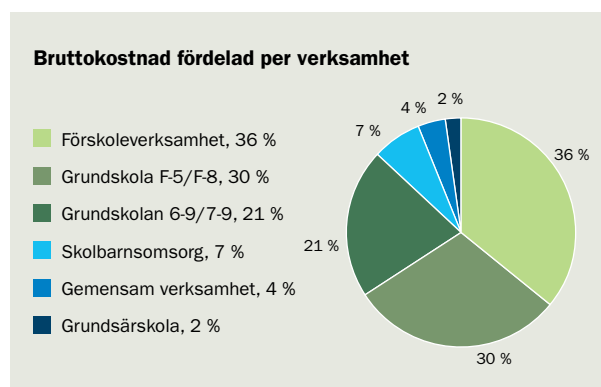
Grund- och förskolenämndens nettokostnad var 1 309,0 mnkr, vilket var 6,3 mnkr mer än budget. Detta beror på ett underskott i elevpengssystemet på 8,6 mnkr, som ska kompenseras via kommunfullmäktiges volymreserv. Efter att detta justerats blev det faktiska resultatet ett överskott på 2,3 mnkr.

Den centrala förvaltningen gjorde ett överskott på 16,5 mnkr varav 10,4 mnkr beror på resultatenheternas samlade resultatöverföring (över- och underskott) mellan åren. 4,7 mnkr var "utökat administrativt avdrag" under hösten 2012. Central stödavdelning redovisade ett överskott på 2,8 mnkr, förskolan redovisade ett underskott på 7,9 mnkr varav familjedaghemmen bidrog med ett underskott på 6,5 mnkr.

Resultatenheterna inom grundskolans år F-6 redovisade ett överskott på 0,4 mnkr och år F-9/7-9 redovisade ett underskott på -18,2 mnkr, av vilket en enhet stod för hälften av verksamhetens samlade underskott. Resultatenheterna har under året använt 9,1 mnkr av tidigare års överförda överskott på totalt 11,5 mnkr.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	140,1	144,0	204,8
Verksamhetens kostnader	1 442,8	1 453,0	1 487,1
Nettokostnad*	1 302,7	1 309,0	1 282,3
Resultat		-6,3	-16,2

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Årets två prioriterade områden var chef- och ledarskap samt kompetensförsörjning. Hur arbetet med detta bedrevs beskrivs nedan.

Samtliga förskolechefer deltar nu i eller deltog under 2012 i det kommungemensamma ledarutvecklingsprogrammet. Dessutom genomförde förskolecheferna ett tvådagarsseminarium i kommunens regi för att definiera vad det innebär att vara chef i Haninge kommun. För att ytterligare öka kompetensen kring chef- och ledarskap ingår förskolecheferna i ett samarbetsprojekt med stadsdelar från Stockholms stad, med fokus på pedagogiskt ledarskap. Pedagogistaut-

bildning via Reggio Emilia-institutet för nyrekryterade förskolechefer sker kontinuerligt liksom tidigare år, och därutöver pedagogisk handledning för förskolechefer.

Grund- och förskolenämnden genomförde en omorganisation av förskolans resultatenheter i syfte att stärka och möjliggöra ett pedagogiskt ledarskap på varje förskoleenhet. Storleken på resultatenheter bidrog tidigare till ekonomiska och organisatoriska svårigheter som påverkade förskolechefens arbetsmiljö och ledarskap.

Rektorerna i årskurserna F-6 avslutade en sex dagar lång utbildning i transformativt ledarskap. Rektorerna deltog även vid det ovan nämnda tvådagarsseminariet. Flera rektorer och biträdande rektorer genomgick eller genomgår kommunens ledarutvecklingsprogram. Dessutom genomför ett antal rektorer och biträdande rektorer den statliga rektorsutbildningen.

En stor inventering av lärarnas kompetens och behörighet påbörjades.

Personal	2011	2012
Antal anställda	1 861	2 075
Varav män	249	307
Varav kvinnor	1 612	1 768
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	7,7 %	8,9 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	8,2 %	9,5 %
Sjukfrånvaro bland män	4,8 %	5,4 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	48,9 %	50,5 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	8,5 %	8,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	7,4 %	8,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,8 %	9,1 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	52	38	56
Akkumulerat	52	90	146

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

I den nya skollagen framgår att varje kommun och skola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. I Haninge består detta kvalitetsarbete huvudsakligen av den kommunala skolplanen, en genomförandeplan kopplad till den kommunala skolplanen, uppföljning av resultat, förbättringsplaner för varje enhet samt det strategi- och budgetdokument som beslutas av nämnden.

Den av kommunfullmäktige beslutade skolplanen är huvudmannens planering för utbildningsväsendet i kommunen. Nämnden beslutar årligen om en genomförandeplan som närmare fastställer vilka aktiviteter som ska genomföras gemensamt under det kommande året.

Skolornas resultat samt förbättringsplanerna är i sin tur underlag för nämndens prioriteringar i strategi och budget.

Den nya organisationen av förskolans resultatenheter syftar till att på sikt öka andelen högskoleutbildade inom förskolan.

För att höja verksamhetens kvalitet och nå ökad måluppfyllelse kommer kompetensutveckling ske inom systematiskt kvalitetsarbete, matematik och språkutveckling samt inom de naturvetenskapliga målområdena i läroplanen Lpfö 98.

Både för- och grundskola kommer att fortsätta arbetet med bedömning – likvärdig och formativ. Grundskolan kommer i huvudsak att ägna sig åt en fördjupning av läroplanen Lgr11. Prioriterade områden är svenska, matematik och formativ bedömning.

Kraven avseende särskilt stöd innebär att vi även fortsättningsvis behöver fördjupa vårt arbete med utredning, åtgärdsprogram samt uppföljning av resultaten.

Skolverket har tidigare vid ett flertal tillfällen pekat på behovet av en snabbare inkludering av våra nyanlända elever. Eleverna har stora variationer och brister i sin skolbakgrund. Grundskolan kommer under 2013 behöva utveckla sina metoder för arbetet med nyanlända.

Ett antal av kommunens förskolor och skolor är byggda på 60- och 70-talen. Dessa är i behov av åtgärder av något slag vilket kan innebära verksamhetsanpassningar.

Det finns ett behov av att så snart som möjligt gå igenom samtliga de nu gällande nämndspecifika styrdokument. Flera av dem kan behöva uppdateras, inte minst med anledning av ny skollagstiftning.

Foto: Shutterstock

Åtta av tio äter för lite frukt och grönt. Frukt och bär, grönsaker och baljväxter innehåller fibrer, vitaminer, mineraler och antioxidanter. En bra mängd för vuxna är 500 gram per dag.

Gymnasie- och vuxen- utbildningsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Ordförande: Johan Svensk
Förvaltningschef: Mats Öhlin

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Nämndens strategi för målområdet ekologisk hållbarhet var att förbättra elevernas resultat inom ämnena naturkunskap, biologi, kemi och samhällskunskap. För läsåret 2011/2012 visas här andelen elever med betyget E eller högre:

Andelen elever med betyget E eller högre, 2011/2012	
Naturkunskap 1	84,5 %
Biologi 1	98,2 %
Kemi 1	72,9 %
Samhällskunskap 1	86,9 %

Uppgifter för tidigare läsår är inte jämförbara med årets resultat.

När det gäller inköp av ekologiska livsmedel så ökade andelen från 12 procent 2011 till 15 procent 2012. På den punkten bidrog alltså nämnden till kommunens måluppfyllelse.

Social hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

67 procent av de sökande som är folkbokförda i Haninge antogs på sitt förstahandsval 2012. Det gäller ansökningar till egna skolor, andra kommuners skolor och fristående skolor.

Antalet antagna på kommunens egna gymnasieskolor ökade 2012 samtidigt som antalet ungdomar i åldersgruppen fortsätter att minska.

När höstterminen började fanns 54 tomma platser på de egna skolornas nationella program samtidigt som det fanns 159 reserver.

Kommunens utbud av program och inriktningar är attraktivt men behöver anpassas för att tillgodose fler av de sökandes förstahandsval av gymnasieutbildning.

En stor inventering av lärarnas kompetens och behörighet påbörjades i samarbete med lärare och högskola. Kunskapskontrollerna har som syfte att ge lärare underlag för utformningen av undervisningen och rektorer beslutsunderlag för resursstyrningen. Strävan har varit att utveckla webbaserade prov. Kunskapskontrollerna har genomförts som planerat. Kunskapskontrollen i matematik gjordes webbaserat.

Kommunen har ett stort informationsansvar som innebär att löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta. Syftet är att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Hösten 2012 påbörjades i Haninge ett arbete med att bygga upp en förstärkt organisation för informationsansvaret i samarbete med andra förvaltningar och externa aktörer. För 2013 har medel avsatts för ändamålet. Rapport sker till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i mars 2013.

Uppgifterna i tabellen nedan är hämtade från skolplaneenkäten.

Nöjdhet med inflytande		
	2011	2012
Gymnasiet	54	48
Vuxenutbildning och SFI	62	66
Trygghet och trivsel		
	2011	2012
Gymnasiet	73	70
Vuxenutbildning och SFI	80	81
Helhetsbetyg		
	2011	2012
Gymnasiet	67	62
Vuxenutbildning och SFI	74	75

Gymnasieeleverna var mindre nöjda med inflytandet i skolan än året innan. Utbildningsförvaltningens analys visar att en viktig orsak till nedgången är de förändringar, den nya organisation och de nya styrdokument, som har krävt mycket tid och uppmärksamhet från skolans personal. Att förbättra elevernas värdering av sin skolgång ska prioriteras i gymnasieenheternas utvecklingsarbete läsåret 2012/2013.

På vuxenutbildningen och svenska för invandrare (SFI) ökade elevernas värdering av inflytande. Under det gångna året har framsteg gjorts i resultatuppföljning och systematiskt kvalitetsarbete. Det finns ett troligt samband mellan detta och de ökade resultaten.

Gymnasieelevernas värdering av trygghet och trivsel i skolplaneenkäten minskade och förvaltningens analys pekar på samma orsaker som tidigare nämnts och åtgärderna prioriteras på samma sätt.

Inom vuxenutbildning och SFI ökade trygghet och trivsel något. Förändringen är marginell och kan inte härledas till några särskilda omständigheter. Skollagen uttrycker att skolmiljön ska vara trygg. Utveckling av trygghet och trivsel är därför alltid ett prioriterat område.

På skolplaneenkätens påstående ”Jag känner mig trygg på min skola” minskade andelen positiva svar till 87,3 procent. På påståendet ”Det är arbetsro på lektionerna” minskade andelen positiva svar till 43,2 procent.

Det sammanlagda jämförelsetalet i skolplaneenkäten minskade från 67 år 2011 till 62 år 2012 på kommunens gymnasieenheter. För vuxenutbildningen ökade det marginellt från 74 till 75 för samma år.

Andel elever som går ut år 3 med högskolebehörighet		
	2011	2012
Nationella program	83,2 %	76,3 %
Alla program	77,2 %	73,9 %

Andel elever som börjar högskolan inom tre år efter avslutad utbildning i gymnasieskolan*	
År	Procent
2011	30,1 %
2012	33,2 %

*Siffrorna för 2011 gäller elever som gick ut gymnasiet läsåret 2006/2007 och siffrorna för 2012 gäller elever som gick ut gymnasiet läsåret 2007/2008.

Andel elever behöriga till högskola av de elever som fick slutbetyg respektive år		
Nationella program	2011	2012
Barn- och fritidsprogrammet	76,9	58,9
Byggprogrammet	89,1	65,2
Elprogrammet	100,0	100,0
Estetiska programmet	82,1	88,0
Fordonsprogrammet	81,3	83,3
Handels- och administrationsprogrammet	61,9	78,1
Hotell- och restaurangprogrammet	43,5	68,6
Industriprogrammet	88,9	55,6
Medieprogrammet	85,7	72,0
Naturvetenskapsprogrammet	90,8	90,2
Omvårdnadsprogrammet	87,0	95,5
Samhällsvetenskapsprogrammet	90,6	69,2
Teknikprogrammet	96,2	79,3
Samtliga nationella program	83,2	76,3

Ekonomisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Utbildningsförvaltningen har fått gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdrag att definiera Haninges skolors gemensamma tolkning av vad som avses med entreprenörskap och hur vi kan arbeta framgångsrikt med det. Rapport lämnas till nämnden våren 2013.

Uppgifterna i tabellen nedan är hämtade från skolplaneenkäten.

Andel elever som		2011	2012
lär sig något på varje lektion	gymnasium vuxenutbildningen	50,9 84,0	48,2 83,0
upplever arbetsro på lektionerna	gymnasium vuxenutbildningen	50,3 72,5	45,4 74,8
känner sig mobbade eller kränkta	gymnasium vuxenutbildningen	4,6 8,6	4,7 10,4

INTERN KONTROLL

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetade med en internkontrollplan som även inrymde mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev internkontrollen heltäckande, inte minst i och med att nämndens hela resultatuppföljningssystem därmed inrymdes i internkontrollarbetet. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde i respektive process flera olika kontrollmoment. Först kontrollerades att de genomfördes under fastställd tidsperiod, därefter att de redovisades muntligen för nämnden och slutligen att de i antingen delårsuppföljning 1, delårsuppföljning 2 eller årsredovisningen analyserades på övergripande nivå.

Internkontrollen 2012 synliggjorde vissa brister i hur anmälan av delegationsbeslut hanteras. Det sattes under året också fokus på att de månatliga ekonomiska uppföljningarna genomfördes både på nämndnivå och på enhetsnivå. Resultaten från de genomförda kunskapskontrollerna redovisades för nämnden under året i enlighet med mål- och resultatuppföljningsplanen.

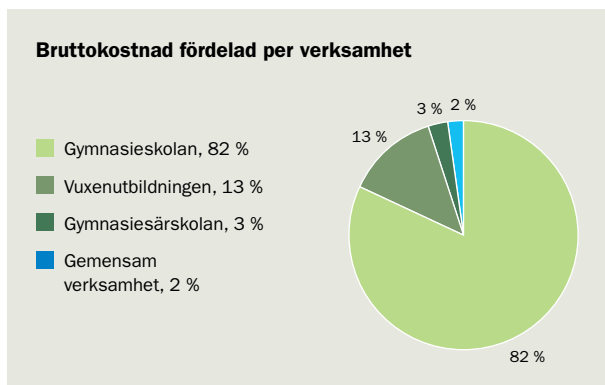
EKONOMI

Nämnden har en budget på 373,2 miljoner kronor (mnkr). Totalt omfattar verksamheten cirka 4 000 gymnasieelever och drygt 2 000 elever som får vuxenutbildning varje år.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens nettokostnad uppgick till 377 miljoner kronor och nämnden redovisar därmed en avvikelse mot budget på -3,8 mnkr. Underskottet ligger på gymnasieskolorna som redovisar en nettokostnad som är 8,5 mnkr högre än erhållna intäkter under året. Nettokostnaderna för vuxenutbildning vid Centrum Vux var enligt erhållen budgetram 40,7 mnkr. Nettokostnaderna för central verksamhet understiger de budgeterade nettokostnaderna med 4,7 mnkr. Budgetavvikelsen på central verksamhet förklaras till stor del av att utbetalda tilläggsbelopp till gymnasiesärskolan varit 2,9 mnkr lägre än budgeterat till följd av lägre relevant och lägre genomsnittliga ersättningar än budgeterat. Vidare var nämndens reserv på 2,5 mnkr oförbrukad. Nettokostnaderna för eleversättningar till kommunala och fristående gymnasieskolor var 1,8 mnkr högre än budgeterat.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	118,1	124,2	126,3
Verksamhetens kostnader	491,3	501,2	508,0
Nettokostnader*	373,2	377,0	383,1
Resultat		-3,8	1,4

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

KVALITET

Förbättringsplaner upprättades på alla enheter med skolresultatprofilerna som utgångspunkt. Detta föregicks av en strategidag på våren och en uppföljnings- och utvärderingsdag på hösten.

Kunskapskontrollerna utvecklades för att bli bättre redskap i lärares och rektorers planering. Ett arbete med att utforma en ny organisation med ökade förutsättningar för pedagogisk ledning, resultatutveckling och resurssamordning påbörjades.

Inom vuxenutbildningen pågår arbete med att utarbeta en lämplig modell för resultatuppföljning och resultatstyrning.

Nämnden beslutade om en rutin för klagomålshandling enligt reglerna i skollagen. Detta är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med den skolspecifika klagomålshandlingen löpte arbete med kommunens synpunktshandling.

PERSONAL

Årets två prioriterade områden har varit chef- och ledarskap samt kompetensförsörjning. Under 2012 genomfördes kommundemensamma chefsutvecklingsinsatser med alla chefer under två heldagar. Alla rektorer som inte tidigare har genomgått den statliga rektorsutbildningen deltar i den nu.

Sjukfrånvaron ligger väl under kommunens målvärde 7 procent. Det är dock oroande att sjukfrånvaron ökade bland kvinnor. Orsakerna till detta är ännu inte kartlagda.

Personal	2011	2012
Antal anställda	330	367
Varav män	131	148
Varav kvinnor	199	219
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,0 %	4,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	4,0 %	5,9 %
Sjukfrånvaro bland män	2,1 %	2,0 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	42,9 %	57,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	3,2 %	3,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	2,6 %	4,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	3,0 %	4,9 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	16	12	7
Accumulerat	16	28	35

FRAMTID

Gymnasiets resultat behöver förbättras. Den förändring av gymnasiets organisation som pågår skapar förutsättningar för samlade insatser med målsättning att öka kvaliteten och förbättra resultaten. För att beslutsunderlaget ska vara så bra som möjligt behöver ett fördjupat resonemang föras om vilka indikatorer som ska följas upp.

Inom vuxenutbildningen behöver användbara modeller för resultatuppföljning tas fram. När dessa modeller har etablerats skapas förutsättningar för ett mer resultatstyrt arbetssätt. Då kan också tydligare besked ges kring hur resultaten i vuxenutbildningen har utvecklats.

Foto: Shutterstock

Haninges kök väljer helst frukt och grönt efter säsong och oftast grova tåliga grönsaker som rotfrukter, vitkål, lök och broccoli.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet omfattar idrotts- och friluftsverksamhet samt biblioteks- och kulturverksamhet inklusive musikskola, fritidsgårdsverksamhet, Miljöverkstan, föreningsstöd, lotteritillstånd, kulturmiljö, projektet Unga inspiratörer, Lakeside och kultur- och föreningshuset i Jordbro. Nämnden är en av flera aktörer som driver Sport Campus Sweden.

Ordförande: Michael Fridebäck
Förvaltningschef: Ingela Gotthardsson

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Miljöverkstan startade sin verksamhet under året. Den riktar sig till barn och unga, till allmänhet och till kommunens personal. Miljöverkstan presenterade sin verksamhet för politiker, skolchefer, rektorer och lärare i grund- och gymnasieskola. Miljöverkstan genomförde under året ett antal klassträffar, samverkade med kulturhusets kreativa verkstad och projektet Unga inspiratörer samt deltog i Jordbrodialogen.

Arbete med energieffektivisering av Torvalla genom markvärme, där solenergi lagras i berget, pågick under året och arbetet fortsätter under 2013. Antalet fordon som drivs av miljövänligt bränsle var vid årets slut 4 av 17. Kultur- och fritidsnämndens inköp av ekologiska varor motsvarade under året 16 procent vilket är en fördubbling jämfört med föregående år.

Social hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Under året förbättrades tillgängligheten till kommunens kulturmiljöer, bland annat genom en ny kulturmiljökartor som visar kommunens rika utbud av kulturmiljöer och genom en förbättring av den del av kommunens webbplats som behandlar kulturmiljö.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet. Verksamhetsledarna definierade en värdegrund och tog fram en programprofil för det nya kultur- och föreningshuset under hösten.

Det övergripande syftet var att tydliggöra mötesplatsen för medborgarna samt att lägga grunden för alla de praktiska och strategiska beslut som hör till huset.

I projektet Unga inspiratörer fick ungdomar bland annat genomgå en ledarskapsutbildning och 36 ungdomar erbjöds sommarjobb. Totalt diplomerades 45 ungdomsledare. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i FoU-Södertörns forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

Haninge kulturhus firande under året tio år och bjöd i december in allmänheten till ett gemensamt firande med ett gediget program för alla åldrar.

Biblioteket fortsatte sitt långsiktiga förändringsarbete som så småningom ska leda fram till målet att Haninge bibliotek nomineras till Årets bibliotek 2015. Detta arbete fortsätter under 2013. Utöver förändringsarbetet arbetade biblioteket även med att införa ny teknik för att i större utsträckning automatisera utlåning och återlämning.

I samarbete med Nackas, Tyresös och Nynäshamns kommuner gavs publikationen Kultur och fritid för alla ut med syfte att beskriva utbudet av kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning. Tillsammans med fyra andra kommuner arrangerade förvaltningen även Beachparty med möjlighet att prova på aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kultur- och fritidsförvaltningen deltog i arbetet med att utarbeta förslaget till handboken Lätt och rätt för alla. Syftet med handboken är att ersätta det handikappolitiska programmet och att underlätta implementeringen av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Undersökningen Ung livsstil genomfördes och resultatet visar att 96 procent av barn och unga i den undersökta gruppen anser sig ha det bra på sin fritid.

Ekonomisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Nämnden redovisade ett ekonomiskt resultat på 6,5 miljoner kronor.

Under året genomfördes en genomlysning av förvaltningen. På sikt ska genomlysningen leda till att kultur- och fritidsnämndens verksamheter styrs, leds och fungerar på ett mer effektivt sätt med hög nöjdhet hos såväl medborgare som medarbetare.

Sjukfrånvaron på förvaltningen vid årets slut var lägre än det uppsatta målet.

I arbetsplatsundersökningen fick förvaltningen ett nöjd medarbetar-index (NMI) som var sämre än föregående år.

Inom de flesta verksamheterna på förvaltningen pågår ett arbete med att utveckla förmågor som kreativitet, handlingskraft och entreprenöranda hos barn och unga. Projektet Unga inspiratörer deltog under hösten i Sveriges ungdomsentreprenör som arrangerades av Fryshuset Inc på Fryshuset i Stockholm.

KVALITET

Det finns kvalitetsdeklarerade tjänster för föreningsbidrag, registrering av förening, bokning, Torvalla simhall och Hög-lundabadet, fotbollsplaner, Torvalla sportcentrum, spår, leder och bad, fritidsgårdar och träffpunkter, kulturverksamhet samt bibliotek.

Nämnden genomförde undersökningen Ung livsstil som fyller en viktig funktion i det framtida kvalitetsarbetet med att anpassa och utveckla förvaltningens verksamheter. Sammanställning och analys av resultat pågår och ska rapporteras till nämnden under våren 2013.

Arbetet med att förbättra synpunktshandlingar fortgick under året men behöver struktureras ytterligare. Förvaltningen förbättrade sin hantering av de inkomna synpunkterna något. Totalt inkom 114 synpunkter och 28 procent av dessa hade fått någon form av återkoppling inom två dagar, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med föregående år. Kampanjen som uppmanar medborgarna till att lämna synpunkter ökade antalet synpunkter riktade till kultur- och fritidsförvaltningen.

Besöksstatistik 2012	
Fritidsgårdar	438 729
Torvalla sim- och sporthall	608 191
Torvalla IP	609 412
Kulturhuset	181 084
Bibliotek	651 338*
Lakeside	46 772**
Totalt	2 535 526

*Inklusive webb.

**Lakesides besöksräknare har varit ur funktion delar av året.

INTERN KONTROLL

I kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan ingår 14 processer och rutiner som ska följas upp. I uppföljningen för 2012 konstateras att flera av de rutiner som ingår i nämndens internkontrollplan fungerar väl utifrån ställda kontrollmoment och metoder. Det finns dock anledning för nämnden att se över vissa av de nuvarande processerna och rutinerna. Kultur- och fritidsnämnden behöver även säkerställa en löpande uppföljning under året och en återrapportering till nämnden av resultaten från uppföljningen av internkontrollplanen.

Vid internkontroll på kultur- och fritidsförvaltningen upptäcktes ekonomiska oegentligheter och vårdslöshet med kommunala medel. Det resulterade i att en person varslades om avsked och att två personer varnades.

EKONOMI

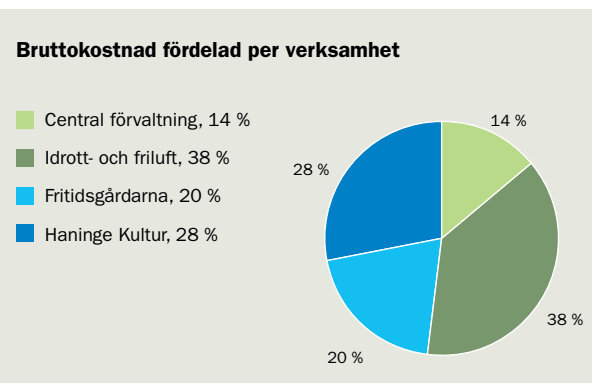
Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska resultat var ett överskott på 6,5 miljoner kronor (mnkr) jämfört med slutlig budget. Avvikelsen beror till största delen på tilldelade men oanvända tilläggsanslag på 5,5 mnkr. Resultatet exklusive tilläggsanslag var ett överskott på 1,1 mnkr jämfört med budget. Nämndens ursprungliga budgetram var 161,9 mnkr. Under året utökades ramen med 6,8 mnkr beroende på resultatöverföring från tidigare år, samt en budgetjustering på 2,2 mnkr för det nya kultur- och föreningshuset i Jordbro. Den totala budgetramen var 170,9 mnkr.

Nytt för året var att nämnden tog över ansvaret för idrotts-hallarna från grund- och förskolenämnden, vilket gör att verksamhetens intäkter och kostnader ökade kraftigt i jämförelse med tidigare år.

Ekonomi (mnkr)

	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	40,4	39,8	27,0
Verksamhetens kostnader	211,3	204,2	163,5
Nettokostnad*	170,9	164,4	136,5
Resultat		6,5	6,2

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Sjukfrånvaron i förvaltningen var vid årets slut lägre än det kommunövergripande uppsatta målet på 7 procent. Detta är ett resultat av ett intensivt arbete under flera år med att analysera och göra insatser vid upprepade sjukskrivningar, samt utbildningsinsatser. Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen var vid årets slut 5,6 procent vilket är något högre än föregående år.

I arbetsplatsundersökningen fick förvaltningen ett nöjd medarbetar-index på 72, vilket är ett sämre resultat än föregående år, och det uppsatta målet nås inte. De viktigaste förbättringsområdena på förvaltningen har identifierats och förbättringsarbetet kommer att pågå under 2013.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	9	3	5
Akkumulerat	9	12	17

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

Personal	2011	2012
Antal anställda	205	211
Varav män	89	95
Varav kvinnor	116	116
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	5,0 %	5,6 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	6,3 %	7,2 %
Sjukfrånvaro bland män	3,4 %	3,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	38,8 %	44,1 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	3,1 %	3,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	5,7 %	5,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	4,6 %	6,1 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

FRAMTIDEN

Kultur- och fritidsnämnden står inför ett antal utmaningar det kommande året. Dels handlar det om ekonomiska utmaningar kopplade till det ekonomiska läget på global och nationell nivå som även påverkar Haninge kommuns skatteintäkter. Nämnden kommer därför under 2013 lägga stor vikt vid att ha en budget i balans. En annan viktig del är att förbättra det som uppmärksammades i genomlysningen av förvaltningen.

Verksamheterna behöver fortsätta att utvecklas för att anpassa sig och möta de behov och önskemål som finns som helhet hos medborgarna i kommunen. Utvecklandet av en kulturskola och en fortsatt utveckling av kultur- och föreningshuset i Jordbro samt projektet Unga inspiratörer och Miljöverkstan kommer vara viktiga delar i nämndens kommande verksamhetsår.

Fortsatta analyser av resultatet från undersökningen Ung livsstil och anpassandet av verksamheter utifrån dessa resultat kommer även fylla en viktig funktion för att öka kvaliteten i nämndens utbud av verksamheter.

Framtiden innehåller även större investeringar eller planer på investeringar, exempelvis ridhuset i Tungelsta, konstgräsplaner, energiprojektet och omklädningsrum på Torvalla. Det kommer även behövas lokaler till en kulturskola samt investeringar kopplade till det nya kultur- och föreningshuset i Jordbro och på sikt även utvecklandet av kultur- och fritidsutbudet i den nya stadsdelen Vega.

Foto: Shutterstock

I Sverige äter vi 17 kilo bananer per person och år. I Haninge väljer vi alltid ekologiska obesprutade bananer och värnar om en giftfri miljö.

Miljönämnden

Ansvarsområde

Miljönämnden ska uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kompetensområdet och ta nödvändiga initiativ för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt inom ramen för gällande lagstiftning.

Ordförande: Anna Ragnar
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Utsläppen av koldioxid ökade med 8,3 procent mellan 2009 och 2010 (senast tillgängliga uppgift). Utsläppstrenden följer den nationella utsläppstrenden som till stor del beror på ekonomisk konjunktur och årliga variationer i temperaturen. Sedan 2005 har dock utsläppen minskat med 4,3 procent. För att uppnå målet 2020 krävs att utsläppen i genomsnitt minskar med 3 275 ton per år, vilket motsvarar en årlig minskning med 2,1 procent.

Koldioxidutsläppen i den kommunala organisationen var 7 692 ton. Eftersom indikatorn är ny går den inte att jämföra med tidigare år. Genom klimatmiljonen, en del av kommunfullmäktiges reserv som användes till åtgärder föreslagna av miljönämnden, utfördes en rad åtgärder för att minska utsläppen av koldioxid i andra nämnders förvaltningar.

Målet om att den biologiska mångfalden ska öka är svårt att utvärdera eftersom värdet för flera indikatorer saknas. För att stärka den biologiska mångfalden genomfördes bl a aktiviteter i enlighet med bekämpningsplanen för jätteloka och slätter på delar av Forsla kärr. Under året antogs Strategi för ekologisk hållbarhet och en remissversion av naturvårdsplanen gick ut. Planen beräknas bli fastställd våren 2013.

Andelen ekologiska livsmedel ökade till 21 procent under 2012. Målet om minst 16 procent ekologiska livsmedel är därmed gott och väl uppfyllt.

Vattenplan för Haninge kommun antogs och ett flertal åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten vidtogs. Bland annat inventerades 1 500 enskilda avlopp i regi av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och en informationsdag för enskilda

avlopp (avloppslördag) genomfördes. Ett våtmarksprojekt på Utö med syfte att gynna fiskrekrytering och minska näringsläckage inleddes. Utsikterna för att alla yrvattenförekomster uppnår god status senast år 2015 uppskattas som små.

Ekonomisk hållbarhet

✧ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Nämndens ekonomiska resultat för 2012 blev ett överskott på 0,6 miljoner kronor (mnkr). Nämndens budget omfattade, inklusive överföring av 2011 års överskott, totalt 3,9 mnkr.

KVALITET

Kommunstyrelseförvaltningen och ledarmöter från miljönämnden deltog i öppna möten under medborgardialogen i Jordbro. Ett konkret beslut av dialogen är att det nu startats en odlingsgrupp i Jordbro.

INTERN KONTROLL

Förvaltningens uppföljning av internkontrollplanen 2012 visar att flera av rutinerna inte fungerar tillfredsställande. Dessa föreslås återkomma för ny kontroll i internkontrollplanen 2013. Det gäller t ex reglerna för upphandling inom områden där ramavtal finns och processer för verksamhetsstyrning.

EKONOMI

Nämndens ekonomiska resultat för 2012 blev ett överskott på 0,6 mnkr. Nämndens budget omfattade, inklusive överföring av 2011 års överskott, totalt 3,9 mnkr. Detta överskott uppkom till stor del till följd av att olika insatser inom naturvårdsområdet, inklusive inventeringar, löper som projekt över flera år. Det medför eftersläpning av såväl fakturering som utbetalning av bidragsmedel.

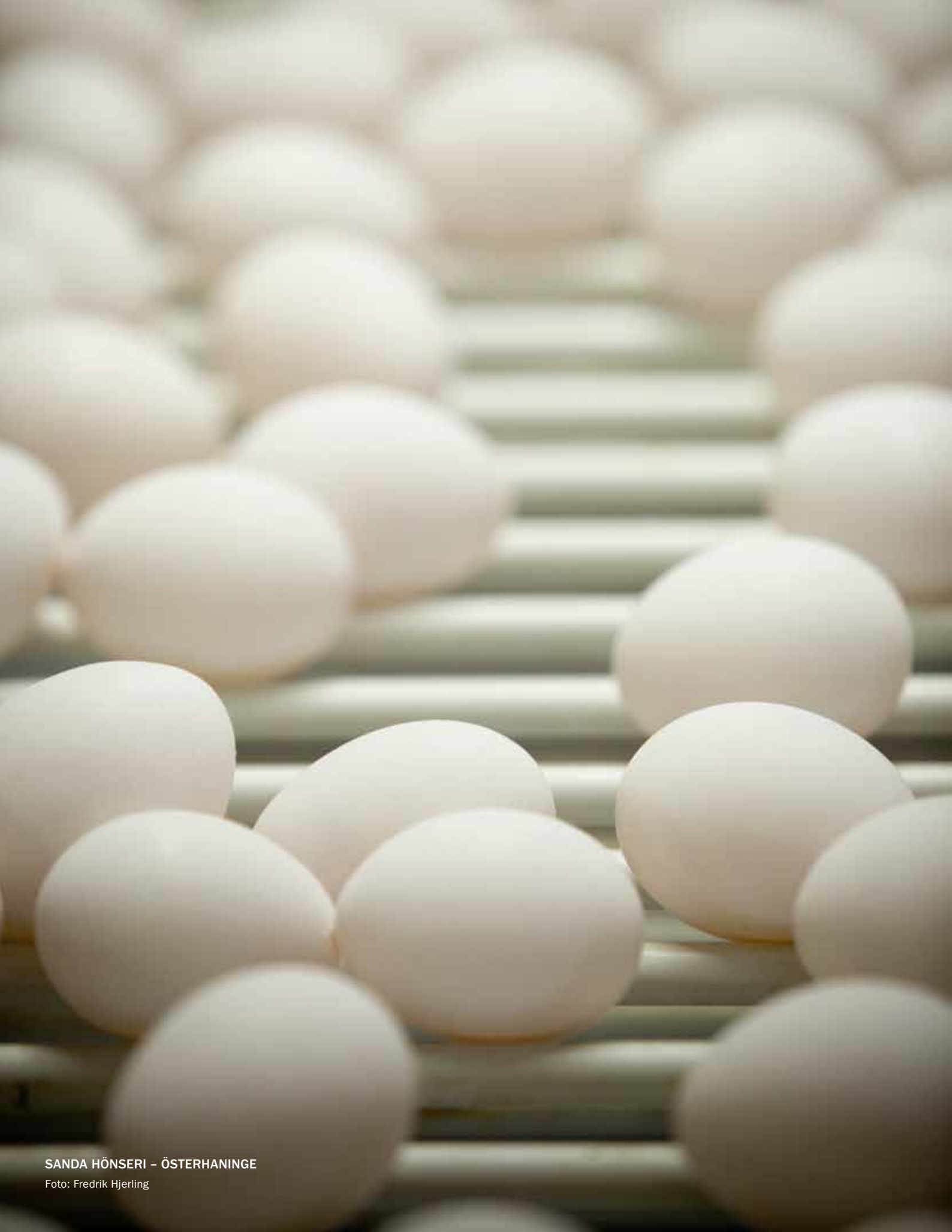
PERSONAL

Miljönämnden får sitt tjänstemannastöd av kommunstyrelseförvaltningen.

FRAMTIDEN

Framtidens största utmaningar ligger i att minska koldioxidutsläppen, framför allt från transporter, att åtgärder vidtas så att god ekologisk och kemisk status uppnås i kommunens alla vattenförekomster samt att säkerställa den biologiska mångfalden. Inte minst är det därför viktigt att det ekologiska perspektivet får spela en stor roll i utvecklandet av den regionala stadskärnan och planeringen och byggandet av den nya stadsdelen Vega.

Miljönämndens roll är företrädesvis att ta fram kunskapsunderlag för prioriteringar, bl a genom utredningar, samt att informera och verka för attityd- och beteendeförändringar. Nämnden kommer även i framtiden verka för att fullmäktigemålen om ekologisk hållbarhet säkerställs genom att andra nämnder tar fram strategier.

SANDA HÖNSERI – ÖSTERHANINGE

Foto: Fredrik Hjerling

Förutom fullgoda proteiner och viktiga fettsyror finns merparten av alla vitaminer, mineraler och antioxidanter i ägg. Ett enda normalstort ägg ger mer än en tredjedel av vårt dagsbehov av selen, vitamin E och B12.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, arbetsmarknadsåtgärder, omsorg om funktionshindrade samt serveringstillstånd i kommunen. Nämndens verksamhet bedrivs av socialförvaltningen. Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som på ett aktivt sätt stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet.

Ordförande: Sven Gustafsson
Förvaltningschef: Sune Eriksson

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelsen. Nämndens strategier för att bidra till minskade koldioxidutsläpp och ökade inköp av ekologiska livsmedel uppnåddes. Det nya särskilda boendet på Glimmervägen 10C är en form av passivhus trots att det är byggt i ett plan. De ekologiska inköpen ökade från 7,4 procent till 15 procent.

Social hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelsen. Det förebyggande arbetet är viktigt inom socialnämndens ansvarsområde. Socialförvaltningen utvecklade det förebyggande arbetet i syfte att bidra till att barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro. Antalet besökare på familjecentraler och ungdomsmottagningar ökade till 12 060 stycken jämfört med 2011 då antalet besökare var 11 515 stycken.

Universellt föräldrastöd erbjöds som en insats inom ramen för handlingsplanen ANDT (alkohol, narkotika, droger, tobak). ABC¹-programmet ingår i en studie där Haninge kommun bidrar till svensk forskning. Målet att öka invånarnas delaktighet och inflytande i samhället har varit framgångsrikt. Förvaltningen samarbetar med ideella föreningar, intresseorganisationer, myndigheter och andra kommuner.

Under året bedrevs ett intensivt arbete där den enskildes valfrihet över den offentligt finansierade servicen varit i fokus. Det mynnade ut i att familjerådgivning läggs ut på entreprenad enligt lagen om valfrihet i februari 2013.

De mål som är svårare att uppfylla är att få fler människor i arbete och att folkhälsan ska förbättras. Enligt Arbetsförmedlingen ökar arbetslösheten i Haninge. Antalet hushåll som behöver ekonomiskt stöd i form av försörjningsstöd

har visserligen minskat, men medelbiståndet har ökat från 7 522 kronor per månad till 7 703 kronor per månad. Den genomsnittliga bidragstiden ligger fast på 5,7 månader.

Ekonomisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelsen. Det ekonomiska resultatet var ett underskott på 29,5 miljoner kronor.

Socialnämnden följde upp arbetsmarknadsinsatser, Västerhaninge stödboende, rehabilitering och aktivering (ROA) och mottagningarna Hans- och Hanna som arbetar mot missbruk. Uppföljningarna resulterade i vissa verksamhetsförändringar då förväntat resultat inte överensstämde med målsättningen för verksamheten. Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen såg över sitt sätt att arbeta vilket bidrog till att kostnaden för placeringar minskade jämfört med tidigare. Nämnden initierade en översyn av verksamheten utifrån ett ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Arbetet beräknas vara färdigt under första halvåret 2013.

Sjukfrånvaron uppgick till 6,7 procent vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2011.

KVALITET

Socialförvaltningen genomförde brukarundersökningar inom:

- ✧försörjningsstöd
- ✧arbetspraktik och arbetsträning på Jobbcenter och Kompassen
- ✧Västerhaninge stödboende som är det första steget i en boendekedja för personer med missbruksproblematik
- ✧Hanna-mottagningen som vänder sig till ungdomar upp till 18 år och deras föräldrar.

82 procent är mycket eller ganska nöjda med bemötandet när de söker försörjningsstöd, 60 procent är mycket nöjda med sin praktikplats och 94 procent är mycket eller ganska nöjda med Jobbcenter eller Kompassen som helhet. På Västerhaninge stödboende är 15 av de 19 svarande mycket eller ganska nöjda med stödboende som helhet. På Hanna-mottagningen svarade 44 ungdomar och 12 föräldrar på enkäten. 38 av ungdomarna och 9 av föräldrarna är mycket eller ganska nöjda som helhet.

Ett forum för information och diskussion är de brukarmöten eller brukarråd som ordnas i särskilt boende och daglig sysselsättning.

Under året har uppföljningar gjorts på följande verksamheter: Hanba barn- och tonårsgrupper, Hans och Hanna-mottagningen som arbetar med olika metoder mot missbruk, Västerhaninge stödboende och arbetsmarknadsåtgärder samt ROA, rehabilitering och aktivering. Uppföljningarna har resulterat i att socialnämnden beslutat om vissa verksamhetsförändringar men även avveckling av verksamhet.

¹Alla barn i centrum.

25 utbildningstillfällen i rapporteringskyldighet enligt Lex Sarah anordnades. Cirka 150 anställda gick utbildningen. Det kom 65 avvikelserapporter som avser socialförvaltningen. Rapporteringarna ledde till kvalitetsförbättringar av vårdplanering och arbetssätt. Rutiner för och dokumentation av arbetet har uppdaterats, introduktion har setts över och utbildning har getts till berörd personal.

Under året kom totalt 51 synpunkter till socialförvaltningen. Vissa rör omsorgen om enskilda brukare. Förvaltningen utredde och besvarade flertalet synpunkter. Åtgärder gjordes för att ge bättre omsorg och kvalitet.

Kvalitetsdeklarerade tjänster granskades i årets internkontroll. Resultatet av granskningen är att tjänsterna måste arbetas om och uppdateras.

En handlingsplan på förvaltningen för professionellt bemötande och tillgänglighet togs fram för år 2013 i syfte att uppmärksamma kvalitetskriterierna bra bemötande, inflytande, tillgänglighet och trygghet.

Utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har ett arbete med att beskriva innehållet i ett ledningssystem skett.

Omsorg om funktionshindrade, antal personer i olika verksamheter		
	2011	2012
Boende enligt LSS	156	156
Daglig verksamhet	214	220
Personlig assistans*	135	138
Boende enligt SOL (psykiatri)	137	124

*Både kommunala och privata utförare.

Uppgifterna är hämtade från SCB:s statistik, mättdpunkt 1 november.

INTERN KONTROLL

Socialnämndens internkontrollplan följde upp. De områden som granskades är ramavtalstrohet, effekten av målstyrningen, efterlevnad av Lex Sarah, rapportering av hot och våld i verksamheten, innehåll i individens genomförandeplaner samt olika former av ekonomirutiner. Generellt är ordningen god men det finns förbättringsområden.

EKONOMI

Nyckeltal försörjningsstöd 2011–2012, bruttokostnader		
Utbetalningar i löpande priser		
	2011	2012
Utbetalningar försörjningsstöd, tkr	62 450	62 419
Försörjningsstöd per invånare, kr	798	786

Socialnämndens ekonomiska resultat blev ett underskott på -29,5 miljoner kronor (mnkr). Nettobudgeten omfattade 718 mnkr och utfallet blev 747,5 mnkr.

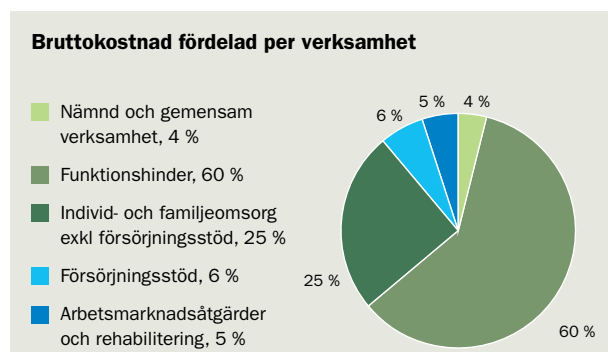
Kostnaderna för försörjningsstöd låg kvar på samma nivå som föregående år, vilket är positivt då många kommuner i Sverige har fått allt mer ökande kostnader. Främsta orsaken till försörjningsstöd har varit arbetslöshet (47 procent).

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen såg över sina arbetssätt, vilket minskade kostnaderna för placeringar.

Nämnden initierade en översyn av verksamheten utifrån ett ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Arbetet började under året och beräknas vara färdigt under första delen av 2013.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	384,8	250,3	246,2
Verksamhetens kostnader	1 102,8	997,8	989,5
Nettokostnader*	718,0	747,5	743,3
Resultat		-29,5	-29,0

*Motsvarar ram enligt kommunfullmäktige.

PERSONAL

Socialnämndens prioriterade strategiområden inom det personalpolitiska programmet är de som redovisas nedan tillsammans med resultatet från Arbetsplatsundersökningen 2012.

Det är positivt att 97 procent (95 procent år 2010) av medarbetarna anser att de har meningsfulla arbetsuppgifter. Av medarbetarna anser 82 procent (80,6 procent år 2010) att det går bra att förena kraven i arbetet med hem- och familjeliv. Medarbetare i Haninge kommun ska känna stolthet över sitt samhällsuppdrag. Andelen som tar eget ansvar för att vi ska nå våra mål är 98,4 procent (97,2 procent år 2010).

Som chef och ledare i Haninge kommun är huvuduppdraget att skapa bästa möjliga förutsättningar för verksamheten och medarbetarnas utveckling. 88,7 procent (84,6 procent år 2010) upplevde sitt senaste medarbetarsamtal som positivt.

Syftet med kompetensförsörjningen att kunna utföra arbetet enligt uppdraget och att kompetensutvecklingen grundas på verksamhetens behov. Andelen som har en individuell kompetensutvecklingsplan ökade till 50,9 procent (46,3 procent år 2010).

Personal	2011	2012
Antal anställda	837	1 006
Varav män	155	217
Varav kvinnor	682	789
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	7,0 %	6,7 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,4 %	7,1 %
Sjukfrånvaro bland män	6,0 %	4,9 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	50,0 %	50,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,7 %	6,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,6 %	6,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,5 %	6,6 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

Följande tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	23	24	14
Akkumulerat	23	47	61

FRAMTID

Socialnämndens verksamhet har en direkt koppling till den lågkonjunktur som blivit allt tydligare under senare delen av 2012. Arbetsmarknaden viker och fler personer blir arbetslösa. Det innebär att fler blir beroende av försörjningsstöd från kommunen eftersom alla inte längre har tillgång till a-kassa. Det blir också en större efterfrågan på förvaltningens arbetsbefrämjande insatser.

Länsstyrelsen har uppvakttat kommunen för att få till ett organiserat mottagande av flyktingar från anläggningsboende och dessutom föreslås ett ökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Frågan kommer att avgöras av kommunfullmäktige under 2013 men innebär ett förstärkt behov av bostäder som står till socialnämndens förfogande. Det finns ett stort underskott på bostäder i Haninge för de målgrupper som socialnämnden arbetar med och det leder till onödiga kostnader för placeringar när insatserna i stället kan erbjudas på hemmaplan.

Ett område som berör nämndens verksamhet är den allmänna utvecklingen av missbruk i samhället. De senaste åren har missbruk av alkohol minskat något nationellt men det ligger fortfarande på en hög nivå, 9,2 liter ren alkohol per invånare över 15 år 2010. Av personerna 16–84 år hade 12 procent prövat narkotika enligt en mätning som genomfördes 2011, högre siffror kan förväntas i storstadsområdena.

Eftersom missbruk av beroendeframkallande medel ofta är förknippade med andra sociala problem är det angeläget att arbeta framgångsrikt med det drogforebyggande arbetet.

Det har också en tydlig koppling till barnens rätt till en trygg uppväxtmiljö.

Socialstyrelsen har fastställt regler för den kvalitetssäkring som ska bedrivas i verksamheten samtidigt som Haninge kommuns kvalitetspolicy utgör ett styrdokument för verksamheten. Under 2013 kommer detta att få ett tydligt genomslag i nämndens arbete.

En utmaning för socialnämnden är att bedriva sin verksamhet och klara budgeten. Under våren 2013 kommer en genomlysning av verksamheten att genomföras för att värdera effekterna av socialförvaltningens nya organisation och nå fram till en effektiv verksamhet som samtidigt håller en hög kvalitet för brukarna.

Strävan efter att effektivisera verksamheten kommer bli ett uttryck i att möjligheten till förtätningar kommer att prövas i planeringen för framtida boenden inom funktionshinderområdet. Det kan innebära att fler personer bereds plats i befintliga boenden och att investeringar i nya boenden kan senareläggas.

SANDA HÖNSERI – ÖSTERHANINGE

Foto: Fredrik Hjerling

Haninge väljer lokalproducerade ekologiska KRAVägg från Sanda hönseri i Österhaninge. Där går hönsen fritt i stora stallar, utomhus i rastgårdar när vädret så tillåter, de ströbadar på golvet och har tillgång till sittpinnar och reden.

Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheter som regleras i plan- och bygglagen inom områdena detaljplanering, bygglov samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar också för kommunens vägar, parker samt vatten- och avloppsverksamhet och är kommunens myndighet i trafik- och hamnfrågor. Markskötsel vid kommunens fastigheter, till exempel skolor, förskolor och äldreboenden, ingår i uppdraget.

Ordförande: Peter Olevik Dunder
Förvaltningschef: Mats Norrbom

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Maskiner och fordon som ger cirka 50 procent lägre utsläpp av koldioxid köptes in av förvaltningen. Förvaltningen verkade också för ökad användning av geografiska informations-system vid ruttplanering inom kommunens verksamheter.

För att bidra till att öka den biologiska mångfalden deltog förvaltningen i arbetet med ny naturvårdsplan samt medverkade vid dokumentation av jätteloka och skogsbestånd.

Sjöar och vattendrag ska bli renare. Arbeta med att ta fram en förvaltningsövergripande VA-plan pågår. En utredning pågår också om Fors reningsverks framtid, med bästa möjliga effektivitet ur miljösynpunkt som mål.

Social hållbarhet

✧Nämnden har delvis bidragit till måluppfyllelse.

För att få en attraktiv regional stadskärna följer förvaltningen ett utvecklingsprogram som tagits fram. Arbetet med ett arkitekturprogram startade, liksom utvecklingen av stråket mellan KTH, Port 73 och Vega. Förvaltningen tog fram ett förslag för hur sambandet mellan Eskilsparken och Slätmosse ska förstärkas.

Barn och ungdomar ska känna framtidstro. Inom de flesta arbetsplatser har barnkonventionen gått igenom och inom planverksamheten utvecklades arbetssättet för att förverkliga intentionerna i barnkonventionen.

För att bidra till en bättre folkhälsa vill nämnden bland annat främja cyklandet i kommunen. De regionala cykelstråken prioriterades vid snöröjning och sandupptagning och förbättringsåtgärder har gjordes enligt den långsiktiga cykelplan som togs fram 2010.

Olika åtgärder gjordes för att stärka dialogen med medborgarna och få dem mer delaktiga. Bland annat har förvaltningen deltagit aktivt i medborgardialog Jordbro.

För att öka invånarnas nöjdhet med den kommunala servicen fokuserade förvaltningen på att utveckla sina tjänster. Ett plan- och byggcenter inrättades på entréplanet i kommunhuset. Dessutom utökades öppettider och telefontider. Informationen förbättrades under rubriken Bygga och bo på webbplatsen. En e-tjänst utvecklades för beställning av nybyggnadskarta, som ett första steg mot e-tjänsten bygglov.

Våra parker och utemiljöer ska vara attraktiva. Arbeta med en parkplan pågår. Parkavdelningen tog emot fler skolungdomar i sommarjobb och införde städning i deras arbetsuppgifter.

Ekonomisk hållbarhet

✧Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett överskott på 5,4 miljoner kronor (mnkr).

Kommunens mål är att bli Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. För att följa upp målet används bland annat den årliga arbetsplatsundersökningen. Stadsbyggnadsförvaltningen fick höga värden i undersökningen, men eftersom målen också var högt ställda har de inte uppfyllts i alla delar.

Förvaltningen förbättrade rutinerna för arbetsmiljöarbetet, följde upp avtalstrohet vid inköp samt genomförde en energiinventering av VA-anläggningarna.

Ett av målen var att främja befolkningsökningen i kommunen. Stadsbyggnadsförvaltningen ökade därför kapaciteten med tre personer för att kunna behandla detaljplaner i tillräcklig omfattning.

Det ska vara enkelt att starta och utveckla företag i kommunen, så att antalet arbetsplatser ökar. För att bidra till detta effektiviserade förvaltningen bygglovsprocessen och även övrig ärendehantering.

KVALITET

Kommunen genomför varje år en medborgarundersökning. Frågor som berör stadsbyggnadsförvaltningens verksamhet handlar om skötsel av gång- och cykelvägar, gator och vägar samt den allmänna uppfattningen om vatten- och avloppsverksamheten. En ny fråga som togs med 2012 berörde parkunderhållet. Utfallet för stadsbyggnadsförvaltningens verksamheter i medborgarundersökningen ser ut så här:

Verksamhet	Nöjd medborgar-index	
	2011	2012
Gång- och cykelvägar	50	54
Gator och vägar	51	56
Vatten och avlopp	79	82
Parkunderhåll	-	58

Kommuninvånarnas nöjdhet med förvaltningens verksamheter ökade jämfört med 2011.

Förvaltningen har kvalitetsdeklarerat nio av sina tjänster. De senaste var säkerhet på lekplatser och lägeskontroll. Tjänsterna följdes upp och inom de allra flesta områden höll förvaltningen sina utfästelser.

Kommunen genomförde under året en synpunktskampanj, vilket medförde att antalet synpunkter till stadsbyggnadsförvaltningen ökade från 182 förra året till 416. Kampanjen innebar bland annat att vykort delades ut till varje hushåll, och förvaltningen fick tillbaka 120 vykort med synpunkter.

INTERN KONTROLL

Planen för internkontroll 2012 grundade sig på en riskanalys som omfattade förvaltningens alla verksamhetsområden.

I planen ingick bland annat att kontrollera uppföljning av externa verksamheter, ekonomisk uppföljning och prognoser samt rutiner mot mutor och bestickning. Uppföljningen av planen visade att rutinerna inom de flesta områden fungerat bra.

EKONOMI

Stadsbyggnadsnämnden redovisar för 2012 ett utfall på 101,1 mnkr vilket är en positiv avvikelse mot budget på 5,4 mnkr, utfallet för året motsvarar 95 procent av budgeten.

Vatten- och avloppsverksamheten når ett nollresultat efter att resultatjustering skett med 2,9 mnkr ur VA-fonden, varken bruksintäkter eller anläggningsintäkter har nått upp till budgeterade nivåer och avvikelsen påverkar intäktsidan med 4,1 mnkr. Kapitalkostnaderna blir lägre än budgeterat på grund av förskjutningar i investeringsprojekten. Ökade kostnader för vattenläckor har balanserats med lägre kostnader för drift av egna verk.

December månads ihållande snöfall leder till att vägverksamheten inte når sin budget för snöröjning. Kostnaden avviker totalt med 5,2 mnkr. Kostnadsökningar inom vägbeläggning och sanering har också påverkat resultatet negativt vilket delvis uppvägs av minskande kostnader inom trafikbelysning på grund av satsning på energisnålare armaturer.

Verksamheterna plan, kart och mät samt bygglov redovisar en positiv avvikelse på 3,9 mnkr mot budget på grund av ökade intäkter. Inom bygglov beror ökningen på ett antal större ärenden och fler fattade beslut och för plansidan har utfallet av startavgifter och plankostnadsavtal ökat.

Park och natur, trafik och övriga verksamheter redovisar alla överskott eller resultat i nivå med budget.

Nämndens reserv på 2,1 mnkr har inte förbrukats tidigare under året vilket hjälper förvaltningen att klara resultatet trots de ökade snöröjningskostnaderna under december månad.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	194,1	200,0	184,1
Verksamhetens kostnader	300,6	301,1	275,2
Nettokostnad*	106,5	101,1	91,1
Resultat		5,4	3,8

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Årets arbetsplatsundersökning gav höga värden för förvaltningen, i första hand inom området medarbetarskap. Även inom mål, styrning och resultat samt arbetsledning och kompetensutveckling var betygen goda. Dock försämrades det övergripande indexet, nöjd medarbetar-index (NMI) för stadsbyggnadsförvaltningen, från 84 till 82.

Med utgångspunkt från utfallet av arbetsplatsundersökningen 2011 gjordes en handlingsplan där tre utvecklingsområden prioriterades. Resultatet visar på stora förbättringar:

Tydliga lönekriterier

Utfallet för påståendet "Det finns tydliga lönekriterier på min avdelning" gav resultatet 68 procent, jämfört med 58 procent vid mätningen 2011.

Mål och uppföljning

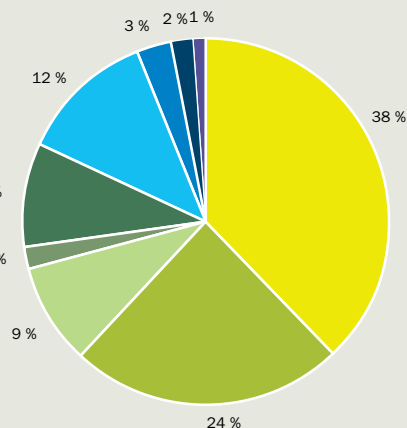
Utfallet för påståendet "Jag ser en klar koppling mellan de mål jag har i mitt arbete och kommunfullmäktiges mål" gav resultatet 81 procent, jämfört med 72 procent vid mätningen 2011.

Arbetsplatsträffar

Utfallet för påståendet "Arbetsplatsträffarna på min enhet fungerar bra" gav resultatet 88 procent, jämfört med 85 procent vid mätningen 2011.

Bruttokostnad fördelad per verksamhet

- Vatten och avlopp, 38 %
- Väghållning, 24 %
- Parkverksamhet, 9 %
- Trafikverksamhet, 2 %
- Anläggning, 9 %
- Plan och bygg, 12 %
- Uthyrning och fordon, 3 %
- Förvaltningsledning och nämnd, 2 %
- Övrig verksamhet, 1 %

Glädjande för förvaltningen var att planavdelningen fick utmärkelsen Årets arbetsplats för ”en fantastisk förmåga att omsätta kommunfullmäktiges mål till kundnytta och tillvarata personalens kreativitet och personliga mål”.

Personal	2011	2012
Antal anställda	120	133
Varav män	82	89
Varav kvinnor	38	44
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,9 %	4,2 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	5,5 %	6,5 %
Sjukfrånvaro bland män	3,4 %	3,2 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	48,1 %	41,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	4,0 %	1,5 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	3,8 %	3,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	4,1 %	5,3 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	7	3	2
Akkumulerat	7	10	12

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

Som ett led i kommunens vision om den bästa kommunala arbetsplatsen är förvaltningens ambition att nå dit inom tre till fyra år. Förvaltningen kommer bland annat att implementera ett gemensamt förhållningssätt, vilket också ansluter till det kommunövergripande arbetet med framtagande av nya riktlinjer för chefer.

Inriktningen på olika fokusområden kommer att fortsätta, för att utveckla verksamheten enligt kommunens övergripande visioner. Det arbete som lagts på tjänsteutveckling under 2012 fortsätter även under 2013 med prioritering av tillgänglighet, bemötande och effektivisering av verksamheten. Effektiviseringen sker genom ett mer projektorienterat arbetssätt, processbeskrivningar, tidrapportering för all personal och relevanta nyckeltal. Nya e-tjänster införs.

Under 2013 tillkommer fokusområdet det offentliga rummet som bland annat kommer ge underlag till utvecklingen av Haninge som regional stadskärna. Aktiviteter som påbörjats är framtagande av arkitekturprogram och parkprogram, tävlingen årets byggnad, medborgardialog kring utvecklingen av Poseidons torg och den regionala stadskärnan samt deltagande som tävlingsområde i Europa – en internationell arkitektävling.

Från 2014 och framåt följer fokus på kvalitet, miljö och ledarskap. Inom kvalitet har framtagande av arbetsmiljöplaner för jobb ute på fältet prioriterats. Detta är ett första steg i att kvalitetssäkra anläggningsjobb i egen regi till samma krav som ställs på externa entreprenörer. Vidare kommer vi under 2013 att implementera vår nya dokumenthanteringsplan och kvalitetssäkra nämndprocesserna. Allt detta med sikte på att ha ett helt kvalitetssäkringssystem eller motsvarande implementerat i förvaltningen inom två till tre år.

Förvaltningen ser med tillförsikt framtiden an med fortsatt utveckling av verksamheten med många spännande utmaningar där vi tillsammans bygger ett bättre Haninge.

Foto: Shutterstock

Livsmedelshanteringen står för cirka 50 procent av den totala övergödningen och 20–25 procent av den totala klimatpåverkan. Mat som slängs har producerats, förädlats och transporterats helt i onödan.

Äldrenämnden

Ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år. Ansvaret innebär att den enskilda människan – oavsett etnisk tillhörighet, kön eller sexuell läggning – ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag. Den äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, mötas med respekt och värdighet och ha tillgång till god vård och omsorg. Han eller hon ska tillförsäkras en professionell behovsbedömning under rätts-säkra former och få möjlighet till anhörigs medverkan i vården.

Ordförande: Martin Lundqvist
Förvaltningschef: Ewa Kardell

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Äldrenämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Hemtjänsten utökade sin cykelpark med ytterligare 13 el-cyklar, och därmed minskade bilanvändningen vid hemtjänstbesök. En förbättrad samordning av livsmedelsinköp i hemtjänsten bidrog också till minskad bilanvändning.

Andelen ekologiska inköp ökade med drygt 4 procentenheter till 16 procent.

Vård- och omsorgsboendet Ros-Anders Gärd införde en energiguide som ska bidra till en mer effektiv energianvändning.

Social hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Äldrenämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Fyra av fem verksamhetsområden i brukarundersökningen uppnår målet att minst 90 procent av brukarna ska vara nöjda med personalens bemötande. Det samlade värdet för nöjd brukar-index (NBI) för år 2012 är 75 (jämfört med 72 år 2011).

Vad gäller brukarnas (och anhörigas) uppfattning om delaktighet och inflytande gällande insatsernas utförande, visar brukarundersökningen att målet på 75 procent nöjda uppnåts av Dagverksamhet – allmän.

Den nationella värdegrunden som regleras i socialtjänstlagen säger att omsorgerna om äldre ska inriktas på att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Med hjälp

statliga stimulansmedel har ett omfattande arbete som engagerat föreningsliv, brukare, politiker och personal utmynnat i en lokal värdegrund och en lokal värdighetsgaranti.

Andelen brukare som väljer privata utförare av hemtjänst fortsätter att öka. Under året utfördes 36 procent av insatserna (antal timmar) inom hemtjänsten av privata utförare – att jämföras med 28 procent år 2011.

Under 2012 gjorde förvaltningen 519 hembesök (531 besök 2011) hos personer fyllda 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklingar för att sprida lokal information om bl a boendeplanering, hälsoförebyggande insatser, fallprevention, kultur- och fritidsaktiviteter och vård och omsorg.

Praktisk service i hemmet – så kallad fixarservice – utfördes i den omfattning som efterfrågats, för att förebygga fall och fallskador. Antalet besök 2012 har varit 522, vilket är en ökning med 34 besök jämfört med 2011. Huvuddelen av uppdragen klarades av inom fem arbetsdagar, i de flesta fall mycket snabbare.

Antalet trygghetslarm var totalt 901 vid årsskiftet 2012/2013, varav 524 var biståndsbedömda.

På träffpunkterna hölls ett tiotal hälsocirklar (varav en för finsktalande) med ett sjuttioal deltagare.

Framtidsgruppen bildades med nio representanter för äldre i Haninge, ledd av förvaltningschefen. Framtidsgruppens uppgift och roll är kunna bidra med synpunkter och idéer till en planering och utveckling av äldreomsorgen i stort.

Antalet seniorlägenheter utökades med ytterligare tio lägenheter vid Poseidons torg.

Äldremässan – som hölls för tredje året i rad – hade tema hälsa, läkemedel och måltider. Besöksantalet var det klart högsta hittills.

En femte träffpunkt i kommunal regi har tillkommit ute på Muskö. Verksamheten bedrivs i lokaler som också används av Muskö sjökrog.

Väld är inte okej! är temat för det arbete som bedrivits inom projektet Hot och väld i nära relationer. Handlingsplaner är framtagna och implementeringen av projektet pågick under året.

Äldreförvaltningen tillhandahöll praktikplatser av god kvalitet i den omfattning som efterfrågats av Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux. Anställning kunde dessutom erbjudas de elever som klarat omvårdnadsprogrammet med godkända betyg.

Ekonomisk hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Äldrenämnden redovisar för 2012 en negativ avvikelse på 13,1 miljoner kronor (mnkr). Resultatet belastas av ett negativt resultat på 6,1 mnkr för år 2011. Beläggningsgraden i dagverksamheten förbättrades något.

Vid den genomförda medarbetarundersökningen uppnådde äldrenämnden ett nöjd medarbetar-index (NMI) på 80 vilket är fyra punkter högre än NMI för kommunen totalt. Även svarsfrekvensen var högre än för kommunen som helhet.

Sjukfrånvaron ökade från 6,9 procent 2011 till 7,7 procent 2012.

Validering, d v s bedömning och värdering av faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor, av personal i den kommunalt drivna äldreomsorgen har kunnat fullföljas inom första anställningsåret. Vad gäller validering av personal bland privata utförare finns vissa brister.

Andel av befolkningen med hemtjänstinsatser eller med plats i särskilt boende, oktober månad		
	2011	2012
Andel av befolkningen 65–79 år med hemtjänst	4,1 %	3,3 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med hemtjänst	25,6 %	20,2 %
Andel av befolkningen 65–79 år med plats i särskilt boende	1,0 %	1,1 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med plats i särskilt boende	12,2 %	12,0 %
Andel av befolkningen 65–79 år med hemtjänst eller plats i särskilt boende	5,1 %	4,4 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med hemtjänst eller plats i särskilt boende	37,7 %	32,2 %

KVALITET

Frågorna i den årliga brukarundersökningen svarar i stort mot äldrenämndens mål. I brukarundersökningen ingår också tre frågor som mäter kundnöjdhet enligt nöjd brukarindex. Resultaten går att jämföra mellan enheter och kommunen. Arbetsenheterna har arbetat med resultaten under hösten.

Samtliga särskilda boenden och samtliga hemtjänstenheter granskades under november månad blivit granskade enligt äldreförvaltningens interna kvalitetsgranskning (IKG). Redovisningen av de genomförda kvalitetsgranskningarna visade att de granskade enheterna till stora delar uppfyller de krav som kan ställas på en god kvalitet i verksamheten. Ett förbättringsområde som kvarstår är social dokumentation.

Sex externa leverantörer av hemtjänst – de med fem eller fler kunder – granskades enligt äldreförvaltningens externa kvalitetsgranskning (EXKG). Även här är social dokumentation ett förbättringsområde.

Uppföljning och tillsyn genomfördes på Vendelsögården och övriga köpta platser, utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, kopplat till de individuella avtal som finns tecknade.

Utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, har äldrenämnden fattat beslut om att införa det nya ledningssystemet som webbaserad publikation på haninge.se under våren 2013.

Synpunkt Haninge – kommunens synpunktshantering – var för femte året ett stöd i arbetet med kvalitetsförbättringar. 125 synpunkter lämnades in (45 år 2011). Ökningen

av inkomna synpunkter får tillskrivas den kampanj för Synpunkt Haninge som genomfördes hösten 2012. Äldrenämnden fattade beslut om två nya kvalitetsdeklarerade tjänster: förebyggande hembesök och bostadsanpassningsbidrag. Vid årsskiftet 2012/2013 var nio tjänster kvalitetsdeklarerade.

INTERN KONTROLL

Äldrenämndens internkontrollplan med 34 kontrollmoment följdes upp. Kontrollen visar att flertalet kontrollmoment fungerar utan anmärkning, men att det finns brister inom vissa områden. De avvikelser som kommit fram beror i första hand på att det saknas kunskap och insikt om varför man ska arbeta på ett visst sätt. De åtgärder som behöver vidtas handlar i första hand om förbättrad information och utbildning. Områdena för uppföljning har varit ekonomi, personal och biståndsbeslut och kvalitetssäkring.

EKONOMI

Det negativa resultatet på 13,1 mnkr för 2012 års verksamhet beror på att volymutvecklingen varit kraftigare än vad budgetramen för 2012 rymt, samt ett överfört underskott från 2011 års verksamhet på 6,1 mnkr som belastat 2012 års budget.

Huvudorsaken till nettokostnadsökningen är ett ökat behov av insatser. I första hand är det insatser i form av hemtjänst och boende som ökade. Det ökade behovet beror på att Haninge kommun är inne i en period med mycket kraftig befolkningsökning i gruppen 65 år och äldre.

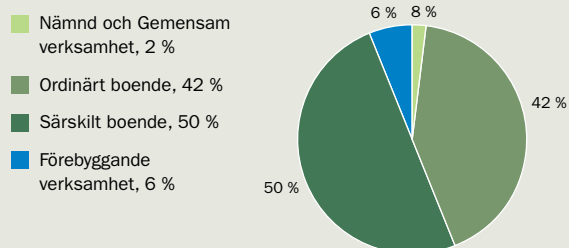
Den egna utförarorganisationen har inte fått någon kompensation för pris- och löneutveckling de tre senaste åren. Trots detta visar den egna utförarorganisationen en budget i balans för året.

Ekonomi, mnkr

	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	70,9	72,3	66,6
Verksamhetens kostnader	561,1	575,5	536,2
Nettokostnader	490,2	503,2	469,6
Resultat		-13,1	-25,5

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

Bruttokostnad fördelning i procent

PERSONAL

I arbetet med det personalpolitiska programmet har det under 2012 varit särskilt fokus på två områden: Chef- och ledarskap samt Kompetensförsörjning.

Kompetensutvecklingen har till stor del skett enligt den modell som äldreförvaltningen i Haninge kommun har utvecklat tillsammans med ett antal andra kommuner; Kravmärkt Yrkesroll. De kreativa läromötena och valideringen, som är en del av Kravmärkt Yrkesroll, inkluderar även de privata utförarna av hemtjänst. Genomförda valideringar har bl a resulterat i en utbildningsinsatser i Psykisk ohälsa, Hot och våld i nära relationer och Rehabiliterande och aktiverande förhållningssätt.

Äldrenämndens personal har en något högre sjukfrånvaro (7,7 procent) än genomsnittet för kommunens anställda som var 7,4 procent 2012. Chefernas arbete och ansvar för att förebygga och minska sjukfrånvaron har haft hög prioritet. Kommunens årliga arbetsplatsundersökning ger NMI-resultatet 80 för äldrenämnden, vilket kan jämföras med kommunens totalresultat med NMI 76.

Personal	2011	2012
Antal anställda	659	646
Varav män	52	57
Varav kvinnor	607	589
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	6,8 %	7,7 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,2 %	7,9 %
Sjukfrånvaro bland män	3,1 %	5,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	49,6 %	47,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	4,9 %	4,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,3 %	8,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,8 %	7,3 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

Följande tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	17	14	15
Akkumulerat	17	31	46

FRAMTIDEN

Antalet personer 65 år och äldre i Haninge beräknas 2021 vara cirka 28 procent fler än 2011.

Om man bara tittar på gruppen 75 år och äldre är ökningstakten mycket mer dramatisk. Antalet invånare 75 år och äldre beräknas öka från 3 891 personer 2011 till 7 030 personer 2021 eller med drygt 80 procent. Detta kommer att kräva utbyggnad av alla delar av äldreomsorgen de kommande åren.

Arbetet med förebyggande insatser och stöd till anhöriga är därför viktiga områden som behöver fortsätta att utvecklas. Detta innebär också ett stort rekryteringsbehov.

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen innebär i korthet att omsorgerna om äldre ska inriktas på att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Införandet av en lokal värdegrund med Haningeprofil – *Omtanke, ödmjukhet och engagemang* – och en lokal värdighetsgaranti kopplad till kvalitetsdeklarerade tjänster, kommer att ytterligare förstärka äldres rätt till inflytande över när och hur beslutade insatser ska ges.

Framtidsgruppen fortsätter med dialogen kring utvecklingsfrågor inom äldreområdet. En kommunalisering av hemsjukvården inom Stockholms län är nära förestående. Projekt "Hemsjukvård 2015" kommer under 2013 presentera förslag på innehåll och omfattning, varefter en skatteväxling ska utredas och beslutas.

Foto: Shutterstock

Haninges kök väger och åtgärdar matsvinn. Inköpen planeras, maten förvaras på rätt sätt och lagom mängd mat lagas. Matrester som inte tas omhand till nya rätter rötas till biogas.

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd bildades den 1 oktober 2012. Södertörns upphandlingsnämnd ska fullgöra Haninges och Nynäshamns uppgifter med samordnad upphandling av varor och tjänster för kommunernas verksamheter i syfte att nå rätt kvalitet till lägsta möjliga kostnad och bästa affärsmässiga villkor. Nämnden ska, efter nära samverkan med verksamheterna, besluta om avtalsområden lämpliga för ramavtal, genomföra upphandlingar och teckna ramavtal inom beslutade områden. Nämnden ska även genomföra upphandlingar som inte omfattas av ramavtal.

Ordförande: Anna Ljungdell
Förvaltningschef: Bengt Svenander

KVALITET

Arbetet med att genomlysna upphandlingsnämndens processer har påbörjats för att bättre anpassas för en verksamhet som spänner över två kommuner. Aktuella avtal har sammanställts och inköpsrutiner samordnats för att få ett gemensamt och mer enhetligt arbetssätt.

Under den tiden nämnden ansvarat för upphandling i Haninge och Nynäshamn avgjordes tre mål i förvaltningsrätten. Båda kommunerna deltog i en upphandling av köks- och serveringsutrustning som överprövades, men efter övervägande valde den missnöjda leverantören att dra tillbaka sin överprövning. De två andra överprövningarna avsåg upphandlingar som gjorts av Nynäshamns kommun.

Webbplatsen har anpassats och förbättrats under året för att sprida relevant information till allmänhet och potentiella leverantörer.

INTERN KONTROLL

Enligt kommunstyrelsens internkontrollplan analyserades avtalstroheten för två avtalsområden av kommunstyrelseförvaltningen. Denna visar på en viss förbättring jämfört med 2011, men också att det finns en stor förbättringspotential för den framtida utvecklingen.

EKONOMI

Verksamhetens reella resultat är ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Överskottet beror på att tjänster var vakanta under året. Överskottet förs över till nästa år.

Ekonomi, mnkr		
	Budget 2012	Bokslut 2012
Verksamhetens intäkter	1,5	1,5
Verksamhetens kostnader	1,5	1,5
Nettokostnader*	0	0
Resultat		0

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Upphandlingsenheten är placerad i Haninge kommun består av åtta medarbetare. Under 2012 har det genomförts ett stort antal rekryteringar och ytterligare ett par rekryteringar är planerade innan alla tjänster är tillsatta.

FRAMTIDEN

Fler upphandlingar kommer att genomföras vilket ställer krav på att handläggningen bedrivs med ökad effektivitet. Bedömningen är att fler upphandlingar kommer att behövas göras eftersom en hel del upphandlingar har samlats på hög samt att nya avtalsområden identifieras. Helt klart är att de nuvarande resurserna inte är tillräckliga för att komma ifatt inom en överskådlig framtid. Arbetet med uppföljning av tecknade avtal kommer bli viktigare. Flera faktorer talar för att kommunerna kommer få ett tydligare ansvar att följa upp att kommunens leverantörer följer villkoren i avtalet och levererar det som är utlovat.

Nämnden avser att vidareutveckla användningen av elektronisk anbudsgivning för att förenkla för anbudsgivarna.

Under det kommande året börjar arbetet med att införa ett elektroniskt beställningssystem.

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man eller förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust. Gode män, förvaltare och förmyndare kallas fortsättningsvis för ställföreträdare.

Ordförande: Gilbert de Wendel
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Social hållbarhet

✦Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. En enkät gick ut till 563 ställföreträdare av vilka 291 svarade. Enkäten kommer att ge underlag för att förbättra verksamhetens service och bemötande. Det var första året som enkäten skickas ut vilket medför att det inte förrän vid nästa enkät går att dra slutsatser om eventuella förbättringar. Medelvärde är 6,92 och median är 8.

Nämnden ska granska ställföreträdarnas årliga redovisningar i rätt tid. 2 250 årliga redovisningar granskades under året (kan jämföras med 1 875 förra året). Det fanns vid årsskiftet 2012/2013 inga ärenden som inte avslutats i tid.

Någon e-tjänst utvecklades inte i verksamheten. Anledningen var att e-tjänsteplattformen infördes först i oktober. Arbetet med att införa e-tjänster fortsätter under 2013.

En kvalitetsdeklarerad tjänst utvecklades och ska beslutas av nämnden i mars 2013.

Nya ställföreträdare erbjöds mentorer från Godmansföreningen Södertörn. Mentorskapen innebär att adepterna får utbildning i hur uppdragen som ställföreträdare lämpligen startas, hur en årscykel ser ut och slutligen hur uppdraget ska redovisas till överförmyndarnämnden.

Överförmyndarnämnden genomförde utbildningstillfällen i samtliga samverkanskommuner inför arbetet med årsräkningar 2012. Vid dessa utbildningar deltog totalt 88 ställföreträdare.

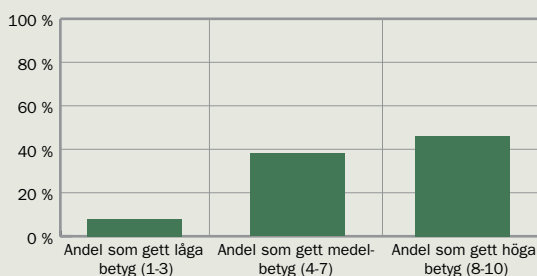
Ekonomisk hållbarhet

✦Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Nämndens ekonomiska resultat för 2012 visar på ett nollresultat.

Resultatet av medarbetarundersökningen mätt i nöjd medarbetar-index (NMI) var 67,9 vilket är en förbättring jämfört med år 2011.

Hur väl uppfyller överförmyndaren dina förväntningar?

Sjukfrånvaron minskade under året till 3,2 procent av arbetstiden. Motsvarande sjukfrånvaro 2011 var 5,7 procent.

Handläggningstiderna i verksamhetens centrala processer förkortades avsevärt.

KVALITET

Överförmyndarnämnden har löpande analyserat och förbättrat sina processer och verksamheten bedrivs med dokumenterade rutiner. Stående möten där samtlig personal deltar och avvikelser uppmärksammas samt uppdrag delas ut och rapporteras har resulterat i en förändringsbenägen kultur. På webbplatsen har all information till allmänheten reviderats och samtliga blanketter har utvecklats för att ge användarna bättre stöd.

INTERN KONTROLL

Samtliga rutiner i verksamheten har dokumenterats. Bevakningar sätts i syfte att förhindra att tidsfrister överskrids. En tjänst har särskilt avdelats till att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning.

EKONOMI

Verksamhetens reella resultat är ett underskott med 0,8 miljoner kronor (mnkr). Verksamhetens underskott förs över på nästkommande år. Underskottet beror på att antal granskade årliga redovisningar (årsräkningar) och kostnaderna för gode män för ensamkommande flyktingbarn ökade.

Sedan år 2005 har verksamheten årligen haft ökande ärendebalanser vad avser granskning av årsräkningar i rätt tid. Antalet granskade årsräkningar kopplar direkt mot verksamhetens kostnader. Under år 2012 uttraderades dessa ärendebalanser vilket ökade kostnaderna med 395 tkr.

Överförmyndarnämnden arvoderar gode män för ensamkommande barn. Arvoden för tiden innan barnen får permanent uppehållstillstånd (PUT) återsöks hos Migrationsverket. Arvoden till gode män som avser perioden efter barnen fått PUT kan inte återsökas hos Migrationsverket. Andelen barn som har PUT ökade under 2012 vilket medförde att överförmyndarnämndens arvodeskostnader under ökade med 473 tkr jämfört med år 2011.

Antalet aktiva ärenden var 3 290. Motsvarande antal år 2011 var 3 128.

Ekonomi, mnkr			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	19,8	21,1	15,0
Verksamhetens kostnader	19,8	21,1	19,8
Nettokostnad*	0,0	0,0	4,9
Resultat		0,0	-0,6

* Nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Resultaten av arbetsplatsundersökningen förbättrades. Områdena mål, styrning och resultat, chefskap samt arbetsmiljö och arbetsstillfredsställelse förbättrades medan området kompetensutveckling och belöning försämrades.

Vid rekrytering har modellen Kompetensbaserad rekrytering använts. Medarbetare med behov av anpassad arbetstid har fått sina behov tillfredsställda.

FRAMTIDEN

Kontinuerliga volymökningar i verksamheten ställer krav på att handläggningen bedrivs effektivare. Ett arbetssätt där målsättningen är att åtgärda avvikelser med minsta möjliga tidspillan har införts.

Nämnden avser vidareutveckla användningen av IT i syfte att underlätta en digital kommunikation med myndigheten samt i handläggning av ärenden.

Med anledning av resultatet i enkäten till ställföreträdarna kommer verksamhetens telefontider att ses över.

Under 2013 kommer ett strukturerat arbete med att följa upp delegationsbeslut att påbörjas i syfte att identifiera eventuella olikheter i bedömning av liknande ärenden.

En höjning av kvaliteten på granskning av årsräkningar ske genom att djupgranska slumpmässigt utvalda årsräkningar. Nya ställföreträdare kommer att granskas med förtur för att så tidigt som möjligt fånga upp avvikelser i redovisningen.

RESULTATRÄKNING, belopp i miljoner kronor			KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	Not 1,2	805,5	844,5	762,9	1 116,4	1 193,9
Verksamhetens kostnader	Not 2,3	4 111,2	4 166,6	3 995,5	4 237,4	4 244,8
Avskrivningar	Not 4	55,0	78,8	53,3	180,1	143,3
Verksamhetens nettokostnader		3 360,7	3 400,9	3 286,0	3 301,1	3 194,2
Skatteintäkter	Not 5	2 847,7	2 853,1	2 736,9	2 853,1	2 736,9
Generella statsbidrag & utjämning	Not 6	567,0	595,6	580,8	595,6	580,8
Finansiella intäkter	Not 7	30,0	57,9	34,4	58,7	9,5
Finansiella kostnader	Not 8	22,0	33,5	20,4	114,0	59,5
Resultat före extraordinära poster		62,0	72,3	45,8	92,3	73,5
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	2,9	-6,9
Årets resultat		62,0	72,3	45,8	95,2	66,6
varav exploateringsvinst		4,2	11,2	9,2	0,0	0,0
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KASSAFLÖDESANALYS, belopp i miljoner kronor		KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		2012-12-31	2011-12-31*	2012-12-31	2011-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		72,3	45,8	103,9	66,6
Avskrivningar		57,4	53,3	180,2	143,4
Nedskrivningar		21,4	0,0	0,0	0,0
Förändring pensionsavsättningar		10,5	34,1	14,2	39,0
Övriga avsättningar		20,0	-2,0	14,2	2,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		47,4	-171,8	-118,5	62,1
Ökning/minskning förråd och varulager		0,3	0,0	0,3	-0,5
Ökning/minskning kortfristiga skulder		59,5	-20,3	370,1	1 407,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-288,9	-60,9	564,4	1 720,5
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Not 23	-145,6	-194,7	-424,7	-431,0
Försäljningspris anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	1,2	1,2
Erhållna investeringsbidrag		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-145,6	-194,7	-423,5	-429,8
Finansieringsverksamhet					
Ökning långfristig skuld/nyupptagna lån		542,5	100,0	0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	-46,3	-1 381,7
Ökning långfristig fordran		-577,6	-76,2	2,3	14,4
Minskning långfristig fordran		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga tillförda medel VA-verksamheten	Not 24	17,4	37,7	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-17,7	61,5	-44,0	-1 367,3
Årets kassaflöde		125,6	-194,2	96,9	-76,6
Likvida medel vid årets början		-27,3	166,8	44,9	121,5
Likvida medel vid årets slut		98,2	-27,3	141,8	44,9

*Kassaflödesanalysen för 2011 har räknats om med hänsyn till flytt av exploateringsområden

BALANSRÄKNING, belopp i miljoner kronor		KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		2012-12-31	2011-12-31*	2012-12-31	2011-12-31*
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		0,0	0,0	0,6	1,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnadsteknisk anläggning	Not 9	838,6	801,6	3 279,7	3 228,2
Maskiner och inventarier	Not 10	141,3	107,3	219,4	178,3
Pågående ny- till- och ombyggnad	Not 11	78,3	70,5	337,1	184,7
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier, andelar, bostadsrätter	Not 12	64,1	65,3	22,3	23,4
Långfristiga fordringar	Not 13	1 613,0	1 035,4	31,6	33,9
Summa anläggningstillgångar		2 735,3	2 080,1	3 890,7	3 649,5
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,3	0,5	0,5	0,8
Exploateringsområden	Not 14	54,1	-4,0	54,1	-3,4
Kortfristiga fordringar	Not 15	442,7	548,2	394,9	330,4
Kassa och bank	Not 16	98,2	-27,3	141,8	44,9
Summa omsättningstillgångar		595,3	517,4	591,3	372,7
SUMMA TILLGÅNGAR		3 330,6	2 597,6	4 482,0	4 022,2
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Ingående eget kapital		1 079,1	1 033,3	1 323,1	1 247,9
Justering av eget kapital		8,7	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		72,3	45,8	95,2	66,6
Summa eget kapital	Not 17	1 160,1	1 079,1	1 418,3	1 314,5
Avsättning för pensioner (pensionsskuld) och liknande förpliktelser	Not 18	253,6	241,0	275,3	261,0
Övriga avsättningar	Not 19	20,0	0,0	107,7	93,5
Summa avsättningar		273,7	241,0	383,0	354,5
Skulder					
VA långfristiga skulder		244,7	227,3	0,0	0,0
Långfristiga skulder	Not 20	983,1	440,6	220,2	266,5
Kortfristiga skulder	Not 21	669,1	609,6	2 460,5	2 086,7
Summa skulder		1 896,9	1 277,5	2 680,6	2 353,2
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		3 330,6	2 597,6	4 482,0	4 022,2
Ansvarförbindelser och ställda panter					
<i>Ställda panter</i>					
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0	723,0	723,0
<i>Ansvarförbindelser</i>					
Pensionsskuld kommunanställda		1 505,5	1 499,3		
Borgensförbindelser		781,4	1 208,6		
Kommunalt förlustavdrag egna hem		1,1	2,1		
Leasingavtal		22,3	3,0		
Pensionsåtaganden i kommunala bolag		58,1	57,5		
Periodisk avgångsförmån fram till 65 år		0,0	0,1		

*Balansomslutningen för 2011 är ändrad. Exploateringsområden har flyttats till omsättningstillgångar 2012.

Noter

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

KOMMUNEN

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

	2012	2011
Statsbidrag	250,6	230,2
Avgifter och ersättningar	260,8	272,7
Övriga intäkter	333,1	260,0
Summa	844,5	762,9

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Haninge kommun	844,5	762,8
SRV Återvinning AB	122,0	115,2
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	12,1	13,8
Haninge kommun Holding AB koncern*	522,1	665,2
Avgår interna eliminerings	-384,3	-363,1
Summa	1 116,4	1 193,9

* Ingående bolag: Haninge kommun Holding AB, Haninge Bostäder AB, Tornbergets fastighetsförvaltnings AB i Haninge samt Kommunala lokaler i Haninge AB

NOT 2 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

	2012	2011
<i>Verksamhetens intäkter</i>		
Återbetalning av premier från AFA	53,6	0,0
<i>Verksamhetens kostnader</i>		
Likvidering Ishallsbolaget	0,9	0,0
Ersättning till Tornberget, restvärde Erika-paviljong	8,7	0,0
Investeringsbidrag Nynäsbanan dubbel-spårsutbyggnad Tungelsta-Västerhaninge	20,0	0,0
Investeringsbidrag Vega trafikplats järnväg	20,0	0,0

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER

KOMMUNEN

	2012	2011
Främmande tjänster	1 232,7	1 129,8
Inventarier	68,8	67,0
Lokalhyror	411,8	394,1
Personalkostnader	2 136,4	2 118,9
Övrigt	316,8	285,7
Summa	4 166,6	3 995,5

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Haninge kommun	4 166,6	3 995,5
SRV Återvinning AB	104,6	101,9
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	12,1	11,4
Haninge kommun Holding AB koncern	338,4	499,1
Avgår interna eliminerings	-384,3	-363,1
Summa	4 237,4	4 244,8

NOT 4 AVSKRIVNINGAR

KOMMUNEN

	2012	2011
Fastigheter och anläggningar avskrivning enligt plan	32,2	27,5
Inventarier avskrivning enligt plan	25,2	25,8
Nedskrivningar anläggningstillgångar*	21,4	0,0
Summa	78,8	53,3

*Nedskrivningarna avser:
Nedskrivning Ishallsbolagets aktier 1,2 miljoner kronor
Nedskrivning f d Jordbromalmsskolan 20 miljoner kronor
Nedskrivning bil 0,2 miljoner kronor

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Immateriella tillgångar	0,5	0,4
Inventarier och maskiner	41,4	35,5
Fastigheter och anläggningar	138,2	107,4
Summa	180,1	143,3

NOT 5 SKATTEINTÄKTER

	2012	2011
Preliminär skattebetalning	2 817,3	2 670,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	35,2	0,0
Slutavräkningsdifferens tidigare år	0,6	66,8
Summa	2 853,1	2 736,9

NOT 6 GENERELLA STATSBIIDRAG

	2012	2011
Inkomstutjämning	450,7	422,1
Fastighetsavgift	120,9	113,2
Regleringsbidrag	38,4	78,7
Kostnadsutjämningsbidrag	10,8	-12,0
LSS-utjämning	-25,2	-21,2
Summa	595,6	580,8

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

	2012	2011
Erhållna dröjsmålsräntor	0,2	0,2
Inbetalningar Efterbevakning avskrivna fordringar	0,2	1,6
Intäktsräntor utlåning	6,4	1,0
Räntor på utlåmnade lån till koncernföretag	50,1	26,8
Övriga finansiella intäkter	1,0	4,8
Summa	57,9	34,4

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

	2012	2011
Ränta på pensionsskuld (värdesäkring)	9,5	6,7
Räntor lån	23,2	12,5
Övriga finansiella kostnader	0,8	1,2
Summa	33,5	20,4

NOT 9 FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.

	2012	2011*
Ingående balans	801,6	649,0
varav VA	532,9	438,6
Årets investering	89,2	180,1
varav VA	37,0	107,7
Avskrivningar	-32,2	-27,5
varav VA	-15,6	-13,4
Nedskrivning f d Jordbromalmsskolan	-20,0	0,0
Bokfört värde vid årets slut	838,6	801,6

* Värden för år 2011 är omräknade då "Pågående investeringar" redovisas i egen not 2012

SPECIFIKATION FASTIGHETER, ANLÄGGNINGAR

	2012	2011
Allmän markreserv	62,5	62,8
Verksamhetsfastigheter		
Fritidsanläggningar	22,4	21,7
Skolanläggningar	6,4	28,1
Sociala lokaler	10,3	10,5
Övriga lokaler	2,5	3,1
Summa	41,6	63,4
Publika fastigheter och anläggningar		
Gator	106,3	101,5
Parker	25,4	25,3
Summa	131,7	126,8
Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	602,8	548,6

NOT 10 MASKINER OCH INVENTARIER

	2012	2011
Ingående balans	107,3	116,7
varav VA	2,4	3,0
Årets investering	48,6	16,4
varav VA	0,3	0,0
Avskrivningar	-25,2	-25,8
varav VA	-0,6	-0,6
Nedskrivningar	-0,2	0,0
Rättning anläggningsreskontra	10,8	0,0
Utgående värde	141,3	107,3

NOT 11 Pågående investeringar

	2012	2011
Pågående investeringar	78,3	70,5
varav VA	11,8	9,0

NOT 12 AKTIER, ANDELAR, BOSTADSRÄTTER

	2012	2011
Aktier och andelar	56,1	57,3
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0
Summa	64,1	65,3

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, Kr	Anskaffningsvärde, Kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	100	100	1 900
SRV återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkring AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Världsljus AB	5 275		100,0	527 500,0
Summa				52 275 010

Andelar	% av bolag	2012
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100		1
Stockholms företagarförening		1 040
Södertörns Jordbrukskassa		477
Kommuninvest ekonomisk förening	0,72%	3 842 586
Summa		3 844 104

NOT 13 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2012	2011
Diverse lån	16,1	16,7
Lån för gatukostnadsavgift	0,5	1,0
Lån till kommunala bolag	1 581,4	1 002,8
Lån för vattenanslutningsavgift	0,8	0,8
Långfristig fordran tvist	14,2	14,1
Summa	1 613,0	1 035,4

NOT 14 EXPLOATERINGSOMRÅDEN*

	2012	2011
Ingående balans	-4,0	-3,2
Investeringsutgifter	75,5	21,5
Försäljningsinkomster	-28,6	-31,5
Exploateringsvinst	11,2	9,2
Utgående balans	54,1	-4,0

*I balansräkningen för 2011 finns utfallet för Exploateringsområden under skulder.

NOT 15 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

	2012	2011
Amorteringar kommande 12-månadersperiod	0,6	0,4
Fordran kommunala bolag	76,8	114,7
Ej erhållna externa projektmedel	4,8	0,0
Interimsfordringar	123,8	134,2
Kundfordringar	57,1	61,0
Momsfordran	42,4	100,3
Fordringar hos anställda	0,4	0,3
Upplupna skatteintäkter	129,8	129,6
Övriga fordringar	7,1	7,7
Summa	442,7	548,2

NOT 16 LIKVIDA MEDEL

	2012	2011
Bankmedel	98,2	-27,5
Summa	98,2	-27,5

NOT 17 EGET KAPITAL

	2012	2011
Ingående eget kapital	1 079,1	1 033,3
Justering av tidigare års fel, anläggningar	10,8	0,0
Justering av tidigare års fel, pensioner förtroendevalda	-2,1	0,0
Årets resultat	72,3	45,8
Utgående eget kapital	1 160,1	1 079,1

NOT 18 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

PENSIONER

	2012	2011
Ingående balans	227,4	187,6
Årets avsättning	7,3	25,6
Årets räntekostnad	9,6	6,4
Årets avsättning för löneskatt	4,1	7,8
Summa	284,4	227,4

GARANTI- OCH VISSTIDSPENSIONER

	2012	2011
Ingående balans	13,6	18,7
Årets avsättning	-7,0	-4,5
Årets räntekostnad	0,2	0,4
Årets avsättning för löneskatt	-1,6	-1,0
Summa	5,2	13,6

Avsättning pensioner totalt: 253,6 241,0

PENSIONSMEDELNS ANVÄNDNING

Medel använda i verksamheten, s.k. återlån **253,6 241,0**

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskat-
ten i avsättningen till pensioner.

Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2012-12-31.

Aktualiseringsgraden var 81 %.

Pensioner till förtroendevalda har bokats som avsättning för första gången
i 2012 års bokslut.

Avsättningen var på totalt 2.2 mnkr.

NOT 19 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2012	2011
Avsättning Nynäsbanan, Vega trafikplats	20,0	0,0

NOT 20 LÅNGFRISTIGA SKULDER

	2012	2011
<i>VA långfristiga skulder</i>		
VA anläggningsavgifter före 2007	112,0	114,5
VA anläggningsavgifter fr.o.m. år 2007	132,7	112,8
Summa	244,7	227,3

Övriga långfristiga skulder

Kommuninvest Sverige AB	419,6	175,0
Nordea AB	474,3	265,0
Swedbank AB	102,5	0,0
Avgår beräknad amortering nästa år	-13,6	0,0
Fastighetsbindningsmedel	0,4	0,6
Summa	983,1	440,6

NOT 21 KORTFRISTIGA SKULDER

	2012	2011
Civilförsvarsföreningen	3,9	3,8
Beräknad amortering långfristiga lån	13,6	0,0
Förtutbetalda hyresintäkter	0,9	1,2
Individuell pensionsandel	67,3	66,1
Interimsskulder	35,5	21,7
Erhållna men inte utnyttjade externa projektmedel	28,6	20,2
Kostnad timanställda betalas månaden efter	12,8	13,2
Leverantörsskulder	174,3	164,9
Leverantörsskulder kommunala företag	111,3	133,7
Moms	0,0	-20,0
Preliminärskatt	33,9	28,7
Projektmedel barn- och utbildnings- förvaltningen	0,5	0,5
Projektmedel psykiatri	0,2	1,5
Schablonbidrag flyktingar	19,9	15,6
Semesterlöneskuld	114,9	110,0
Skuld arbetsgivaravgift	39,6	35,2
Upplupen ej förfallen ränta	2,0	1,5
Övriga skulder	9,8	11,6
Summa	669,1	609,6

NOT 22 ANSVARSFÖRBINDELSER**PENSIONSSKULD KOMMUNANSTÄLLDA**

Enligt den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisats som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 81,0%

BORGENSÅTAGANDEN 2012-12-31

	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar		
HSB:s föreningar	436,3	371,6
Riksbyggens föreningar	279,2	244,2
Summa	715,5	615,8
Föreningar i kommunen		
Västerhaninge Tennisklubb	4,5	2,1
Handen Scoutkår	0,5	0,0
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,3
Summa	5,3	2,4
Bolag med kommunal anknytning		
Haninge Holding AB	118,0	118,0
SRV återvinning AB	47,3	45,2
Tornberget fastighetsförvaltning AB	606,8	0,0
Summa	772,1	163,2

KOMMUNALT FÖRLUSTANSVAR EGNAHEM 2012-12-31

Företag	Låneskuld	40% av låneskuld
BKN egnahem 0 st	0,0	0,0
SBAB 58 st	2,9	1,1
Summa Förlustansvar	2,9	1,1

Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 248 kommuner som per 2009-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Haninge kommun hade vid årsskiftet 2012/2013 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,72 procent.

LEASING

En ny uppställning av noten för leasing har gjorts till bokslut 2012. Därför kan inte jämförelsesiffror för 2011 lämnas för alla delar i noten. Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright.

Finansiell Leasingavtal över 3 år

	2012	2011
<i>Fordon</i>		
Totala minimileaseavgifter	4,6	6,7
Nuvärde minimileaseavgifter	3,2	
Därav förfall inom 1 år	1,3	
Därav förfall mellan 1-5 år	1,9	
Därav förfall efter 5 år	0	
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,2	

Operationella Leasingavtal (Avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)

	2012	2011
<i>Minimileaseavgifter</i>		
Framtida leasingavgifter som förfaller inom 1 år	12,3	
Framtida leasingavgifter som förfaller mellan ett och fem år	6,8	
Framtida leasingavgifter som förfaller senare än fem år	0	

PENSIONSÅTAGANDEN KOMMUNALA BOLAG

Bolag	Andel av totalt åtagande	Belopp
SRV återvinning AB, totalt 13,7 mkr, andel 31,50%	31,50%	4,3
Södertörns Brandförsvärsförbund, totalt 149,0 mkr, andel 25,04%	25,04%	37,3
Tornberget Fastighetsförvaltning AB, totalt 16,5 mkr, andel 100%	100,00%	16,5
Summa Pensionsåtaganden		58,1

NOT 23**INVESTERINGAR I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

	2012	2011
Ökning av fastigheter och mark brutto	89,2	180,0
Ökning av inventarier brutto	48,6	16,4
Pågående anläggningstillgångar	7,8	-1,7
Summa	145,6	194,7

NOT 24 ÖVRIGA TILLFÖRDA MEDEL

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna.

	2012	2011
Ökning av skulden till VA-kunderna i kommunen	17,4	37,7

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			
KOMMUNEN		2012	2011
Verksamhetens intäkter		103 201	94 739
Verksamhetens externa intäkter			
Brukningssavgifter		89 804	90 942
Övriga intäkter	Not 1	1 665	1 652
Anläggningsavgifter		24 688	41 737
Periodisering årets anläggningsavgifter		-22 218	-41 737
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter		4 836	4 001
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)		2 955	-3 246
Interna intäkter (inom koncernen)		1 471	1 390
Verksamhetens kostnader		90 421	84 273
Verksamhetens kostnader	Not 2	69 716	65 264
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3	4 749	5 160
Avskrivningar	Not 4	15 956	13 849
Verksamhetens nettoresultat		12 780	10 466
Finansiella intäkter	Not 5	9 702	8 530
Finansiella kostnader	Not 6	-22 482	-18 996
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		-	-
Periodens resultat		0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			
KOMMUNEN		2012-12-31	2011-12-31
Anläggningstillgångar			
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7	566 143	541 878
Maskiner, inventarier	Not 8	2 079	2 379
Summa anläggningstillgångar		568 222	544 257
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 9	11 184	9 808
Kassa och bank	Not 10	1 783	709
Summa Omsättningstillgångar		12 967	10 517
Summa tillgångar		581 189	554 774
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital, avsättningar och skulder		-	-
Ingående eget kapital		-	-
Årets resultat		-	-
Summa eget kapital		-	-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)		-	-
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 12	244 681	227 298
VA kommunlån	Not 13	318 838	312 548
Investeringsfond		-	-
Kortfristiga skulder	Not 14	7 868	9 873
Övriga skulder	Not 15	9 802	5 055
Summa skulder		581 189	554 774
Summa skulder och eget kapital		581 189	554 774

NOT 1 ÖVRIGA INTÄKTER	Tkr
Externslam Hallsten	1 445
Radio- och mobilmaster	115
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	70
Tekniska tjänster	35
Summa	1 665

NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER	Tkr
Tjänster, material och förnödenheter	16 431
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	15 759
Avlopp till Stockholm Vatten	14 805
Elenergi	3 689
Personalkostnader	19 032
Summa	69 716

NOT 3 INTERNA KOSTNADER	Tkr	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal	1 714	Omsättning – personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	732	Per dator och anknytning	Schablon per användare
Interna post- och tryckeritjänster	55	Personalrelaterat i %	Schablon per tjänsteman
Intern lokalhyra	1 105	Antal rum och yta	
Köp av interna administrativa tjänster	12	Faktiskt debiterad kostnad	
Interna tekniska tjänster	768	Faktiskt debiterad kostnad	
Fordonskostnader	275	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	22	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	66	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa:	4 749		

NOT 4 AVSKRIVNINGAR	Tkr
Avskrivning fastigheter enl plan	15 363
Avskrivningar inventarier	594
Summa:	15 957

NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER	Tkr
Ränta VA-fond	245
Ränta dagssaldo	4
Ränta på anläggningsavgifter	9 453
Summa	9 702

NOT 6 FINANSIELLA KOSTNADER	Tkr
Internräntekostnad (ränta på kommunlån)	22 482

NOT 7 MARK, BYGGN. TEKNISKA ANLÄGGNINGAR*	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	626 293	550 750
Årets inköp	27 866	35 582
Pågående arbete	11 761	39 961
Uppskrivning anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	665 920	626 293
Ingående avskrivning enligt plan	-84 415	-71 231
Ack. avskrivning på avyttrad anlägg.	0	0
Årets avskrivningar enl plan	-15 362	-13 184
Utgående avskrivningar	-99 777	-84 415
Restvärde	566 143	541 878

NOT 8 MASKINER, INVENTARIER	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	13 636	13 593
Årets inköp	294	43
Uppskrivning anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	13 930	13 636
Ingående avskrivning enligt plan	-11 257	-10 592
Årets avskrivningar enl plan	-594	-665
Utgående avskrivningar	-11 851	-11 257
Restvärde	2 079	2 379

NOT 9 KORTFRISTIGA FORDRINGAR	Tkr
Upplupna brukningsintäkter	10 758
Övriga fordringar	0
Övriga upplupna intäkter	426
Summa	11 184

NOT 10 KASSA OCH BANK	Tkr
Postgiro	0
Bank	1 783
Summa	1 783

NOT 11 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER (Pensionsskuld)
Värde har ej kunnat beräknas.

NOT 12 LÅNGFRISTIGA SKULDER	Tkr
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	111 969
Skuld till VA-kollektivet fr o m 2007 **	132 712
Summa	244 681

* Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto från år 1989-2006.

** Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007-2012.

NOT 13 VA-KOMMUNLÅN	Tkr
Bokfört värde anläggningstillgångar	568 222
Skuld till VA-kollektivet fr o m 2007	-244 681
F d eget kapital	-4 703
Summa	318 838

Motsvarar kommunlån för VA- anläggningstillgångarnas bokförda värde minus det som finansierats via inbetalda anläggningsavgifter (långfristig skuld VA-kollektivet) med avdrag för VA-avdelningens f.d. egna kapital.

NOT 14 KORTFRISTIGA SKULDER	Tkr
Upplupna div. kostnader	3 165
Skuld till VA-kollektivet kortfristig "fd VA-fond"	4 703
Summa	7 868

NOT 15 ÖVRIGA SKULDER	Tkr
Leverantörsskulder	9 802
Summa	9 802

* NOT 7: År 2007 infördes ändrad redovisningsprincip, dvs anslutningsavgifter bokförs i driftbudgeten och nettoredovisas ej som tidigare mot investeringar. Uppskrivning anläggningstillgångarnas värde netto mellan åren 1989-2006 då principen nettobokföring mot anslutningsavgifter användes 124 410 tkr.

Redovisningsprinciper

Haninge kommuns årsredovisning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614). Rådet för kommunal redovisning (RKR) lämnar rekommendationer för kommunsektorns redovisning. Kommunen följer de övergripande principer som gäller för den kommunala sektorn: principen om pågående verksamhet, objektivitetsprincipen, försiktighetsprincipen, matchningsprincipen och principen om öppenhet.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Vid beräkning av årets skatteintäkter har den preliminära slutavräkningen som publicerades i december av SKL använts i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Statsbidrag

Statsbidrag har periodiserats till rätt verksamhetsår genom att de fordrings- respektive skuldbokförts. Statsbidrag för investeringar har bokförts enligt kontantprincipen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA redovisas som skuld till VA-kollektivet och intäktsförs under samma period som avskrivningstiden för anläggningstillgångarna, 50 år.

Anläggningstillgångar

Enligt lag om kommunal redovisning är en anläggningstillgång en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk. Definitionen av en anläggning (investering) i Haninge kommun är att tillgången ska ha en nyttjandeperiod som överstiger tre år, anskaffningsvärdet ska överstiga 25 000 kronor och den ska vara värdehöjande för verksamheten. Avskrivningen fördelas över den beräknade nyttjandeperioden och sker månaden efter det att tillgången aktiverats i anläggningsregistret. Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar. Kalkylmässiga kapitalkostnader, ränta och avskrivning, beräknas för samtliga investeringar och belastar förvaltningarna som kostnader. Internräntan för 2012 var 4,2 procent.

Planenliga avskrivningstider tillämpas enligt tabellen nedan.

Typ av tillgång	Avskrivningstid, år
Aktier och andelar, bostadsrätter	-
Mark	-
Fastigheter	5-50
Maskiner	5-20
Inventarier	3-10
Byggnadsinventarier	3-10
Bilar och andra transportmedel	3-15

Löner

Personalens löner har redovisats enligt kontantprincipen. Arbetsgivaravgifter och timanställdas lön för december

månad har skuldbokförts på året. Semesterlöneskulden för året har redovisats som skuld i balansräkningen inklusive personalomkostnadspålägg.

Leverantörs- och kundfakturer

Leverantörs- och kundfakturer har i all väsentlighet skuld- respektive fordringsbokförts på rätt år.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är den framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare och definieras som nuvärdet av framtida utfästa pensionsutbetalningar. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt av SKL antagna riktlinjer för pensionsskultsberäkning RIPS07. Pensionsskuld som intjänats före 1998 är upptagen som ansvarsförbindelse enligt den så kallade "Blandmodellen" och redovisas därmed under linjen. Pensionsskuld som uppstått efter 1998 är upptagen som avsättning i balansräkningen och redovisas därmed inom linjen, d v s den räknas med i balansomslutningen. Pensionskostnaden redovisas i resultaträkningen inklusive särskild löneskatt som uppgår till 24,26 procent. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut återfinns jämförelsestörande poster. En post i resultaträkningen är enligt RKR nummer 3.1 jämförelsestörande när beloppet är väsentligt och posten är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt kommunal redovisningslag som anger att det i årsredovisningen ska finnas en sammanställd redovisning som även innefattar kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund som kommunen har minst 20 procent inflytande i. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår under avsnittet Sammanställning koncernen.

Avvikande redovisningsprincip

Nettot av exploateringsfastigheters kostnader och intäkter redovisas som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Så länge exploateringen pågår matchas intäkterna mot kostnaderna i varje projekt löpande under året. Om ett projekt när det är avslutat genererat vinst läggs det till resultatet, men om kostnaderna överstiger intäkterna läggs det upp i anläggningsregistret. Under löpande år redovisas varje exploatering som ett projekt i redovisningen. Det innebär att gaturkostnadsintäkter och andra intäkter i exploateringsprojekten ligger som en kortfristig skuld i balansräkningen då intäkterna överstiger kostnaderna och så länge det är ett pågående projekt.

Ordlista

Anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk, t ex fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier.

Avskrivningar

Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningsvärde under tillgångens förväntade nyttjandeperiod.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen visar hur kommunen har använt sitt kapital (tillgångar) och hur kapitalet har anskaffats (skulder samt eget kapital).

Driftredovisning

Redovisar utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader för produktion av kommunal service på olika ansvars- och verksamhetsområden.

Eget kapital

Skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året vilka jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta

Internräntan enligt den nominella metoden visar den genomsnittliga finansieringskostnaden för aktiverade investeringar under nyttjandeperioden.

Jämförelsestörande poster

Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Kapitalkostnad

Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta som belastar verksamheterna för aktiverade anläggningstillgångar i anläggningsregistret.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel i kommunen respektive kommunkoncernen. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunalt koncernbolag

En juridisk person där kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande.

Kommunkoncernen

Den kommunala förvaltningsorganisationen och kommunens koncernföretag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt, t ex kassa och bank.

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att omsättningstillgångar delas med kortfristiga skulder.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Nettoinvestering

Investeringsutgifter efter avdrag för eventuella investeringsbidrag.

Nettokostnad

Skillnaden mellan driftbudgetens kostnader och dess intäkter. Utgörs för enskild förvaltning av såväl externa som interna kostnader och intäkter. För kommunen som helhet exkluderas de interna kostnaderna och intäkterna.

Nyttjandeperiod

Den tid under vilken anläggningstillgången förväntas bli nyttjad för sitt ändamål i kommunen.

Omsättningstillgångar

Lös egendom som inte är en anläggningstillgång. Dessa tillgångar kan på kort tid omsättas till likvida medel, t ex fordringar, kassa eller bank.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på rätt redovisningsperiod.

Resultaträkning

Visar årets resultat och därmed även förändringen av det egna kapitalet för året. Beskriver det ekonomiska resultatet för verksamheten.

RIPS07

Riktlinjer för pensionskuldsberäkning. Är den av SKL antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna. Soliditeten visar hur stor del av verksamheten som finansierats med eget kapital.

Utdebitering

Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare

Antal anställda omräknade till heltidsanställningar.

Revisorerna i Haninge kommun

Till

Fullmäktige i Haninge kommun

Revisionsberättelse för år 2012

Vi, av fullmäktige valda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, inklusive Södertörns överförmyndarnämnd, och beredningar samt som utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Ernst & Young AB har biträtt oss vid granskningen.

Årsredovisningen visar på ett positivt ekonomiskt resultat samtidigt som måluppfyllelsen i huvudsak bedöms vara tillräcklig. En god bild ges av nämndernas måluppfyllelse utifrån de mål som fastställts av fullmäktige. De förändringar som sker i befolknings- och behovsutveckling samt osäkerheter i den ekonomiska utvecklingen medför krav på en fortsatt aktiv ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Vi ser med oro på att måluppfyllelsen i några nämnder sjunkit samt de stora ekonomiska underskotten i främst socialnämnden och äldrenämnden. Vi vill understryka vikten av realistiska budgetar. Bristerna i måluppfyllelsen och de ekonomiska underskotten ställer krav på fortsatta åtgärder under 2013. Revisionen avser att noga följa utvecklingen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Haninge kommun har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredning samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Som underlag för vår bedömning återoppar vi bifogade redogörelse och rapporter.

Haninge den 27 mars 2013

Rolf Brehmer

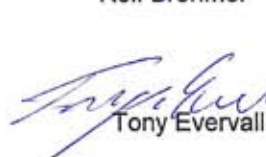
Krystyna Munthe

Siv Blixt

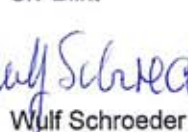
Ella Carlsson

Tony Evervall

Carl Melin

Wulf Schroeder

Sven Johansson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

De sakkunnigas rapporter 1-10

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser från bolag/förbund

Innehållsförteckning

INLEDNING

Ett expansivt Haninge.....	5
Året i korthet.....	6
Vad kostar det?.....	8
Fem år i siffror.....	9
Organisation.....	10
Haninge kommuns styrmodell.....	11

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Sammanfattning.....	12
Hållbar matsedelsutveckling.....	13
Utveckling ur olika perspektiv.....	15
Kommunfullmäktiges mål.....	18
Kvalitet.....	27
Internkontroll.....	30
Personal.....	31
Finansiell analys.....	32
Sammanställning koncernen.....	38
Framtid.....	41

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Kommunstyrelsen.....	43
Grund- och förskolenämnden.....	47
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden.....	51
Kultur- och fritidsnämnden.....	55
Miljönämnden.....	59
Socialnämnden.....	61
Stadsbyggnadsnämnden.....	65
Äldrenämnden.....	69
Södertörns upphandlingsnämnd.....	73
Södertörns överförmyndarnämnd.....	74

ÅRSBOKSLUT

Resultaträkning och kassaflödesanalys.....	76
Balansräkning.....	77
Noter.....	78
Resultat- och balansräkning, vatten och avlopp.....	82
Noter, vatten och avlopp.....	83
Redovisningsprinciper.....	84
Ordlista.....	85

REVISIONSBERÄTTELSE.....	86
--------------------------	----

Utgiven av Haninge kommun 2013.

Producerad av: Haninge kommun i samarbete med Åva Group, www.avagroup.se

Form & originalproduktion: Haninge kommun i samarbete med Åva Group, www.avagroup.se

Copy (bildtexter): Catarina Heilborn, Haninge kommun

Bild framsida: Stegsholm – Gålö fotograferad av Fredrik Hjerling

Bilder baksida: Fredrik Hjerling, bildarkivet.se och Shutterstock.com

Tryck: Davidsons Tryckeri AB

MARTINA MOSSBERG
Foto: Fredrik Hjerling

Ett expansivt Haninge

Haninge växer. Fler och fler flyttar hit, strax är vi 80 000 invånare i kommunen. Det ställer större och större krav på service och infrastruktur. Det behövs fler bostäder, fler dagisplatser och bra skolor. Och expansion är en känslig fas i utvecklingen.

Jag är stolt över att kunna säga att vi hittills har klarat det bra. 2012 gjorde vi ett resultat på drygt 72 miljoner kronor (mnkr). Med det visar vi att invånarna kan känna förtroende för vårt sätt att hushålla med kommunens resurser.

Detta skapar också en god grund för fortsatta välfärds-satsningar. Äldrenämnden fick under 2012 ett tillskott på 41 mnkr. Vår äldreomsorg uppmärksammas för ett fram-synt och gediget arbete, inte bara av Socialstyrelsen och andra organisationer utan också av de äldre själva. Dialog med brukarna utvecklar inte bara tjänsterna, det ger också ledarska-pet och personalen möjlighet att förkovra sig i ett ständigt lärande. Och det är den vägen vi vill gå.

För ett framtida Haninge är de unga oerhört viktiga. Därför har vi sagt att Haninge ska ha Sveriges bästa skolor. Mycket arbete återstår innan vi är där men det råder ingen tvekan om att vi är på rätt väg. Det visar flera olika resul-tat. Strategin med målet kunskap till 100 procent har effekt. För att vidmakthålla denna utveckling satsade vi under det gångna året på lärarna, med kompetensutveckling och höjda löner. Extra satsningar gjordes också på förskolor och skolor på Dalarö, Ornö, Muskö och Utö.

Framtidskommunen Haninge tar också ansvar för livs-stilen. Vi har jorden till läns av våra barn, har någon klokt uttryckt det. Vi har tagit fasta på detta. Kommunstyrelsen har antagit en genomtänkt strategi för ekologisk hållbarhet. En direkt följd av detta är att kommunens inköp i dag till stor del är ekologiska och faktiskt överskrider målet med fem procentenheter. Det finns också en plan över hur miljö-medvetandet ska öka hos barn och unga.

Vi betonar vikten av en god hälsa. I kommunens regi genomförs en Hälsovecka, en inspirationskälla till ett sunt levnadssätt. Mera inspiration kan Matveckan bidra med, ett årligt arrangemang i samarbete med flera lokala aktörer.

Utvecklingen hos de unga är på många sätt mycket gläd-jande. Unga som mår bra blir motiverade att lära och att en-gagera sig. Stockholmsenkäten visar att allt färre ungdomar röker, dricker alkohol eller knarkar. Ett starkt föreningsliv är en av orsakerna till detta. I Haninge finns ett rikt utbud för teater- musik- eller konstintresserade.

För många unga är idrotten en viktig del av livet. Haninges ambition är att bli den bästa idrottskommunen i Sverige. I Haninge finns idrottsakademier som är bland de bästa i Sverige och i London-OS deltog sju olympier med Haningeanknytning. Idrotten är utan tvekan en del av det goda samhället.

Det goda samhället är också den trygga miljön. Det i sin tur är inte bara tryggare cykelstråk eller arbete med våld i nära relationer. Det är även utveckling av medborgarnas infly-tande och möjligheter att påverka politiken. Vi strävar mot ett Haninge där ingen röst är för svag för att höras. Där-för öppnar vi nya vägar för den demokratiska processen, där e-förslag är det nyaste tillskottet. I dag kan en Haningebo utöva inflytande genom medborgarförslag, medborgardia-log och Synpunkt Haninge. Denna utveckling gagnar den mångfald vi så gärna ser.

Arbetet för fler bostäder fortsätter. Första spadtaget togs både vid Ribby ängar och för en ny stadsdel, Vega, där det planeras bostäder för 10 000 människor, har börjat byggas. I Västerhaninge byggs bland annat 300 hyresbostäder. Planeringen för en ny stadskärna fortsätter, snart börjar byg-get av Haningeterrassen i centrala Handen. 450 bostäder, butiker och en ny bussterminal uppförs i direktanslutning till pendeltågsstationen. Det är länge än innan sista ham-marslaget har slagits och vid allt byggande läggs stor vikt på miljö- och klimatpåverkan. Den nya Höglundaskolan är ett utmärkt exempel på hur man bygger för att minska energi-användningen.

Det ska också bli enklare att starta, utveckla och driva företag i Haninge. Därför har vi en pågående dialog med befintliga företag, bland annat genom arbetsplatsbesök och frukostmöten. Dessa samtal ökar kunskap och förståelse, både för företag och politik, och ger en grogrund för utveck-ling och nya idéer. Företagandet är viktigt för ett balanserat och gott samhälle.

Som kommunpolitiker finns det alltid en enkel väg för att erbjuda den kommunala service som behövs, och det är att ta mer pengar från invånarna genom skattehöjningar. Vi i kom-munledningen i Haninge har valt en annan väg. Vi lägger vår energi på att effektivisera kommunens organisation och se till att varenda skattekrona används på bästa sätt. Vi har i dag ordning på ekonomin och det är jag mycket stolt över. Det bidrar också till att vi kan anta de utmaningar som finns, inte bara i det praktiska, utan också i konventioner, föreställningar och uppfattningar.

Under 2013 fortsätter vi att satsa på flera roliga projekt och vårt mål är att ekonomin ska vara stabil även kommande år. Det är bara med hjälp av en stark ekonomi som vi klarar framtidens välfärd och de utmaningar vi står inför.

Martina Mossberg (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Året i korthet

JANUARI

Kommunen införde **tillbakaboendegaranti** som garanterar den som bor på äldreboende att bo kvar när den blivit änka/änkling, samt förtur till seniorlägenhet.

FEBRUARI

Äldrenämnden fick **förstärkt budget** med 41 miljoner kronor (mnkr) för att kompensera för ökat antal äldre invånare och för fortsatt god kvalitet i verksamheten.

Kommunen **sålde mark vid Valla gränd** i Handen. Bygge av äldreboende och förskola påbörjades senare under året.

Ny kostpolicy antogs.

MARS

En **strategi för ekologisk hållbarhet** antogs som gäller för biologisk mångfald, vatten, klimat, livsmedel samt konsumtion och återvinning.

Ekopilotprojekt startade i samarbete med KTH och Tyresö. Ekopiloterna – tio hushåll och sex kommunala enheter – fick lära sig hur man lever klimat- och miljövänligt när det gäller resor, konsumtion/avfall/återvinning, semester, mat, el och vatten.

För andra året deltog Haninge i den **internationella mässan MIPIM** i Cannes för investerare och företag i fastighetsbranschen.

Miljö- och klimatdag firades i Haninge kulturhus för att uppmärksamma viktiga klimatfrågor. Haningeborna uppmärksades också att delta i den globala klimatmanifestationen Earth Hour.

Bekämpning av jättelokan startade utifrån kommunens kartläggning av de platser där jättelokan växer.

Studio Lakeside invigdes och ger möjlighet för ungdomar att **producera egen musik**.

APRIL

Vid **Näringslivets dag** korades Årets företagare Ulrika och Arne Lundin, Biothema AB, och Årets nyföretagare Madeleine Bille, Capability.

Skolresultaten förbättrades visade SKL:s rapport Öppna jämförelser för grundskolan 2012. Haninge klättrade från plats 268 till 214 av Sveriges 290 kommuner.

Haninge kom på andra plats i Stockholmsregionen med sitt arbete **entreprenörskap i skolan** enligt Ung Företagsamhet (UF).

Kommunen arrangerade en **avloppsmässa** för att ge medborgarna möjlighet att lära sig mer om regler och kostnader när det gäller enskilt avlopp.

MAJ

Handens förskolor fick 200 000 kronor ur Klimatmiljonen och pengarna användes till en pedagogisk miljöhandbok för små barn.

Äldreomsorgen fick gott betyg i brukarundersökningen. Nio av tio var i hög grad nöjda med personalens bemötande, en betydande förbättring jämfört med 2011.

Hälsoveckan genomfördes med ett 50-tal hälsoaktörer – öppet hus, prova på-aktiviteter och föreläsning av livsstilsprofessor Mai-Lis Hellénus från Karolinska Institutet.

En **ny näringslivsstrategi** godkändes. Kommunen kommer bli att knyta till sig ett rådgivande organ för sitt näringslivsarbete, en s k Advisory Board. Ett utvecklingsbolag för att främja utveckling och etablering av företag i Handen ska skapas.

Tungelsta **skatepark** invigdes.

JUNI

Haninges mål och budget 2013–2014 fastställdes. Verksamheterna fick **134 mnkr kronor mer i budget 2013 jämfört med 2012.** Satsningar ska göras på barn, unga, äldre, de i behov av social omsorg och på utveckling av stadskärne- och näringslivsarbetet.

300 ungdomar erbjöds **sommarjobb** på parkavdelningen, fritidsgårdar, förskolor, inom äldreomsorg och hos föreningar. Nytt koncept var **sommarlovsentreprenörer** då ungdomar själva fick driva företag utifrån egen affärsidé.

Samråd genomfördes för **Haningeterrassens** detaljplan som visar hur Handenterminalen kan bli en attraktiv stadsmiljö med bostäder, butiker och verksamheter.

En **ny besöksnäringsstrategi** godkändes.

Dalarö och Utö blev utvalda att tillsammans med orter i övriga skärgårdskommuner i Stockholm få del av **regeringens satsning på besöksnäringen, 60 mnkr under tre år.**

JULI

Ett nytt **plan- och byggcenter öppnade** på entréplanet i kommunhuset för att hjälpa medborgarna i olika bygglovsfrågor.

Allt färre Haningeungdomar röker, dricker alkohol eller använder narkotika visade Stockholmsenkäten 2012. Sedan år 2002 har andelen elever i år 9 som inte dricker alkohol alls nästan fördubblats från 31 till 56 procent.

De ekologiska inköpen ökade. Vid halvårsskiftet var 21 procent av livsmedelsinköpen ekologiska, en ökning med tre procentenheter på sex månader.

AUGUSTI

Haningedagen genomfördes i Rudanområdet med artister som Experience Dimitri Keiski, Rev. Norris Turner, Clownen Manne, Johanna Westman & Kökskvartetten samt Gustens Svänggång.

Arbetet med **ny översiktsplan för Haninge** startade. Den ska visa kommunens långsiktiga fysiska utveckling.

En lättläst del infördes på haninge.se, och likaså en **mini-webb på fem språk** med kort information om kommunen på finska, spanska, polska, arabiska och turkiska.

SEPTEMBER

Det andra **EU-mötet kring våld i nära relationer** genomfördes i Formia med Haninges alla vänorter. Första mötet genomfördes i maj i Haapsalu.

En **kampanj mot våld i nära relationer** genomfördes via affischer i tvättstugor och på kommunens träffpunkter. Målgruppen var 65 och äldre.

En undersökning från Konsumentverket visade att Haninge har en av landets **effektivaste budget- och skuldrådgivningar** med hög tillgänglighet och korta väntetider.

Jordbro kultur- och föreningshus invigdes i före detta Jordbromalmsskolan.

Kommunfullmäktige godkände **köp av 261 hektar mark i Hemfosa**. Marken köptes från Stockholms stad.

OKTOBER

Haninge och Nynäshamns kommuner startade en **gemensam nämnd**, Södertörns upphandlingsnämnd placerad i Haninge, för att effektivisera och samordna respektive kommuns upphandlingar.

Matveckan arrangerades för andra året. Nytt för i år var matsvinnstävling i skolor och nya mästerskap om den bästa Haningefisken, Haningebrödet och Haningedrycken.

Strindbergsåret firades på olika sätt. Ett nytt samarbete var när elever som studerade Hemsöborna träffade seniorer från läsecirklar på biblioteket under en lunchworkshop.

Kommunen fokuserade extra på matematikundervisning i de högre årskurserna med kompetensutveckling för lärare och extra stöd till elever.

För tredje året i rad arrangerade äldreförvaltningen en **mässa riktad till äldre** medborgare. Temat var hälsa, läkemedel och måltider.

Barnombudsmannen deltog vid en **barnrättsdag i kommunen** med fokus på den nationella strategin för barns rättigheter.

Försvarsministern tog första spadtaget till **300 bostäder i Ribby ängar**. Lägenheterna ska erbjudas dem som arbetar vid försvaret i Haninge.

En **vattenplan** för Haninge kommun godkändes.

En **synpunktskampanj** startade och alla hushåll fick ett vykort för att uppmuntra dem att ”tycka till” om kommunens tjänster och verksamheter.

NOVEMBER

Grund- och förskolenämnden beslutade om 9,5 mnkr extra per år 2012 och 2013 till skolor och förskolor på Dalarö, Örnö, Muskö och Utö.

Mark förbereds för att ge plats åt **Nya Fredrik**, ett modernt nytt yrkesgymnasium som kommer byggas intill Fredrika Bremergymnasierna.

Haninge blev som en av fem kommuner i Sverige nominerade till utmärkelsen **Sveriges seniorvänligaste kommun**. Vinnaren koras i februari 2013.

En **konstgräsplan** invigdes i Vendelsöalm. I september invigdes en konstgräsplan i Tungelsta och i oktober en i Brandbergen.

DECEMBER

Första **spadtaget togs för nya stadsdelen Vega** där 91 hyreslägenheter, förskola och park ska byggas i första etappen.

Haninge kulturhus fyllde tio år. Cirkus Cirkör bjöd på luftakrobatik och cellisten och sångerskan Linnea Olsson och R&B-stjärnan Mary N'diaye medverkade. Dagen avslutades med körhappening och eldkonster.

Tre skolor i Haninge togs ut till Vi i femman. Lunds-skolan, Haga/Lyckebysskolan och Vendelsöalmsskolan hade de bästa resultaten i länet.

En **lokal värdighetsgaranti** togs fram kopplad till äldreomsorgens kvalitetsdeklarerade tjänster. Värdighetsgarantin gäller från årsskiftet.

Reviderade utvecklingsprogram för Västerhaninge och Tungelsta antogs. Målet med de reviderade programmen är att skapa ekologiska, sociala och ekonomiska förutsättningar för ett hållbart samhälle.

Grund- och förskolenämnden fick ett tillskott på 18,4 mnkr till skärgårdsbidrag och ökade lärarlöner. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** fick två mnkr till ökade lärarlöner.

Under året beslutade kommunen om **principer för medborgardialog** och verksamheterna genomförde en rad olika aktiviteter. Fokus var på Jordbro där bland annat en **medborgarbudget** genomfördes.

100 kronor i skatt

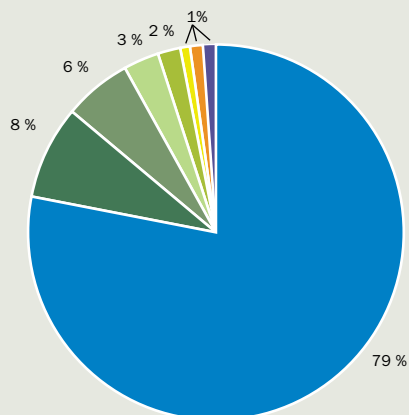
100 kronor i skatt till kommunen användes under 2012 så här...

22,10 kr	Grundskola
14,36 kr	Verksamhet för funktionshindrade
13,62 kr	Vård och omsorg om äldre
12,26 kr	Förskoleverksamhet
10,33 kr	Gymnasium
7,52 kr	Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna med problem
7,33 kr	Miljö, hälsoskydd, teknisk förvaltning
3,88 kr	Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet
3,06 kr	Övrig verksamhet
1,57 kr	Socialbidrag
1,53 kr	Vuxenutbildning
1,29 kr	Arbetsmarknadsåtgärder
1,15 kr	Räddningstjänst och skydd

100,00 kr

...och så här får kommunen sina pengar

■ Skatteintäkter och generella statsbidrag, 79 %
■ Riktade statsbidrag och övriga bidrag, 8 %
■ Taxor och avgifter, 6 %
■ Försäljning av verksamhet och entreprenad, 3 %
■ Övriga intäkter, 2 %
■ Hyror och arrende, 1 %
■ Finansiella intäkter, 1 %
■ Försäljning, 1 %

Fem år i siffror

	2008	2009	2010	2011	2012
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	2 866,6	2 974,9	3 130,8	3 286,0	3 400,9
Skatteintäkter (mnkr)	2 572,8	2 604,2	2 666,3	2 736,9	2 853,1
Generella statsbidrag (mnkr)	400,1	458,5	587,1	580,8	595,6
Finansnetto (mnkr)	3,7	6,4	20,1	14,0	24,4
Investeringsutgifter (mnkr)	101,2	90,6	97,8	194,7	156,4
Tillgångar (mnkr)	2 298,3	2 468,6	2 405,4	2 597,6	3 330,6
Eget kapital (mnkr)	796,1	890,5	1 033,2	1 079,1	1 160,1
Kortfristiga skulder (mnkr)	483,4	694,7	629,9	609,6	669,1
Långfristiga skulder (mnkr)	486,9	460,6	340,6	440,6	983,1
Soliditet %	35,0	36,1	43,0	41,5	34,8
Likviditet %	98,0	92,1	86,0	85,5	89,0
Kommunal utdebitering (kr/skattekronor)	32,18	32,18	32,18	31,88	31,88
✦ varav kommunalskatt	20,08	20,08	20,08	19,78	19,78
✦ varav landstingsskatt	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10
Antal anställda	4 523	4 370	4 198	4 106	4 044
✦ motsvarar antal heltidstjänster/årsarbeten	3 788	4 111	3 960	3 898	3 833
Befolkning	74 968	76 237	77 054	78 326	79 430
✦ befolkningsförändring	1 270	1 269	817	1 272	1 104
✦ andel av Sveriges befolkning	0,81 %	0,82 %	0,82 %	0,83 %	0,83 %

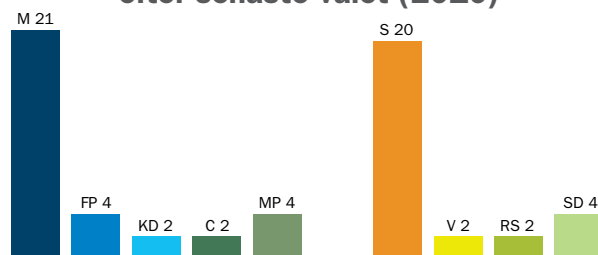
KÄNSLIGHETSANALYS

I tabellen nedan redovisas hur ett antal faktorer påverkar kommunens ekonomi.

Händelse	Årseffekt i mnkr
Löneförändring samtlig personal i kommunen med 1 % inklusive personalomkostnader	20,0
Prisförändring på varor och tjänster till löpande drift 1 %	19,2
Förändring av utdebiterad skatt med 1 kr	150,1
Förändring av skatteintäkter till kommunen vid befolkningsförändring med 100 personer	4,4
Ränteförändring 1 % på rörliga lån per 2012-12-31	5,9

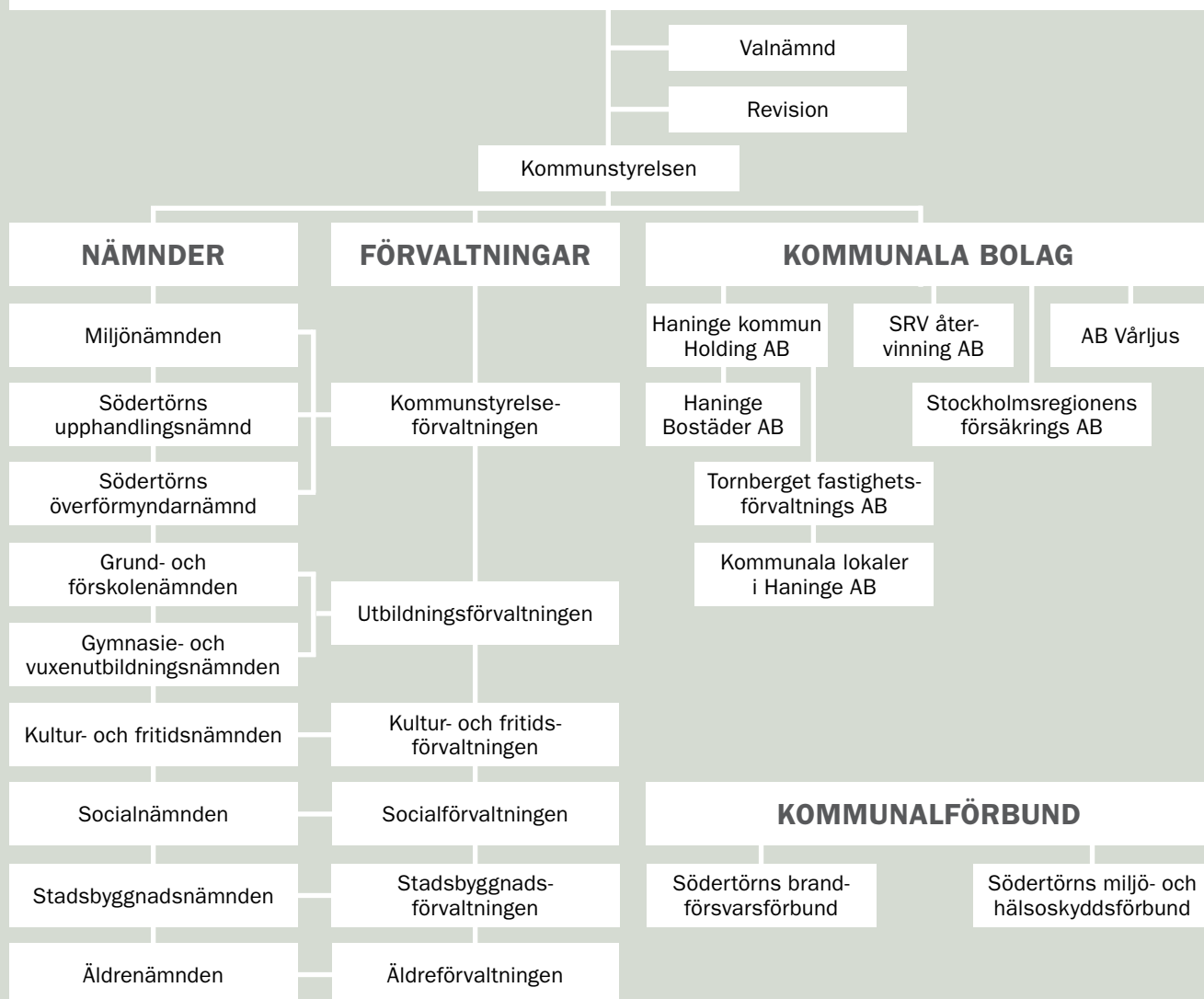
Organisation

Mandatfördelning kommunfullmäktige efter senaste valet (2010)

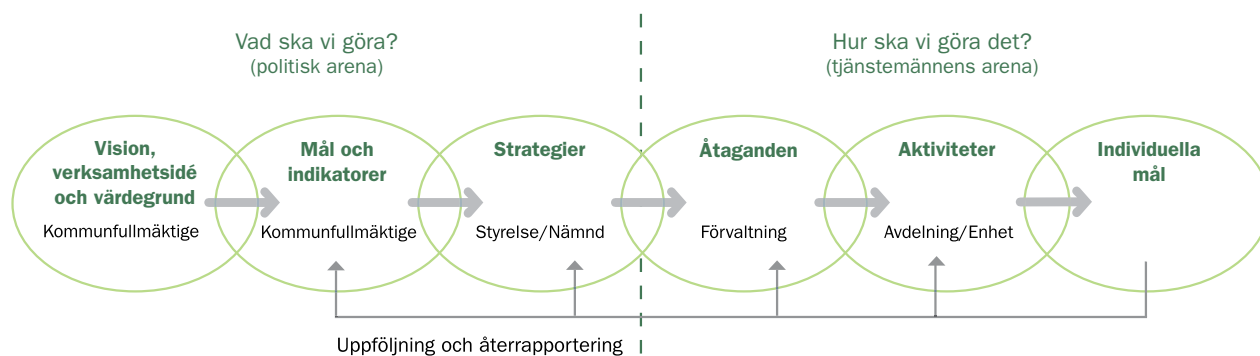

Kommunfullmäktige: Moderaterna (M), Folkpartiet (FP), Kristdemokraterna (KD), Centerpartiet (C) och Miljöpartiet (MP) i koalition, utgör kommunens styrande majoritet.

Socialdemokraterna (S), Vänsterpartiet (V), Rättvisepartiet socialisterna (RS) och Sverigedemokraterna (SD) utgör oppositionen.

Haninge kommuns styrmodell

Syftet med Haninges styrmodell är att få en tydlig struktur och process för en utvecklad verksamhets- och ekonomistyrning. En bestämd arbetsprocess med användbara verktyg innebär att resurser kan användas effektivt. En känd struktur för styrning och uppföljning förenklar förvaltningarnas administration och förbättrar nämndernas möjlighet att ha överblick över resultat och kvalitet.

Fullmäktige har fastställt kommunens vision som bland annat beskriver en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar utveckling där invånare och medarbetare känner stolthet över sin kommun, befolkningen kännetecknas av kulturell

mångfald och utvecklingen sker i samarbete med invånarna. Fullmäktige har också formulerat kommunens verksamhetsidé: "Haninge kommun ska driva Sveriges bästa kommunala verksamhet genom att på bästa sätt sköta det uppdrag som kommunens medborgare anförtrott oss – att Haninge ska vara en attraktiv kommun i ständig utveckling".

Nämnderna lämnar förslag till mål för sina ansvarsområden, mål som fullmäktige ska fastställa i mål och budget. Fullmäktiges mål är övergripande och långsiktiga och syftar till att uttrycka hur politiker vill prioritera och styra mot visionen om den framtida goda kommunen.

Fullmäktiges mål delas in i tre målområden:

Ekologisk hållbarhet

✦ Målen i målområdena ekologisk hållbarhet och ekonomisk hållbarhet omfattar alla nämnder. Inom målområdet social hållbarhet finns mål som gäller alla nämnder och mål som riktar sig till en eller flera nämnder. Fullmäktige har också angett vilken eller vilka indikatorer som ska användas för att bedöma om målet är uppfyllt. För vissa av målen finns också av fullmäktige fastställda målvärden – om målvärdet nås är målet uppfyllt, annars inte.

✦ Nämnderna anger därefter utformade strategier som tydliggör den politiska viljeinriktningen för att uppfylla fullmäktiges mål. Strategierna är långsiktigt övergripande tillvägagångssätt eller färdriktningar för att nå fullmäktiges mål. Nämnderna kan också fastställa egna indikatorer för uppföljning och styrning.

✦ Förvaltningen formulerar sina åtaganden utifrån nämndens strategier. Alla åtaganden ska rymmas inom nämndens ekonomiska ramar. Åtagandena är ofta uppföljnings- eller mätbara.

Social hållbarhet

✦ Avdelningar och enheter bryter ned åtaganden till aktiviteter.

✦ Alla medarbetare har individuella mål som är kopplade till avdelningens eller enhetens aktiviteter.

✦ Nämndernas verksamhetsområden regleras i många fall av lagar eller särskilda föreskrifter. Dessa regler kan innehålla krav, t ex på att mål eller riktlinjer fastställs av nämnd, kommunstyrelse eller fullmäktige. Här kommer styrmodellens regler i andra hand – det statliga regelverket har högre prioritet.

En väl fungerande uppföljning är viktig för styrning och en förutsättning för decentralisering av ansvar och befogenheter. Uppföljning och återrapportering av måluppfyllelse görs vid delårsrapporter och årsredovisning. Individuella mål följs upp en gång per år.

Sammanfattning

Haninge kommun befinner sig i en expansiv period. Befolkningen växer och fullmäktiges befolkningsmål väntas uppfyllas fram till år 2018. Flera infrastrukturinvesteringar stärker långsiktigt kommunens bostads- och arbetsmarknad. Dit hör bl a en ny trafikplats och en ny pendeltågsstation i Vega samt utbyggnaden av dubbelspår på Nynäsbanan. Det första spadtaget för Vegastaden togs 2012. Även den kommande hamnen i Norvik, Nynäshamn, gör att Haninge kommun kan vänta sig en stark utveckling. Albybergs företagsområde började iordningställas och försäljning av mark startar 2013.

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling ekologiskt, socialt och ekonomiskt. På bara fem år ökade andelen ekologisk mat som kommunen köper in från 1,5 procent till 21 procent. Detta ger många positiva sidoeffekter. Med draghjälp av det politiska målet uppmärksammas allt som berör mat och måltider. God klimatsmart ekologisk och näringsriktig mat ska serveras i en trevlig och lugn måltidsmiljö för att göra nytta och det krävs kompetens i köken och rätt förutsättningar för att det ska bli möjligt. Inom området ekologisk hållbarhet följs även andra indikatorer upp som inte är lika positiva; kommunens koldioxidutsläpp ökade 2012 och ingen av kommunens ytvattenförekomster hade god ekologisk och kemisk status.

Ett av fullmäktiges mål är att den regionala stadskärnan Haninge ska utvecklas. Under de kommande åren finns flera ny- och ombyggnadsprojekt i den regionala stadskärnan, bland annat Haningeterrassen, gamla kommunhuset och Stora Arken samt flera möjligheter till förtätning av bebyggelsen. Kommunstyrelsen gav 2012 flera planuppdrag, t ex för fler studentbostäder vid Vallavägen och förtätning av kvarter norr, öster och söder om Haninge inomhuscentrum.

Fullmäktiges mål är att barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro. Målet följs upp i Stockholmsenkäten som visade att andelen ungdomar som svarat att de tycker det är riktigt härligt att leva har gått ner en aning jämfört med föregående mätning. Fortfarande finns stora könsskillnader, flickor mår mycket sämre än pojkar.

Kommunen fortsatte satsningen på högkvalitativ förskoleundervisning och på lästandarden i grundskolan. Utbildningsförvaltningens analys visar att pedagogernas kunskap om läsutveckling och matematik har ökat och därmed också bedömarkompetensen.

Kommunfullmäktiges mål är att öka medborgarnas inflytande och delaktighet. Fullmäktige antog principer om medborgardialog som innebär att barns och ungas möjligheter att delta i det demokratiska samtalet ska beaktas. Formerna för medborgardialog som instrument utvecklades. Medborgarna och de boende i Jordbro lämnade ett stort antal synpunkter som blev grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet i Jordbro.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året, där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

De under 2011 tillsatta politiska beredningarna för arbetet med en ny översiktsplan och revideringar av utvecklingsprogrammen för Tungelsta respektive Västerhaninge arbetade vidare under 2012. Beredningarnas arbete innehåller omfattande medborgarmedverkan. Reviderade utvecklingsprogram för Tungelsta och Västerhaninge antogs 2012. Översiktsplanen beräknas bli antagen 2015.

Webbplatsen är en av de viktigaste kanalerna för information och kommunikation. När det gäller haninge.se är den tydligaste utvärderingen den undersökning som SKL gör sedan år 2009. I jämförelse med alla 290 kommuners webbplatser så klättrade Haninge från plats 42 till plats 26. Förra mätningen gjordes 2009.

Årets resultat blev 72,3 miljoner kronor (mnkr). Detta motsvarar 2,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag vilket innebär att fullmäktiges resultatmål uppfylldes. I resultatet ingår återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark. Resultatet belastades med medfinansieringskostnader för en planskild korsning i Tungelsta och ny pendeltågsstation i Vega. Dessutom gjordes en nedskrivning av värdet på före detta Jordbromalmsskolan.

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan det infördes.

Årets investeringar blev 145,6 mnkr. Utfallet ska jämföras med investeringsbudget på 290,4 mnkr. Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttats framåt i tiden eller att de inte slutförts. Kultur- och fritidsnämndens investeringar i Skutans Gård och konstgräsplaner i Brandbergen och Tungelsta startades 2012 och kommer att slutföras 2013. VA-utbyggnaden i Årsta havsbad försenades.

Antalet invånare i kommunen fortsätter att öka. Prognosen är att fullmäktiges befolkningsmål kommer att uppfyllas fram till år 2018. Ramavtalsstroheten ökade.

Fullmäktiges mål är att kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. Målet uppfylldes inte eftersom nöjd medarbetar-index uppgick till 76 på en 100-gradig skala (tre enheter lägre än 2011). Målet är att nå minst 85.

Kommunen har många utmaningar framöver. Behoven och resurserna för olika kommunala verksamheter skiftar snabbt, beroende på storleken på barnkullar, befolkningens flyttmönster, statliga regeländringar och reformer och inte minst konjunkturläget.

Hållbar matsedels- utveckling

Fullmäktige har sedan år 2009 angett mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka. Haninges ekologiska livsmedelsval har sedan dess mångdubbats vilket minskat matens belastning på miljön och bidragit till en mer hållbar matutveckling. Det svenska miljömålssystemet innehåller ett generationsmål, sexton miljö kvalitetsmål och fjorton etappmål. Av sexton miljö kvalitetsmål påverkas tio positivt av ett miljöinriktat lantbruk. Lantbrukets miljöinriktning påverkas i sin tur av de livsmedelsval som vi konsumenter gör. Makten över maten och klimatet börjar med kunskap!

För att få en helhetsbild av hur våra matvanor och livsmedelsval påverkar klimatet måste vi vidga våra vyer och anta ett globalt perspektiv. Många av livsmedlen är producerade utomlands. Även om själva produktionen är svensk så kommer mycket av fodret och gödseln från andra håll i världen – ofta tillverkade med mycket klimatpåverkande metoder.

Ekologiska livsmedel innehåller inga onaturliga tillsatser för varken arom, färg eller konservering. I det ekologiska lantbruket används inga kemiska bekämpningsmedel, ingen handelsgödsel, inga genmodifierade organismer (GMO) och den fattiga lantarbetaren i främmande land slipper utsättas för giftiga kemikalier i sitt dagliga arbete. Djuren tas om hand på ett etiskt och naturligt sätt och helst ska alla djur ha tillgång till utevistelse året om. Nötkreatur kan hållas inne vintertid men ska i gengäld få gå ute så länge som möjligt under vår, sommar och höst. Djuren får ekologiskt foder till största delen odlad på den egna gården och alla idisslare ska ha fri tillgång till grovfoder. Höns ska få gå fritt, krasa och sprätta, sitta på pinne, sandbada och värpa i rede. I KRAV-certifierad grishållning ska grisarna få utöva sitt naturliga beteende. De ska till exempel få leva i flock, kunna hävda revir och få utlopp för sitt rörelsebehov. Det finns fem viktiga skäl till att Haninge väljer ekologiskt: miljö, hälsa, etik, kvalitet och GMO-frihet.

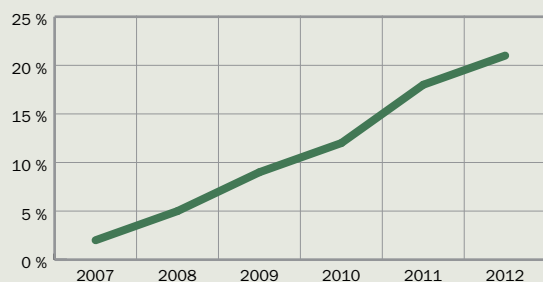
Hur är det möjligt att laga klimatsmart, ekologisk och näringsriktig mat utan att det blir dyrare? Det finns många olika sätt – i Haninge är strategin att laga mer grunden, planera inköpen i god tid, servera mer vegetariskt och minimera matsvinnet. Detta kombineras med kontinuerligt lärande om ekologi, miljö och hälsa som ger motivation och drivkraft. Att sedan kontinuerligt kommunicera ut vad vi gör och varför vi gör det kompletterar strategin.

Förskolorna är sedan några år KRAV-certifierade. Det betyder att vissa livsmedel alltid väljs ekologiska och det har gjort att förskolorna nådde 28 procent ekologiska inköp, att jämföra med 21 procent vilket avser Haninge kommuns totala inköp. Med ekologiska livsmedel avses livsmedel som är märkta med något av märkena KRAV, Demeter, EU-ekologiskt, MSC eller ASC. Offentlig sektors ekologiska inköp totalt fortsätter att öka och nådde 18 procent 2011.

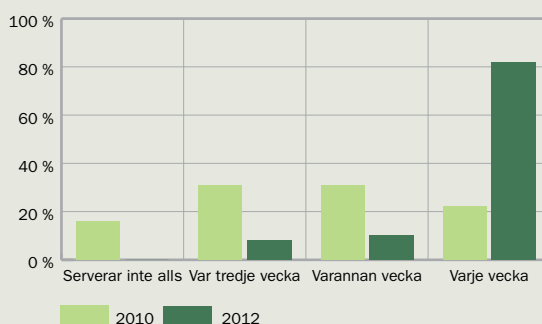
Över 200 livsmedel finns att välja som ekologiska genom ramavtal i Haninge. Livsmedlen ägg, djupfryst fisk, fryst broccoli, sill, vetemjöl, müsli och kaffe är helt konverterade och kan inte väljas konventionella. De livsmedel som de flesta verksamheter väljer ekologiska är mjölk och mjölkprodukter, fisk, kaffe, ägg, bananer, spannmål, morot, vitkål, potatis och broccoli. Kontinuerligt konverteras fler livsmedel, KRAV-certifieringen utökas och mer utbildning erbjuds verksamheterna i Haninge för att öka på de ekologiska inköpen ytterligare.

Politisk styrning gällande offentlig mat, som till exempel fullmäktiges mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka, ger många positiva sidoeffekter. Med draghjälp av det politiska målet uppmärksammas allt som berör mat och måltider. God klimatsmart ekologisk och näringsriktig mat ska serveras i en trevlig och lugn måltidsmiljö för att göra nytta och det krävs kompetens i köken och rätt förutsättningar för att det ska bli möjligt.

Andelen ekologiska inköp 2007-2012

Hur ofta serveras helt vegetariska måltider i förskola och skola?

I Haninges kostpolicy tydliggörs att all måltidsverksamhet ska ses utifrån ett helhetsperspektiv. Kommunens verksamheter ska alltid i alla led pedagogiskt stödja individer till att göra hälsosamma val och tillägna sig långsiktigt goda levnadsvanor. Helhetsperspektivet innebär att mat och måltider är en del i ett större sammanhang och av stor betydelse för att nå god och jämlik hälsa för kommunens invånare sett ur ett livslångt perspektiv.

Ett gott näringstillstånd är en viktig förutsättning för god hälsa. Måltider är centrala i våra liv, som njutning, källa till glädje, som mötesplatser och kulturbärare. Måltiderna ska vara en del i bevarandet av traditionell matkultur samt främja utvecklingen av modern mat och förmedla matglädje. Variation och bredd ska eftersträvas och matens ursprung och påverkan på vår livsmiljö ska lyftas fram.

Målet med kostpolicyn är att:

- ✧ ge förutsättning för att alla barn, elever, vuxna och äldre ska vara friska och se ett värde i maten och måltiden
- ✧ skapa bra matvanor för barn och elever
- ✧ bidra till en bra näringsstatus och förebygga undernäring hos de äldre
- ✧ måltiden är något man ser fram emot under dagen

Idogt arbete i enlighet med kostpolicyn tillsammans med kontinuerlig måluppfyllelse av fullmäktiges mål om att inköpen av ekologiska livsmedel i den kommunala organisationen ska öka ger Haninge ett hållbart utgångsläge för god kommunal service inom måltidsverksamheterna. Goda klimatsmarta ekologiska och näringsriktiga måltider ska serveras i våra verksamheter idag och framöver.

Smaklig måltid!

Utveckling ur olika perspektiv

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Internationell ekonomi

De negativa signalerna från omvärlden kommer främst från vår egen kontinent. Ljussningen i konjunkturen inom eurozonen dröjer och förväntningarna på framtiden har under hösten 2012 förskjutits i negativ riktning. Detta trots att risken för en akut finanskris minskat tack vare åtaganden från den europeiska centralbanken och EU, vilket märks på lägre räntor för de mest skuldtunga länderna. Det som framför allt tynger konjunkturen är skuldsaneringen i Sydeuropa och att avmattningen har spridit sig norrut till ekonomiskt starka länder som Tyskland. Sammantaget har detta inneburit att bruttonationalprodukten (BNP) för eurozonen har fallit två kvartal i rad och det mesta pekar mot att tillväxten för helåret 2012 blir negativ motsvarande cirka en halv procent. Prognosen är att nedgången i eurozonens BNP fortsätter in i 2013.

Den amerikanska ekonomin utvecklas förhållandevis väl. Tillväxten det tredje kvartalet 2012 blev högre än det andra kvartalet och arbetslösheten minskar. De amerikanska hushållens bedömningar av nuläget och förväntningar på framtiden har successivt stärkts. Det saknas dock inte orosmoln. Ett sådant är att finanspolitiken riskerar att stramas åt kraftigt om inte demokrater och republikaner i kongressen kommer överens om att förlänga tillfälliga skattesänkningar och utgiftsökningar.

Den mycket svaga tillväxten i Europa innebär att också tillväxtländernas ekonomier växer något långsammare 2012. Man har dock, särskilt i Kina och Ryssland, visst utrymme att bedriva en expansiv finans- och penningpolitik. Den kinesiska ekonomin beräknas växa med under åtta procent i 2012 och runt åtta procent 2013, vilket är betydligt långsammare än hittills under 2000-talet.

Svensk konjunktur 2012–2013

Fortsatt negativa signaler från omvärlden gör att Sveriges kommuner och landsting (SKL) skruvar ner bedömningen för svensk ekonomi. SKL räknar nu med att BNP ökar enbart 1,2 procent 2013, dvs samma tillväxt som 2012. Den fortsatt svaga tillväxten innebär att arbetsmarknaden försvagas. Under 2013 når arbetslösheten upp i 8,3 procent vilket är 0,6 procentenheter högre än 2012. Trots vikande sysselsättning beräknas skatteunderlaget utvecklas fortsatt positivt. Skatteunderlaget växer med 1,2 procent 2013.

På längre sikt, och i takt med att problemen i omvärlden dämpas, ser förutsättningarna för svensk ekonomi ljusare ut. De offentliga finanserna är i gott skick och den privata sektorn uppvisar överskott. Samtidigt som finanserna överlag

är starka finns betydande investeringsbehov, bland annat i infrastruktur och bostäder. Till det kan läggas låga räntor och lediga produktionsresurser i form av bland annat arbetskraft. Därför utgår SKL från att tillväxten i svensk ekonomi efterhand förbättras.

SKL tror ändå att arbetslösheten kommer att vara hög under 2013. Först under 2014 beräknas sysselsättningen öka. Arbetslösheten kan då börja sjunka, men det är först under 2016 som arbetslösheten beräknas vara nere i de nivåer som rådde före finanskrisen.

Kommunernas ekonomi

Den svagare utveckling som förutses för 2012 och 2013 påverkar inte skatteunderlaget för 2012 och 2013 särskilt mycket. Däremot har de förändrade makroekonomiska förutsättningarna en negativ effekt på skatteunderlaget 2014.

Den senaste tidens växande misstro kring möjligheterna för en konjunkturåterhämtning i eurozonen har medfört att SKL ändrat sin bedömning om hur lång tid det kommer ta innan den svenska ekonomin når balans. Uppgången i arbetslösheten under 2013 innebär att det kommer att ta längre tid för svensk arbetsmarknad att återhämta sig. SKL bedömer att konjunkturalliansen nås först i mitten av 2016, vilket är ett halvår senare än de tidigare har räknat med.

REGIONENS UTVECKLING

Haninge är en av åtta regionala stadskärnor i Stockholms län enligt landstingets regionala utvecklingsplan för länet (RUF 2010). Närheten till Stockholm innebär goda möjligheter till en stor och varierad arbetsmarknad för Haninges invånare. För att tillgången till denna arbetsmarknad ska fungera väl krävs goda pendlingsmöjligheter med kollektiva färdmedel, men också säkra och snabba vägförbindelser.

En attraktiv och väl fungerande pendeltågstrafik längs hela Nynäsbanan är helt avgörande för kommunens tillväxt. Numera är alla tåg till Nynäshamn genomgående, dvs resande till och från Krigslida, Tungelsta och Hemfosa behöver inte längre byta tåg i Västerhaninge. En förstudie om den planerade Spårväg Syd mellan Kungens kurva och Flemingsberg finns. Den innehåller också en utblick mot en möjlig framtida förlängning till Handen, ett för Haninge kommun mycket angeläget projekt.

Bygget av den nya hamnen i Norvik väntas starta under 2013. Samarbetet med Stockholms stad, Huddinge och Nynäshamns kommuner om stråket Globen–Norvik fortsätter.

Haninge kommuns arbete med att utveckla den regionala stadskärnan Haninge sker enligt gällande utvecklingsprogram och handlingsplan.

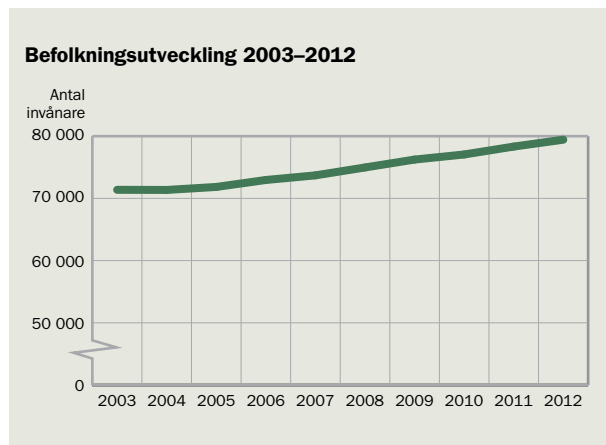
BEFOLKNINGENS UTVECKLING

Befolkningen i Haninge fortsatte att växa och passerade under året 79 000 personer. Det var främst ett stabilt födelseöverskott och en positiv nettoinvandring som bidrog till folkökningen. Haninge är Sveriges 25:e största kommun, och den sjätte största i länet.

Haninge har en lite yngre befolkning än riket totalt sett, och lägre medelålder bland förstagångsföräldrar. Fruktsamheten är också lite högre i Haninge, d v s kvinnor här föder lite fler barn än i andra delar av Sverige, dock lika många som i andra förortskommuner.

Haninge har relativt låg utbildningsnivå och lägre medelinkomst jämfört med resten av länet, men ligger på ungefär samma nivå som flera andra Södertörnskommuner.

Av dem som bor i Haninge arbetar de flesta i någon annan kommun, t ex Stockholm.

Befolkningsstatistik 2012		
Medelålder	Haninge	Riket
Män	37,5	40,1
Kvinnor	38,7	42,2
Fruktsamhet (kvinnor)	1,96	1,90
Medelålder vid första barnet (pappor)	30,7	31,5
Medelålder vid första barnet (mammor)	27,9	28,9
Andel män med minst 3 års högskoleutbildning	13 %	20 %
Andel kvinnor med minst 3 års högskoleutbildning	18 %	28 %
Öppen arbetslöshet, november	4,6 %	4,6 %
Sysselsättningsgrad, män	80 %	79 %
Sysselsättningsgrad, kvinnor	75 %	75 %

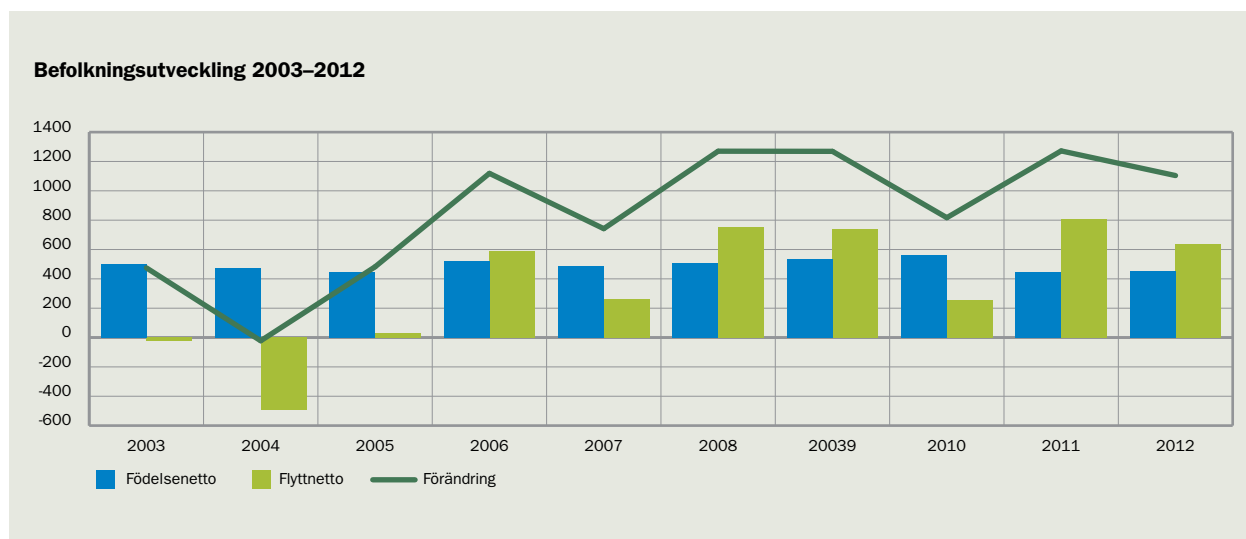

Foto: Shutterstock

Väljer vi att dricka ekologisk mjölk befriar vi åkermark från kemiska bekämpningsmedel. Det beror på att kornas foder ska vara ekologiskt till minst 95 procent. Haninges konsumtion av 250 ton ekologisk mjölk per år gör stor skillnad för en giftfri miljö.

Kommunfullmäktiges mål

EKOLOGISK HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är ett av fyra mål uppfyllt.

Mål 1

Utsläpp av koldioxid ska fram till år 2020 ha minskat med 25 procent jämfört med nivån 2005.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Koldioxidutsläppsförändring i den kommunala organisationen.

Under 2012 släpptes 7 692 ton koldioxid ut av kommunen som organisation. Av detta stod utbildningsförvaltningens verksamhet för cirka 39 procent (här ingår t ex uppvärmning och elförbrukning i alla kommunens skolor). Av de utsläpp som kommer från fordon och resor kommer hälften från stadsbyggnadsförvaltningen.

Indikator: Koldioxidförändring (genomsnittlig årlig minskning för att nå målet 2020).

Utsläppen av koldioxid i Haninge ökade med 8,3 procent mellan 2009 och 2010 (senast tillgängliga uppgift). Jämfört med 2005 har utsläppen dock minskat med 4,3 procent. För att uppnå målet 2020 krävs att utsläppen i genomsnitt minskar med 2,1 procent per år. Utsläppstrenden i kommunen följer den nationella trenden som bland annat beror på konjunkturen och det aktuella årets intervåder.

För att uppnå målet om minskade koldioxidutsläpp genomfördes åtgärder enligt klimatstrategins åtgärdsplan. Flera åtgärder utfördes i andra nämnders förvaltningar för att minska utsläppen av koldioxid genom Klimatmiljonen. Klimatmiljonen är en del av kommunfullmäktiges reserv.

Forskningsprojektet EKO-pilot som involverar allmänhet och medarbetare från alla kommunens förvaltningar startade i våras.

Stadsbyggnadsnämnden ställde krav på senaste miljöteknik vid inköp av fordon och maskiner för att minska utsläppen. Nämnden bidrog också till minskade utsläpp från

transporter genom förbättrad planering av ronder vid pumpstationer och verk.

Äldrenämnden utökade sin elcykelpark vilket möjliggjorde en reducering av bilanvändningen och därmed utsläppen av koldioxid. För att bidra till en mer effektiv energianvändning implementerades en energiguide på ett av kommunens äldreboenden.

Kultur- och fritidsnämnden påbörjade energieffektiviseringen av Torvalla.

Mål 2

Den biologiska mångfalden ska öka.

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Arealen ängs- och naturbetesmark som hävdas med slätter eller bete.

Arealen minskade med cirka fem procent från 2010 till 2011 (från 571 till 541 hektar). 2012 års uppgifter publiceras efter denna årsredovisnings tryckning.

Indikator: Antalet fiskyngel vid Fiskeriverkets yngelsprängningsprov i kustvattnet.

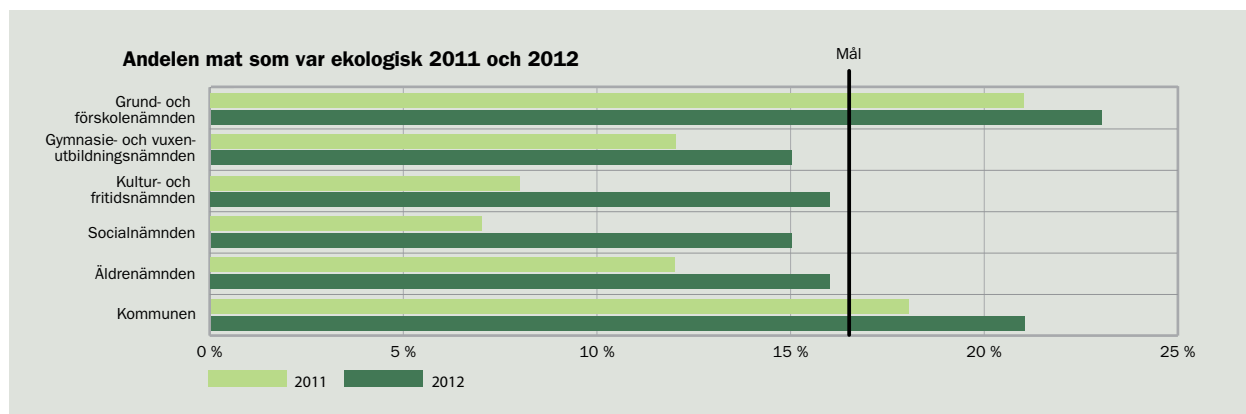
Värde på indikatorn saknas eftersom resultatet av yngelsprängningsproven inte finns att ta del av.

Miljönämnden tog fram ett remissförslag till en naturvårdsplan för att bidra till att uppnå målet. Naturvårdsplanen ska fastställas under 2013.

Inventering av jättelokans utbredning i kommunen slutfördes i stort och bekämpning inom vissa områden påbörjades.

Det genomfördes 19 naturguidningar för allmänheten och köksträdgårdar inrättades på ett flertal förskolor och äldreboenden. En föreläsning om dagfjärilar samarrangerades med Huddinge kommun.

Miljöverkstan startade under året sin verksamhet och genomförde ett antal klassträffar, samverkade med kulturhusets kreativa verkstad, samverkade med projektet Unga inspiratörer och deltog i Jordbrodialogen.

*Mål 3***Inköpen av ekologiska livsmedel ska öka.**

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Andel ekologiska inköp, minst 16 procent. Andelen ekologiska inköp uppgick till 21 procent och målet uppfylldes därmed med god marginal.

Samtliga nämnder som berörs av uppföljningen ökade andelen ekologiska livsmedel och flertalet uppnådde målvärdet. Kunskapen om att matval och miljöpåverkan hör ihop ökade, vilket i kombination med ett större utbud av ekologiska varor och en bättre prisbild bidrog till målpuffyllelsen.

*Mål 4***Sjöar och vattendrag ska bli renare.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Antal ytvattenförekomster som enligt Vattendirektivet har god ekologisk och kemisk status. I dag har ingen ytvattenförekomst god ekologisk och kemisk status.

Kommunfullmäktige antog en vattenstrategi för att uppnå målet om att sjöar och vattendrag ska bli renare. På uppdrag av miljönämnden inventerades 1 500 enskilda avlopp av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och en informationsdag för enskilda avlopp (avloppslördag) genomfördes. Miljönämnden inledde ett våtmarksprojekt på Utö med syfte att gynna fiskrekrytering och minska näringsläckage. Stadsbyggnadsnämnden tog fram en VA-översikt och en VA-policy. En utredning om Fors reningsverks framtid påbörjades.

SOCIAL HÅLLBARHET

✧ Inom målområdet är fem av fjorton mål uppfyllda. Tre mål är delvis uppfyllda, fem är inte uppfyllda och ett har inte kunnat bedömas.

*Mål 5***Haninge ska utveckla en attraktiv regional stadskärna.**

✧ Målet är uppfyllt.

Indikator: Regionalt stadskärneindex.

Regionalt stadskärneindex blev 102, vilket är en liten ökning jämfört med föregående år. Framför allt var det de ökade bostadsrättspriserna och antalet högskolestudenter i Haninge som gjorde att indexet steg. Samtidigt är invånarna mindre nöjda med attraktiviteten i den regionala stadskärnan, enligt den attitydundersökning som kommunen låtit göra. Av de fem attitydfrågorna är folk mest nöjda med utbudet av shopping i den regionala stadskärnan och minst nöjda med utbudet av nöjen.

Stadsbyggnadsnämnden började arbetet med att förstärka stråket mellan KTH, Port 73 och Vega. Stadsbyggnadsförvaltningen lade fram ett förslag om hur sambandet mellan Eskilsparken och Slätmosens naturpark ska stärkas.

Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) arbetade med detaljplaner för områdena Haningeterrassen, Handenterminalen och ett område vid Tuvvägen. Kommunstyrelsen gav SBF uppdrag om planändring för Najadenhuset m m. Kommunen sålde mark för äldreboende och förskola vid Vallavägen. Det tillkom tio nya seniorlägenheter vid Poseidons torg.

Kommunstyrelsen gav också planuppdrag för fler studentbostäder vid Vallavägen samt för förtätning av Stenas bostadsområde i centrala Handen. Kommunstyrelsen har gett förvaltningen flera planuppdrag för att möjliggöra förtätning av kvarter norr, öster och söder om Haninge inomhuscentrum.

Kommunstyrelseförvaltningen arrangerade gemensamma möten med fastighetsägare och näringsidkare i syfte att åstadkomma ett organiserat samarbete om utveckling av centrala Haninge. I slutet av året inleddes konkreta diskussioner om bildande av ett gemensamt centrumutvecklingsbolag för utveckling av centrumkärnan.

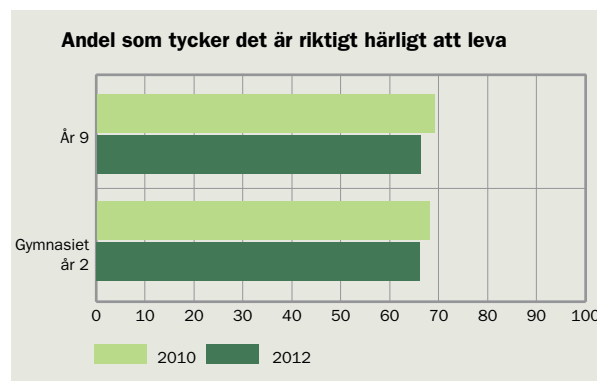
Skolnämndernas strategi var att tillgången på attraktiva skolor i centrala Haninge ska vara så god att förstahandsval av skola tillgodoses. Fram till och med januari 2013 har de som önskat förskoleplats inom centrala Handen också kunnat få plats i området, dock inte alltid på den förskola de har önskat. Antalet antagna på kommunens egna gymnasieskolor ökade 2012 trots att antalet ungdomar i åldersgruppen fortsätter att minska.

*Mål 6***Barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro.**

✧ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Andel som ganska eller väldigt ofta tycker att det är riktigt härligt att leva

Andelen ungdomar som svarat att de tycker det är riktigt härligt att leva har gått ner en aning jämfört med 2010, från 68 procent (år 9) respektive 69 procent (gymnasiet år 2) till 66 procent (båda grupperna). Fortfarande finns stora könsskillnader, flickor mår mycket sämre än pojkar.

Kommunen fortsatte satsningen på högkvalitativ förskoleundervisning och på lässtandarden i grundskolan. Utbildningsförvaltningens analys visar att pedagogernas kunskap om läsutveckling och matematik har ökat och därmed också bedömarks kompetensen.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden byggde upp en förstärkt organisation för kommunens informationsansvar under hösten. Det innebär att kommunen ska hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta. Syftet är att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Förändringen sker i samarbete med andra förvaltningar och flera externa aktörer.

Socialnämnden arbetade med universellt föräldrastöd, vilket ingår som en insats inom ramen för handlingsplanen mot ANDT (alkohol, narkotika, doping, tobak). Samtliga föräldrar som deltog erbjöds möjlighet att delta i självhjälpsgrupp.

Kultur- och fritidsnämnden genomförde projektet Unga inspiratörer som omfattade en ledarskapsutbildning för ungdomar. Ett resultat var att 36 ungdomar erbjöds sommarjobb och 45 ungdomsledare diplomerades. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i ett forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

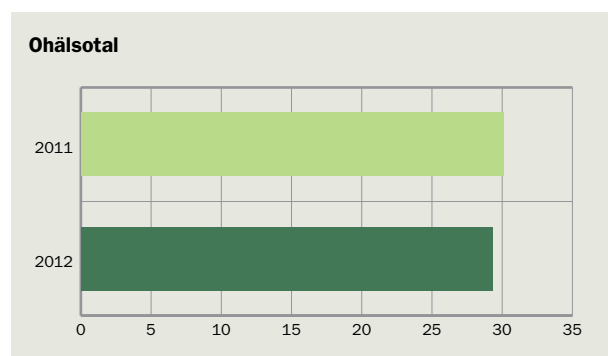
Fullmäktige antog principer om medborgardialog som innebär att barns och ungas möjligheter att delta i det demokratiska samtalet ska beaktas. En översyn av mål och indikatorer har inletts för att i större utsträckning belysa situationen för barn och unga.

Mål 7

Folkhälsan ska förbättras.

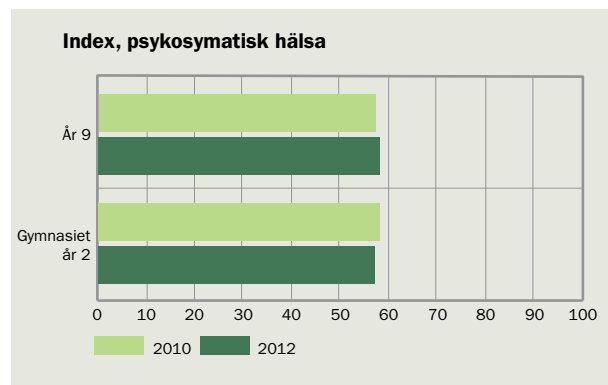
✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Ohälsotal

Indikator: God psykisk hälsa – indextal för psykosomatisk hälsa.

Indexet, som bygger på frågor om psykosomatisk hälsa i Stockholmsenkäten, har i stort sett inte förändrats jämfört med 2010. För år 9 var indexet 58 (57 år 2010) och för år 2 på gymnasiet 57 (58 år 2010). Det finns stora könsskillnader; flickor har sämre psykisk hälsa än pojkar.

Indikator: Gruppen äldre.

Det saknas vedertagen statistik som visar på effekter av kommuners insatser för äldres hälsa.

Äldreförvaltningen genomförde 519 hembesök (531 besök 2011) hos personer fyllda 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklingar i syfte att sprida lokal information om bl a boendeplanering, hälsoförebyggande insatser, fallprevention, kultur- och fritidsaktiviteter och vård och omsorg. På träffpunkterna har tioalet hälsocirklar hållits (varav en för finsktalande) med ett sjuttioal deltagare.

Kommunstyrelseförvaltningen (KSF) arrangerade en matvecka i september med fokus på matkvalitet och regionalt profilerad mat. I maj arrangerades en hälsovecka med fokus på fysisk aktivitet. Båda temaveckorna riktade sig till medborgare och företagare i kommunen. KSF vidareutbildade kokkar i näringslära för att kvalitetssäkra maten i förskola och skola enligt lagkrav i den nya skollagen.

Socialförvaltningen samarbetar med övriga förvaltningar och myndigheter i det drogoförebyggande arbetet som har som mål att minska och förebygga alkohol- och narkotikarelaterade skador samt att minska tillgången till och efterfrågan på alkohol bland unga. Det finns en stark koppling mellan tidig debut av tobak, alkohol och narkotika och våld.

Socialnämnden implementerade metoderna 100 % ren hårdträning och Krogar mot knark i den ordinarie verksamheten.

Kultur- och fritidsnämnden förbättrade tillgängligheten till kommunens kulturmiljöer genom en ny kulturmiljö-karta som visar kommunens rika utbud av kulturmiljöer och genom en förbättring av den del av kommunens webbplats som behandlar kulturmiljö.

Kommunstyrelsens strategi var att stärka folkhälsan genom att marknadsföra Haninges naturmiljöer och därför arrangerades 19 olika naturguidningar.

Stadsbyggnadsnämndens strategi för att förbättra folkhälsan var att främja cyklandet i kommunen. Bland annat ställdes nya cykelställ i ordning vid Sågen och Söderhagen. De regionala cykelstråken prioriterades vid snöröjning och sandupptagning.

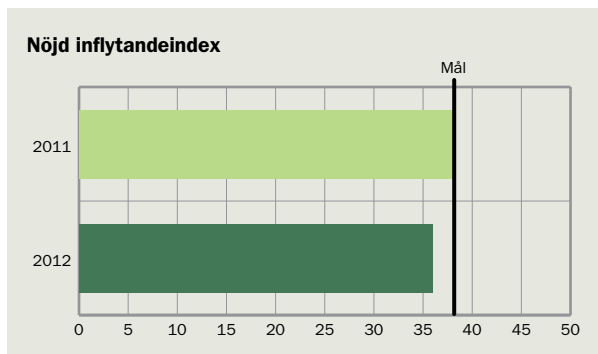
Mål 8

Invånarnas delaktighet och inflytande i samhället ska öka.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjd inflytande-index (målvärde: högre än 38)

Indikatorn nöjd inflytande-index blev i år 36 på en skala mellan 0 och 100. Det är två procentenheter lägre än 2011, men inte en statistiskt signifikant förändring.

Kommunstyrelseförvaltningen utvecklade formerna för medborgardialog som instrument. Förvaltningen samlade in ett stort antal synpunkter från medborgarna vilka var grunden för det fortsatta utvecklingsarbetet i Jordbro. Ett digitalt system för medborgarbudget användes på haninge.se. Erfarenheter från medborgardialogen och medborgarbudgeten kommer att användas i det fortsatta arbetet för att förbättra medborgarinflytandet.

Kommunstyrelseförvaltningen samordnade en synpunktskampanj för att få in fler synpunkter från medborgarna.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året, där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

Äldrenämnden bildade en framtidsgrupp med nio representanter för äldre i Haninge, ledd av förvaltningschefen. Framtidsgruppens uppgift och roll är att bidra med synpunkter och idéer till planering och utveckling av äldreomsorgen i stort.

Webbplatsen är en av de viktigaste kanalerna för information och kommunikation. När det gäller haninge.se så är den tydligaste utvärderingen den undersökning som SKL gör sedan år 2009. Deras undersökning visar att Haninge gör ständiga förbättringar och stadigt klättrar i ranking. I jämförelse med alla 290 kommuners webbplatser så klättrade Haninge från plats 42 till plats 26. De områden som fungerar bäst är information kring tillstånd, näringsliv och krisinformation. Att hitta information med hjälp av sökverktyget fungerar bra på haninge.se. De delar som behöver förbättras är information om gymnasieskolan och grundskolan samt handikappomsorgen.

Förbättringsarbeten som genomfördes på webbplatsen är:

- ✦ En sammanfattning av alla webbsidor på haninge.se har översatts till följande fem språk: arabiska, finska, polska, spanska och turkiska. Dessa finns alltid tillgängliga via en länk högst upp på haninge.se.
- ✦ En lättläst version av sammanfattningen kan numera nås via en länk högst upp på haninge.se.
- ✦ Den information som fanns på alla webbsidor på haninge.se utvecklades för att bli mer tillgänglig och tydlig för läsarna. Arbetet kommer att pågå även under 2013.
- ✦ Strukturen på webbplatsen förändrades och utgår från den struktur som tagits fram i samarbete med tillgänglighetsexperter och andra kommuner. Cirka 80 andra kommuner använder nu denna struktur. Arbetet kommer att fortsätta under 2013.
- ✦ Direktsändning av kommunfullmäktigemöten påbörjades och sker nu vid varje möte. Sändningen finns även tillgänglig i efterhand på haninge.se.

Mål 9

Invånarnas trygghet ska öka.

- ✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Trygghetsindex.

Resultatet för de trygghetsfrågor som finns med i Medborgarundersökningen visar att Haningeborna känner sig lika trygga som förut (betyget på faktorn trygghet har gått upp från 51 till 52 på en 100-gradig skala). Mest trygga är män och personer i åldern 25–34 år. Förändringen är dock inte statistiskt säkerställd.

Socialnämnden arbetade med lokal samverkan mellan myndigheter för att förstärka vårdkedjan mot våld i nära relationer med stöd av EU-projektet No more domestic violence. Även äldrenämnden arbetade med frågan under temat Våld är inte okej! Handlingsplaner togs fram och projektet pågick under året.

Stadsbyggnadsnämnden ökade belysningen och röjde buskar och sly för att öka sikten längs gång- och cykelvägar. Dessutom har flera övergångsställen säkrats med hjälp av CrossLights.

Kommunstyrelseförvaltningen bedriver det systematiska brandskyddsarbetet enligt kommunens policy och riktlinjer. Riskerna för uppkomst av brand m m minimeras härmed. Kommunstyrelseförvaltningen och äldreförvaltningen utredde behovet av reservkraft på äldreboenden. Utredningen ska användas som underlag i beslut om utbyggnad av reservkraft.

Mål 10

Invånarna ska vara nöjda med kommunens service.

- ✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Nöjd medborgarindex (högre än 55).

Nöjd medborgarindex blev i år 54, vilket är en procentenhet lägre än 2011 då undersökningen genomfördes senast. Det är dock inte en statistiskt säkerställd förändring.

Stadsbyggnadsnämnden inrättade ett plan- och byggscenter i kommunhusets entré och utökade sina telefontider. Dessutom utvecklades informationen på förvaltningens del av webbplatsen, särskilt om vatten och avlopp, bygglov och detaljplaner.

Biblioteket fortsatte sitt långsiktiga förändringsarbete som så småningom ska leda fram till målet att Haninge bibliotek nomineras till Årets bibliotek 2015. Biblioteket arbetade även med att införa ny teknik för att i större utsträckning automatisera utlåning och återlämning.

Den nationella värdegrunden som regleras i socialtjänstlagen säger att omsorgerna om äldre ska inriktas på att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Ett omfattande arbete som engagerade föreningsliv, brukare, politiker och personal utmynnade i en lokal värdegrund och en lokal värdighetsgaranti.

Socialnämnden utvecklade metoder för brukarundersökningar för att dessa ska kunna leda till konkreta förbättringar. Under hösten genomfördes brukarundersökningar på samtliga arbetsmarknadsåtgärder, Hans- och Hannamottagningarna och Västerhaninge stödboende.

Kommunen genomförde en synpunktskampanj för att få in fler synpunkter från medborgarna. Målet är att förbättra verksamheterna.

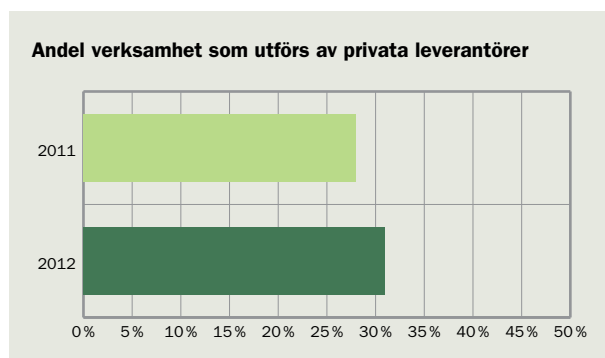
Mål 11

Den enskildes valfrihet över den offentligt finansierade servicen ska öka.

- ✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Andel av kommunala tjänster och service med valmöjligheter för den enskilde.

Andelen av kommunala tjänster och service som utfördes av andra än kommunen ökade mellan 2011 och 2012.

För att den enskilde ska kunna göra ett medvetet val är information om vilka leverantörer som finns och deras kvalitet viktig. Uppgifter om resultat från undersökningar, enkäter och skolresultatprofiler m m finns på webbplatsen. Jämförelser mellan olika utförare kan bara göras inom hemtjänsten och mellan olika skolor.

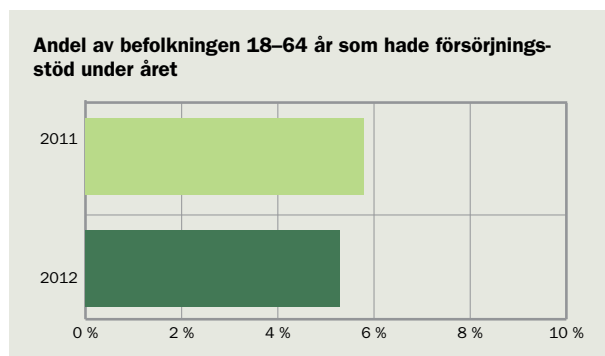
Andelen brukare inom äldreomsorgen som väljer privata utförare av hemtjänst fortsätter att öka. Under året utfördes 36 procent av insatserna (antal timmar) inom hemtjänsten av privata utförare – att jämföras med 28 procent år 2011.

Mål 12

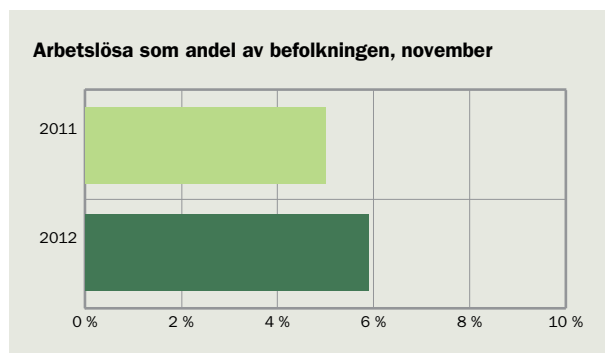
Fler människor ska komma i arbete.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator: Personer med försörjningsstöd som andel av befolkningen.

Indikator: Arbetslöshet 16–64 år

Grund- och förskolenämndens strategi var att andelen elever med fullständiga betyg ska öka. Utbildningsförvaltningen

konstaterade i sina uppföljningar av verksamheten att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och följa upp eventuella åtgärder. Därför finns ett behov av att fördjupa arbetet med att utveckla undervisningen och den löpande bedömningen av elevernas inläring. Dessutom är det viktigt att fortsätta utveckla elevernas läsförmåga under hela skoltiden.

Det finns också ett behov av att fördjupa kunskaperna om hur man för vissa elevgrupper med låga resultat kan kompensera för vissa specifika förutsättningar.

Kommunstyrelsens strategi var att verka för att fler företag etablerar sig och utvecklas i Haninge. Förvaltningen presenterade därför kommunens större utvecklingsprojekt (Vega, Haningeterrassen och Albyberg) vid mässor, bland annat vid fastighetsmässan Business Arena i Stockholm.

Äldrenämnden tillhandahöll praktikplatser av god kvalitet i den omfattning som efterfrågats av Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux. Anställning kunde dessutom erbjudas till elever som klarat omvårdnadsprogrammet med godkända betyg.

Socialnämndens uppföljning visade att det är färre hushåll som behöver ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd, men att medelbiståndet ökade från 7 522 kronor per månad till 7 703 kronor. Den genomsnittliga bidragstiden ligger fast på 5,7 månader.

Genom kultur- och fritidsnämndens projekt Unga inspiratörer fick ungdomar bland annat genomgå en ledarskapsutbildning, och 36 ungdomar erbjöds sommarjobb. Totalt diplomerades 45 ungdomsledare under år 2012. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i FoU-Södertörns forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

Mål 13

Attraktiviteten i parker och utemiljöer kring bostadsområden och kommunala anläggningar ska öka.

✦ Måluppfyllelse kan inte bedömas.

Indikator: Befolkningens nöjdhet med parker skulle mätts genom en enkät som inte genomförts under 2012.

Stadsbyggnadsnämnden arbetade med en parkplan och en reinvesteringsplan för fastighetsmark. Parkavdelningen tog emot fler ungdomar i sommarjobb och införde städning som en av arbetsuppgifterna.

Mål 14

Haninges unga ska ha goda möjligheter till karriär i livet oavsett om man väljer arbete eller utbildning.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Övergångsfrekvens gymnasiet.

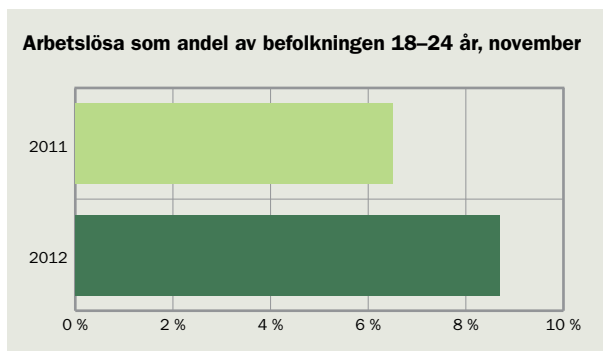
Andelen ungdomar som går vidare till högskolan inom tre år efter avslutad utbildning i gymnasiet sjönk något mellan 2011 och 2012, från 43 till 42 procent¹.

Indikator: Antal praktikplatser på gymnasiet.

För att en tillförliglig uppföljning ska kunna ske behöver ett förtydligande göras om vad målvärdet avser.

¹ Avser personer folkbokförda i Haninge.

Indikator: Ungdomsarbetslöshet 18–24 år.

Kommunstyrelsens strategi har varit att öka samarbetet mellan skola och näringsliv för fler praktik- och arbetsplatser för ungdomar. Den kommunala vuxenutbildningen Centrum Vux har lämnat in en ansökan om yrkeshögskoleutbildning i logistik och supply chain management, en ansökan som arbetats fram i samarbete med näringslivet.

Kommunstyrelseförvaltningen utvecklade ett system för praktikplatser som används. Antalet praktikplatser som passerar systemet är litet eftersom huvuddelen av praktikplatserna tillsätts genom direktkontakt mellan elev eller skola och den kommunala arbetsplatsen.

Socialnämnden arbetade med att underlätta för ungdomar och vuxna med särskilda behov att etablera sig på arbetsmarknaden. Andelen ungdomar som lämnat Ungdomsteamet till studier eller arbete har ökat något, från 73 till 75 procent.

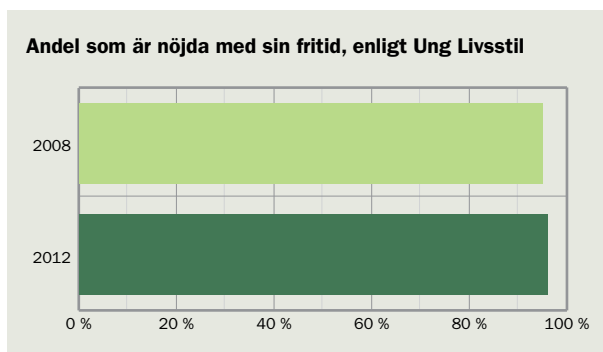
Mål 15

Fler barn och ungdomar ska få uppleva en meningsfull fritid.

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator: Nöjdhet fritid.

96 procent av ungdomarna i Haninge var nöjda med sin fritid 2012, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med 2008 när undersökningen gjordes senast.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. I samarbete med Nacka, Tyresö och Nynäshamns kommuner gavs publikationen Kultur och fritid för alla ut i syfte att beskriva utbudet av kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning. Tillsammans med fyra andra kommuner arrangerade förvaltningen även Beachparty med

möjlighet att prova på aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet under året där kultur- och fritidsförvaltningens verksamheter samlats med verksamheter från föreningslivet.

Projektet Unga inspiratörer bedrev sommarverksamhet och utbildade unga ledare i Jordbro. Fritidsgårdarna bedrev utöver sin ordinarie verksamhet sommarverksamhet och arrangerade ett antal större arrangemang, exempelvis XL-136, Haninge Fantasy games och Dance & Music Camp. Biblioteken och kulturenheten ordnade under året programverksamhet som riktade sig till barn, unga och familjer.

Mål 16

Andelen elever som når skolans kunskapsmål ska öka.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator: Eleverna i år 6 fick inte betyg under läsåret 2011/2012. Däremot mättes måluppfyllelse i kärnämnen svenska, matematik och engelska.

Andel som uppnått målen i år 6	
Engelska	82 %
Svenska	79 %
Matematik	84 %

I år 9 sjönk andelen elever som blev godkända i alla ämnen något, från 69 till 67 procent.

För gymnasiet sjönk andelen med grundläggande behörighet till universitet och högskola något, från 54 till 53 procent.

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. Båda nämnderna fortsatte att satsa på läsnivån hos eleverna. Under våren 2012 togs en ny modell för kunskapskontroller fram i samarbete med lärare och högskola. Kunskapskontrollerna har som syfte att ge lärare underlag för utformningen av undervisningen och rektorer beslutsunderlag för resursstyrningen. Strävan har varit att utveckla webbaserade prov. Kunskapskontrollerna genomfördes som planerat. Kunskapskontrollen i matematik gjordes webbaserat.

Mål 17

Andelen elever som upplever trygghet och arbetsro i skolan ska öka.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Andel som upplever trygghet i	2011	2012
förskolan*	95,2 %	95,5 %
grundskolan	90,9 %	92,0 %
gymnasiet	89,9 %	87,3 %

* I förskolan är frågan ställd till föräldrarna.

Andel som upplever arbetsro i	2011	2012
grundskolan	59,6 %	60,3 %
gymnasiet	50,3 %	43,2 %

Grund- och förskolenämnden samt gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ansvarar för att uppfylla målet. Andelen elever som känner sig trygga vid skolan har ökat i förskolan

och grundskolan, men minskat i gymnasiet. Nämnderna uppdrog i september åt förvaltningen att ta fram en ny handlingsplan för trygghet och arbetsro.

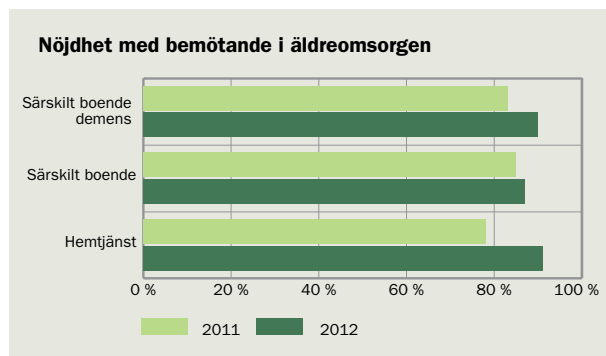
Mål 18

Den enskilde äldres nöjdhet med den kommunala servicen ska öka.

✦ Målet är uppfyllt

Indikator: Nöjdhet med bemötande.

Nöjdheten ökade i de tre grupper som ingår i indikatorn.

Äldrenämnden ansvarar för att uppfylla målet. Resultatet av brukarundersökningarna följs upp på enhetsnivå för att kunna leda till konkreta förbättringar.

Arbetet med utveckling av genomförandeplanen, som stärker brukarens delaktighet och inflytande, har säkerligen bidragit till det förbättrade resultatet.

Telefontjänsten Äldre direkt innebär att personer som ringer till äldreförvaltningen alltid får kontakt med någon tjänsteman som kan hänvisa vidare till rätt person i organisationen.

EKONOMISK HÅLLBARHET

✦ Inom målområdet är två mål uppfyllda, två är delvis uppfyllda och ett är inte uppfyllt.

Mål 19

Kommunen ska nå ett budgeterat resultat som motsvarar minst två procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag.

✦ Målet uppfylldes.

Indikator 1: Ekonomiskt resultat.

Kommunens ekonomiska resultat är ett överskott på 72,3 miljoner kronor (mnr). Detta motsvarar 2,1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Mål 20

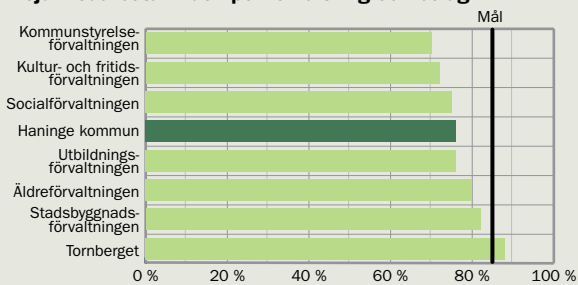
Kommunen ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare.

✦ Målet är inte uppfyllt.

Indikator 1: Nöjd medarbetar-index.

Resultatet blev 76 på en 100-gradig skala, vilket inte nådde upp till målet om minst 85. Högst resultat hade Tornberget med 88.

Nöjd medarbetar-index per förvaltning och bolag

Kommundirektören fastställde riktlinjer för kommunövergripande lönekriterier som delvis används i 2012 års löneöversyn.

Kommunstyrelseförvaltningen tog fram förslag till ett reviderat lönepolitiskt program för Haninge kommun som kommer att beslutas under våren 2013.

Ett av Socialförvaltningens utvecklingsområden är återkopplingen till kollegor om hur de lyckats genomföra en arbetsuppgift. 78,2 procent (80,1 procent år 2010) upplever att de får uppskattning av sina kollegor när de gjort ett bra arbete. Äldreförvaltningens validering av personal ska ske under en persons första anställningsår. Validering innebär bedömning och värdering av faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor av personal i den kommunalt drivna äldreomsorgen. All personal validerades under sitt första anställningsår. Cirka 35 personer i äldreomsorgen utbildades i vård och omsorg samt psykiatri med hjälp av statliga stimulansmedel (omvårdnadslyftet).

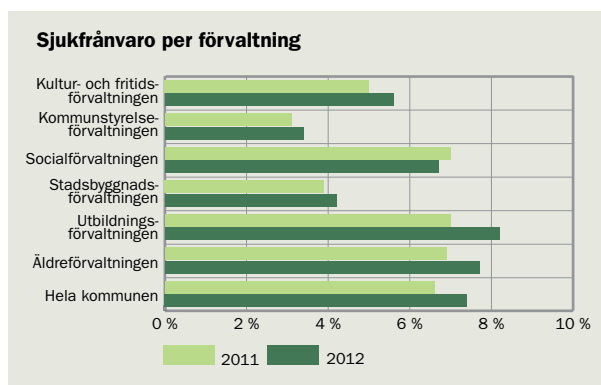
Mål 21

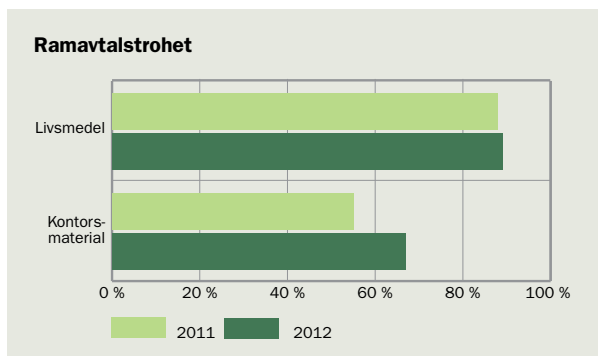
Kommunens verksamhet ska präglas av effektiv resursanvändning.

✦ Målet är delvis uppfyllt.

Ramavtalsstroheten ökade. Sjukfrånvaron ökade dock på alla förvaltningar utom socialförvaltningen och kostnader för förbrukningsmaterial ökade.

Indikator 1: Sjukfrånvaro

Indikator 2: Ramavtalstrohet**Indikator 3:** Kostnader för förbrukningsmaterial delat med antal invånare

Kostnaden för förbrukningsmaterial har ökat något, från 55 till 62 kronor per invånare.

Kommunstyrelsens strategi har varit att främja arbetshälsa hos kommunens medarbetare. Under året var den största enskilda insatsen att ta fram riktlinjer för chefsuppsdraget i Haninge kommun och att utveckla en ny typ av överenskommelser om stöd från kommunstyrelseförvaltningen till fackförvaltningarna. Arbetet gjordes tillsammans med kommunens chefer.

Kommunens nya pensionspolicy medförde att ett antal anställda fått möjlighet att få sina önskemål om framför allt arbetstid uppfylla.

Stadsbyggnadsnämnden gjorde med hjälp av en extern konsult en energiinventering av ett urval av VA-anläggningar.

Socialnämndens uppföljning av ramavtalstroheten inom sociala tjänster visade en försämring. En orsak är att individens behov inte överensstämmer med de tjänster vårdföretagen inom ramavtal tillhandahåller. I den kommande upphandlingen görs en anpassning till nuvarande klienters behov och problematik.

Äldrenämndens kostnader ökade för hemtjänst och särskilt boende. Det beror på att kommunen är inne i en period med mycket kraftig befolkningsökning i gruppen 65 år och äldre, vilket också innebär att det blir fler som behöver olika typer av äldreomsorg.

Södertörns överförmyndarnämnd redovisar att handläggningstiderna i verksamhetens centrala processer förkortades avsevärt.

Mål 22

Med 2008 som jämförelseår ska invånarantalet till år 2018 ha ökat med minst 10 000.

✦ Målet är uppfyllt.

Indikator 1: Befolkningsstillväxt (genomsnittlig årlig tillväxt för att nå målet till 2018)

Haninges befolkning ökade under året med 1 104 personer. Sedan 2008 har befolkningen ökat med 4 462 personer.

Stadsbyggnadsnämnden skapade förutsättningar för att genomföra detaljplaner samt utbyggnad av vatten, avlopp och övrig infrastruktur i tillräcklig omfattning. Stadsbyggnadsförvaltningen medverkade i planläggning och genomförande av omvandlings- och exploateringsområden.

Mål 23

Det ska vara enkelt att starta och utveckla företag i kommunen så att antalet arbetsplatser ökar.

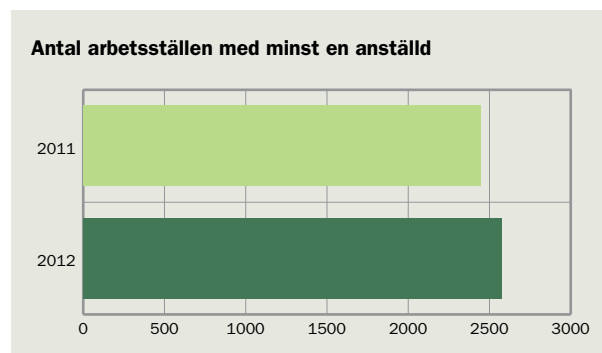
✦ Målet är delvis uppfyllt.

Indikator 1: SBA:s nöjd kund-index för företagare.

Indikatorn kan inte följas upp eftersom ingen mätning gjorts under 2012

Indikator 2: Antal arbetsställen i kommunen

I november 2012 fanns 2 576 arbetsställen med minst en anställd i Haninge, vilket är en ökning med drygt hundra arbetsställen.

Kommunstyrelseförvaltningen genomförde en studie för att bedöma framtida markbehov. Studien används som kunskapsbas för arbete med översiktsplaner och i kontakter med näringslivet.

Inom de flesta verksamheterna på kultur- och fritidsförvaltningen pågår ett arbete med att utveckla förmågor som kreativitet, handlingskraft och entreprenörsanda hos barn och unga. Projektet Unga inspiratörer deltog under hösten på Sveriges ungdomsentreprenör som arrangerades av Fryshuset Inc på Fryshuset i Stockholm.

STEGSHOLMS PÅ GÅLÖ

Foto: Fredrik Hjerling

I Sverige har köttkonsumtionen ökat med 40 procent sedan 1990-talet
– en ohållbar utveckling både för klimatet och för hälsan.

Kvalitet

Kommunens kvalitetspolicy skapar ett gemensamt synsätt för kommunens kvalitetsarbete. Vi har fyra kvalitetskriterier som genomsyrar allt kvalitetsarbete. Dessa är:

✧ Bemötande

Vi bemöter våra kunder professionellt med lyhördhet och flexibilitet. Ett gott bemötande är också avgörande för hur kunderna uppfattar vår verksamhet och därmed för våra resultat.

✧ Inflytande

Vi ger våra kunder inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt. Vi möter ständigt nya kunder i våra verksamheter. För att kunna erbjuda var och en av dem inflytande är vi öppna för nya idéer och förslag.

✧ Tillgänglighet

Vi har korta svarstider och ledtider och reagerar snabbt på kundernas behov. Tillgänglighet avser också fysisk tillgänglighet. Varje verksamhet behöver ta reda på vilken tillgänglighet kunderna prioriterar och anpassa verksamheten efter önskemålen.

✧ Trygghet

Vi visar omtanke om våra kunder. Ett professionellt bemötande och tydliga beskrivningar av vad kunden kan förvänta sig skapar största möjliga trygghet för varje medborgare.

I Haninge kommuns kvalitetsarbete ingår kvalitetsdeklarerade tjänster, synpunktshandling, undersökningar, internkontroll, jämförelser och utmärkelsen Årets arbetsplats.

KVALITETSDEKLARERADE TJÄNSTER

Kvalitetsdeklarerade tjänster gör att medborgare och brukare vet vilka förväntningar som kan has på tjänsten. Kommunen har sammanlagt 32 kvalitetsdeklarerade tjänster fördelat på områdena Bygga och bo (9 tjänster), Fritid och idrott (8), Kultur (2), Social omsorg (3), Äldre (9) och Övergripande (1).

Stadsbyggnadsnämndens område är Bygga och bo. Nämndens uppföljning av sina kvalitetsdeklarerade tjänster visade att förvaltningen har hållit de utfästelser som gjorts. De nyaste tjänsterna är Säkerhet på lekplatser och Lägeskontroll.

Äldrenämnden beslutade om två nya kvalitetsdeklarerade tjänster, Förebyggande hembesök och Bostadsanpassningsbidrag.

Socialnämndens uppföljning resulterade i att tjänsterna måste uppdateras.

SYNPUNKTER ANVÄNDS FÖR BLI BÄTTRE

Synpunkter är ett redskap för att utveckla och förbättra verksamheten. Kommunen fördubblade antalet inkomna synpunkter jämfört med 2011. Detta beror i stor utsträckning på att kommunen uppmanade medborgarna att tycka till om de tjänster och den service som erbjuds. En extern kampanj inleddes i oktober och omfattade bland annat uppmaningar på webbplatsen om att komma med synpunkter och att ett vykort delades ut till alla hushåll i kommunen.

Flest synpunkter berörde stadsbyggnads- och kommunstyrelseförvaltningen. Kommunen ska inom tre arbetsdagar återkoppla hur ärendet kommer att hanteras till anmälaren. Synpunkterna ska normalt sett hanteras inom en månad. Uppföljning av ärendestatistiken visar att rutinen för återkoppling behöver förbättras.

Synpunkter per förvaltning (antal)	2011	2012
Kultur- och fritidsförvaltningen	53	114
Kommunstyrelseförvaltningen	80	309
Stadsbyggnadsförvaltningen	182	416
Socialförvaltningen	39	51
Utbildningsförvaltningen	25	87
Äldreförvaltningen	45	125
Totalt	424	1 102

Grund- och förskolenämnden respektive gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fastställde en ny rutin för klagomålshantering som krävs enligt skollagen. Detta är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar, och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med klagomålshandlingen löpte arbete med kommunens synpunktshandling.

Eftersom Haninge kommun är finskt förvaltningsområde finns även informationen om synpunktshandlingen på finska och man kan också lämna sina synpunkter på finska.

RESULTAT AV MEDBORGAR- OCH BRUKARUNDER-SÖKNINGAR

Kund- och medborgarundersökningar genomförs årligen på samtliga förvaltningar. Kommunen deltog i SCB:s medborgarundersökning som mäter attityder bland medborgarna och redovisningen ger bland annat helhetsbetyg på:

- ✦ nöjd region-index (NRI), med frågor om kommunen som en plats att bo och leva i
- ✦ nöjd medborgar-index (NMI), med frågor om kommunens olika verksamheter
- ✦ nöjd inflytande-index (NII), med frågor om medborgarnas inflytande på kommunpolitiken.

	Haninge kommun	Andra kommuner med över 50 000 invånare
Nöjd region-index	58	66
Nöjd medborgar-index	54	59
Nöjd inflytande-index	36	42

Resultat av medborgarundersökningen används bland annat för uppföljning av fullmäktiges mål. Undersökningen innehåller också frågor om kommunens service och tjänster. Av de olika områdena hade medborgarna minst förtroende för kommunens stöd till utsatta personer, och var mest nöjda med vatten- och avloppsverksamheten.

Verksamhet	Index	
	2011	2012
Bemötande och tillgänglighet	55	53
Förskolan	53	58
Grundskolan	48	48
Gymnasieskolan	59	57
Äldreomsorgen	51	48
Stöd för utsatta personer	45	47
Räddningstjänsten	76	73
Gång- och cykelvägar	50	54
Gator och vägar	51	56
Idrotts- och motionsanläggningar	61	58
Kultur	62	63
Miljöarbete	51	50
Renhållning och sophämtning	56	56
Vatten och avlopp	79	82

Äldreförvaltningens särskilda boenden och hemtjänsteheter samt externa leverantörer av hemtjänst granskades enligt förvaltningens kvalitetsgranskningsmodell. Resultaten visade att enheterna till stora delar uppfyller de krav som kan ställas på god kvalitet, men att förbättringsområden finns.

Kultur- och fritidsnämnden genomförde undersökningen Ung livsstil som fyller en viktig funktion i det framtida kvalitetsarbetet med att anpassa och utveckla förvaltningens verksamheter. Förvaltningen ska rapportera analyserade resultat till nämnden under 2013.

Grund-, för- och gymnasieskolor hade fokus på olika typer av kvalitetshöjande insatser. Kunskapskontrollerna utvecklades för att bli bättre redskap i lärares och rektorers planering. Varje enhet fick en samlad dokumentation över de egna resultaten från läsåret (resultatprofil). Alla enheter upprättade därefter förbättringsplaner för läsåret 2012/2013 utifrån resultatprofilen.

Socialförvaltningen har genomfört brukarundersökningar inom försörjningsstöd, arbetspraktik och arbetsträning. Undersökningen visade att 82 procent är mycket eller ganska nöjda med bemötandet när de söker försörjningsstöd, 60 procent är mycket nöjda med sin praktikplats och 94 procent är mycket eller ganska nöjda med Jobbcenter eller Kompassen som helhet. 15 av 19 svarande är mycket nöjda med Västerhaninge stödboende som helhet.

LEDNINGSSYSTEM OCH AVVIKELSERAPPORTERING

Äldrenämnden beslutade att införa det nya ledningssystemet som webbaserad publikation på haninge.se utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

Socialförvaltningen håller på att beskriva innehållet i ett ledningssystem. Socialnämnden har inte tagit något beslut ännu.

Under 2012 har 25 utbildningstillfällen anordnats i rapporteringsskyldighet enligt Lex Sarah. Cirka 150 anställda har genomgått utbildning. Det har inkommit 65 avvikelserapporter som avser socialförvaltningens verksamhet. Rapporteringarna har lett till kvalitetsförbättringar av vårdplanering och arbetssätt. Rutiner för och dokumentation av arbetet har uppdaterats. Introduktionen sågs över och utbildning gavs till berörd personal.

MEDBORGARINFLYTANDE I OLIKA FORMER

Medborgarna skickade 40 medborgarförslag till kommunen. Av dessa rörde 15 stadsbyggnadsnämndens område, 14 kommunstyrelsens område, 8 kultur- och fritidsnämndens område, 1 grund- och förskolenämndens område, 1 äldrenämndens område och 1 kommunfullmäktiges område. I förslaget som behandlades av kommunfullmäktige uttrycktes önskemål om att kommunen inför en allmänhetens frågestund i samband med fullmäktiges sammanträden. Fullmäktige svarade förslagsställaren att allmänhetens frågestund kommer att införas på försök i kommunfullmäktige så snart det är möjligt. Kommunstyrelseförvaltningen undersöker möjliga former för frågestunden.

Kommunfullmäktige beslutade att nämnderna kan bjuda in förslagsställare att presentera sina förslag på ett nämndsammanträde innan förvaltningens beredning. Ett ytterligare beslut av fullmäktige är att e-förslag (e-petitioner) ska införas från och med mars 2013.

År	Antal medborgarförslag
2008	54
2009	40
2010	39
2011	37
2012	40

Kommunfullmäktige fastställde ett antal principer för medborgardialog och kommunstyrelseförvaltningen tog fram en handbok att användas inför fortsatt arbete.

Medborgarbudget är en form av medborgarinflytande som innebär ett direkt beslutande genom omröstning bland medborgarna. Kommunstyrelseförvaltningen arbetade med medborgarbudget inom ramen för medborgardialogen i Jordbro. Det konkreta resultatet av omröstningen är beslutet om att bygga en parkouranläggning enligt förslag från klass 5a och 5b i Kvarnbäcksskolan.

Medborgardialog kan göras på olika sätt. Dialogen i Haninge bestod bland annat av följande:

- ✧ Kommunfullmäktige fastställde ett antal principer för medborgardialog att användas inför fortsatt arbete.
- ✧ Boende, företagare och föreningar i Jordbro bjöds in till idémöten och aktiviteter om Jordbros framtid.
- ✧ Jordbroborna lämnade förslag på vad medborgarbudgeten (400 000 kronor) skulle användas till och röstade därefter fram en ny parkourbana.
- ✧ Unga äldre bjöds in för att prata framtidsfrågor.
- ✧ Medborgarna fick "tycka till" om Sågenparken och hur offentliga konstprojekt ska utformas.
- ✧ 65-plussare bjöds in för att diskutera trafik och boende.
- ✧ Boende i Västerhaninge och Tungelsta deltog i idéverkstäder om stadsdelarnas framtid
- ✧ Medborgarna fick svara på frågor om hur de vill att Haninge ska se ut om 20 år.

Internkontroll

En god internkontroll kännetecknas av:

- ✦ att verksamheten lever upp till målen och är kostnadseffektiv
- ✦ att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig
- ✦ att regler och riktlinjer följs
- ✦ att möjliga risker inringas, bedöms och förebyggs.

Kommunfullmäktige fastställde 2003 ett reglemente för den interna kontrollen. Reglementet anger att kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att upprätthålla en god internkontroll och att nämnderna har det yttersta ansvaret för internkontrollen inom sina respektive ansvarsområden. Det finns ett förslag till reviderat reglemente som ska fastställas av kommunfullmäktige.

Varje nämnd ska göra risk- och väsentlighetsanalyser och fastställa en internkontrollplan som ska följas upp varje år. Den interna kontrollplanen är ett hjälpmedel för att uppnå de uppsatta målen för verksamheten.

UPPFÖLJNING AV NÄMNDERNAS INTERNKONTROLLPLANER

Alla nämnder fastställde internkontrollplaner och följde upp sin egen internkontrollplan. Uppföljningen redovisades som eget ärende i respektive nämnd och sammanfattas i nämndens verksamhetsberättelse i årsredovisningen (se avsnitt 7). Resultaten av uppföljningarna visade att en god internkontroll finns i flertalet av nämndernas verksamheter.

Det finns områden och rutiner som behöver förstärkas, exempelvis rutiner för inköp och upphandling inom områden som har ramavtal (ramavtalstrohet) samt utbetalning av anställdas löner och förtroendevaldas arvode (i kommunstyrelsens internkontrollplan).

Kultur- och fritidsnämnden kommer att ställa krav på förbättrad uppföljning och återrapportering av internkontrollplanen.

Äldrenämndens internkontrollplan innehåller bland annat områdena ekonomi, personal och biståndsbeslut/kvalitetssäkring. Bristerna som noterades beror i första hand på att det saknas kunskap och insikt om varför man ska arbeta på ett visst sätt.

Socialnämndens internkontrollplan innehöll bland annat ramavtalstrohet, efterlevnad av Lex Sarah, rapportering av hot och våld i verksamheten och olika former av ekonomirutiner. Generellt är ordningen god med det finns förbättringsområden som identifierats.

I grund- och förskolenämndens respektive gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens internkontrollplaner ingick en mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev nämndernas hela resultatuppföljningssystem en del av den interna kontrollen. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde flera olika kontrollmoment i respektive process.

ANDRA INSATSER FÖR FÖRBÄTTRAD INTERN KONTROLL

Förvaltningschefen i utbildningsförvaltningen fastställde en checklista för ekonomisk uppföljning som ska användas av alla chefer. Den ger varje chef ett förbättrat stöd kring hanteringen av det egna ekonomiansvaret.

Kommunstyrelseförvaltningen kvalitetssäkrade och utvecklade den interna kontrollen i samarbete med övriga förvaltningar. Det omfattade bland annat förbättrade metoder och modeller för väsentlighets- och riskbedömningar och två utbildningstillfällen.

Förutom uppföljning av internkontrollplaner gjordes även löpande granskningar. Vid internkontroll på kultur- och fritidsförvaltningen upptäcktes ekonomiska oegentligheter och vårdslöshet med kommunala medel. Det resulterade i att en person varslades om avsked och att två personer varnades.

Personal

Personal	2011	2012
Antal anställda	4 584	4 623
Varav män	917	974
Varav kvinnor	3 667	3 667
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid	6,6 %	7,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,3 %	8,2 %
Sjukfrånvaro bland män	4,0 %	4,2 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaron som varar 60 dagar eller mer)	48,5 %	49,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,8 %	6,8 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,3 %	7,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	6,8 %	7,6 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda med en sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid.

PERSONALPOLITISKT PROGRAM

Det personalpolitiska programmet och planen för främjande av mångfald följs upp i den årliga arbetsplatsundersökningen. Undersökningen mäter hur kommunen lyckas uppnå kommunfullmäktiges mål, målen i det personalpolitiska programmet och målen i planen för främjande av mångfald avseende medarbetarskap, ledarskap, organisation och arbetsmiljö. Syftet är att kommunen som arbetsplats ska bli ännu bättre. Som en särskild insats för att lyfta fram goda exempel utses Årets arbetsplats. 2012 utsågs planavdelningen på stadsbyggnadsförvaltningen. Juryns motivering var: "En fantastisk förmåga att omsätta kommunfullmäktiges mål till kundnytta och tillvarata personalens kreativitet och personliga mål. Man möter kunden där kunden är. En värdig vinnare."

Nöjd medarbetar-index (NMI) i arbetsplatsundersökningen år 2012 var 76, vilket är en liten minskning från år 2011 då NMI var 79.

✧ De resultat som förbättrats eller är oförändrade i arbetsplatsundersökningen sedan 2011 är:

Fråga	2011	2012
Jag tycker att jag belönas utifrån prestationer och faktiskt resultat.	52	53
Jag tar egna initiativ för att lära mig mer och förbättra min kompetens.	94	94
Min chef ger mig tillräcklig återkoppling på hur jag utför mitt arbete.	73	73
Jag kan i hög grad påverka mängden arbete.	65	65

✧ De resultat som försämrats i arbetsplatsundersökningen sedan 2011 är:

Fråga	2011	2012
Jag ser en klar koppling mellan de mål jag har i mitt arbete och de politiska målen.	67	64
Jag har förtroende för förvaltningsledningen.	68	58
Arbetsplatsträffarna på min arbetsplats fungerar bra.	76	74
Min närmaste chef känner jag förtroende för.	87	85
Jag upplever reella möjligheter till utveckling inom kommunen.	44	42
Jag rekommenderar (skulle rekommendera om jag fick frågan) Haninge kommun som arbetsplats.	77	66

PLAN FÖR FRÄMJANDE AV MÅNGFALD

Beträffande måluppfyllelsen av planen för främjande av mångfald visar mål 2, ett positivt och inkluderande arbetsklimat råder i våra verksamheter, fortsatt oförändrat resultat sedan 2011. Mål 3, ingen diskriminering eller trakasserier förekommer, har inte uppnåtts och resultatet är oförändrat. För mål 5, i Haninge kommun bidrar arbetsgivaren till att det går att förena kraven i förvärsarbetet med hem- och familjeliv, är medarbetarnas uppfattning oförändrad sedan föregående år.

Finansiell analys

Kommunens finansiella ställning och utveckling analyseras ur fyra perspektiv: resultat, kapacitet, risk och kontroll.

EKONOMISKT RESULTAT	KAPACITET	RISK	KONTROLL
Vilken balans kommunen har haft över sina intäkter och kostnader under året och över tiden.	Vilken kapacitet kommunen har att möta finansiella åtaganden på lång sikt.	Risker som kan påverka kommunens resultat och kapacitet.	Vilken kontroll kommunen har över den ekonomiska utvecklingen.
<i>Analys av</i> ✦ årets resultat ✦ balanskravet ✦ finansnetto ✦ nettokostnadsandel ✦ årets investeringar ✦ självfinansieringsgrad.	<i>Analys av</i> ✦ eget kapital och soliditet ✦ långfristiga skulder och skuldsättningsgrad.	<i>Analys av</i> ✦ ränterisker ✦ likviditet ✦ pensionskund ✦ borgensåtaganden ✦ skatteintäkter.	<i>Analys av</i> ✦ budgetföljsamhet ✦ prognossäkerhet.

EKONOMISKT RESULTAT

Årets resultat blev 72,3 miljoner kronor (mnkr). Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för 2012 var 2,1 procent och därmed uppfylldes målet.

Fullmäktige beslutade om justerad driftbudget under pågående år och det budgeterade resultatet blev 62,0 mnkr. Det innebär att årets resultat överstiger (justerat) budgeterat resultat med 10,3 mnkr.

I resultatet ingår en ej budgeterad återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 på 53,6 mnkr och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark på 11,2 mnkr.

Resultatet belastades med medfinansieringskostnader på sammanlagt 40 mnkr för en planfri korsning i Tungelsta och ny pendeltågsstation i Vega. Dessutom gjordes en nedskrivning av före detta Jordbromalmsskolan med totalt 20 mnkr. Justerat för dessa engångsposter är resultatet 67,5 mnkr.

Nämnd/styrelse (mnkr)	Intäkter	Kostnader	Nettoutfall	Budget netto	Avvikelse (tkr)	Avvikelse (%)
Kommunfullmäktiges reserv	0	0	0	629	629	100,0 %
Kommunstyrelse	589 884	749 166	159 282	166 260	6 978	4,2 %
Grund- och förskolenämnd	143 971	1 453 023	1 309 052	1 302 743	-6 309	-0,5 %
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	124 177	501 209	377 032	373 228	-3 804	-1,0 %
Kultur- och fritidsnämnd	39 843	204 230	164 387	170 938	6 551	3,8 %
Miljönämnd	0	3 286	3 286	3 889	603	15,5 %
Revision	0	1 416	1 416	1 542	126	8,2 %
Socialnämnd	250 253	997 795	747 542	718 018	-29 524	-4,1 %
Stadsbyggnadsnämnd	200 050	301 122	101 072	106 452	5 380	5,1 %
Södertörns upphandlingsnämnd	1 504	1 504	0	0	0	0,0 %
Södertörns överförmyndarnämnd	21 129	21 129	0	0	0	0,0 %
Valnämnd	0	18	18	110	92	83,6 %
Äldrenämnd	72 312	575 535	503 223	490 151	-13 072	-2,7 %
Summa nämnder	1 443 123	4 809 433	3 366 310	3 333 960	-32 350	-1,0 %
Finansförvaltning	4 207 324	768 711	-3 438 612	-3 395 900	42 712	1,3 %
Totalt, resultat	5 650 447	5 578 144	-72 302	-61 940	10 362	

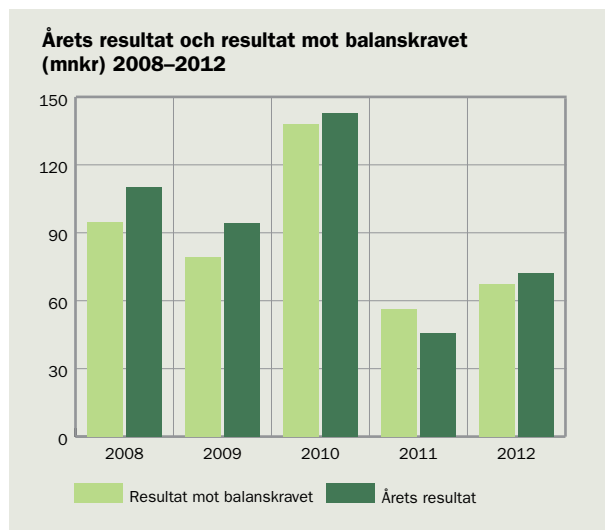
Nämnderna, exklusive finansförvaltningen, visade ett underskott gentemot budget på 32,4 mnkr. Utfallet av skatter och generella statsbidrag blev 34,0 mnkr bättre än budgeterat till följd av fler invånare och högre ökning av skatteunderlag i riket än budgeterat. Övrig finansförvaltning gör ett överskott på 8,7 mnkr som huvudsakligen förklaras av ett bättre finansnetto än budgeterat.

Balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna, det vill säga resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår. Ett negativt resultat ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år. Vid avstämning mot balanskravet påverkas inte resultatet av realisationsvinster och förluster. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

I resultatet mot balanskravet exkluderas återbetalning av försäkringspremier för åren 2007 och 2008 på 53,6 mnkr och realisationsvinster för försäljning av exploateringsmark på 11,2 mnkr.

Vidare har kostnader för medfinansiering av investeringar på sammanlagt 40 mnkr samt nedskrivning av före detta Jordbromalmsskolan med totalt 20 mnkr exkluderats. Justerat för dessa engångsposter uppgick resultatet mot balanskravet till 67,5 mnkr.

Finansnetto

Med finansnetto avses skillnaden mellan finansiella intäkter (57,9 mnkr) och finansiella kostnader (33,5 mnkr). I de finansiella kostnaderna ingår bland annat räntekostnader för pensionsskulden (9,5 mnkr). Förbättringen av finansnettot berodde på lägre ränta på kommunens inlåning medan kommunens utlåning till Tornberget hade fast ränta som var högre. Kommunens positiva resultat har också gjort att kommunen behövt låna mindre än planerat.

Finansnetto	2008	2009	2010	2011	2012
Mnkr	3,7	6,4	20,1	14,0	24,4

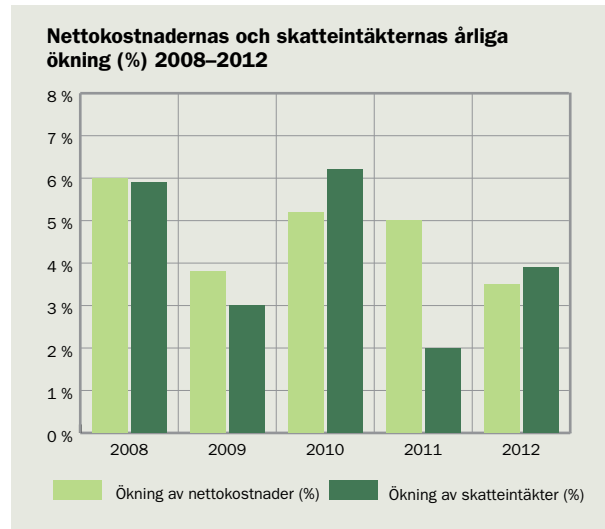
Nettokostnadsandel

Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går åt för att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera räntekostnader, amorteringar och framför allt investeringar.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto blev 97,9 procent, vilket är lägre jämfört med föregående år.

Nettokostnaderna ökade med 3,5 procent vilket är lägre än ökningen under 2011. Intäkterna ökade mer under 2012 jämfört med föregående år. Det beror på en högre ökningstakt av skatteunderlag i riket och att Haninge sänkte skatten med 30 öre vilket innebar lägre skatteintäkter.

	2008	2009	2010	2011	2012
Nettokostnader	6,0	3,8	5,2	5,0	3,5
årlig ökning (%)					
Skatteintäkter	5,9	3,0	6,2	2,0	3,9
årlig ökning (%)					
Nettokostnadsandel (%)	96,3	96,9	95,6	98,7	97,9

Årets investeringar

Årets investeringar blev 145,6 mnkr. Av investeringsutgifterna avsåg 106,7 mnkr investeringsprojekt som tilldelats investeringsmedel 2012. Utfallet ska jämföras med investeringsbudgeten på 290,4 mnkr. VA-investeringar stod för den största delen av årets investeringar med totalt 40,1 mnkr. I årets investeringar ingick även aktiverade investeringar avseende VA i exploateringsområden med 38,9 mnkr.

Avvikelser mellan utfall och budget beror på att investeringsprojekt flyttades framåt i tiden eller att de inte slutförts. Exempelvis försenades VA-utbyggnaden i Årsta havsbad och verksamhetssystem inom vård och omsorg flyttades till 2013.

Inom VA-verksamheten är utbyggnad av huvudledningar och pumpstation till Albyberg och ombyggnad av Dalarö vattenverk exempel på genomförda större investeringar. Kultur- och fritidsnämndens investeringar i ett stall vid Skutans Gård och konstgräsplaner i Brandbergen och Tungelsta startades 2012 och kommer att slutföras 2013.

Grund- och förskolenämnden köpte inventarier och utrustning till nya Höglundaskolan och inom kommunstyrelsen pågick IT-projektet Plattformsbyte.

Investeringar i verksamhetslokaler sker genom kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltning AB. Investeringsutgifterna uppgick till 200,0 mnkr inklusive maskiner och inventarier. Anslutningsavgifter för VA har redovisats som skuld till VA-kollektivet i enlighet med lagen om allmänna vattentjänster (2006:142) med 22,2 mnkr.

Investeringsredovisning (mnkr)			
Nämnd/Styrelse	Budget	Bokslut	Avvikelse
Kommunstyrelsen	58,5	12,0	46,5
Grund- och förskolenämnden	31,9	10,0	21,9
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	8,7	0,3	8,4
Kultur- och fritidsnämnden	41,7	20,5	21,2
Socialnämnden	2,6	2,0	0,6
Stadsbyggnadsnämnden	55,7	20,6	29,6
Äldrenämnden	3,0	1,1	1,9
Summa investeringar exklusive VA	202,1	66,6	130,1
Summa VA-investeringar	93,8	40,1	53,7
Totalsumma investeringar	295,9	106,7	183,8

Självfinansieringsgrad

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av nettoinvesteringarna som finansierats med kommunens egna pengar. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringarna utan att låna eller minska de likvida medlen. Därmed behålls det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden.

Den del av investeringskostnaderna som kommunen själv inte kan finansiera måste betalas med ökad upplåning vilket innebär en ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat plus årets avskrivningar.

Investeringarnas självfinansieringsgrad var 142 procent. Sedan 2007 har självfinansieringsgraden varit över 100 procent på grund av lägre investeringsnivå och högre resultat.

	2008	2009	2010	2011	2012
Nettoinvesteringar (mnkr)	101,2	90,5	97,8	97,5	106,7
Självfinansieringsgrad (%)	100	160	199	102	142
Avskrivningar (mnkr)	49,8	50,7	52,1	53,3	78,8

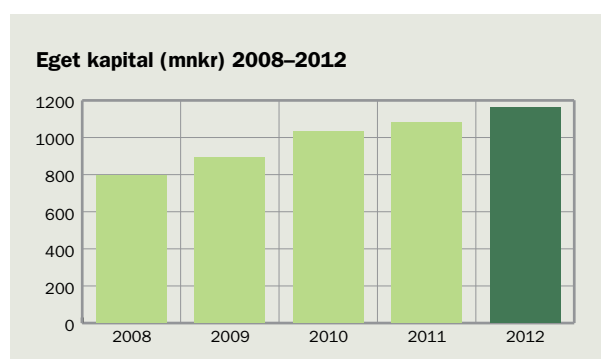
KAPACITET

Eget kapital och soliditet

Förändringen av det egna kapitalet mellan året och föregående år motsvarar årets resultat.

Kommunens eget kapital blev 1 160 mnkr efter 2012 års resultat. Under året rättades tidigare års fel i bokföringen. Därför blev skillnaden i eget kapital 8,7 mnkr större än årets resultat mellan åren 2011 och 2012.

Eget kapital	2008	2009	2010	2011	2012
(mnkr)	796,1	890,5	1 033,2	1 079,1	1 160,1

Soliditeten anger hur stor del av kommunens totala tillgångar som är finansierade med eget kapital. En ökad skuldsättning leder till att soliditeten sjunker. En högre soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan förbättras.

Kommunens soliditet försämrades enligt balansräkningen med 6,7 procentenheter och uppgår till 34,8 procent. Orsaken är att kommunen övertog Tornbergets externa lån. Balansomslutningens ökning beror till största delen att lånen togs över (ca 600 mnkr) som påverkade kommunens soliditet negativt. Om man inte räknar med Tornbergets externa lån så ökade soliditeten istället något.

Haninge kommuns soliditet var 41 procent 2011, vilket jämförs med genomsnittet i Stockholms län och riket i tabellen nedan.

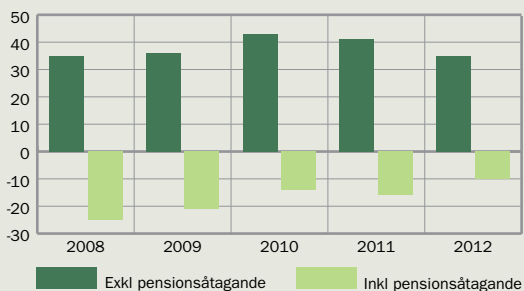
Soliditet i procent	2008	2009	2010	2011	2012
Haninge	35	36	43	41	35
Haninge inklusive pensions-skuld	-25	-21	-14	-16	-10
Stockholms län*	54	52	51	49	
Riket, ovägt medel*	51	50	51	50	

*Källa: Kolada.

Tillgångar finns utanför balansräkningens redovisning i form av värde på ännu outnyttjad exploateringsmark.

Det finns också ansvarsförbindelser utanför balansräkningen, främst pensionsförpliktelser på 1 506 mnkr. Kommunens soliditet inklusive pensionsförpliktelserna är negativ (-10 procent), vilket innebär att kommunen har förhållandevis svag finansiell styrka på lång sikt.

Soliditet (%) 2008–2012 exklusive och inklusive kommunens pensionsåtagande

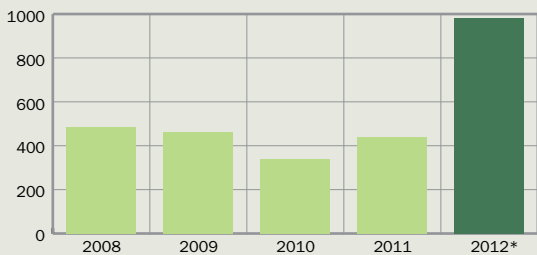

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Skuldsättningsgraden mäter kommunens totala skulder i förhållande till det egna kapitalet.

Skuldsättningsgraden ökade eftersom kommunen övertog Tornbergets externa låneskuld.

Långfristiga skulder (mnkr)

	2008	2009	2010	2011	2012
Långfristiga skulder (mnkr)	486,9	460,5	340,6	440,6	983,1
Skuldsättningsgrad (%)	189	177	133	141	182
Låneskuld per invånare* (tkr)	13,1	12,3	10,1	11,0	12,5

*Inklusive Tornberget.

RISK

Ränterisk

Kommunens ränterisk ökade i och med att den långfristiga låneskulden ökade med 563 mnkr till 996 mnkr. Orsaken till ökningen är att kommunen övertagit Tornbergets externa låneskuld. Cirka 60 procent av de långfristiga lånen löper med rörlig ränta. Räntan har sjunkit under året och har i genomsnitt uppgått till 2,8 procent, vilket förväntas sjunka ytterligare om Riksbanken sänker reporäntan. För 2014 och framåt kommer troligen räntan stiga något, mycket beroende på när konjunkturen vänder. 1 procent ränteförändring på de rörliga lånen motsvarar cirka 5,9 mnkr.

Likviditet

Vid årsskiftet uppgick kommunens likvida medel till 98 mnkr, vilket ska jämföras med -27 mnkr i 2011 års bokslut. Det innebär en likviditetsökning med 125 mnkr. Likviditeten uppfyller kraven i finanspolicyn.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Kommunens kassalikviditet är fortfarande god eftersom den ökade till 89 procent 2012 jämfört med 86 procent 2011. Inom den kommunala sektorn räknas normalt att en nivå över 75 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Genomsnittet i Stockholms län 2011 var 85 procent.

Pensionsförpliktelser

Från och med 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt den så kallade "Blandmodellen", vilket innebär att den större delen tas upp som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Denna del av pensionsförpliktelserna är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom kommande årliga pensionsutbetalningar ska finansieras. Pensionssskulden har beräknats av KPA i samband med bokslutet.

Kommunens totala pensionsförpliktelser, inklusive särskild löneskatt på 24,26 procent, uppgick år 2012 till 1 759 mnkr (1 740 mnkr år 2011). Förpliktelser för pensionsförmåner som intjänades fram till och med 1997 redovisas som en ansvarsförbindelse och uppgår till 1 505 mnkr (1 499 mnkr år 2011). Under rubriken Avsättningar i balansräkningen redovisas det åtagande som avser pensioner intjänade på lönedelar över 7,5 prisbasbelopp samt garanti- och visstidspension. Denna del uppgår till 254 mnkr och ökade med 13 mnkr jämfört med 2011.

Den individuella pensionsandelen, som enligt pensionsavtalet ger medarbetaren rätt att själv placera en del av pensionsavgiften, uppgick till 84 mnkr inklusive löneskatt.

Utöver årets intjänade pensioner finns pensionskostnader som intjänats tidigare. De totala pensionskostnaderna 2012 var 171 mnkr och beräkningar visar att de årliga pensionskostnaderna under de kommande tre åren kommer att öka något.

Kommunens totala pensionskostnad motsvarar cirka 5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Pensionsutveckling inklusive löneskatt, 2012–2015

	2012	2013	2014	2015
Pensionskostnad	171	181	177	189
Ansvarsförbindelser (mnkr)	1 505	1 490	1 447	1 440
Pensionssskuld (mnkr)	254	269	280	293

Borgensåtaganden

Kommunens utnyttjade borgensåtaganden uppgick totalt till 781 mnkr, vilket var en minskning med 427 mnkr jämfört med 2011. Minskningen beror på att borgensåtagandet för Tornbergets lån försvann i och med att kommunen tog över lånen. Kommunens borgensåtagande för bostadsrättsföreningarna minskade (minskning 39 mnkr) men borgensåtaganden för SRV ökade (ökning 31 mnkr).

Kommunens borgensåtaganden gentemot bostadsrättsföreningar uppgick till 616 mnkr, vilket var en minskning med 39 mnkr jämfört med föregående år. Av beloppet avser

cirka 150 mnkr borgen för ombyggnad till HSB-föreningar bildade före 1988. För dessa åtaganden bedöms ingen risk föreligga.

Övriga åtaganden fördelar sig med 222 mnkr för åtta HSB-föreningar och 244 mnkr för fem Riksbyggen-föreningar. Föreningarna bildades under perioden 1988–1992 och tillhör de sk krisårgångarna. De måste därför ses som kreditrisker. Kommunen förutspår med rådande ränteläge en fortsatt positiv utveckling för dessa bostadsrättsföreningar.

För övriga borgensåtaganden bedöms riskerna som ringa.

Skatteintäkter

Skatter och generella statsbidrag ökade med 3,9 procent. Ökningen av skatteintäkterna beror främst på den ekonomiska utvecklingen i Sverige och utvecklingen av antalet arbetade timmar.

Skatteintäkter är den intäktspost som påverkar utvecklingen av kommunens ekonomi mest. Den senaste prognosen visar för 2013 att intäktsökningen är på samma nivå som 2012, dvs 3,9 procent. Däremot visar den senaste prognosen från SKL att ökningstakten blir lägre 2014 (endast 2,2 procent). Ökningstakten blir högre 2015 (3,5 procent) och 2016 (4,1 procent).

Nya prognoser kommer löpande och det är viktigt att kunna anpassa kostnadsökningar till eventuellt förändrade skatteintäkter.

KONTROLL

Budgetföljsamhet

Följsamhet mot budgeten har under 2012 varit bättre än 2011. De större nämnder som avviker mot budget har en avvikelse på mellan tre till fem procent av budgetramen.

Budgetavvikelse (mnkr)			
Nämnd/styrelse	Bokslut	Bokslut	Bokslut
	2010	2011	2012
Kommunstyrelsen*	3,7	1,2	7,0
Grund- och förskolenämnden	-19,5	-16,2	-6,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	7,3	1,4	-3,8
Kultur- och fritidsnämnden	0,5	6,3	6,6
Miljönämnden	0,4	1,2	0,6
Socialnämnden	3,5	-29,0	-29,5
Stadsbyggnadsnämnden	1,4	3,8	5,4
Valnämnd, överförmyndare, revision, upphandling	-0,8	-0,3	0,2
Äldrenämnden	-1,6	-25,4	-13,1
Totalt	-4,5	-57,0	-33,1

*Budgetavvikelse exklusive kommunfullmäktiges reserv.

Prognossäkerhet

Prognossäkerheten är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomisk hushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen har lättare att korrigera eventuella avvikelser på kort sikt.

Nämndernas prognoser utgår alltid från den budgetram som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om justerad budget under året. I samband med beslut om justerad budget, förändras även prognosen för berörda nämnder. Detta kan vara en orsak till att prognoserna förändras och att skillnaden kan vara stor mellan bokslut och tidigare prognoser.

Skillnaden mellan prognosen i delårsrapporterna och bokslutet motsvarar cirka 0,5 procent i avvikelse i förhållande till den totala nettobudgetramen. Nämndernas prognostiserade budgetavvikelse vid delårsuppföljningar och bokslut samt bokslutets avvikelse mot senast beslutad budget för året framgår nedan.

Prognossäkerhet (mnkr)			
Nämnd/styrelse	Prognos per 2012-04-30	Prognos per 2012-08-31	Bokslut 2012-12-31
Kommunstyrelsen*	0,0	0,0	7,0
Grund- och förskolenämnden	-15,3	-10,4	-6,3
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	2,5	-2,5	-3,8
Kultur- och fritidsnämnden	4,0	5,3	6,6
Miljönämnden	0,0	0,0	0,6
Socialnämnden	-39,2	-42,0	-29,5
Stadsbyggnadsnämnden	1,0	2,5	5,4
Valnämnd, överförmyndare, revision, upphandling	0,0	0,0	0,2
Äldrenämnden	0,0	-4,1	-13,1
Totalt	-47,0	-51,2	-33,0

*Budgetavvikelse exklusive kommunfullmäktiges reserv.

STEGHOLMS GÅRD PÅ GÅLÖ
Foto: Fredrik Hjerling

Haninges kök väljer kött med omsorg och tänker både på råvarukvalitet och på djurhänsyn.

Sammanställning koncernen

KOMMUNKONCERNENS BOLAG OCH KOMMUNALFÖRBUND

✧ Haninge kommun Holding AB

Bolaget bildades i september 2003. Bolagets verksamhet inom Haninge kommun är att äga och förvalta kommunens innehav av aktier i koncernens företag. Syftet med bolaget är att det ska kunna utvecklas och verka som kommunens samlade bolagsägare i en koncern. Ett särskilt syfte är att äga och förvalta aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolaget ska genom en aktiv ägarstyrning tillse att de av kommunfullmäktige beslutade ägardirektiven för ägda och förvaltade kommunala bolag efterlevs.

Årets verksamhet

Bolaget har som ägare till Haninge Bostäder och Tornberget under året aktivt följt verksamheten i bolagen genom att styrelsen fortlöpande tagit del av ekonomiska rapporter och aktuella verksamhetsrapporter. De av kommunfullmäktige utfärdade ägardirektiven till bolagen har fortlöpande stämts av.

Bolaget svarar för finansieringen av de fastigheter som Haninge Bostäder förvärvade från Venantius AB 2003. Det upplånade kapitalet vidareutlånades till Haninge Bostäder.

Kommundirektör Bengt Svenander har varit verkställande direktör under 2012.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster visar på ett underskott på 3,1 miljoner kronor. Underskottet täcks genom ett lämnat koncernbidrag från Haninge Bostäder AB.

✧ Haninge Bostäder AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i de flesta kommundelar inom Haninge kommun. Företagets fastighetsbestånd vid räkenskapsårets utgång omfattar 34 fastigheter med sammanlagt 2 042 lägenheter. Den totala uthyrningsbara ytan utgörs till cirka 92 procent av bostäder.

Årets verksamhet

Under 2012 fortsatte det omfattande åtgärdsprogrammet för renovering av badrummen i företagets fastigheter byggda på 1960-talet vilket påbörjades 2005. Under 2012 skedde stambyte och badrumsrenovering i 71 lägenheter på Nynäsvägen i Handen samt Evabergsvägen och Djurgårdsvägen i Vendelsö. Kvar att renovera är 178 lägenheter som beräknas vara färdiga vid utgången av 2014.

Andra väsentliga händelser under 2012 är att ett aktiebolag innehållande ett byggprojekt förvärvades. Bolaget ska uppföra 91 lägenheter i det nya området Vega. Aktiebolaget ska fusioneras in i Haninge Bostäder under 2013.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat före skatt och efter bokslutsdispositioner uppgick till 16,6 mnkr jämfört med 18,4 mnkr 2011. Bolagets soliditet uppgick på bokslutsdagen till 35,4 procent vilket är en förbättring med 2,1 procentenheter från föregående år. Enligt ägardirektiven ska soliditeten långsiktigt uppgå till 25 procent.

Den genomsnittliga bruttohyran för bostäder uppgick vid årets slut till 1 072 kr per kvadratmeter (1 033 kr år 2011).

Framtida utveckling

För 2013 beräknas resultatet före finansiella poster ligga på ungefär samma nivå som 2012. Den stabila marknaden för hyresrätter förväntas kvarstå. Bolaget planerar byggstart i april för de 91 lägenheterna i området Vega och en fortsatt satsning på underhåll och energibesparande åtgärder på våra övriga fastigheter.

✧ Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Bolagets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunalt ändamål. Ändamålet är att bedriva en effektiv och serviceinriktad fastighetsförvaltning med inriktning på att tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler.

Kommunala Lokaler i Haninge AB är ett helägt dotterbolag till Tornberget som startades i december 2002. Syftet är att dotterbolaget ska äga de fastigheter som inte omfattas av skattskyldighet för moms.

Årets verksamhet

Under året har Glimmervägens gruppboende uppförts och hyresgästerna har kunnat ta fastigheten i anspråk i slutet av året. Den nya Höglundaskolan i Jordbro färdigställdes. I januari 2013 kunde verksamheten flytta in och skolan invigas. Upprustningen av Hagagården fortsatte med höghusdelen och förväntas bli klar i maj 2013. Ventilationen på förskolan Björken byttes ut för att få bättre luft för förskoleverksamheten och bättre energieffektivitet. Uppförande av en ny förskola i Gudö pågår och förväntas stå färdig mot slutet av 2013. Bergvärmepumpsanläggningar har installerats i Båtsmansskolan, Dalarö skola och Årsta slott. Investeringar i energieffektivisering fortsätter under 2013.

Tornbergets verksamhet omfattar ägande och förvaltning av fastigheter för kommunalt ändamål som till 98 procent hyrs ut till Haninge kommun.

Styrelsen har beslutat att genomföra en fusion med det helägda dotterbolaget Kommunala Lokaler i Haninge AB. Fusionen bedöms kunna genomföras under 2013.

Ekonomiskt resultat

Tornberget har under året omsatt 543 mnkr vilket kan jämföras med 490,4 mnkr 2011. Resultatet efter skatt och finansiella poster uppgick till 0,7 mnkr jämfört med 3,6 mnkr år 2011. Soliditeten uppgår till 2,4 procent vilket är i stort sett densamma som för 2011 då den var 2,6 procent.

Framtida utveckling

Stockholmsregionen och Haninge kommun expanderar. Nya bostäder kommer att byggas och byggnader för kommunal service kommer att behövas. I Haninge kommun planeras bland annat för fortsatt utveckling av Vega-området. Även byggandet av bostäder i Västerhaninge medför nya behov av allmänna lokaler för t ex barnomsorg.

Fastighetsbeståndet består till stor del av byggnader som uppförts under kommunens stora expansionsperiod från 1960-talet och in på 1970- och 1980-talen. Det gör att många byggnader har behov av upprustning inom en snar framtid för att inte bli fall för kapitalförstöring. I vissa fall kommer det att bli mer lönsamt att ersätta befintliga byggnader med nya effektivare byggnader. Ökade energipriser gör också att behovet av investeringar i energisparande syfte kommer att öka.

❖ Kommunala Lokaler i Haninge AB

Alla aktier ägs av Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge. Bolagets ändamål är att äga och upplåta fastigheter för kommunala ändamål i Haninge kommun.

Ekonomiskt resultat

Bolaget har under året omsatt 0,9 mnkr. Årets resultat är 2,9 tkr efter skatt. Alla lokaler är uthyrda.

Framtida utveckling

Styrelsen i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge beslutade att genomföra en fusion med Kommunala Lokaler i Haninge AB. Fusionen bedöms kunna genomföras under 2013.

❖ SRV återvinning AB

Koncernen består av moderbolaget SRV återvinning AB samt det vilande dotterbolaget Ecoferm AB. Moderbolaget är verksamt på Södertörn med säte i Huddinge och ägs gemensamt av Huddinge, Haninge, Botkyrka, Salems och Nynäs- hamns kommuner. Haninge kommuns ägarandel är 31,5 procent.

Bolagets uppdrag från ägarkommunerna är att svara för insamling och behandling av hushållsavfall i dessa kommuner.

Moderbolaget verkar inom avfallsbranschen och verksamheten vid Sofielundsanläggningen är i sin helhet klassificerad som miljöfarlig, vilket medför tillståndsplikt enligt miljöbalken. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och har fastställt ett program för kontroll av verksamhetens miljöpåverkan.

Årets verksamhet

Den mest miljövänliga behandlingsformen av matavfall är rötning. SRV har därför investerat i en förbehandlingsanläggning för att omvandla insamlat matavfall till substrat som rötas för framställning av fordonsgas och biogödsel.

Anläggningen invigdes den 24 maj 2012 och är dimensionerad för att kunna behandla upp till 50 000 ton matavfall per år.

Under 2012 har källsortering av matavfall startat i Huddinge kommun och påbörjats i Haninge och Botkyrka kommun. Under 2013 kommer tjänsten även att lanseras i Nynäshamn och Salems. Tjänsten är frivillig men via en lägre taxa för de som väljer att sortera ut sitt matavfall har SRV som mål att 70 procent av alla hushåll ska sortera ut sitt matavfall år 2020.

I slutet av 2011 fastställde Högsta förvaltningsdomstolen att brandbekämpning på deponier som innebär att bränder kvävs med hjälp av icke brännbart material ska vara undantaget från avfallsskatt. Beslutet innebar att SRV i början av februari 2012 fick tillbaks 10,1 mnkr i avfallsskatt som härörde sig till en storbrand på deponin i juni 2008 då SRV använde stora mängder icke brännbart material för att kväva branden. Återbäringen av skatt redovisas i 2012 års resultat under övriga externa kostnader.

Den 5 februari 2012 utbröt en brand på SRV:s intressebolag Miljösortering på Södertörn AB (MSS). Branden spred sig till SRV:s kontor på Gladö Kvarn som låg vägg i vägg med MSS. Anläggningen och kontoret blev mer eller mindre totalförstörda och har rivits till stora delar. SRV ägde själva kontoret och större delen av anläggningen som MSS bedrev sin verksamhet i. En återuppbyggnad av själva kontorsdelen kommer att ske under 2013.

Då hela sorteringsanläggningen totalförstördes i branden har intressebolaget MSS försatts i frivillig likvidation. Likvidationsprocessen förväntas kunna avslutas första kvartalet 2013.

Ekonomiskt resultat

Årets resultat efter finansiella poster blev 5,8 mnkr, att jämföra med fjolårets vinst efter finansiella poster på 22 tkr.

Resultat efter skatt uppgår till 0,1 mnkr, att jämföra med föregående års vinst på 0,4 mnkr.

Framtida utveckling

Kraven på deponiverksamhet har skärpts under senare år. Sofielunds återvinningsanläggning är en av landets modernaste anläggningar för återvinning och deponering av avfall och är mycket betydelsefull för regionen, då många deponier inte klarar de striktare krav som ställs på deponier från och med den 1 januari 2009. I oktober 2009 fick SRV sitt nya miljötillstånd för Sofielunds återvinningsanläggning beviljat.

Återvinning av tyger förväntas bli nästa stora utvecklingsområden och SRV förbereder för att kunna sortera ut tyger för en framtida återvinning.

Under 2012 har en avfallsutredning genomförts på uppdrag av regeringen. Utredningen presenterades för miljöministern i september 2012 och är nu på remiss. Utredaren föreslår bl a att hela ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar ska överföras till kommunerna. Syftet med förändringen är att underlätta för hushållen att sortera ut sina förpackningar och på så sätt öka återvinningen.

❖ Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen, smittskyddslagen och djurskyddslagen. Målet med tillsynen är att de verksamheter som bedrivs inom kommunerna inte ska ha negativ inverkan på miljö och hälsa.

Det arbete som myndigheten bedriver regleras också av andra lagar som kommunallagen, förvaltningslagen, sekretesslagen och tryckfrihetsförordningen. Förbundets huvuduppdrag, som slås fast i förbundsordningen, är myndighetsutövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Kommunalförbundet är en egen juridisk person och den politiska styrningen sker genom en förbundsledning med ledamöter från de tre kommunerna. Förbundets verksamhet är delvis anslagsfinansierad genom att de tre kommunerna betalar en medlemsavgift, men kostnaderna kommer att täckas av att avgifter tas ut av de verksamhetsutövare som inspekteras. Kommunens andel 2012 var 51,15 procent.

Ekonomiskt resultat

Verksamheten i kommunalförbundet har under 2012 omsatt 24 mnkr. Redovisat resultat för året är 0,5 mnkr.

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING OCH ANALYS

Syftet med den sammanställda redovisningen är att ge en sammanfattande bild av koncernens ekonomiska ställning och åtaganden. I koncernen Haninge ingår aktiebolag i vilka kommunen har ett bestämmande eller väsentligt inflytande, vilket definieras som lägst 20 procent av aktiernas röstvärde. Bolag som ägs med mindre än 20 procent av aktiernas röstvärde ingår därför inte i den sammanställda redovisningen.

Den sammanställda redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Detta innebär att endast ägda andelar av tillgångar och skulder respektive intäkter och kostnader konsolideras.

Koncernrapporter, resultat- och balansräkning samt finansieringsanalys upprättades enligt lagen om kommunal redovisning. Interna transaktioner mellan de olika enheterna har i allt väsentligt eliminerats. Ingående värde på obeskattade reserver hänförs till eget kapital och latent skatt.

Kommunkoncernen

Nedanstående bolag ägs helt eller delvis av Haninge kommun. Södertörns brandförsvarsförbund ägs med 16,72 procent och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen. I den sammanställda redovisningen med motsvarande andel ingår:

Haninge kommun Holding AB	100,0 %
Haninge Bostäder AB (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge (dotterbolag till Haninge kommun Holding AB)	100,0 %
Kommunala Lokaler i Haninge AB (dotterbolag till Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge)	100,0 %
SRV återvinning AB inkl Ecoferm AB	31,5 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	51,15 %

Ekonomiskt resultat

Kommunkoncernen visar ett positivt resultat för år 2012 på 95,2 mnkr, vilket är en förbättring mot 2011 med 28,6 mnkr. Haninge kommun har ett förbättrat resultat med 26,5 mnkr jämfört med 2011. Haninge Bostäder har ett sämre resultat än 2011 med 1,8 mnkr. Tornberget har ett försämrat resultat med 2,9 mnkr jämfört med 2011. SRV redovisar en vinst på 0,1 mnkr varav Haninge kommuns andel är 29,9 tkr.

Kapacitet

Det egna kapitalet i koncernen uppgick vid 2012 års slut till 1 418,4 mnkr, vilket är en ökning från 2011 med 103,8 mnkr. Ökningen består av årets resultat för koncernen samt justering av tidigare års fel i Haninge kommun som gjordes direkt via eget kapital.

Soliditeten i koncernen för 2012 blev 31,6 procent vilket är en sänkning jämfört med 2011 då den var 32,7 procent. Haninge kommun har under 2012 övertagit Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s externa låneskuld. Likviditeten uppgår till 24 procent för koncernen.

Likvida medel har under året ökat med 96,9 mnkr. Den totala balansomslutningen ökade med 459,8 mnkr till 4 482 mnkr.

Den senast tillgängliga sammanställning avseende koncernens soliditet avser år 2011. Sammanställningen visar att Haninge koncernens soliditet på 32,7 procent är lägre än genomsnittet i Stockholms län som är 39,1 procent. Genomsnittet i riket är 35,3 procent. Jämförelsen visar att kommunen hade en förhållandevis svag balansräkning för 2011 även om koncernbolagens tillgångar och skulder beaktas.

Framtid

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling; ekologiskt, socialt och ekonomiskt.

EKOLOGISK HÅLLBARHET

Framtidens största utmaningar ligger i att minska koldioxidutsläppen, framför allt från transporter. Frågan om att samordna varutransporter mellan Södertörnskommunerna har utretts och kommunerna kommer att fatta beslut i frågan under 2013. Genom ett väl utvecklat samarbete på Södertörn kan regionen leda omställningen till ett klimateffektivt samhälle.

På bara fem år har andelen ekologisk mat som kommunen köper in ökat från 1,5 procent till 21 procent. Samtidigt ökar kommunens koldioxidutsläpp och fortfarande har ingen av kommunens ytvattenförekomster god ekologisk och kemisk status.

SOCIAL HÅLLBARHET

Ett av kommunfullmäktiges mål är att Haninge ska utveckla en regional stadskärna i området kring centrala Handen. Under de kommande åren finns flera nybyggnadsprojekt i den regionala stadskärnan, bland annat Poseidons gränd, Haningeterassen, gamla kommunhuset och Stora Arken. Samtidigt finns ett stort underskott på bostäder i Haninge för de målgrupper som socialnämnden arbetar med, vilket leder till onödiga kostnader för placeringar när insatser inte kan erbjudas på hemmaplan.

Länsstyrelsen har uppväktat kommunen för att få till ett organiserat mottagande av flyktingar från anläggningsboenden och dessutom föreslås ett ökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Skolverket har tidigare vid ett flertal tillfällen pekat på behovet av en snabbare inkludering av nyanlända elever. Eftersom dessa elever i vissa fall har stora brister i sin skolbakgrund behöver grundskolan utveckla sina metoder för att ge bättre stöd åt nyanlända.

Även andra grupper i skolan och förskolan har behov av särskilt stöd. Kraven avseende särskilt stöd innebär att skolan även fortsättningsvis behöver fördjupa sitt arbete med utredning, åtgärdsprogram och uppföljning av resultaten. För att förbättra detta har skolresultatprofiler tagits fram, som ska vara underlag för varje skola att ta fram årliga skolförbättringsplaner.

Ett område som berör kommunen är den allmänna utvecklingen av missbruk i samhället. De senaste åren har missbruk av alkohol minskat något nationellt men ligger fortfarande på en hög nivå, 9,2 liter ren alkohol per invånare över 15 år 2010. Glädjande är dock att andelen elever i år 9 som röker eller regelbundet storkonsumerar alkohol har minskat jämfört med 2010.

Inom kultur- och fritidsområdet fortsätter analysen av enkätundersökningen Ung livsstil. Anpassningen av kommunens fritidsverksamheter utifrån resultatet fyller en viktig funktion för att öka kvaliteten.

I den medborgarbudget som genomfördes i Jordbro under hösten beslutades att kommunen ska bygga en parkourbana intill Höglundaparken. Det kom även in flera andra förslag som kommunen ska försöka ta tillvara.

EKONOMISK HÅLLBARHET

Årets resultat blev 72,3 mnkr. Kommunfullmäktiges mål är att resultatet ska vara minst 2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för 2012 var 2,1 procent och därmed uppfylldes målet.

Kommunernas skatteintäkter väntas växa långsammare under 2013 på grund av arbetslösheten. När sysselsättningen börjar öka igen under 2014 gör pensionsbromsen att pensionerna blir lägre. Först efter det blir konjunkturen bättre och lönerna stiger så att skatteintäkterna blir högre.

Kommunens årliga arbetsplatsundersökning (APU) har de senaste åren haft en allt lägre svarsfrekvens. Andelen personer som skulle rekommendera Haninge kommun som arbetsplats har sjunkit till under 70 procent. Kommande år ses instrumentet för arbetsplatsundersökning över med syftet att förbättra användningen och verkningsgraden. Som ett första led i detta arbete infördes år 2012 ett begränsat antal tilllägsfrågor med bäring på hållbart medarbetarengagemang (HME). Frågorna som omfattar motivation, ledarskap och styrning möjliggör jämförelser av resultaten mellan kommuner och landsting.

Högre arbetslöshet innebär också högre kostnader för socialnämnden, när de som inte är berättigade till a-kassa i stället behöver försörjningsstöd från kommunen. Även kommunens arbetsmarknadsåtgärder får fler klienter i en lågkonjunktur.

Under kommande år kommer fler upphandlingar att genomföras vilket ställer krav på effektivare handläggning. Södertörns upphandlingsnämnd planerar att vidareutveckla användningen av elektronisk anbudsgivning för att för enkla för anbudsgivarna. Under det kommande året kommer arbetet med att införa ett elektroniskt beställningssystem att påbörjas.

I den nya stadsdelen Vega beräknas de första bostäderna bli inflyttningsklara 2014. På tio års sikt väntas Vegas befolkning tredubblas. Detta ställer stora krav på kommunen att förse området med kommunal service.

ODLING AV REGNBÅGSLAX
BJÖRKÖSUNDS FISK - BJÖRKÖ
Foto: Fredrik Hjerling

Sju av tio äter för lite fisk. Fet fisk som lax och sill innehåller mycket protein, bra fetter, vitamin D, jod och selen.

Kommunstyrelsen

Ansvarsområde

Kommunstyrelsen ansvarar för att planera, leda, samordna och följa upp hela den av kommunfullmäktige beslutade verksamheten. Kommunstyrelsen ansvarar särskilt för kommunens långsiktiga utveckling och övergripande ekonomi- och personalfrågor.

Ordförande: Martina Mossberg
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Kommunens inköp av ekologiska livsmedel ökade från 18 till 21 procent av all mat som köpts in. Däremot har koldioxidutsläppen ökat, indikatorerna för biologisk mångfald inte uppfyllts och fortfarande har ingen ytvattenförekomst god ekologisk och kemisk status enligt vattendirektivet.

Social hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Index för attraktivitet i den regionala stadskärnan förbättrades och kommunstyrelsens strategi att öka valfriheten uppnåddes genom att fler resultat presenterades på webbplatsen. Målen att barn och unga ska må bra och känna framtidstro, att folkhälsan ska förbättras, att medborgarna ska vara nöjda med kommunens service, att fler ska komma i arbete och att Haninges unga ska ha goda möjligheter till karriär i livet uppfylldes delvis. För dessa mål finns det flera indikatorer som pekar i olika riktningar. Ett mål, att invånarnas delaktighet och inflytande i samhället ska öka, uppfylldes inte. I Medborgarundersökningen gav Haningeborna betyget 36 på en hundrigradig skala för hur nöjda de var med möjligheten till inflytande i kommunen. Detta är en minskning med två enheter från 38. Förändringen är dock inte statistiskt signifikant.

Ekonomisk hållbarhet

Kommunstyrelsen bidrog delvis till måluppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett överskott på nästan 7 miljoner kronor.

Målet att befolkningen ska öka uppfylldes eftersom Haninges befolkning ökade med drygt 1 000 personer. Målet om att kommunen ska präglas av effektiv resursanvändning uppfylldes delvis. Ramavtalstroheten ökade inom varugrupperna livsmedel och kontorsmaterial som följts upp. Däremot ökade sjukfrånvaron på kommunstyrelseförvaltningen något under året.

Målet om att Haninge ska vara Sveriges bästa kommunala arbetsgivare uppfylldes inte. Resultatet på arbetsplatsundersökningen har gått ner från 78 till 70 på en hundrigradig skala.

Verksamhet: Nyckeltal

År	2011	2012
Antal besök på Haninges webbplats	1 419 437	1 428 303
Antal beslut av kommunstyrelsen	298	288
Antal leverantörer som skickar e-faktura	111	179
Annonserade upphandlingar	55	48
Nyregistrerade företag*	587	524
Antal aktiva företag i kommunen*	5 953	6 261
Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimat	66	89

* Källa: UC Select.

KVALITET

Sedan oktober månad pågår en extern kampanj för att uppmuntra medborgarna att tycka till om de tjänster och den service som kommunen erbjuder. Synpunkterna är ett redskap för att utveckla och förbättra verksamheten. Kommunstyrelseförvaltningen har övergripande ansvar för kampanjen. Kommunen fördubblade antalet synpunkter 2012 jämfört med 2011.

Kommunstyrelseförvaltningen fick mer än dubbelt så många synpunkter på verksamhet och service jämfört med 2011 (1 108 jämfört med 427 synpunkter). En stor del av ökningen är synpunkter som kommit fram i Jordbrodialogen. Ökningen beror också på den kampanj som startade i oktober.

Ekonomiavdelningen formade ett antal standardrapporter som ska användas för ekonomiska uppföljningar och prognoser i alla förvaltningar. Ekonomiavdelningen och utbildningsförvaltningen tog tillsammans fram checklistor för att säkerställa att prognoser görs på rätt underlag.

Serviceavdelningen fick hedersomnämning som årets arbetsplats i kommunen 2012. Avdelningen arbetar systematiskt med att förbättra kvaliteten genom att service och kundbemötande är stående punkter på arbetsplatsträffar.

Kommunstyrelseförvaltningen arbetade med medborgarbudget inom ramen för medborgardialogen i Jordbro. Medborgarbudget är en form av medborgarinflytande som innebär ett direkt beslutande genom omröstning bland medborgarna. Förvaltningen drog viktiga erfarenheter kring användbarhet och metoder av projektet. Det konkreta resultatet av omröstningen är beslutet om att bygga en parkouranläggning enligt förslag från klass 5a och 5b i Kvarnbäcksskolan.

INTERN KONTROLL

Förvaltningens uppföljning av internkontrollplanen 2012 visade att flera av rutinerna inte fungerar tillfredsställande. Dessa föreslås återkomma för ny kontroll i internkontrollplanen 2013. Det gäller t ex reglerna för upphandling inom områden där ramavtal finns, uppföljning och styrning av avtal för IT-drift samt utbetalning av löner och arvoden.

Kommunstyrelseförvaltningen kvalitetssäkrade den interna kontrollen i samarbete med övriga förvaltningar. Det omfattade bland annat förbättrade metoder och modeller för väsentlighets- och riskbedömningar samt två utbildningstillfällen.

EKONOMI

Kommunstyrelsen redovisar ett sammanlagt överskott jämfört med budget på nästan 7 miljoner kronor (mnkr). Detta beror främst på realisationsvinster som inte budgeterades och att kostnaderna för de kommungemensamma verksamheterna blev lägre än förväntat.

Förtroendemannaoorganisationen, inklusive råd och kommittéer, har ett mindre underskott på 143 000 kronor.

Nettokostnaden för kommunstyrelseförvaltningens verksamheter är sammanlagt 1,8 mnkr lägre än budget. Inom verksamheterna finns större avvikelser, men inom lokalförskolningen finns det ett underskott i lokalbanken på 3,7 miljoner kronor på grund av outhyrda lokaler. Vidare redovisar Beställarenhet IT ett underskott på 2,7 miljoner kronor. Realisationsvinster överstiger budget med 6,3 miljoner kronor.

Kostnaderna för de kommungemensamma verksamheterna som medlemskap i Södertörns brandförsvärsförbund och Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund, Södertörns överförmyndarnämnd, medfinansiering av Samordningsförbundet Östra Södertörn, kommunens försäkringar, marknadsföring m m förbrukade 5,3 miljoner kronor mindre än budget. Det är i budgeten avsatta medel för att täcka självrisiker vid försäkringsskador som inte behövde användas eftersom inga större försäkringsskador inträffade under året.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	561,5	589,9	541,6
Verksamhetens kostnader	727,8	749,2	697,9
Budgeterad nettokostnad	166,3	159,3	156,3
Resultat		7,0	1,2

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

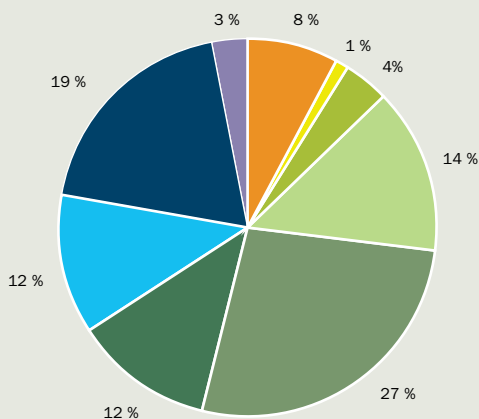
PERSONAL

Kommunstyrelseförvaltningens personalomsättning och sjukfrånvaro var låg även under 2012. Förvaltningen förändrade sin organisation för att förbättra kvalitet, resursutnyttjande och stöd till andra förvaltningar. Detta ledde i början delvis till produktionsnedgångar och en försämrad arbetsmiljö som återspeglar sig i resultatet från arbetsplatsundersökningen (APU). Under hösten började organisationen hitta sina former och arbetsmiljön förbättrades.

Resultatet av APU inom kommunstyrelseförvaltningen visar på att nöjd medarbetar-index (NMI) sjunkit från 78 till 70. I jämförelse med NMI på kommunövergripande nivå är detta ett lågt resultat (76 för hela kommunen). Frågeområden som får lägre resultat inom förvaltningen är målstyrning och resultat samt belöning. Medarbetarskap får högre värden. Förvaltningen började vidta åtgärder i förhållande till APU-resultatet i slutet av 2012.

Bruttokostnad fördelad per verksamhet

- Förtroendemannaoorganisationen, 8 %
- Kommundirektören, 1 %
- Kansli, 4 %
- Samhällsutveckling, 14 %
- Personalavdelningen, 27 %
- Ekonomiavdelningen, 12 %
- Serviceavdelningen, 12 %
- Avgifter Kommunalförbund m m, 19 %
- Övriga gemensamma kostnader, 3 %

Kommunstyrelseförvaltningens insatser utifrån det personalpolitiska programmet var inriktade på följande områden:

- ✧ ett meningsfullt och resultatriktat arbete med en god arbetsmiljö
- ✧ medarbetarskap
- ✧ chefs- och ledarskap
- ✧ lön och utveckling.

I kommunens plan för främjande av mångfald anges olika strategier för att uppfylla de mål som finns i planen. Förvaltningens prioriteringar fokuserade på att fortsätta att utveckla kompetensutvecklingsplaner, kompetensförsörjning och medarbetarsamtal utifrån ett mångfaldsperspektiv. Nedanstående tabeller inkluderar Södertörns upphandlings- och överförmyndarnämnder.

Personal	2011	2012
Antal anställda	176	185
<i>Varav män</i>	58	61
<i>Varav kvinnor</i>	118	124
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,1 %	3,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	4,4 %	3,7 %
Sjukfrånvaro bland män	2,4 %	2,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	33,7 %	29,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	2,0 %	3,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	4,3 %	2,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	3,4 %	3,9 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	4	4	3
Akkumulerat	4	8	11

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

Kommunen strävar efter en långsiktigt hållbar utveckling såväl ekologiskt och socialt som ekonomiskt. Uppföljning och styrning av det ekologiska och ekonomiska perspektivet fungerar. Kommunstyrelsen ansvarar också för det kommunövergripande strategiska arbetet och ledningen av det sociala perspektivet inom hållbarhetsområdet. Detta område är under utveckling.

I Haninge kommun finns ett fortsatt behov av att stärka chefs- och ledarrollen, fortlöpande utveckla organisationen samt säkerställa framtida rekryteringsbehov. Kommunstyrelseförvaltningens uppdrag att stödja övriga förvaltningar måste vara under ständig utveckling.

Haninge kommun håller på att slutföra bytet av IT-plattform. Driften av IT-verksamheten lades under 2011 ut på entreprenad. Resultatet ska utvärderas inför kommande avtalsperiod. Viktiga uppgifter är att utveckla kommunens interna drift och att utveckla de tjänster som kan erbjudas medborgarna.

Till detta kommer den mängd av externa utvecklingsfrågor som syftar till att tillsammans med relevanta offentliga och privata aktörer utveckla Haninge kommun till en ännu bättre plats för boende, företagare och besökare.

BJÖRKÖSUNDS FISK - BJÖRKÖ

Foto: Fredrik Hjerling

Haninge serverar ingen rödlistad fisk och använder Världsnaturfondens fiskguide. Köken väljer fisk som är fångad eller odlad på ett hållbart sätt för hav i balans samt levande kust och skärgård.

Grund- och förskolenämnden

Ansvarsområde

Grund- och förskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem samt pedagogisk omsorg.

Ordförande: Alexandra Anstrell
Förvaltningschef: Mats Öhlin

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Grund- och förskolenämndens strategi för att nå ökad ekologisk hållbarhet var att elevernas kunskap om biologi, kemi, geografi och samhällskunskap skulle förbättras. Av resultatet framgår att målet inte är uppfyllt då andelen med minst godkända betyg minskade i alla aktuella ämnen. Utbildningsförvaltningen konstaterar i sina uppföljningar av verksamheten att det finns brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd och följa upp eventuella åtgärder. Utbildningsförvaltningens bedömning är att det finns ett behov av att fördjupa arbetet med att utveckla undervisningen och den löpande bedömningen av elevernas inläring. Dessutom är det viktigt att fortsätta utveckla elevernas läsförståelse under hela skoltiden.

När det gäller inköp av ekologiska livsmedel så ökade andelen från 21 procent 2011 till 23 procent. På den punkten bidrog alltså nämnden till kommunens måluppfyllelse.

Social hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

I skolvalet till förskoleklass kunde de allra flesta förstahandsvalen tillgodoseas. De som önskat plats på förskola inom centrala Handen fick också plats i detta område, dock inte alltid på den önskade förskolan. Fler barn än tidigare år erbjöds förskoleplats någon annanstans i kommunen än där de önskat.

Kommunen klarade dock platsgarantin (max fyra månaders väntetid) vad gäller plats inom kommunen.

Förskolorna genomförde kunskapskontroller i läsning och matematik enligt mål- och resultatuppföljningsplanen. Analysen av 2012 års resultat, som i princip ligger kvar på

samma höga nivå som 2011, visade att pedagogernas kunskap vad det gäller läsutveckling och matematik ökade och därmed även bedömarksomkompetensen.

Resultatet på lästandard i årskurs 4 och 7 gav lärarna ett bra underlag för det fortsatta arbetet med att utveckla elevernas läsförståelse. Utbildningsförvaltningen kommer under 2013 att kvalitativt granska skolornas läsundervisning för att se om bättre metoder behövs.

Resultatet i skolplanceenkäten när det gäller frågorna om delaktighet och inflytande blev i stort sett oförändrat från föregående år. Detsamma gäller frågorna om trygghet och arbetsro.

Verksamhetsspecifika nyckeltal*		
Genomsnittligt meritvärde	Haninge*	Riket
2011	201,5	210,6
2012	200,7	202,2
Andel behöriga till gymnasiet, procent		
2011	80,0	85,8
2012	80,7	87,5
Andel med fullständiga betyg, procent		
2011	69,2	77,3
2012	66,8	77,4

*Gäller endast kommunala skolor.

Måluppfyllelse*		
Andel (procent) barn eller elever som:	2011	2012
lär sig något på varje lektion	77	79
upplever trygghet	91	92
upplever arbetsro på lektionerna	60	60
känner sig mobbade eller kränkta	6	6
Andel (procent) föräldrar som upplever att fritidshemmens verksamhet bidrar till barnets utveckling	82	82

*Gäller kommunala och fristående skolor.

Antal elever, deltagare eller inskrivna barn		
	2011	2012
Förskola 1–5 år	4 335	4 611
Familjedaghem 1–9 år	339	342
Skolbarnsomsorg 6–9 år	3 575	3 858
Förskoleklass, kommunal	862	855
Grundskola år 1–9, kommunal	6 571	6 762
Grundskola år F–9, annan huvudman	1 819	1 881

Ekonomisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till målpuppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett underskott på 6,3 miljoner kronor.

Utbildningsförvaltningen fick i uppdrag av grund- och förskolenämnden att definiera Haninges skolors gemensamma tolkning på vad som avses med entreprenörskap och hur vi kan arbeta framgångsrikt med det. Rapport lämnas till nämnden våren 2013.

Nöjd medarbetarindex (NMI) är hämtad från från 2012 års arbetsplatsundersökning. Målvärdet för året var 85, vilket inte uppnåddes.

Nöjd medarbetarindex	Värde
NMI grundskola F-9:	73
NMI förskola:	79,8
(NMI Haninge kommun:	76,2)

KVALITET

Under året var fokus på flera olika slags kvalitetshöjande insatser. Inom förskolan erbjöds en grund- och fördjupningskurs i pedagogisk dokumentation. Det anordnades en föreläsning om estetiska läroprocesser samt teknik i förskolan. Vidare erbjöds även en föreläsning om läsutveckling och matematik i förskolan och arbetet med introduktion för nyanställda förbättrades.

I grundskolan fortsatte arbetet med implementering av skollagen, läroplanerna, kursplanerna, det nya betygssystemet och skolplanen. Arbetet med att utveckla rutiner för resultatstyrning fortsatte.

Under 2012 fick varje enhet från utbildningsförvaltningen en samlad, översiktlig dokumentation över de egna resultaten från läsåret (resultatprofil). Detta låg sedan till grund för den förbättringsplan som skrevs inför läsåret 2012/2013.

Nämnden beslutade om en rutin för klagomålshantering i enligt reglerna i skollagen. Detta är viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med den skolspecifika klagomålshantering pågick arbete med kommunens synpunktshantering.

INTERN KONTROLL

Grund- och förskolenämnden arbetade med en internkontrollplan som även inrymt en mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev internkontrollen heltäckande, inte minst i och med att nämndens hela resultatuppföljningssystem därmed inrymdes i internkontrollarbetet. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde flera olika kontrollmoment i respektive process. Först kontrollerades att de genomfördes inom fastställd tidsperiod, därefter att de redovisades muntligen för nämnden och slutligen att de i antingen delårsuppföljning 1, delårsuppföljning 2 eller årsredovisningen analyserades på övergripande nivå.

Internkontrollen 2012 synliggjorde vissa brister i hur anmälan av delegationsbeslut hanteras. Det sattes under året också fokus på att de månatliga ekonomiska uppföljningarna genomfördes både på nämndnivå och på enhetsnivå. Under året har förvaltningschefen fastställt en checklista för ekono-

misk uppföljning. Den ger varje chef ett förbättrat stöd kring hanteringen av det egna ekonomiansvaret.

EKONOMI

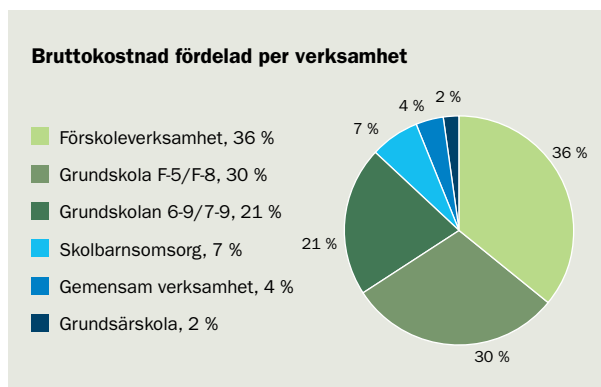
Grund- och förskolenämndens nettokostnad var 1 309,0 mnkr, vilket var 6,3 mnkr mer än budget. Detta beror på ett underskott i elevpengssystemet på 8,6 mnkr, som ska kompenseras via kommunfullmäktiges volymreserv. Efter att detta justerats blev det faktiska resultatet ett överskott på 2,3 mnkr.

Den centrala förvaltningen gjorde ett överskott på 16,5 mnkr varav 10,4 mnkr beror på resultatenheternas samlade resultatöverföring (över- och underskott) mellan åren. 4,7 mnkr var ”utökat administrativt avdrag” under hösten 2012. Central stödavdelning redovisade ett överskott på 2,8 mnkr, förskolan redovisade ett underskott på 7,9 mnkr varav familjedaghemmen bidrog med ett underskott på 6,5 mnkr.

Resultatenheterna inom grundskolans år F-6 redovisade ett överskott på 0,4 mnkr och år F-9/7-9 redovisade ett underskott på -18,2 mnkr, av vilket en enhet stod för hälften av verksamhetens samlade underskott. Resultatenheterna har under året använt 9,1 mnkr av tidigare års överförda överskott på totalt 11,5 mnkr.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	140,1	144,0	204,8
Verksamhetens kostnader	1 442,8	1 453,0	1 487,1
Nettokostnad*	1 302,7	1 309,0	1 282,3
Resultat		-6,3	-16,2

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Årets två prioriterade områden var chef- och ledarskap samt kompetensförsörjning. Hur arbetet med detta bedrevs beskrivs nedan.

Samtliga förskolechefer deltar nu i eller deltog under 2012 i det kommungemensamma ledarutvecklingsprogrammet. Dessutom genomförde förskolecheferna ett tvådagarsseminarium i kommunens regi för att definiera vad det innebär att vara chef i Haninge kommun. För att ytterligare öka kompetensen kring chef- och ledarskap ingår förskolecheferna i ett samarbetsprojekt med stadsdelar från Stockholms stad, med fokus på pedagogiskt ledarskap. Pedagogistaut-

bildning via Reggio Emilia-institutet för nyrekryterade förskolechefer sker kontinuerligt liksom tidigare år, och därutöver pedagogisk handledning för förskolechefer.

Grund- och förskolenämnden genomförde en omorganisation av förskolans resultatenheter i syfte att stärka och möjliggöra ett pedagogiskt ledarskap på varje förskoleenhet. Storleken på resultatenheter bidrog tidigare till ekonomiska och organisatoriska svårigheter som påverkade förskolechefens arbetsmiljö och ledarskap.

Rektorerna i årskurserna F-6 avslutade en sex dagar lång utbildning i transformativt ledarskap. Rektorerna deltog även vid det ovan nämnda tvådagarsseminariet. Flera rektorer och biträdande rektorer genomgick eller genomgår kommunens ledarutvecklingsprogram. Dessutom genomför ett antal rektorer och biträdande rektorer den statliga rektorsutbildningen.

En stor inventering av lärarnas kompetens och behörighet påbörjades.

Personal	2011	2012
Antal anställda	1 861	2 075
Varav män	249	307
Varav kvinnor	1 612	1 768
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	7,7 %	8,9 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	8,2 %	9,5 %
Sjukfrånvaro bland män	4,8 %	5,4 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	48,9 %	50,5 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	8,5 %	8,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	7,4 %	8,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,8 %	9,1 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	52	38	56
Akkumulerat	52	90	146

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

I den nya skollagen framgår att varje kommun och skola ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. I Haninge består detta kvalitetsarbete huvudsakligen av den kommunala skolplanen, en genomförandeplan kopplad till den kommunala skolplanen, uppföljning av resultat, förbättringsplaner för varje enhet samt det strategi- och budgetdokument som beslutas av nämnden.

Den av kommunfullmäktige beslutade skolplanen är huvudmannens planering för utbildningsväsendet i kommunen. Nämnden beslutar årligen om en genomförandeplan som närmare fastställer vilka aktiviteter som ska genomföras gemensamt under det kommande året.

Skolornas resultat samt förbättringsplanerna är i sin tur underlag för nämndens prioriteringar i strategi och budget.

Den nya organisationen av förskolans resultatenheter syftar till att på sikt öka andelen högskoleutbildade inom förskolan.

För att höja verksamhetens kvalitet och nå ökad måluppfyllelse kommer kompetensutveckling ske inom systematiskt kvalitetsarbete, matematik och språkutveckling samt inom de naturvetenskapliga målområdena i läroplanen Lpfö 98.

Både för- och grundskola kommer att fortsätta arbetet med bedömning – likvärdig och formativ. Grundskolan kommer i huvudsak att ägna sig åt en fördjupning av läroplanen Lgr11. Prioriterade områden är svenska, matematik och formativ bedömning.

Kraven avseende särskilt stöd innebär att vi även fortsättningsvis behöver fördjupa vårt arbete med utredning, åtgärdsprogram samt uppföljning av resultaten.

Skolverket har tidigare vid ett flertal tillfällen pekat på behovet av en snabbare inkludering av våra nyanlända elever. Eleverna har stora variationer och brister i sin skolbakgrund. Grundskolan kommer under 2013 behöva utveckla sina metoder för arbetet med nyanlända.

Ett antal av kommunens förskolor och skolor är byggda på 60- och 70-talen. Dessa är i behov av åtgärder av något slag vilket kan innebära verksamhetsanpassningar.

Det finns ett behov av att så snart som möjligt gå igenom samtliga de nu gällande nämndspecifika styrdokument. Flera av dem kan behöva uppdateras, inte minst med anledning av ny skollagstiftning.

Foto: Shutterstock

Åtta av tio äter för lite frukt och grönt. Frukt och bär, grönsaker och baljväxter innehåller fibrer, vitaminer, mineraler och antioxidanter. En bra mängd för vuxna är 500 gram per dag.

Gymnasie- och vuxen- utbildningsnämnden

Ansvarsområde

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Ordförande: Johan Svensk
Förvaltningschef: Mats Öhlin

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Nämndens strategi för målområdet ekologisk hållbarhet var att förbättra elevernas resultat inom ämnena naturkunskap, biologi, kemi och samhällskunskap. För läsåret 2011/2012 visas här andelen elever med betyget E eller högre:

Andelen elever med betyget E eller högre, 2011/2012	
Naturkunskap 1	84,5 %
Biologi 1	98,2 %
Kemi 1	72,9 %
Samhällskunskap 1	86,9 %

Uppgifter för tidigare läsår är inte jämförbara med årets resultat.

När det gäller inköp av ekologiska livsmedel så ökade andelen från 12 procent 2011 till 15 procent 2012. På den punkten bidrog alltså nämnden till kommunens måluppfyllelse.

Social hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

67 procent av de sökande som är folkbokförda i Haninge antogs på sitt förstahandsval 2012. Det gäller ansökningar till egna skolor, andra kommuners skolor och fristående skolor.

Antalet antagna på kommunens egna gymnasieskolor ökade 2012 samtidigt som antalet ungdomar i åldersgruppen fortsätter att minska.

När höstterminen började fanns 54 tomma platser på de egna skolornas nationella program samtidigt som det fanns 159 reserver.

Kommunens utbud av program och inriktningar är attraktivt men behöver anpassas för att tillgodose fler av de sökandes förstahandsval av gymnasieutbildning.

En stor inventering av lärarnas kompetens och behörighet påbörjades i samarbete med lärare och högskola. Kunskapskontrollerna har som syfte att ge lärare underlag för utformningen av undervisningen och rektorer beslutsunderlag för resursstyrningen. Strävan har varit att utveckla webbaserade prov. Kunskapskontrollerna har genomförts som planerat. Kunskapskontrollen i matematik gjordes webbaserat.

Kommunen har ett stort informationsansvar som innebär att löpande hålla sig informerad om hur de ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta. Syftet är att kunna erbjuda dem lämpliga individuella åtgärder. Hösten 2012 påbörjades i Haninge ett arbete med att bygga upp en förstärkt organisation för informationsansvaret i samarbete med andra förvaltningar och externa aktörer. För 2013 har medel avsatts för ändamålet. Rapport sker till gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden i mars 2013.

Uppgifterna i tabellen nedan är hämtade från skolplaneenkäten.

Nöjdhet med inflytande		
	2011	2012
Gymnasiet	54	48
Vuxenutbildning och SFI	62	66
Trygghet och trivsel		
	2011	2012
Gymnasiet	73	70
Vuxenutbildning och SFI	80	81
Helhetsbetyg		
	2011	2012
Gymnasiet	67	62
Vuxenutbildning och SFI	74	75

Gymnasieeleverna var mindre nöjda med inflytandet i skolan än året innan. Utbildningsförvaltningens analys visar att en viktig orsak till nedgången är de förändringar, den nya organisation och de nya styrdokument, som har krävt mycket tid och uppmärksamhet från skolans personal. Att förbättra elevernas värdering av sin skolgång ska prioriteras i gymnasieenheternas utvecklingsarbete läsåret 2012/2013.

På vuxenutbildningen och svenska för invandrare (SFI) ökade elevernas värdering av inflytande. Under det gångna året har framsteg gjorts i resultatuppföljning och systematiskt kvalitetsarbete. Det finns ett troligt samband mellan detta och de ökade resultaten.

Gymnasieelevernas värdering av trygghet och trivsel i skolplaneenkäten minskade och förvaltningens analys pekar på samma orsaker som tidigare nämnts och åtgärderna prioriteras på samma sätt.

Inom vuxenutbildning och SFI ökade trygghet och trivsel något. Förändringen är marginell och kan inte härledas till några särskilda omständigheter. Skollagen uttrycker att skolmiljön ska vara trygg. Utveckling av trygghet och trivsel är därför alltid ett prioriterat område.

På skolplanenkätens påstående ”Jag känner mig trygg på min skola” minskade andelen positiva svar till 87,3 procent. På påståendet ”Det är arbetsro på lektionerna” minskade andelen positiva svar till 43,2 procent.

Det sammanlagda jämförelsetalet i skolplaneenkäten minskade från 67 år 2011 till 62 år 2012 på kommunens gymnasieenheter. För vuxenutbildningen ökade det marginellt från 74 till 75 för samma år.

Andel elever som går ut år 3 med högskolebehörighet		
	2011	2012
Nationella program	83,2 %	76,3 %
Alla program	77,2 %	73,9 %

Andel elever som börjar högskolan inom tre år efter avslutad utbildning i gymnasieskolan*	
År	Procent
2011	30,1 %
2012	33,2 %

*Siffrorna för 2011 gäller elever som gick ut gymnasiet läsåret 2006/2007 och siffrorna för 2012 gäller elever som gick ut gymnasiet läsåret 2007/2008.

Andel elever behöriga till högskola av de elever som fick slutbetyg respektive år		
Nationella program	2011	2012
Barn- och fritidsprogrammet	76,9	58,9
Byggprogrammet	89,1	65,2
Elprogrammet	100,0	100,0
Estetiska programmet	82,1	88,0
Fordonsprogrammet	81,3	83,3
Handels- och administrationsprogrammet	61,9	78,1
Hotell- och restaurangprogrammet	43,5	68,6
Industriprogrammet	88,9	55,6
Medieprogrammet	85,7	72,0
Naturvetenskapsprogrammet	90,8	90,2
Omvårdnadsprogrammet	87,0	95,5
Samhällsvetenskapsprogrammet	90,6	69,2
Teknikprogrammet	96,2	79,3
Samtliga nationella program	83,2	76,3

Ekonomisk hållbarhet

Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Utbildningsförvaltningen har fått gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens uppdrag att definiera Haninges skolors gemensamma tolkning av vad som avses med entreprenörskap och hur vi kan arbeta framgångsrikt med det. Rapport lämnas till nämnden våren 2013.

Uppgifterna i tabellen nedan är hämtade från skolplaneenkäten.

Andel elever som		2011	2012
lär sig något på varje lektion	gymnasium vuxenutbildningen	50,9 84,0	48,2 83,0
upplever arbetsro på lektionerna	gymnasium vuxenutbildningen	50,3 72,5	45,4 74,8
känner sig mobade eller kränkta	gymnasium vuxenutbildningen	4,6 8,6	4,7 10,4

INTERN KONTROLL

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden arbetade med en internkontrollplan som även inrymde mål- och resultatuppföljningsplan. På så sätt blev internkontrollen heltäckande, inte minst i och med att nämndens hela resultatuppföljningssystem därmed inrymdes i internkontrollarbetet. Varje kunskapskontroll och resultatuppföljning inrymde i respektive process flera olika kontrollmoment. Först kontrollerades att de genomfördes under fastställd tidsperiod, därefter att de redovisades muntligen för nämnden och slutligen att de i antingen delårsuppföljning 1, delårsuppföljning 2 eller årsredovisningen analyserades på övergripande nivå.

Internkontrollen 2012 synliggjorde vissa brister i hur anmälan av delegationsbeslut hanteras. Det sattes under året också fokus på att de månatliga ekonomiska uppföljningarna genomfördes både på nämndnivå och på enhetsnivå. Resultaten från de genomförda kunskapskontrollerna redovisades för nämnden under året i enlighet med mål- och resultatuppföljningsplanen.

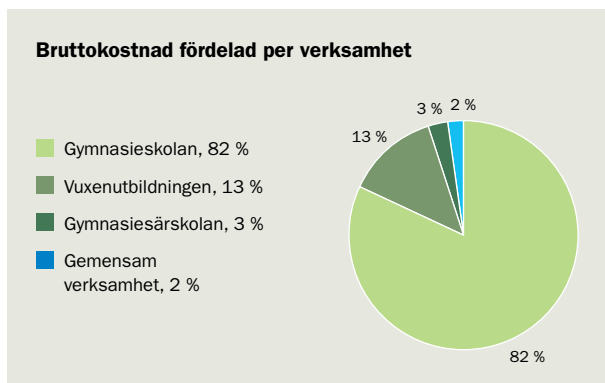
EKONOMI

Nämnden har en budget på 373,2 miljoner kronor (mnkr). Totalt omfattar verksamheten cirka 4 000 gymnasieelever och drygt 2 000 elever som får vuxenutbildning varje år.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens nettokostnad uppgick till 377 miljoner kronor och nämnden redovisar därmed en avvikelse mot budget på -3,8 mnkr. Underskottet ligger på gymnasieskolorna som redovisar en nettokostnad som är 8,5 mnkr högre än erhållna intäkter under året. Nettokostnaderna för vuxenutbildning vid Centrum Vux var enligt erhållen budgetram 40,7 mnkr. Nettokostnaderna för central verksamhet understiger de budgeterade nettokostnaderna med 4,7 mnkr. Budgetavvikelsen på central verksamhet förklaras till stor del av att utbetalda tilläggsbelopp till gymnasiesärskolan varit 2,9 mnkr lägre än budgeterat till följd av lägre relevant och lägre genomsnittliga ersättningar än budgeterat. Vidare var nämndens reserv på 2,5 mnkr oförbrukad. Nettokostnaderna för eleversättningar till kommunala och fristående gymnasieskolor var 1,8 mnkr högre än budgeterat.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	118,1	124,2	126,3
Verksamhetens kostnader	491,3	501,2	508,0
Nettokostnader*	373,2	377,0	383,1
Resultat		-3,8	1,4

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

KVALITET

Förbättringsplaner upprättades på alla enheter med skolresultatprofilerna som utgångspunkt. Detta föregicks av en strategidag på våren och en uppföljnings- och utvärderingsdag på hösten.

Kunskapskontrollerna utvecklades för att bli bättre redskap i lärares och rektorers planering. Ett arbete med att utforma en ny organisation med ökade förutsättningar för pedagogisk ledning, resultatutveckling och resurssamordning påbörjades.

Inom vuxenutbildningen pågår arbete med att utarbeta en lämplig modell för resultatuppföljning och resultatstyrning.

Nämnden beslutade om en rutin för klagomålshandling enligt reglerna i skollagen. Detta är en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet. Bland annat fastslogs att återkoppling på att ett klagomål har mottagits ska ske inom två dagar och att klagomålet ska hanteras i sin helhet inom en månad. Parallellt med den skolspecifika klagomålshandlingen löpte arbete med kommunens synpunktshandling.

PERSONAL

Årets två prioriterade områden har varit chef- och ledarskap samt kompetensförsörjning. Under 2012 genomfördes kommundemensamma chefsutvecklingsinsatser med alla chefer under två heldagar. Alla rektorer som inte tidigare har genomgått den statliga rektorsutbildningen deltar i den nu.

Sjukfrånvaron ligger väl under kommunens målvärde 7 procent. Det är dock oroande att sjukfrånvaron ökade bland kvinnor. Orsakerna till detta är ännu inte kartlagda.

Personal	2011	2012
Antal anställda	330	367
Varav män	131	148
Varav kvinnor	199	219
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,0 %	4,4 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	4,0 %	5,9 %
Sjukfrånvaro bland män	2,1 %	2,0 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	42,9 %	57,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	3,2 %	3,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	2,6 %	4,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	3,0 %	4,9 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	16	12	7
Accumulerat	16	28	35

FRAMTID

Gymnasiets resultat behöver förbättras. Den förändring av gymnasiets organisation som pågår skapar förutsättningar för samlade insatser med målsättning att öka kvaliteten och förbättra resultaten. För att beslutsunderlaget ska vara så bra som möjligt behöver ett fördjupat resonemang föras om vilka indikatorer som ska följas upp.

Inom vuxenutbildningen behöver användbara modeller för resultatuppföljning tas fram. När dessa modeller har etablerats skapas förutsättningar för ett mer resultatstyrt arbetssätt. Då kan också tydligare besked ges kring hur resultaten i vuxenutbildningen har utvecklats.

Foto: Shutterstock

Haninges kök väljer helst frukt och grönt efter säsong och oftast grova tåliga grönsaker som rotfrukter, vitkål, lök och broccoli.

Kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsområde

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet omfattar idrotts- och friluftsverksamhet samt biblioteks- och kulturverksamhet inklusive musikskola, fritidsgårdsverksamhet, Miljöverkstan, föreningsstöd, lotteritillstånd, kulturmiljö, projektet Unga inspiratörer, Lakeside och kultur- och föreningshuset i Jordbro. Nämnden är en av flera aktörer som driver Sport Campus Sweden.

Ordförande: Michael Fridebäck
Förvaltningschef: Ingela Gotthardsson

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Miljöverkstan startade sin verksamhet under året. Den riktar sig till barn och unga, till allmänhet och till kommunens personal. Miljöverkstan presenterade sin verksamhet för politiker, skolchefer, rektorer och lärare i grund- och gymnasieskola. Miljöverkstan genomförde under året ett antal klassträffar, samverkade med kulturhusets kreativa verkstad och projektet Unga inspiratörer samt deltog i Jordbrodialogen.

Arbete med energieffektivisering av Torvalla genom markvärme, där solenergi lagras i berget, pågick under året och arbetet fortsätter under 2013. Antalet fordon som drivs av miljövänligt bränsle var vid årets slut 4 av 17. Kultur- och fritidsnämndens inköp av ekologiska varor motsvarade under året 16 procent vilket är en fördubbling jämfört med föregående år.

Social hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Under året förbättrades tillgängligheten till kommunens kulturmiljöer, bland annat genom en ny kulturmiljökartor som visar kommunens rika utbud av kulturmiljöer och genom en förbättring av den del av kommunens webbplats som behandlar kulturmiljöer.

Kultur- och föreningshuset i Jordbro startade sin verksamhet. Verksamhetsledarna definierade en värdegrund och tog fram en programprofil för det nya kultur- och föreningshuset under hösten.

Det övergripande syftet var att tydliggöra mötesplatsen för medborgarna samt att lägga grunden för alla de praktiska och strategiska beslut som hör till huset.

I projektet Unga inspiratörer fick ungdomar bland annat genomgå en ledarskapsutbildning och 36 ungdomar erbjöds sommarjobb. Totalt diplomerades 45 ungdomsledare. Projektet bedrev även CV-verkstad för ungdomar och ingår i FoU-Södertörns forskningsprojekt om uppsökande och förebyggande arbete för och med ungdomar.

Haninge kulturhus firande under året tio år och bjöd i december in allmänheten till ett gemensamt firande med ett gediget program för alla åldrar.

Biblioteket fortsatte sitt långsiktiga förändringsarbete som så småningom ska leda fram till målet att Haninge bibliotek nomineras till Årets bibliotek 2015. Detta arbete fortsätter under 2013. Utöver förändringsarbetet arbetade biblioteket även med att införa ny teknik för att i större utsträckning automatisera utlåning och återlämning.

I samarbete med Nackas, Tyresös och Nynäshamns kommuner gavs publikationen Kultur och fritid för alla ut med syfte att beskriva utbudet av kultur och fritidsaktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning. Tillsammans med fyra andra kommuner arrangerade förvaltningen även Beachparty med möjlighet att prova på aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning.

Kultur- och fritidsförvaltningen deltog i arbetet med att utarbeta förslaget till handboken Lätt och rätt för alla. Syftet med handboken är att ersätta det handikappolitiska programmet och att underlätta implementeringen av FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

Undersökningen Ung livsstil genomfördes och resultatet visar att 96 procent av barn och unga i den undersökta gruppen anser sig ha det bra på sin fritid.

Ekonomisk hållbarhet

✧Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Nämnden redovisade ett ekonomiskt resultat på 6,5 miljoner kronor.

Under året genomfördes en genomlysning av förvaltningen. På sikt ska genomlysningen leda till att kultur- och fritidsnämndens verksamheter styrs, leds och fungerar på ett mer effektivt sätt med hög nöjdhet hos såväl medborgare som medarbetare.

Sjukfrånvaron på förvaltningen vid årets slut var lägre än det uppsatta målet.

I arbetsplatsundersökningen fick förvaltningen ett nöjd medarbetar-index (NMI) som var sämre än föregående år.

Inom de flesta verksamheterna på förvaltningen pågår ett arbete med att utveckla förmågor som kreativitet, handlingskraft och entreprenöranda hos barn och unga. Projektet Unga inspiratörer deltog under hösten i Sveriges ungdomsentreprenör som arrangerades av Fryshuset Inc på Fryshuset i Stockholm.

KVALITET

Det finns kvalitetsdeklarerade tjänster för föreningsbidrag, registrering av förening, bokning, Torvalla simhall och Höglundabadet, fotbollsplaner, Torvalla sportcentrum, spår, leder och bad, fritidsgårdar och träffpunkter, kulturverksamhet samt bibliotek.

Nämnden genomförde undersökningen Ung livsstil som fyller en viktig funktion i det framtida kvalitetsarbetet med att anpassa och utveckla förvaltningens verksamheter. Sammanställning och analys av resultat pågår och ska rapporteras till nämnden under våren 2013.

Arbetet med att förbättra synpunktshandlingar fortgick under året men behöver struktureras ytterligare. Förvaltningen förbättrade sin hantering av de inkomna synpunkterna något. Totalt inkom 114 synpunkter och 28 procent av dessa hade fått någon form av återkoppling inom två dagar, vilket är en ökning med 8 procent jämfört med föregående år. Kampanjen som uppmanar medborgarna till att lämna synpunkter ökade antalet synpunkter riktade till kultur- och fritidsförvaltningen.

Besöksstatistik 2012	
Fritidsgårdar	438 729
Torvalla sim- och sporthall	608 191
Torvalla IP	609 412
Kulturhuset	181 084
Bibliotek	651 338*
Lakeside	46 772**
Totalt	2 535 526

*Inklusive webb.

**Lakesides besöksräknare har varit ur funktion delar av året.

INTERN KONTROLL

I kultur- och fritidsnämndens internkontrollplan ingår 14 processer och rutiner som ska följas upp. I uppföljningen för 2012 konstateras att flera av de rutiner som ingår i nämndens internkontrollplan fungerar väl utifrån ställda kontrollmoment och metoder. Det finns dock anledning för nämnden att se över vissa av de nuvarande processerna och rutinerna. Kultur- och fritidsnämnden behöver även säkerställa en löpande uppföljning under året och en återrapportering till nämnden av resultaten från uppföljningen av internkontrollplanen.

Vid internkontroll på kultur- och fritidsförvaltningen upptäcktes ekonomiska oegentligheter och vårdslöshet med kommunala medel. Det resulterade i att en person varslades om avsked och att två personer varnades.

EKONOMI

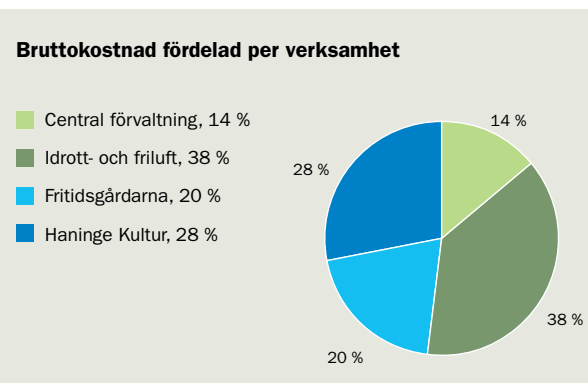
Kultur- och fritidsnämndens ekonomiska resultat var ett överskott på 6,5 miljoner kronor (mnkr) jämfört med slutlig budget. Avvikelsen beror till största delen på tilldelade men oanvända tilläggsanslag på 5,5 mnkr. Resultatet exklusive tilläggsanslag var ett överskott på 1,1 mnkr jämfört med budget. Nämndens ursprungliga budgetram var 161,9 mnkr. Under året utökades ramen med 6,8 mnkr beroende på resultatöverföring från tidigare år, samt en budgetjustering på 2,2 mnkr för det nya kultur- och föreningshuset i Jordbro. Den totala budgetramen var 170,9 mnkr.

Nytt för året var att nämnden tog över ansvaret för idrotts-hallarna från grund- och förskolenämnden, vilket gör att verksamhetens intäkter och kostnader ökade kraftigt i jämförelse med tidigare år.

Ekonomi (mnkr)

	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	40,4	39,8	27,0
Verksamhetens kostnader	211,3	204,2	163,5
Nettokostnad*	170,9	164,4	136,5
Resultat		6,5	6,2

* Budgeterad nettokostnad motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Sjukfrånvaron i förvaltningen var vid årets slut lägre än det kommunövergripande uppsatta målet på 7 procent. Detta är ett resultat av ett intensivt arbete under flera år med att analysera och göra insatser vid upprepade sjukskrivningar, samt utbildningsinsatser. Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen var vid årets slut 5,6 procent vilket är något högre än föregående år.

I arbetsplatsundersökningen fick förvaltningen ett nöjd medarbetar-index på 72, vilket är ett sämre resultat än föregående år, och det uppsatta målet nås inte. De viktigaste förbättringsområdena på förvaltningen har identifierats och förbättringsarbetet kommer att pågå under 2013.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	9	3	5
Akkumulerat	9	12	17

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

Personal	2011	2012
Antal anställda	205	211
Varav män	89	95
Varav kvinnor	116	116
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	5,0 %	5,6 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	6,3 %	7,2 %
Sjukfrånvaro bland män	3,4 %	3,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	38,8 %	44,1 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	3,1 %	3,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	5,7 %	5,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	4,6 %	6,1 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

FRAMTIDEN

Kultur- och fritidsnämnden står inför ett antal utmaningar det kommande året. Dels handlar det om ekonomiska utmaningar kopplade till det ekonomiska läget på global och nationell nivå som även påverkar Haninge kommuns skatteintäkter. Nämnden kommer därför under 2013 lägga stor vikt vid att ha en budget i balans. En annan viktig del är att förbättra det som uppmärksammades i genomlysningen av förvaltningen.

Verksamheterna behöver fortsätta att utvecklas för att anpassa sig och möta de behov och önskemål som finns som helhet hos medborgarna i kommunen. Utvecklandet av en kulturskola och en fortsatt utveckling av kultur- och föreningshuset i Jordbro samt projektet Unga inspiratörer och Miljöverkstan kommer vara viktiga delar i nämndens kommande verksamhetsår.

Fortsatta analyser av resultatet från undersökningen Ung livsstil och anpassandet av verksamheter utifrån dessa resultat kommer även fylla en viktig funktion för att öka kvaliteten i nämndens utbud av verksamheter.

Framtiden innehåller även större investeringar eller planer på investeringar, exempelvis ridhuset i Tungelsta, konstgräsplaner, energiprojektet och omklädningsrum på Torvalla. Det kommer även behövas lokaler till en kulturskola samt investeringar kopplade till det nya kultur- och föreningshuset i Jordbro och på sikt även utvecklandet av kultur- och fritidsutbudet i den nya stadsdelen Vega.

Foto: Shutterstock

I Sverige äter vi 17 kilo bananer per person och år. I Haninge väljer vi alltid ekologiska obesprutade bananer och värnar om en giftfri miljö.

Miljönämnden

Ansvarsområde

Miljönämnden ska uppmärksamt följa den allmänna utvecklingen inom kompetensområdet och ta nödvändiga initiativ för att se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt inom ramen för gällande lagstiftning.

Ordförande: Anna Ragnar
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Utsläppen av koldioxid ökade med 8,3 procent mellan 2009 och 2010 (senast tillgängliga uppgift). Utsläppstrenden följer den nationella utsläppstrenden som till stor del beror på ekonomisk konjunktur och årliga variationer i temperaturen. Sedan 2005 har dock utsläppen minskat med 4,3 procent. För att uppnå målet 2020 krävs att utsläppen i genomsnitt minskar med 3 275 ton per år, vilket motsvarar en årlig minskning med 2,1 procent.

Koldioxidutsläppen i den kommunala organisationen var 7 692 ton. Eftersom indikatorn är ny går den inte att jämföra med tidigare år. Genom klimatmiljonen, en del av kommunfullmäktiges reserv som användes till åtgärder föreslagna av miljönämnden, utfördes en rad åtgärder för att minska utsläppen av koldioxid i andra nämnders förvaltningar.

Målet om att den biologiska mångfalden ska öka är svårt att utvärdera eftersom värdet för flera indikatorer saknas. För att stärka den biologiska mångfalden genomfördes bl a aktiviteter i enlighet med bekämpningsplanen för jätteloka och slätter på delar av Forsla kärr. Under året antogs Strategi för ekologisk hållbarhet och en remissversion av naturvårdsplanen gick ut. Planen beräknas bli fastställd våren 2013.

Andelen ekologiska livsmedel ökade till 21 procent under 2012. Målet om minst 16 procent ekologiska livsmedel är därmed gott och väl uppfyllt.

Vattenplan för Haninge kommun antogs och ett flertal åtgärder för att förbättra vattenkvaliteten vidtogs. Bland annat inventerades 1 500 enskilda avlopp i regi av Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund och en informationsdag för enskilda

avlopp (avloppslördag) genomfördes. Ett våtmarksprojekt på Utö med syfte att gynna fiskrekrytering och minska näringsläckage inleddes. Utsikterna för att alla yrvattenförekomster uppnår god status senast år 2015 uppskattas som små.

Ekonomisk hållbarhet

✧ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. Nämndens ekonomiska resultat för 2012 blev ett överskott på 0,6 miljoner kronor (mnkr). Nämndens budget omfattade, inklusive överföring av 2011 års överskott, totalt 3,9 mnkr.

KVALITET

Kommunstyrelseförvaltningen och ledarmöter från miljönämnden deltog i öppna möten under medborgardialogen i Jordbro. Ett konkret beslut av dialogen är att det nu startats en odlingsgrupp i Jordbro.

INTERN KONTROLL

Förvaltningens uppföljning av internkontrollplanen 2012 visar att flera av rutinerna inte fungerar tillfredsställande. Dessa föreslås återkomma för ny kontroll i internkontrollplanen 2013. Det gäller t ex reglerna för upphandling inom områden där ramavtal finns och processer för verksamhetsstyrning.

EKONOMI

Nämndens ekonomiska resultat för 2012 blev ett överskott på 0,6 mnkr. Nämndens budget omfattade, inklusive överföring av 2011 års överskott, totalt 3,9 mnkr. Detta överskott uppkom till stor del till följd av att olika insatser inom naturvårdsområdet, inklusive inventeringar, löper som projekt över flera år. Det medför eftersläpning av såväl fakturering som utbetalning av bidragsmedel.

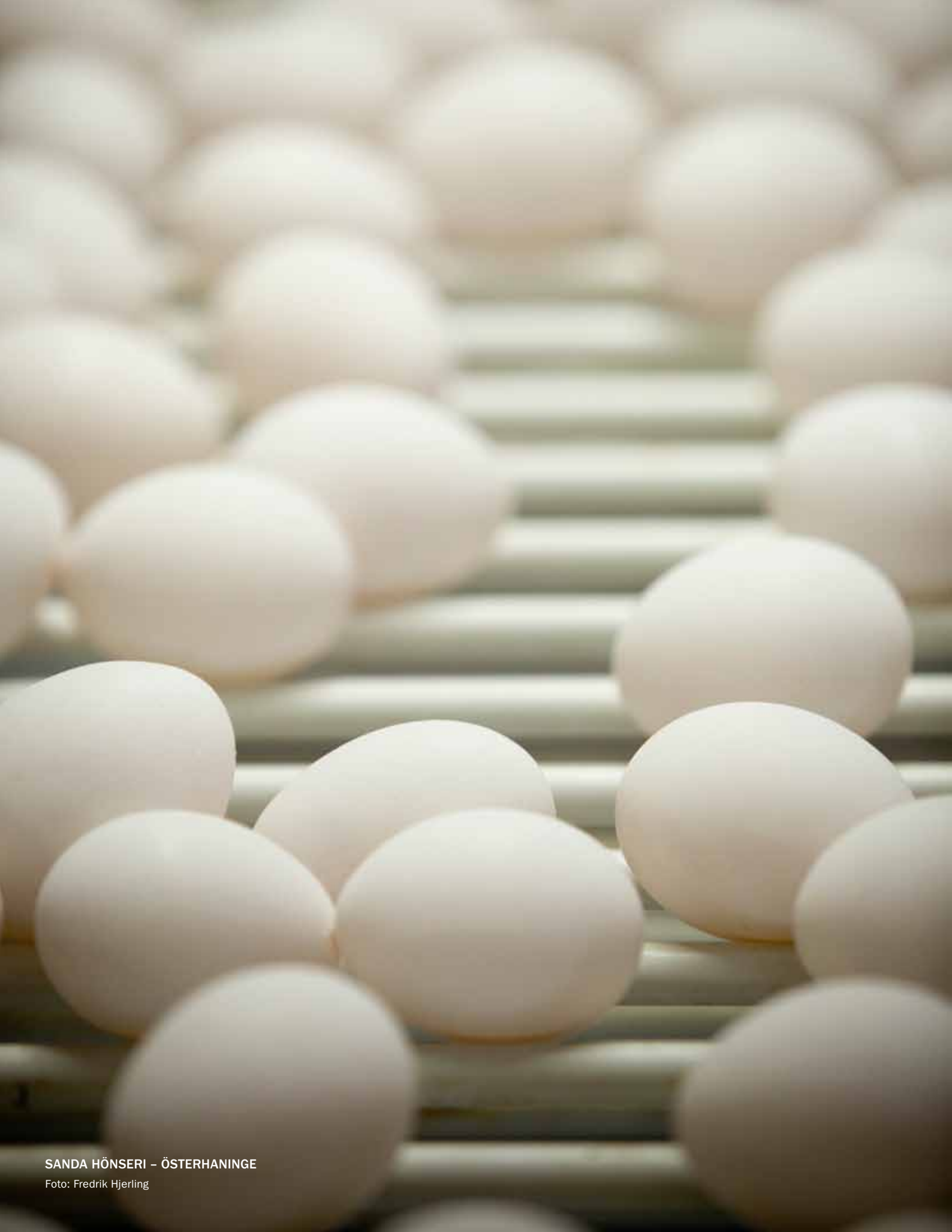
PERSONAL

Miljönämnden får sitt tjänstemannastöd av kommunstyrelseförvaltningen.

FRAMTIDEN

Framtidens största utmaningar ligger i att minska koldioxidutsläppen, framför allt från transporter, att åtgärder vidtas så att god ekologisk och kemisk status uppnås i kommunens alla vattenförekomster samt att säkerställa den biologiska mångfalden. Inte minst är det därför viktigt att det ekologiska perspektivet får spela en stor roll i utvecklandet av den regionala stadskärnan och planeringen och byggandet av den nya stadsdelen Vega.

Miljönämndens roll är företrädesvis att ta fram kunskapsunderlag för prioriteringar, bl a genom utredningar, samt att informera och verka för attityd- och beteendeförändringar. Nämnden kommer även i framtiden verka för att fullmäktigemålen om ekologisk hållbarhet säkerställs genom att andra nämnder tar fram strategier.

SANDA HÖNSERI – ÖSTERHANINGE

Foto: Fredrik Hjerling

Förutom fullgoda proteiner och viktiga fettsyror finns merparten av alla vitaminer, mineraler och antioxidanter i ägg. Ett enda normalstort ägg ger mer än en tredjedel av vårt dagsbehov av selen, vitamin E och B12.

Socialnämnden

Ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, arbetsmarknadsåtgärder, omsorg om funktionshindrade samt serveringstillstånd i kommunen. Nämndens verksamhet bedrivs av socialförvaltningen. Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som på ett aktivt sätt stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet.

Ordförande: Sven Gustafsson
Förvaltningschef: Sune Eriksson

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✦Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelsen. Nämndens strategier för att bidra till minskade koldioxidutsläpp och ökade inköp av ekologiska livsmedel uppnåddes. Det nya särskilda boendet på Glimmervägen 10C är en form av passivhus trots att det är byggt i ett plan. De ekologiska inköpen ökade från 7,4 procent till 15 procent.

Social hållbarhet

✦Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelsen. Det förebyggande arbetet är viktigt inom socialnämndens ansvarsområde. Socialförvaltningen utvecklade det förebyggande arbetet i syfte att bidra till att barn och ungdomar ska må bra och känna framtidstro. Antalet besökare på familjecentraler och ungdomsmottagningar ökade till 12 060 stycken jämfört med 2011 då antalet besökare var 11 515 stycken.

Universellt föräldrastöd erbjöds som en insats inom ramen för handlingsplanen ANDT (alkohol, narkotika, droger, tobak). ABC¹-programmet ingår i en studie där Haninge kommun bidrar till svensk forskning. Målet att öka invånarnas delaktighet och inflytande i samhället har varit framgångsrikt. Förvaltningen samarbetar med ideella föreningar, intresseorganisationer, myndigheter och andra kommuner.

Under året bedrevs ett intensivt arbete där den enskildes valfrihet över den offentligt finansierade servicen varit i fokus. Det mynnade ut i att familjerådgivning läggs ut på entreprenad enligt lagen om valfrihet i februari 2013.

De mål som är svårare att uppfylla är att få fler människor i arbete och att folkhälsan ska förbättras. Enligt Arbetsförmedlingen ökar arbetslösheten i Haninge. Antalet hushåll som behöver ekonomiskt stöd i form av försörjningsstöd

har visserligen minskat, men medelbiståndet har ökat från 7 522 kronor per månad till 7 703 kronor per månad. Den genomsnittliga bidragstiden ligger fast på 5,7 månader.

Ekonomisk hållbarhet

✦Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelsen. Det ekonomiska resultatet var ett underskott på 29,5 miljoner kronor.

Socialnämnden följde upp arbetsmarknadsinsatser, Västerhaninge stödboende, rehabilitering och aktivering (ROA) och mottagningarna Hans- och Hanna som arbetar mot missbruk. Uppföljningarna resulterade i vissa verksamhetsförändringar då förväntat resultat inte överensstämde med målsättningen för verksamheten. Verksamheten inom individ- och familjeomsorgen såg över sitt sätt att arbeta vilket bidrog till att kostnaden för placeringar minskade jämfört med tidigare. Nämnden initierade en översyn av verksamheten utifrån ett ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Arbetet beräknas vara färdigt under första halvåret 2013.

Sjukfrånvaron uppgick till 6,7 procent vilket är en minskning med 0,3 procentenheter jämfört med 2011.

KVALITET

Socialförvaltningen genomförde brukarundersökningar inom:

- ✦försörjningsstöd
- ✦arbetspraktik och arbetsträning på Jobbcenter och Kompassen
- ✦Västerhaninge stödboende som är det första steget i en boendekedja för personer med missbruksproblematik
- ✦Hanna-mottagningen som vänder sig till ungdomar upp till 18 år och deras föräldrar.

82 procent är mycket eller ganska nöjda med bemötandet när de söker försörjningsstöd, 60 procent är mycket nöjda med sin praktikplats och 94 procent är mycket eller ganska nöjda med Jobbcenter eller Kompassen som helhet. På Västerhaninge stödboende är 15 av de 19 svarande mycket eller ganska nöjda med stödboende som helhet. På Hanna-mottagningen svarade 44 ungdomar och 12 föräldrar på enkäten. 38 av ungdomarna och 9 av föräldrarna är mycket eller ganska nöjda som helhet.

Ett forum för information och diskussion är de brukarmöten eller brukarråd som ordnas i särskilt boende och daglig sysselsättning.

Under året har uppföljningar gjorts på följande verksamheter: Hanba barn- och tonårsgrupper, Hans och Hanna-mottagningen som arbetar med olika metoder mot missbruk, Västerhaninge stödboende och arbetsmarknadsåtgärder samt ROA, rehabilitering och aktivering. Uppföljningarna har resulterat i att socialnämnden beslutat om vissa verksamhetsförändringar men även avveckling av verksamhet.

¹Alla barn i centrum.

25 utbildningstillfällen i rapporteringskyldighet enligt Lex Sarah anordnades. Cirka 150 anställda gick utbildningen. Det kom 65 avvikelserapporter som avser socialförvaltningen. Rapporteringarna ledde till kvalitetsförbättringar av vårdplanering och arbetssätt. Rutiner för och dokumentation av arbetet har uppdaterats, introduktion har setts över och utbildning har getts till berörd personal.

Under året kom totalt 51 synpunkter till socialförvaltningen. Vissa rör omsorgen om enskilda brukare. Förvaltningen utredde och besvarade flertalet synpunkter. Åtgärder gjordes för att ge bättre omsorg och kvalitet.

Kvalitetsdeklarerade tjänster granskades i årets internkontroll. Resultatet av granskningen är att tjänsterna måste arbetas om och uppdateras.

En handlingsplan på förvaltningen för professionellt bemötande och tillgänglighet togs fram för år 2013 i syfte att uppmärksamma kvalitetskriterierna bra bemötande, inflytande, tillgänglighet och trygghet.

Utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete har ett arbete med att beskriva innehållet i ett ledningssystem skett.

Omsorg om funktionshindrade, antal personer i olika verksamheter		
	2011	2012
Boende enligt LSS	156	156
Daglig verksamhet	214	220
Personlig assistans*	135	138
Boende enligt SOL (psykiatri)	137	124

*Både kommunala och privata utförare.

Uppgifterna är hämtade från SCB:s statistik, mättdpunkt 1 november.

INTERN KONTROLL

Socialnämndens internkontrollplan följde upp. De områden som granskades är ramavtalstrohet, effekten av målstyrningen, efterlevnad av Lex Sarah, rapportering av hot och våld i verksamheten, innehåll i individens genomförandeplaner samt olika former av ekonomirutiner. Generellt är ordningen god men det finns förbättringsområden.

EKONOMI

Nyckeltal försörjningsstöd 2011–2012, bruttokostnader		
Utbetalningar i löpande priser		
	2011	2012
Utbetalningar försörjningsstöd, tkr	62 450	62 419
Försörjningsstöd per invånare, kr	798	786

Socialnämndens ekonomiska resultat blev ett underskott på -29,5 miljoner kronor (mnkr). Nettobudgeten omfattade 718 mnkr och utfallet blev 747,5 mnkr.

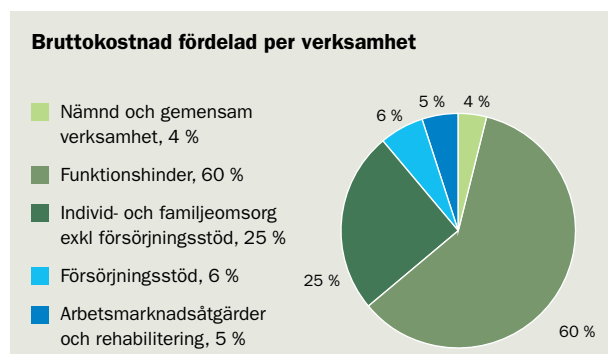
Kostnaderna för försörjningsstöd låg kvar på samma nivå som föregående år, vilket är positivt då många kommuner i Sverige har fått allt mer ökande kostnader. Främsta orsaken till försörjningsstöd har varit arbetslöshet (47 procent).

Verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen såg över sina arbetssätt, vilket minskade kostnaderna för placeringar.

Nämnden initierade en översyn av verksamheten utifrån ett ekonomiskt och organisatoriskt perspektiv. Arbetet började under året och beräknas vara färdigt under första delen av 2013.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	384,8	250,3	246,2
Verksamhetens kostnader	1 102,8	997,8	989,5
Nettokostnader*	718,0	747,5	743,3
Resultat		-29,5	-29,0

*Motsvarar ram enligt kommunfullmäktige.

PERSONAL

Socialnämndens prioriterade strategiområden inom det personalpolitiska programmet är de som redovisas nedan tillsammans med resultatet från Arbetsplatsundersökningen 2012.

Det är positivt att 97 procent (95 procent år 2010) av medarbetarna anser att de har meningsfulla arbetsuppgifter. Av medarbetarna anser 82 procent (80,6 procent år 2010) att det går bra att förena kraven i arbetet med hem- och familjeliv. Medarbetare i Haninge kommun ska känna stolthet över sitt samhällsuppdrag. Andelen som tar eget ansvar för att vi ska nå våra mål är 98,4 procent (97,2 procent år 2010).

Som chef och ledare i Haninge kommun är huvuduppdraget att skapa bästa möjliga förutsättningar för verksamheten och medarbetarnas utveckling. 88,7 procent (84,6 procent år 2010) upplevde sitt senaste medarbetarsamtal som positivt.

Syftet med kompetensförsörjningen att kunna utföra arbetet enligt uppdraget och att kompetensutvecklingen grundas på verksamhetens behov. Andelen som har en individuell kompetensutvecklingsplan ökade till 50,9 procent (46,3 procent år 2010).

Personal	2011	2012
Antal anställda	837	1 006
Varav män	155	217
Varav kvinnor	682	789
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	7,0 %	6,7 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,4 %	7,1 %
Sjukfrånvaro bland män	6,0 %	4,9 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	50,0 %	50,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	6,7 %	6,4 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,6 %	6,9 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,5 %	6,6 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

Följande tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	23	24	14
Akkumulerat	23	47	61

FRAMTID

Socialnämndens verksamhet har en direkt koppling till den lågkonjunktur som blivit allt tydligare under senare delen av 2012. Arbetsmarknaden viker och fler personer blir arbetslösa. Det innebär att fler blir beroende av försörjningsstöd från kommunen eftersom alla inte längre har tillgång till a-kassa. Det blir också en större efterfrågan på förvaltningens arbetsbefrämjande insatser.

Länsstyrelsen har uppvakttat kommunen för att få till ett organiserat mottagande av flyktingar från anläggningsboende och dessutom föreslås ett ökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn. Frågan kommer att avgöras av kommunfullmäktige under 2013 men innebär ett förstärkt behov av bostäder som står till socialnämndens förfogande. Det finns ett stort underskott på bostäder i Haninge för de målgrupper som socialnämnden arbetar med och det leder till onödiga kostnader för placeringar när insatserna i stället kan erbjudas på hemmaplan.

Ett område som berör nämndens verksamhet är den allmänna utvecklingen av missbruk i samhället. De senaste åren har missbruk av alkohol minskat något nationellt men det ligger fortfarande på en hög nivå, 9,2 liter ren alkohol per invånare över 15 år 2010. Av personerna 16–84 år hade 12 procent prövat narkotika enligt en mätning som genomfördes 2011, högre siffror kan förväntas i storstadsområdena.

Eftersom missbruk av beroendeframkallande medel ofta är förknippade med andra sociala problem är det angeläget att arbeta framgångsrikt med det drogforebyggande arbetet.

Det har också en tydlig koppling till barnens rätt till en trygg uppväxtmiljö.

Socialstyrelsen har fastställt regler för den kvalitetssäkring som ska bedrivas i verksamheten samtidigt som Haninge kommuns kvalitetspolicy utgör ett styrdokument för verksamheten. Under 2013 kommer detta att få ett tydligt genomslag i nämndens arbete.

En utmaning för socialnämnden är att bedriva sin verksamhet och klara budgeten. Under våren 2013 kommer en genomlysning av verksamheten att genomföras för att värdera effekterna av socialförvaltningens nya organisation och nå fram till en effektiv verksamhet som samtidigt håller en hög kvalitet för brukarna.

Strävan efter att effektivisera verksamheten kommer bli ett uttryck i att möjligheten till förtätningar kommer att prövas i planeringen för framtida boenden inom funktionshinderområdet. Det kan innebära att fler personer bereds plats i befintliga boenden och att investeringar i nya boenden kan senareläggas.

SANDA HÖNSERI – ÖSTERHANINGE

Foto: Fredrik Hjerling

Haninge väljer lokalproducerade ekologiska KRAVägg från Sanda hönseri i Österhaninge. Där går hönsen fritt i stora stallar, utomhus i rastgårdar när vädret så tillåter, de ströbadar på golvet och har tillgång till sittpinnar och reden.

Stadsbyggnadsnämnden

Ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheter som regleras i plan- och bygglagen inom områdena detaljplanering, bygglov samt mätning och kartframställning. Nämnden ansvarar också för kommunens vägar, parker samt vatten- och avloppsverksamhet och är kommunens myndighet i trafik- och hamnfrågor. Markskötsel vid kommunens fastigheter, till exempel skolor, förskolor och äldreboenden, ingår i uppdraget.

Ordförande: Peter Olevik Dunder
Förvaltningschef: Mats Norrbom

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✧Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Maskiner och fordon som ger cirka 50 procent lägre utsläpp av koldioxid köptes in av förvaltningen. Förvaltningen verkade också för ökad användning av geografiska informations-system vid ruttplanering inom kommunens verksamheter.

För att bidra till att öka den biologiska mångfalden deltog förvaltningen i arbetet med ny naturvårdsplan samt medverkade vid dokumentation av jätteloka och skogsbestånd.

Sjöar och vattendrag ska bli renare. Arbeta med att ta fram en förvaltningsövergripande VA-plan pågår. En utredning pågår också om Fors reningsverks framtid, med bästa möjliga effektivitet ur miljösynpunkt som mål.

Social hållbarhet

✧Nämnden har delvis bidragit till måluppfyllelse.

För att få en attraktiv regional stadskärna följer förvaltningen ett utvecklingsprogram som tagits fram. Arbetet med ett arkitekturprogram startade, liksom utvecklingen av stråket mellan KTH, Port 73 och Vega. Förvaltningen tog fram ett förslag för hur sambandet mellan Eskilsparken och Slätmosen ska förstärkas.

Barn och ungdomar ska känna framtidstro. Inom de flesta arbetsplatser har barnkonventionen gått igenom och inom planverksamheten utvecklades arbetssättet för att förverkliga intentionerna i barnkonventionen.

För att bidra till en bättre folkhälsa vill nämnden bland annat främja cyklandet i kommunen. De regionala cykelstråken prioriterades vid snöröjning och sandupptagning och förbättringsåtgärder har gjordes enligt den långsiktiga cykelplan som togs fram 2010.

Olika åtgärder gjordes för att stärka dialogen med medborgarna och få dem mer delaktiga. Bland annat har förvaltningen deltagit aktivt i medborgardialog Jordbro.

För att öka invånarnas nöjdhet med den kommunala servicen fokuserade förvaltningen på att utveckla sina tjänster. Ett plan- och byggcenter inrättades på entréplanet i kommunhuset. Dessutom utökades öppettider och telefontider. Informationen förbättrades under rubriken Bygga och bo på webbplatsen. En e-tjänst utvecklades för beställning av nybyggnadskarta, som ett första steg mot e-tjänsten bygglov.

Våra parker och utemiljöer ska vara attraktiva. Arbeta med en parkplan pågår. Parkavdelningen tog emot fler skolungdomar i sommarjobb och införde städning i deras arbetsuppgifter.

Ekonomisk hållbarhet

✧Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Det ekonomiska resultatet var ett överskott på 5,4 miljoner kronor (mnkr).

Kommunens mål är att bli Sveriges bästa kommunala arbetsgivare. För att följa upp målet används bland annat den årliga arbetsplatsundersökningen. Stadsbyggnadsförvaltningen fick höga värden i undersökningen, men eftersom målen också var högt ställda har de inte uppfyllts i alla delar.

Förvaltningen förbättrade rutinerna för arbetsmiljöarbetet, följde upp avtalstrohet vid inköp samt genomförde en energiinventering av VA-anläggningarna.

Ett av målen var att främja befolkningsökningen i kommunen. Stadsbyggnadsförvaltningen ökade därför kapaciteten med tre personer för att kunna behandla detaljplaner i tillräcklig omfattning.

Det ska vara enkelt att starta och utveckla företag i kommunen, så att antalet arbetsplatser ökar. För att bidra till detta effektiviserade förvaltningen bygglovsprocessen och även övrig ärendehantering.

KVALITET

Kommunen genomför varje år en medborgarundersökning. Frågor som berör stadsbyggnadsförvaltningens verksamhet handlar om skötsel av gång- och cykelvägar, gator och vägar samt den allmänna uppfattningen om vatten- och avloppsverksamheten. En ny fråga som togs med 2012 berörde parkunderhållet. Utfallet för stadsbyggnadsförvaltningens verksamheter i medborgarundersökningen ser ut så här:

Verksamhet	Nöjd medborgar-index	
	2011	2012
Gång- och cykelvägar	50	54
Gator och vägar	51	56
Vatten och avlopp	79	82
Parkunderhåll	-	58

Kommuninvånarnas nöjdhet med förvaltningens verksamheter ökade jämfört med 2011.

Förvaltningen har kvalitetsdeklarerat nio av sina tjänster. De senaste var säkerhet på lekplatser och lägeskontroll. Tjänsterna följdes upp och inom de allra flesta områden höll förvaltningen sina utfästelser.

Kommunen genomförde under året en synpunktskampanj, vilket medförde att antalet synpunkter till stadsbyggnadsförvaltningen ökade från 182 förra året till 416. Kampanjen innebar bland annat att vykort delades ut till varje hushåll, och förvaltningen fick tillbaka 120 vykort med synpunkter.

INTERN KONTROLL

Planen för internkontroll 2012 grundade sig på en riskanalys som omfattade förvaltningens alla verksamhetsområden.

I planen ingick bland annat att kontrollera uppföljning av externa verksamheter, ekonomisk uppföljning och prognoser samt rutiner mot mutor och bestickning. Uppföljningen av planen visade att rutinerna inom de flesta områden fungerat bra.

EKONOMI

Stadsbyggnadsnämnden redovisar för 2012 ett utfall på 101,1 mnkr vilket är en positiv avvikelse mot budget på 5,4 mnkr, utfallet för året motsvarar 95 procent av budgeten.

Vatten- och avloppsverksamheten når ett nollresultat efter att resultatjustering skett med 2,9 mnkr ur VA-fonden, varken bruksintäkter eller anläggningsintäkter har nått upp till budgeterade nivåer och avvikelsen påverkar intäktsidan med 4,1 mnkr. Kapitalkostnaderna blir lägre än budgeterat på grund av förskjutningar i investeringsprojekten. Ökade kostnader för vattenläckor har balanserats med lägre kostnader för drift av egna verk.

December månads ihållande snöfall leder till att vägverksamheten inte når sin budget för snöröjning. Kostnaden avviker totalt med 5,2 mnkr. Kostnadsökningar inom vägbeläggning och sanering har också påverkat resultatet negativt vilket delvis uppvägs av minskande kostnader inom trafikbelysning på grund av satsning på energisnålare armaturer.

Verksamheterna plan, kart och mät samt bygglov redovisar en positiv avvikelse på 3,9 mnkr mot budget på grund av ökade intäkter. Inom bygglov beror ökningen på ett antal större ärenden och fler fattade beslut och för plansidan har utfallet av startavgifter och plankostnadsavtal ökat.

Park och natur, trafik och övriga verksamheter redovisar alla överskott eller resultat i nivå med budget.

Nämndens reserv på 2,1 mnkr har inte förbrukats tidigare under året vilket hjälper förvaltningen att klara resultatet trots de ökade snöröjningskostnaderna under december månad.

Ekonomi (mnkr)			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	194,1	200,0	184,1
Verksamhetens kostnader	300,6	301,1	275,2
Nettokostnad*	106,5	101,1	91,1
Resultat		5,4	3,8

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Årets arbetsplatsundersökning gav höga värden för förvaltningen, i första hand inom området medarbetarskap. Även inom mål, styrning och resultat samt arbetsledning och kompetensutveckling var betygen goda. Dock försämrades det övergripande indexet, nöjd medarbetar-index (NMI) för stadsbyggnadsförvaltningen, från 84 till 82.

Med utgångspunkt från utfallet av arbetsplatsundersökningen 2011 gjordes en handlingsplan där tre utvecklingsområden prioriterades. Resultatet visar på stora förbättringar:

Tydliga lönekriterier

Utfallet för påståendet "Det finns tydliga lönekriterier på min avdelning" gav resultatet 68 procent, jämfört med 58 procent vid mätningen 2011.

Mål och uppföljning

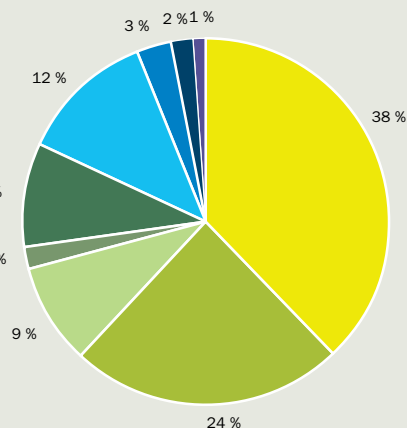
Utfallet för påståendet "Jag ser en klar koppling mellan de mål jag har i mitt arbete och kommunfullmäktiges mål" gav resultatet 81 procent, jämfört med 72 procent vid mätningen 2011.

Arbetsplatsträffar

Utfallet för påståendet "Arbetsplatsträffarna på min enhet fungerar bra" gav resultatet 88 procent, jämfört med 85 procent vid mätningen 2011.

Bruttokostnad fördelad per verksamhet

- Vatten och avlopp, 38 %
- Väghållning, 24 %
- Parkverksamhet, 9 %
- Trafikverksamhet, 2 %
- Anläggning, 9 %
- Plan och bygg, 12 %
- Uthyrning och fordon, 3 %
- Förvaltningsledning och nämnd, 2 %
- Övrig verksamhet, 1 %

Glädjande för förvaltningen var att planavdelningen fick utmärkelsen Årets arbetsplats för ”en fantastisk förmåga att omsätta kommunfullmäktiges mål till kundnytta och tillvarata personalens kreativitet och personliga mål”.

Personal	2011	2012
Antal anställda	120	133
Varav män	82	89
Varav kvinnor	38	44
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	3,9 %	4,2 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	5,5 %	6,5 %
Sjukfrånvaro bland män	3,4 %	3,2 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	48,1 %	41,0 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	4,0 %	1,5 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	3,8 %	3,2 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	4,1 %	5,3 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	7	3	2
Akkumulerat	7	10	12

Ovanstående tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

FRAMTIDEN

Som ett led i kommunens vision om den bästa kommunala arbetsplatsen är förvaltningens ambition att nå dit inom tre till fyra år. Förvaltningen kommer bland annat att implementera ett gemensamt förhållningssätt, vilket också ansluter till det kommunövergripande arbetet med framtagande av nya riktlinjer för chefer.

Inriktningen på olika fokusområden kommer att fortsätta, för att utveckla verksamheten enligt kommunens övergripande visioner. Det arbete som lagts på tjänsteutveckling under 2012 fortsätter även under 2013 med prioritering av tillgänglighet, bemötande och effektivisering av verksamheten. Effektiviseringen sker genom ett mer projektorienterat arbetssätt, processbeskrivningar, tidrapportering för all personal och relevanta nyckeltal. Nya e-tjänster införs.

Under 2013 tillkommer fokusområdet det offentliga rummet som bland annat kommer ge underlag till utvecklingen av Haninge som regional stadskärna. Aktiviteter som påbörjats är framtagande av arkitekturprogram och parkprogram, tävlingen årets byggnad, medborgardialog kring utvecklingen av Poseidons torg och den regionala stadskärnan samt deltagande som tävlingsområde i Europa – en internationell arkitektävling.

Från 2014 och framåt följer fokus på kvalitet, miljö och ledarskap. Inom kvalitet har framtagande av arbetsmiljöplaner för jobb ute på fältet prioriterats. Detta är ett första steg i att kvalitetssäkra anläggningsjobb i egen regi till samma krav som ställs på externa entreprenörer. Vidare kommer vi under 2013 att implementera vår nya dokumenthanteringsplan och kvalitetssäkra nämndprocesserna. Allt detta med sikte på att ha ett helt kvalitetssäkringssystem eller motsvarande implementerat i förvaltningen inom två till tre år.

Förvaltningen ser med tillförsikt framtiden an med fortsatt utveckling av verksamheten med många spännande utmaningar där vi tillsammans bygger ett bättre Haninge.

Foto: Shutterstock

Livsmedelshanteringen står för cirka 50 procent av den totala övergödningen och 20–25 procent av den totala klimatpåverkan. Mat som slängs har producerats, förädlats och transporterats helt i onödan.

Äldrenämnden

Ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för kommunens vård och omsorg till personer över 65 år. Ansvaret innebär att den enskilda människan – oavsett etnisk tillhörighet, kön eller sexuell läggning – ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag. Den äldre ska kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, mötas med respekt och värdighet och ha tillgång till god vård och omsorg. Han eller hon ska tillförsäkras en professionell behovsbedömning under rätts-säkra former och få möjlighet till anhörigs medverkan i vården.

Ordförande: Martin Lundqvist
Förvaltningschef: Ewa Kardell

MÅLUPPFYLLELSE

Ekologisk hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Äldrenämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Hemtjänsten utökade sin cykelpark med ytterligare 13 el-cyklar, och därmed minskade bilanvändningen vid hemtjänstbesök. En förbättrad samordning av livsmedelsinköp i hemtjänsten bidrog också till minskad bilanvändning.

Andelen ekologiska inköp ökade med drygt 4 procentenheter till 16 procent.

Vård- och omsorgsboendet Ros-Anders Gärd införde en energiguide som ska bidra till en mer effektiv energianvändning.

Social hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Äldrenämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Fyra av fem verksamhetsområden i brukarundersökningen uppnår målet att minst 90 procent av brukarna ska vara nöjda med personalens bemötande. Det samlade värdet för nöjd brukar-index (NBI) för år 2012 är 75 (jämfört med 72 år 2011).

Vad gäller brukarnas (och anhörigas) uppfattning om delaktighet och inflytande gällande insatsernas utförande, visar brukarundersökningen att målet på 75 procent nöjda uppnåts av Dagverksamhet – allmän.

Den nationella värdegrunden som regleras i socialtjänstlagen säger att omsorgerna om äldre ska inriktas på att äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Med hjälp

statliga stimulansmedel har ett omfattande arbete som engagerat föreningsliv, brukare, politiker och personal utmynnat i en lokal värdegrund och en lokal värdighetsgaranti.

Andelen brukare som väljer privata utförare av hemtjänst fortsätter att öka. Under året utfördes 36 procent av insatserna (antal timmar) inom hemtjänsten av privata utförare – att jämföras med 28 procent år 2011.

Under 2012 gjorde förvaltningen 519 hembesök (531 besök 2011) hos personer fyllda 75, 80 och 85 år samt hos nyblivna änkor och änklingar för att sprida lokal information om bl a boendeplanering, hälsoförebyggande insatser, fallprevention, kultur- och fritidsaktiviteter och vård och omsorg.

Praktisk service i hemmet – så kallad fixarservice – utfördes i den omfattning som efterfrågats, för att förebygga fall och fallskador. Antalet besök 2012 har varit 522, vilket är en ökning med 34 besök jämfört med 2011. Huvuddelen av uppdragen klarades av inom fem arbetsdagar, i de flesta fall mycket snabbare.

Antalet trygghetslarm var totalt 901 vid årsskiftet 2012/2013, varav 524 var biståndsbedömda.

På träffpunkterna hölls ett tiotal hälsocirklar (varav en för finsktalande) med ett sjuttioal deltagare.

Framtidsgruppen bildades med nio representanter för äldre i Haninge, ledd av förvaltningschefen. Framtidsgruppens uppgift och roll är kunna bidra med synpunkter och idéer till en planering och utveckling av äldreomsorgen i stort.

Antalet seniorlägenheter utökades med ytterligare tio lägenheter vid Poseidons torg.

Äldremässan – som hölls för tredje året i rad – hade tema hälsa, läkemedel och måltider. Besöksantalet var det klart högsta hittills.

En femte träffpunkt i kommunal regi har tillkommit ute på Muskö. Verksamheten bedrivs i lokaler som också används av Muskö sjökrog.

Väld är inte okej! är temat för det arbete som bedrivits inom projektet Hot och väld i nära relationer. Handlingsplaner är framtagna och implementeringen av projektet pågick under året.

Äldreförvaltningen tillhandahöll praktikplatser av god kvalitet i den omfattning som efterfrågats av Fredrika Bremergymnasierna och Centrum Vux. Anställning kunde dessutom erbjudas de elever som klarat omvårdnadsprogrammet med godkända betyg.

Ekonomisk hållbarhet

✦ Måluppfyllelse: Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse. Äldrenämnden redovisar för 2012 en negativ avvikelse på 13,1 miljoner kronor (mnkr). Resultatet belastas av ett negativt resultat på 6,1 mnkr för år 2011. Beläggningsgraden i dagverksamheten förbättrades något.

Vid den genomförda medarbetarundersökningen uppnådde äldrenämnden ett nöjd medarbetar-index (NMI) på 80 vilket är fyra punkter högre än NMI för kommunen totalt. Även svarsfrekvensen var högre än för kommunen som helhet.

Sjukfrånvaron ökade från 6,9 procent 2011 till 7,7 procent 2012.

Validering, d v s bedömning och värdering av faktiska kunskaper, färdigheter och förmågor, av personal i den kommunalt drivna äldreomsorgen har kunnat fullföljas inom första anställningsåret. Vad gäller validering av personal bland privata utförare finns vissa brister.

Andel av befolkningen med hemtjänstinsatser eller med plats i särskilt boende, oktober månad		
	2011	2012
Andel av befolkningen 65–79 år med hemtjänst	4,1 %	3,3 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med hemtjänst	25,6 %	20,2 %
Andel av befolkningen 65–79 år med plats i särskilt boende	1,0 %	1,1 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med plats i särskilt boende	12,2 %	12,0 %
Andel av befolkningen 65–79 år med hemtjänst eller plats i särskilt boende	5,1 %	4,4 %
Andel av befolkningen 80 eller äldre med hemtjänst eller plats i särskilt boende	37,7 %	32,2 %

KVALITET

Frågorna i den årliga brukarundersökningen svarar i stort mot äldrenämndens mål. I brukarundersökningen ingår också tre frågor som mäter kundnöjdhet enligt nöjd brukarindex. Resultaten går att jämföra mellan enheter och kommunen. Arbetsenheterna har arbetat med resultaten under hösten.

Samtliga särskilda boenden och samtliga hemtjänstenheter granskades under november månad blivit granskade enligt äldreförvaltningens interna kvalitetsgranskning (IKG). Redovisningen av de genomförda kvalitetsgranskningarna visade att de granskade enheterna till stora delar uppfyller de krav som kan ställas på en god kvalitet i verksamheten. Ett förbättringsområde som kvarstår är social dokumentation.

Sex externa leverantörer av hemtjänst – de med fem eller fler kunder – granskades enligt äldreförvaltningens externa kvalitetsgranskning (EXKG). Även här är social dokumentation ett förbättringsområde.

Uppföljning och tillsyn genomfördes på Vendelsögården och övriga köpta platser, utifrån socialtjänstlagen och hälso- och sjukvårdslagen, kopplat till de individuella avtal som finns tecknade.

Utifrån Socialstyrelsens nya föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, har äldrenämnden fattat beslut om att införa det nya ledningssystemet som webbaserad publikation på haninge.se under våren 2013.

Synpunkt Haninge – kommunens synpunktshantering – var för femte året ett stöd i arbetet med kvalitetsförbättringar. 125 synpunkter lämnades in (45 år 2011). Ökningen

av inkomna synpunkter får tillskrivas den kampanj för Synpunkt Haninge som genomfördes hösten 2012. Äldrenämnden fattade beslut om två nya kvalitetsdeklarerade tjänster: förebyggande hembesök och bostadsanpassningsbidrag. Vid årsskiftet 2012/2013 var nio tjänster kvalitetsdeklarerade.

INTERN KONTROLL

Äldrenämndens internkontrollplan med 34 kontrollmoment följdes upp. Kontrollen visar att flertalet kontrollmoment fungerar utan anmärkning, men att det finns brister inom vissa områden. De avvikelser som kommit fram beror i första hand på att det saknas kunskap och insikt om varför man ska arbeta på ett visst sätt. De åtgärder som behöver vidtas handlar i första hand om förbättrad information och utbildning. Områdena för uppföljning har varit ekonomi, personal och biståndsbeslut och kvalitetssäkring.

EKONOMI

Det negativa resultatet på 13,1 mnkr för 2012 års verksamhet beror på att volymutvecklingen varit kraftigare än vad budgetramen för 2012 rymt, samt ett överfört underskott från 2011 års verksamhet på 6,1 mnkr som belastat 2012 års budget.

Huvudorsaken till nettokostnadsökningen är ett ökat behov av insatser. I första hand är det insatser i form av hemtjänst och boende som ökade. Det ökade behovet beror på att Haninge kommun är inne i en period med mycket kraftig befolkningsökning i gruppen 65 år och äldre.

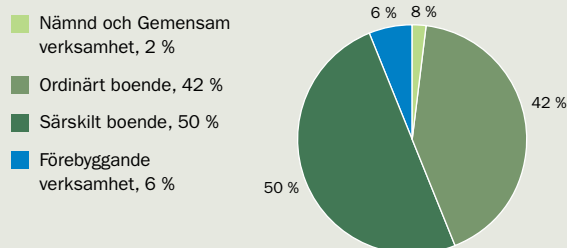
Den egna utförarorganisationen har inte fått någon kompensation för pris- och löneutveckling de tre senaste åren. Trots detta visar den egna utförarorganisationen en budget i balans för året.

Ekonomi, mnkr

	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	70,9	72,3	66,6
Verksamhetens kostnader	561,1	575,5	536,2
Nettokostnader	490,2	503,2	469,6
Resultat		-13,1	-25,5

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

Bruttokostnad fördelning i procent

PERSONAL

I arbetet med det personalpolitiska programmet har det under 2012 varit särskilt fokus på två områden: Chef- och ledarskap samt Kompetensförsörjning.

Kompetensutvecklingen har till stor del skett enligt den modell som äldreförvaltningen i Haninge kommun har utvecklat tillsammans med ett antal andra kommuner; Kravmärkt Yrkesroll. De kreativa läromötena och valideringen, som är en del av Kravmärkt Yrkesroll, inkluderar även de privata utförarna av hemtjänst. Genomförda valideringar har bl a resulterat i en utbildningsinsatser i Psykisk ohälsa, Hot och våld i nära relationer och Rehabiliterande och aktiverande förhållningssätt.

Äldrenämndens personal har en något högre sjukfrånvaro (7,7 procent) än genomsnittet för kommunens anställda som var 7,4 procent 2012. Chefernas arbete och ansvar för att förebygga och minska sjukfrånvaron har haft hög prioritet. Kommunens årliga arbetsplatsundersökning ger NMI-resultatet 80 för äldrenämnden, vilket kan jämföras med kommunens totalresultat med NMI 76.

Personal	2011	2012
Antal anställda	659	646
Varav män	52	57
Varav kvinnor	607	589
Sjukfrånvaro som andel av överenskommen arbetstid, alla anställda	6,8 %	7,7 %
Sjukfrånvaro bland kvinnor	7,2 %	7,9 %
Sjukfrånvaro bland män	3,1 %	5,7 %
Långtidssjukfrånvaro (andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer)	49,6 %	47,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 29 år eller yngre	4,9 %	4,7 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 30–49 år	6,3 %	8,6 %
Sjukfrånvarotid i åldersgruppen 50 år eller äldre	7,8 %	7,3 %

Gäller tillsvidare- och visstidsanställda arbetar minst 40 procent av heltid.

Följande tabell visar kommande pensionsavgångar. För år 2013 redovisas antalet anställda som under året fyller 65, 66 eller 67 år. För år 2014 och 2015 redovisas de personer som fyller 65 år. Om de personer som fyller 65 år 2013 eller 2014 väljer att fortsätta arbeta kommer antalet pensionsavgångar dessa år att bli lägre.

	2013	2014	2015
Kommande pensionsavgångar	17	14	15
Akkumulerat	17	31	46

FRAMTIDEN

Antalet personer 65 år och äldre i Haninge beräknas 2021 vara cirka 28 procent fler än 2011.

Om man bara tittar på gruppen 75 år och äldre är ökningstakten mycket mer dramatisk. Antalet invånare 75 år och äldre beräknas öka från 3 891 personer 2011 till 7 030 personer 2021 eller med drygt 80 procent. Detta kommer att kräva utbyggnad av alla delar av äldreomsorgen de kommande åren.

Arbetet med förebyggande insatser och stöd till anhöriga är därför viktiga områden som behöver fortsätta att utvecklas. Detta innebär också ett stort rekryteringsbehov.

Den nationella värdegrunden för äldreomsorgen innebär i korthet att omsorgerna om äldre ska inriktas på att den äldre får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. Införandet av en lokal värdegrund med Haningeprofil – *Omtanke, ödmjukhet och engagemang* – och en lokal värdighetsgaranti kopplad till kvalitetsdeklarerade tjänster, kommer att ytterligare förstärka äldres rätt till inflytande över när och hur beslutade insatser ska ges.

Framtidsgruppen fortsätter med dialogen kring utvecklingsfrågor inom äldreområdet. En kommunalisering av hemsjukvården inom Stockholms län är nära förestående. Projekt "Hemsjukvård 2015" kommer under 2013 presentera förslag på innehåll och omfattning, varefter en skatteväxling ska utredas och beslutas.

Foto: Shutterstock

Haninges kök väger och åtgärdar matsvinn. Inköpen planeras, maten förvaras på rätt sätt och lagom mängd mat lagas. Matrester som inte tas omhand till nya rätter rötas till biogas.

Södertörns upphandlingsnämnd

Ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd bildades den 1 oktober 2012. Södertörns upphandlingsnämnd ska fullgöra Haninges och Nynäshamns uppgifter med samordnad upphandling av varor och tjänster för kommunernas verksamheter i syfte att nå rätt kvalitet till lägsta möjliga kostnad och bästa affärsmässiga villkor. Nämnden ska, efter nära samverkan med verksamheterna, besluta om avtalsområden lämpliga för ramavtal, genomföra upphandlingar och teckna ramavtal inom beslutade områden. Nämnden ska även genomföra upphandlingar som inte omfattas av ramavtal.

Ordförande: Anna Ljungdell
Förvaltningschef: Bengt Svenander

KVALITET

Arbetet med att genomlysna upphandlingsnämndens processer har påbörjats för att bättre anpassas för en verksamhet som spänner över två kommuner. Aktuella avtal har sammanställts och inköpsrutiner samordnats för att få ett gemensamt och mer enhetligt arbetssätt.

Under den tiden nämnden ansvarat för upphandling i Haninge och Nynäshamn avgjordes tre mål i förvaltningsrätten. Båda kommunerna deltog i en upphandling av köks- och serveringsutrustning som överprövades, men efter övervägande valde den missnöjda leverantören att dra tillbaka sin överprövning. De två andra överprövningarna avsåg upphandlingar som gjorts av Nynäshamns kommun.

Webbplatsen har anpassats och förbättrats under året för att sprida relevant information till allmänhet och potentiella leverantörer.

INTERN KONTROLL

Enligt kommunstyrelsens internkontrollplan analyserades avtalstroheten för två avtalsområden av kommunstyrelseförvaltningen. Denna visar på en viss förbättring jämfört med 2011, men också att det finns en stor förbättringspotential för den framtida utvecklingen.

EKONOMI

Verksamhetens reella resultat är ett överskott på 0,3 miljoner kronor. Överskottet beror på att tjänster var vakanta under året. Överskottet förs över till nästa år.

Ekonomi, mnkr		
	Budget 2012	Bokslut 2012
Verksamhetens intäkter	1,5	1,5
Verksamhetens kostnader	1,5	1,5
Nettokostnader*	0	0
Resultat		0

*Motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Upphandlingsenheten är placerad i Haninge kommun består av åtta medarbetare. Under 2012 har det genomförts ett stort antal rekryteringar och ytterligare ett par rekryteringar är planerade innan alla tjänster är tillsatta.

FRAMTIDEN

Fler upphandlingar kommer att genomföras vilket ställer krav på att handläggningen bedrivs med ökad effektivitet. Bedömningen är att fler upphandlingar kommer att behövas göras eftersom en hel del upphandlingar har samlats på hög samt att nya avtalsområden identifieras. Helt klart är att de nuvarande resurserna inte är tillräckliga för att komma ifatt inom en överskådlig framtid. Arbetet med uppföljning av tecknade avtal kommer bli viktigare. Flera faktorer talar för att kommunerna kommer få ett tydligare ansvar att följa upp att kommunens leverantörer följer villkoren i avtalet och levererar det som är utlovat.

Nämnden avser att vidareutveckla användningen av elektronisk anbudsgivning för att förenkla för anbudsgivarna.

Under det kommande året börjar arbetet med att införa ett elektroniskt beställningssystem.

Södertörns överförmyndarnämnd

Ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvalterskap. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har förordnad god man eller förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust. Gode män, förvaltare och förmyndare kallas fortsättningsvis för ställföreträdare.

Ordförande: Gilbert de Wendel
Förvaltningschef: Bengt Svenander

MÅLUPPFYLLELSE

Social hållbarhet

✦Måluppfyllelse: Nämnden bidrog till måluppfyllelse. En enkät gick ut till 563 ställföreträdare av vilka 291 svarade. Enkäten kommer att ge underlag för att förbättra verksamhetens service och bemötande. Det var första året som enkäten skickas ut vilket medför att det inte förrän vid nästa enkät går att dra slutsatser om eventuella förbättringar. Medelvärde är 6,92 och median är 8.

Nämnden ska granska ställföreträdarnas årliga redovisningar i rätt tid. 2 250 årliga redovisningar granskades under året (kan jämföras med 1 875 förra året). Det fanns vid årsskiftet 2012/2013 inga ärenden som inte avslutats i tid.

Någon e-tjänst utvecklades inte i verksamheten. Anledningen var att e-tjänsteplattformen infördes först i oktober. Arbetet med att införa e-tjänster fortsätter under 2013.

En kvalitetsdeklarerad tjänst utvecklades och ska beslutas av nämnden i mars 2013.

Nya ställföreträdare erbjöds mentorer från Godmansföreningen Södertörn. Mentorskapen innebär att adepterna får utbildning i hur uppdrag som ställföreträdare lämpligen startas, hur en årscykel ser ut och slutligen hur uppdraget ska redovisas till överförmyndarnämnden.

Överförmyndarnämnden genomförde utbildningstillfällen i samtliga samverkanskommuner inför arbetet med årsräkningar 2012. Vid dessa utbildningar deltog totalt 88 ställföreträdare.

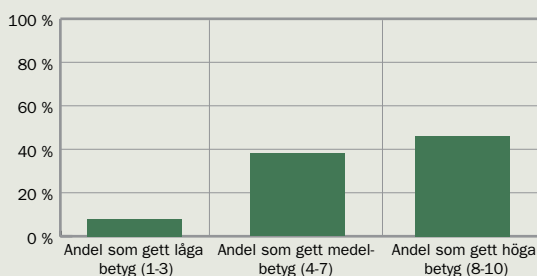
Ekonomisk hållbarhet

✦Nämnden bidrog delvis till måluppfyllelse.

Nämndens ekonomiska resultat för 2012 visar på ett nollresultat.

Resultatet av medarbetarundersökningen mätt i nöjd medarbetar-index (NMI) var 67,9 vilket är en förbättring jämfört med år 2011.

Hur väl uppfyller överförmyndaren dina förväntningar?

Sjukfrånvaron minskade under året till 3,2 procent av arbetstiden. Motsvarande sjukfrånvaro 2011 var 5,7 procent.

Handläggningstiderna i verksamhetens centrala processer förkortades avsevärt.

KVALITET

Överförmyndarnämnden har löpande analyserat och förbättrat sina processer och verksamheten bedrivs med dokumenterade rutiner. Stående möten där samtlig personal deltar och avvikelser uppmärksammas samt uppdrag delas ut och rapporteras har resulterat i en förändringsbenägen kultur. På webbplatsen har all information till allmänheten reviderats och samtliga blanketter har utvecklats för att ge användarna bättre stöd.

INTERN KONTROLL

Samtliga rutiner i verksamheten har dokumenterats. Bevakningar sätts i syfte att förhindra att tidsfrister överskrids. En tjänst har särskilt avdelats till att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning.

EKONOMI

Verksamhetens reella resultat är ett underskott med 0,8 miljoner kronor (mnkr). Verksamhetens underskott förs över på nästkommande år. Underskottet beror på att antal granskade årliga redovisningar (årsräkningar) och kostnaderna för gode män för ensamkommande flyktingbarn ökade.

Sedan år 2005 har verksamheten årligen haft ökande ärendebalanser vad avser granskning av årsräkningar i rätt tid. Antalet granskade årsräkningar kopplar direkt mot verksamhetens kostnader. Under år 2012 uttraderades dessa ärendebalanser vilket ökade kostnaderna med 395 tkr.

Överförmyndarnämnden arvoderar gode män för ensamkommande barn. Arvoden för tiden innan barnen får permanent uppehållstillstånd (PUT) återsöks hos Migrationsverket. Arvoden till gode män som avser perioden efter barnen fått PUT kan inte återsökas hos Migrationsverket. Andelen barn som har PUT ökade under 2012 vilket medförde att överförmyndarnämndens arvodeskostnader under ökade med 473 tkr jämfört med år 2011.

Antalet aktiva ärenden var 3 290. Motsvarande antal år 2011 var 3 128.

Ekonomi, mnkr			
	Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	19,8	21,1	15,0
Verksamhetens kostnader	19,8	21,1	19,8
Nettokostnad*	0,0	0,0	4,9
Resultat		0,0	-0,6

* Nettokostnader motsvarar ram enligt fullmäktige.

PERSONAL

Resultaten av arbetsplatsundersökningen förbättrades. Områdena mål, styrning och resultat, chefskap samt arbetsmiljö och arbetsstillfredsställelse förbättrades medan området kompetensutveckling och belöning försämrades.

Vid rekrytering har modellen Kompetensbaserad rekrytering använts. Medarbetare med behov av anpassad arbetstid har fått sina behov tillfredsställda.

FRAMTIDEN

Kontinuerliga volymökningar i verksamheten ställer krav på att handläggningen bedrivs effektivare. Ett arbetssätt där målsättningen är att åtgärda avvikelser med minsta möjliga tidsspillan har införts.

Nämnden avser vidareutveckla användningen av IT i syfte att underlätta en digital kommunikation med myndigheten samt i handläggning av ärenden.

Med anledning av resultatet i enkäten till ställföreträdarna kommer verksamhetens telefontider att ses över.

Under 2013 kommer ett strukturerat arbete med att följa upp delegationsbeslut att påbörjas i syfte att identifiera eventuella olikheter i bedömning av liknande ärenden.

En höjning av kvaliteten på granskning av årsräkningar ske genom att djupgranska slumpmässigt utvalda årsräkningar. Nya ställföreträdare kommer att granskas med förtur för att så tidigt som möjligt fånga upp avvikelser i redovisningen.

RESULTATRÄKNING, belopp i miljoner kronor			KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		Budget 2012	Bokslut 2012	Bokslut 2011	Bokslut 2012	Bokslut 2011
Verksamhetens intäkter	Not 1,2	805,5	844,5	762,9	1 116,4	1 193,9
Verksamhetens kostnader	Not 2,3	4 111,2	4 166,6	3 995,5	4 237,4	4 244,8
Avskrivningar	Not 4	55,0	78,8	53,3	180,1	143,3
Verksamhetens nettokostnader		3 360,7	3 400,9	3 286,0	3 301,1	3 194,2
Skatteintäkter	Not 5	2 847,7	2 853,1	2 736,9	2 853,1	2 736,9
Generella statsbidrag & utjämning	Not 6	567,0	595,6	580,8	595,6	580,8
Finansiella intäkter	Not 7	30,0	57,9	34,4	58,7	9,5
Finansiella kostnader	Not 8	22,0	33,5	20,4	114,0	59,5
Resultat före extraordinära poster		62,0	72,3	45,8	92,3	73,5
Extraordinära intäkter		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Extraordinära kostnader		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skattekostnader		0,0	0,0	0,0	2,9	-6,9
Årets resultat		62,0	72,3	45,8	95,2	66,6
varav exploateringsvinst		4,2	11,2	9,2	0,0	0,0
varav realisationsvinst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KASSAFLÖDESANALYS, belopp i miljoner kronor		KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		2012-12-31	2011-12-31*	2012-12-31	2011-12-31
Den löpande verksamheten					
Årets resultat		72,3	45,8	103,9	66,6
Avskrivningar		57,4	53,3	180,2	143,4
Nedskrivningar		21,4	0,0	0,0	0,0
Förändring pensionsavsättningar		10,5	34,1	14,2	39,0
Övriga avsättningar		20,0	-2,0	14,2	2,0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		47,4	-171,8	-118,5	62,1
Ökning/minskning förråd och varulager		0,3	0,0	0,3	-0,5
Ökning/minskning kortfristiga skulder		59,5	-20,3	370,1	1 407,9
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-288,9	-60,9	564,4	1 720,5
Investeringsverksamheten					
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	Not 23	-145,6	-194,7	-424,7	-431,0
Försäljningspris anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Investering finansiella anläggningstillgångar		0,0	0,0	1,2	1,2
Erhållna investeringsbidrag		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-145,6	-194,7	-423,5	-429,8
Finansieringsverksamhet					
Ökning långfristig skuld/nyupptagna lån		542,5	100,0	0,0	0,0
Amortering av långfristiga skulder		0,0	0,0	-46,3	-1 381,7
Ökning långfristig fordran		-577,6	-76,2	2,3	14,4
Minskning långfristig fordran		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga tillförda medel VA-verksamheten	Not 24	17,4	37,7	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-17,7	61,5	-44,0	-1 367,3
Årets kassaflöde		125,6	-194,2	96,9	-76,6
Likvida medel vid årets början		-27,3	166,8	44,9	121,5
Likvida medel vid årets slut		98,2	-27,3	141,8	44,9

*Kassaflödesanalysen för 2011 har räknats om med hänsyn till flytt av exploateringsområden

BALANSRÄKNING, belopp i miljoner kronor		KOMMUNEN		KOMMUNKONCERNEN	
		2012-12-31	2011-12-31*	2012-12-31	2011-12-31*
Anläggningstillgångar					
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>		0,0	0,0	0,6	1,0
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnadsteknisk anläggning	Not 9	838,6	801,6	3 279,7	3 228,2
Maskiner och inventarier	Not 10	141,3	107,3	219,4	178,3
Pågående ny- till- och ombyggnad	Not 11	78,3	70,5	337,1	184,7
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>					
Aktier, andelar, bostadsrätter	Not 12	64,1	65,3	22,3	23,4
Långfristiga fordringar	Not 13	1 613,0	1 035,4	31,6	33,9
Summa anläggningstillgångar		2 735,3	2 080,1	3 890,7	3 649,5
Omsättningstillgångar					
Förråd och lager		0,3	0,5	0,5	0,8
Exploateringsområden	Not 14	54,1	-4,0	54,1	-3,4
Kortfristiga fordringar	Not 15	442,7	548,2	394,9	330,4
Kassa och bank	Not 16	98,2	-27,3	141,8	44,9
Summa omsättningstillgångar		595,3	517,4	591,3	372,7
SUMMA TILLGÅNGAR		3 330,6	2 597,6	4 482,0	4 022,2
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Ingående eget kapital		1 079,1	1 033,3	1 323,1	1 247,9
Justering av eget kapital		8,7	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		72,3	45,8	95,2	66,6
Summa eget kapital	Not 17	1 160,1	1 079,1	1 418,3	1 314,5
Avsättning för pensioner (pensionsskuld) och liknande förpliktelser	Not 18	253,6	241,0	275,3	261,0
Övriga avsättningar	Not 19	20,0	0,0	107,7	93,5
Summa avsättningar		273,7	241,0	383,0	354,5
Skulder					
VA långfristiga skulder		244,7	227,3	0,0	0,0
Långfristiga skulder	Not 20	983,1	440,6	220,2	266,5
Kortfristiga skulder	Not 21	669,1	609,6	2 460,5	2 086,7
Summa skulder		1 896,9	1 277,5	2 680,6	2 353,2
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		3 330,6	2 597,6	4 482,0	4 022,2
Ansvarförbindelser och ställda panter					
<i>Ställda panter</i>					
Fastighetsinteckningar		0,0	0,0	723,0	723,0
<i>Ansvarförbindelser</i>					
Pensionsskuld kommunanställda		1 505,5	1 499,3		
Borgensförbindelser		781,4	1 208,6		
Kommunalt förlustavdrag egna hem		1,1	2,1		
Leasingavtal		22,3	3,0		
Pensionsåtaganden i kommunala bolag		58,1	57,5		
Periodisk avgångsförmån fram till 65 år		0,0	0,1		

*Balansomslutningen för 2011 är ändrad. Exploateringsområden har flyttats till omsättningstillgångar 2012.

Noter

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

KOMMUNEN

Avser verksamhetens intäkter. Skatteintäkter och generella stats- och landstingsbidrag ingår inte.

	2012	2011
Statsbidrag	250,6	230,2
Avgifter och ersättningar	260,8	272,7
Övriga intäkter	333,1	260,0
Summa	844,5	762,9

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Haninge kommun	844,5	762,8
SRV Återvinning AB	122,0	115,2
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	12,1	13,8
Haninge kommun Holding AB koncern*	522,1	665,2
Avgår interna eliminerings	-384,3	-363,1
Summa	1 116,4	1 193,9

* Ingående bolag: Haninge kommun Holding AB, Haninge Bostäder AB, Tornbergets fastighetsförvaltnings AB i Haninge samt Kommunala lokaler i Haninge AB

NOT 2 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

	2012	2011
<i>Verksamhetens intäkter</i>		
Återbetalning av premier från AFA	53,6	0,0
<i>Verksamhetens kostnader</i>		
Likvidering Ishallsbolaget	0,9	0,0
Ersättning till Tornberget, restvärde Erika-paviljong	8,7	0,0
Investeringsbidrag Nynäsbanan dubbel-spårsutbyggnad Tungelsta-Västerhaninge	20,0	0,0
Investeringsbidrag Vega trafikplats järnväg	20,0	0,0

NOT 3 VERKSAMHETENS KOSTNADER

KOMMUNEN

	2012	2011
Främmande tjänster	1 232,7	1 129,8
Inventarier	68,8	67,0
Lokalhyror	411,8	394,1
Personalkostnader	2 136,4	2 118,9
Övrigt	316,8	285,7
Summa	4 166,6	3 995,5

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Haninge kommun	4 166,6	3 995,5
SRV Återvinning AB	104,6	101,9
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	12,1	11,4
Haninge kommun Holding AB koncern	338,4	499,1
Avgår interna eliminerings	-384,3	-363,1
Summa	4 237,4	4 244,8

NOT 4 AVSKRIVNINGAR

KOMMUNEN

	2012	2011
Fastigheter och anläggningar avskrivning enligt plan	32,2	27,5
Inventarier avskrivning enligt plan	25,2	25,8
Nedskrivningar anläggningstillgångar*	21,4	0,0
Summa	78,8	53,3

*Nedskrivningarna avser:
Nedskrivning Ishallsbolagets aktier 1,2 miljoner kronor
Nedskrivning f d Jordbromalmsskolan 20 miljoner kronor
Nedskrivning bil 0,2 miljoner kronor

SAMMANSTÄLLD REDOVISNING

	2012	2011
Immateriella tillgångar	0,5	0,4
Inventarier och maskiner	41,4	35,5
Fastigheter och anläggningar	138,2	107,4
Summa	180,1	143,3

NOT 5 SKATTEINTÄKTER

	2012	2011
Preliminär skattebetalning	2 817,3	2 670,1
Preliminär slutavräkning innevarande år	35,2	0,0
Slutavräkningsdifferens tidigare år	0,6	66,8
Summa	2 853,1	2 736,9

NOT 6 GENERELLA STATSBIIDRAG

	2012	2011
Inkomstutjämning	450,7	422,1
Fastighetsavgift	120,9	113,2
Regleringsbidrag	38,4	78,7
Kostnadsutjämningsbidrag	10,8	-12,0
LSS-utjämning	-25,2	-21,2
Summa	595,6	580,8

NOT 7 FINANSIELLA INTÄKTER

	2012	2011
Erhållna dröjsmålsräntor	0,2	0,2
Inbetalningar Efterbevakning avskrivna fordringar	0,2	1,6
Intäktsräntor utlåning	6,4	1,0
Räntor på utlåmnade lån till koncernföretag	50,1	26,8
Övriga finansiella intäkter	1,0	4,8
Summa	57,9	34,4

NOT 8 FINANSIELLA KOSTNADER

	2012	2011
Ränta på pensionskund (värdesäkring)	9,5	6,7
Räntor lån	23,2	12,5
Övriga finansiella kostnader	0,8	1,2
Summa	33,5	20,4

NOT 9 FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR

Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar. Pågående investeringar skrivs ej av.

	2012	2011*
Ingående balans	801,6	649,0
varav VA	532,9	438,6
Årets investering	89,2	180,1
varav VA	37,0	107,7
Avskrivningar	-32,2	-27,5
varav VA	-15,6	-13,4
Nedskrivning f d Jordbromalmsskolan	-20,0	0,0
Bokfört värde vid årets slut	838,6	801,6

* Värden för år 2011 är omräknade då "Pågående investeringar" redovisas i egen not 2012

SPECIFIKATION FASTIGHETER, ANLÄGGNINGAR

	2012	2011
Allmän markreserv	62,5	62,8
Verksamhetsfastigheter		
Fritidsanläggningar	22,4	21,7
Skolanläggningar	6,4	28,1
Sociala lokaler	10,3	10,5
Övriga lokaler	2,5	3,1
Summa	41,6	63,4
Publika fastigheter och anläggningar		
Gator	106,3	101,5
Parker	25,4	25,3
Summa	131,7	126,8
Fastigheter för affärsdrivande verksamhet	602,8	548,6

NOT 10 MASKINER OCH INVENTARIER

	2012	2011
Ingående balans	107,3	116,7
varav VA	2,4	3,0
Årets investering	48,6	16,4
varav VA	0,3	0,0
Avskrivningar	-25,2	-25,8
varav VA	-0,6	-0,6
Nedskrivningar	-0,2	0,0
Rättning anläggningsreskontra	10,8	0,0
Utgående värde	141,3	107,3

NOT 11 Pågående investeringar

	2012	2011
Pågående investeringar	78,3	70,5
varav VA	11,8	9,0

NOT 12 AKTIER, ANDELAR, BOSTADSRÄTTER

	2012	2011
Aktier och andelar	56,1	57,3
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0
Summa	64,1	65,3

Aktieförteckning	Antal	Andel %	Nominellt värde, Kr	Anskaffningsvärde, Kr
Haninge kommun Holding AB	44 100	100	1 000	44 100 000
SKL Kommentus	19	100	100	1 900
SRV återvinning AB	5 600	31,5	500	350 000
Stockholmsregionens Försäkring AB	72 956	7,1	100	7 295 600
Världsljus AB	5 275		100,0	527 500,0
Summa				52 275 010

Andelar	% av bolag	2012
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100		1
Stockholms företagarförening		1 040
Södertörns Jordbrukskassa		477
Kommuninvest ekonomisk förening	0,72%	3 842 586
Summa		3 844 104

NOT 13 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR

	2012	2011
Diverse lån	16,1	16,7
Lån för gatukostnadsavgift	0,5	1,0
Lån till kommunala bolag	1 581,4	1 002,8
Lån för vattenanslutningsavgift	0,8	0,8
Långfristig fordran tvist	14,2	14,1
Summa	1 613,0	1 035,4

NOT 14 EXPLOATERINGSOMRÅDEN*

	2012	2011
Ingående balans	-4,0	-3,2
Investeringsutgifter	75,5	21,5
Försäljningsinkomster	-28,6	-31,5
Exploateringsvinst	11,2	9,2
Utgående balans	54,1	-4,0

*I balansräkningen för 2011 finns utfallet för Exploateringsområden under skulder.

NOT 15 KORTFRISTIGA FORDRINGAR

	2012	2011
Amorteringar kommande 12-månadersperiod	0,6	0,4
Fordran kommunala bolag	76,8	114,7
Ej erhållna externa projektmedel	4,8	0,0
Interimsfordringar	123,8	134,2
Kundfordringar	57,1	61,0
Momsfordran	42,4	100,3
Fordringar hos anställda	0,4	0,3
Upplupna skatteintäkter	129,8	129,6
Övriga fordringar	7,1	7,7
Summa	442,7	548,2

NOT 16 LIKVIDA MEDEL

	2012	2011
Bankmedel	98,2	-27,5
Summa	98,2	-27,5

NOT 17 EGET KAPITAL

	2012	2011
Ingående eget kapital	1 079,1	1 033,3
Justering av tidigare års fel, anläggningar	10,8	0,0
Justering av tidigare års fel, pensioner förtroendevalda	-2,1	0,0
Årets resultat	72,3	45,8
Utgående eget kapital	1 160,1	1 079,1

NOT 18 AVSÄTTNINGAR FÖR PENSIONER

PENSIONER

	2012	2011
Ingående balans	227,4	187,6
Årets avsättning	7,3	25,6
Årets räntekostnad	9,6	6,4
Årets avsättning för löneskatt	4,1	7,8
Summa	284,4	227,4

GARANTI- OCH VISSTIDSPENSIONER

	2012	2011
Ingående balans	13,6	18,7
Årets avsättning	-7,0	-4,5
Årets räntekostnad	0,2	0,4
Årets avsättning för löneskatt	-1,6	-1,0
Summa	5,2	13,6

Avsättning pensioner totalt: 253,6 241,0

PENSIONSMEDELNS ANVÄNDNING

Medel använda i verksamheten, s.k. återlån **253,6 241,0**

I enlighet med rekommendation 17 från RKR ingår den särskilda löneskat-
ten i avsättningen till pensioner.

Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2012-12-31.

Aktualiseringsgraden var 81 %.

Pensioner till förtroendevalda har bokats som avsättning för första gången
i 2012 års bokslut.

Avsättningen var på totalt 2.2 mnkr.

NOT 19 ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR

	2012	2011
Avsättning Nynäsbanan, Vega trafikplats	20,0	0,0

NOT 20 LÅNGFRISTIGA SKULDER

	2012	2011
<i>VA långfristiga skulder</i>		
VA anläggningsavgifter före 2007	112,0	114,5
VA anläggningsavgifter fr.o.m. år 2007	132,7	112,8
Summa	244,7	227,3

Övriga långfristiga skulder

Kommuninvest Sverige AB	419,6	175,0
Nordea AB	474,3	265,0
Swedbank AB	102,5	0,0
Avgår beräknad amortering nästa år	-13,6	0,0
Fastighetsbindningsmedel	0,4	0,6
Summa	983,1	440,6

NOT 21 KORTFRISTIGA SKULDER

	2012	2011
Civilförsvarsföreningen	3,9	3,8
Beräknad amortering långfristiga lån	13,6	0,0
Förtutbetalda hyresintäkter	0,9	1,2
Individuell pensionsandel	67,3	66,1
Interimsskulder	35,5	21,7
Erhållna men inte utnyttjade externa projektmedel	28,6	20,2
Kostnad timanställda betalas månaden efter	12,8	13,2
Leverantörsskulder	174,3	164,9
Leverantörsskulder kommunala företag	111,3	133,7
Moms	0,0	-20,0
Preliminärskatt	33,9	28,7
Projektmedel barn- och utbildnings- förvaltningen	0,5	0,5
Projektmedel psykiatri	0,2	1,5
Schablonbidrag flyktingar	19,9	15,6
Semesterlöneskuld	114,9	110,0
Skuld arbetsgivaravgift	39,6	35,2
Upplupen ej förfallen ränta	2,0	1,5
Övriga skulder	9,8	11,6
Summa	669,1	609,6

NOT 22 ANSVARSFÖRBINDELSER**PENSIONSSKULD KOMMUNANSTÄLLDA**

Enligt den kommunala redovisningslagen har den inarbetade pensionen till och med 1997-12-31 lyfts ur balansräkningen och redovisats som en ansvarsförbindelse. Beloppet är en prognos som är framräknad av KPA med aktualiseringsgrad: 81,0%

BORGENSÅTAGANDEN 2012-12-31

	Ursprungligt lånebelopp	Återstående lånebelopp
Bostadsrättsföreningar		
HSB:s föreningar	436,3	371,6
Riksbyggens föreningar	279,2	244,2
Summa	715,5	615,8
Föreningar i kommunen		
Västerhaninge Tennisklubb	4,5	2,1
Handen Scoutkår	0,5	0,0
Österhaninge Ridklubb	0,3	0,3
Summa	5,3	2,4
Bolag med kommunal anknäpning		
Haninge Holding AB	118,0	118,0
SRV återvinning AB	47,3	45,2
Tornberget fastighetsförvaltning AB	606,8	0,0
Summa	772,1	163,2

KOMMUNALT FÖRLUSTANSVAR EGNAHEM 2012-12-31

Företag	Låneskuld	40% av låneskuld
BKN egnahem 0 st	0,0	0,0
SBAB 58 st	2,9	1,1
Summa Förlustansvar	2,9	1,1

Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga förpliktelser. Samtliga 248 kommuner som per 2009-12-31 var medlemmar i Kommuninvest har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga dessa kommuner har ingåtts ett avtal om hur ansvaret skall fördelas på varje medlemskommun vid ett eventuellt infriande av borgensansvaret. Principerna för denna fördelning sker efter en beräkningsmodell grundad på samtliga medlemskommuners respektive ägarandel i Kommuninvest. Haninge kommun hade vid årsskiftet 2012/2013 en ägarandel i Kommuninvest som uppgick till 0,72 procent.

LEASING

En ny uppställning av noten för leasing har gjorts till bokslut 2012. Därför kan inte jämförelsesiffror för 2011 lämnas för alla delar i noten. Beräkningarna av kommunens leasingåtaganden är framtagna av Leaseright.

Finansiell Leasingavtal över 3 år

	2012	2011
<i>Fordon</i>		
Totala minimileaseavgifter	4,6	6,7
Nuvärde minimileaseavgifter	3,2	
Därav förfall inom 1 år	1,3	
Därav förfall mellan 1-5 år	1,9	
Därav förfall efter 5 år	0	
Variabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,2	

Operationella Leasingavtal (Avser ej uppsägningsbara avtal som överstiger 3 år)

	2012	2011
<i>Minimileaseavgifter</i>		
Framtida leasingavgifter som förfaller inom 1 år	12,3	
Framtida leasingavgifter som förfaller mellan ett och fem år	6,8	
Framtida leasingavgifter som förfaller senare än fem år	0	

PENSIONSÅTAGANDEN KOMMUNALA BOLAG

Bolag	Andel av totalt åtagande	Belopp
SRV återvinning AB, totalt 13,7 mkr, andel 31,50%	31,50%	4,3
Södertörns Brandförsvärsförbund, totalt 149,0 mkr, andel 25,04%	25,04%	37,3
Tornberget Fastighetsförvaltning AB, totalt 16,5 mkr, andel 100%	100,00%	16,5
Summa Pensionsåtaganden		58,1

NOT 23**INVESTERINGAR I MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR**

	2012	2011
Ökning av fastigheter och mark brutto	89,2	180,0
Ökning av inventarier brutto	48,6	16,4
Pågående anläggningstillgångar	7,8	-1,7
Summa	145,6	194,7

NOT 24 ÖVRIGA TILLFÖRDA MEDEL

Enligt VA-lagen bokförs inbetalda anläggningsintäkter som skuld till VA-kunderna.

	2012	2011
Ökning av skulden till VA-kunderna i kommunen	17,4	37,7

RESULTATRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			
KOMMUNEN		2012	2011
Verksamhetens intäkter		103 201	94 739
Verksamhetens externa intäkter			
Brukningssavgifter		89 804	90 942
Övriga intäkter	Not 1	1 665	1 652
Anläggningsavgifter		24 688	41 737
Periodisering årets anläggningsavgifter		-22 218	-41 737
Periodisering tidigare års anläggningsavgifter		4 836	4 001
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet (f.d. Va-fonden)		2 955	-3 246
Interna intäkter (inom koncernen)		1 471	1 390
Verksamhetens kostnader		90 421	84 273
Verksamhetens kostnader	Not 2	69 716	65 264
Interna kostnader (inom koncernen)	Not 3	4 749	5 160
Avskrivningar	Not 4	15 956	13 849
Verksamhetens nettoresultat		12 780	10 466
Finansiella intäkter	Not 5	9 702	8 530
Finansiella kostnader	Not 6	-22 482	-18 996
Resultat före extraordinära poster		0	0
Extraordinära intäkter		0	0
Extraordinära kostnader		-	-
Periodens resultat		0	0

BALANSRÄKNING (tkr), Vatten och avlopp			
KOMMUNEN		2012-12-31	2011-12-31
Anläggningstillgångar			
Mark, byggn, tekn anl.	Not 7	566 143	541 878
Maskiner, inventarier	Not 8	2 079	2 379
Summa anläggningstillgångar		568 222	544 257
Omsättningstillgångar			
Kortfristiga fordringar	Not 9	11 184	9 808
Kassa och bank	Not 10	1 783	709
Summa Omsättningstillgångar		12 967	10 517
Summa tillgångar		581 189	554 774
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital, avsättningar och skulder		-	-
Ingående eget kapital		-	-
Årets resultat		-	-
Summa eget kapital		-	-
Avsättning för pensioner (pensionsskuld)		-	-
Skulder			
Långfristiga skulder	Not 12	244 681	227 298
VA kommunlån	Not 13	318 838	312 548
Investeringsfond		-	-
Kortfristiga skulder	Not 14	7 868	9 873
Övriga skulder	Not 15	9 802	5 055
Summa skulder		581 189	554 774
Summa skulder och eget kapital		581 189	554 774

NOT 1 ÖVRIGA INTÄKTER	Tkr
Externslam Hallsten	1 445
Radio- och mobilmaster	115
Uthyrning och försäljning av vattenmätare	70
Tekniska tjänster	35
Summa	1 665

NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER	Tkr
Tjänster, material och förnödenheter	16 431
Köpt dricksvatten från Stockholm Vatten	15 759
Avlopp till Stockholm Vatten	14 805
Elenergi	3 689
Personalkostnader	19 032
Summa	69 716

NOT 3 INTERNA KOSTNADER	Tkr	Fördelningsnyckel	Motiv
Interna årsavtal	1 714	Omsättning – personalrelaterat i %	Schablon nyttjandegrad
Interna data- och teletjänster	732	Per dator och anknytning	Schablon per användare
Interna post- och tryckeritjänster	55	Personalrelaterat i %	Schablon per tjänsteman
Intern lokalhyra	1 105	Antal rum och yta	
Köp av interna administrativa tjänster	12	Faktiskt debiterad kostnad	
Interna tekniska tjänster	768	Faktiskt debiterad kostnad	
Fordonskostnader	275	Faktiskt debiterad kostnad	
Förbrukningsmaterial, arbetskläder mm	22	Faktiskt uttag ur förråd	
Övriga interna tjänster	66	Faktiskt debiterad kostnad	
Summa:	4 749		

NOT 4 AVSKRIVNINGAR	Tkr
Avskrivning fastigheter enl plan	15 363
Avskrivningar inventarier	594
Summa:	15 957

NOT 5 FINANSIELLA INTÄKTER	Tkr
Ränta VA-fond	245
Ränta dagssaldo	4
Ränta på anläggningsavgifter	9 453
Summa	9 702

NOT 6 FINANSIELLA KOSTNADER	Tkr
Internräntekostnad (ränta på kommunlån)	22 482

NOT 7 MARK, BYGGN. TEKNISKA ANLÄGGNINGAR*	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	626 293	550 750
Årets inköp	27 866	35 582
Pågående arbete	11 761	39 961
Uppskrivning anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	665 920	626 293
Ingående avskrivning enligt plan	-84 415	-71 231
Ack. avskrivning på avyttrad anlägg.	0	0
Årets avskrivningar enl plan	-15 362	-13 184
Utgående avskrivningar	-99 777	-84 415
Restvärde	566 143	541 878

NOT 8 MASKINER, INVENTARIER	2012	2011
Ingående anskaffningsvärde	13 636	13 593
Årets inköp	294	43
Uppskrivning anläggningsvärden	0	0
Utgående anskaffningsvärde	13 930	13 636
Ingående avskrivning enligt plan	-11 257	-10 592
Årets avskrivningar enl plan	-594	-665
Utgående avskrivningar	-11 851	-11 257
Restvärde	2 079	2 379

NOT 9 KORTFRISTIGA FORDRINGAR	Tkr
Upplupna brukningsintäkter	10 758
Övriga fordringar	0
Övriga upplupna intäkter	426
Summa	11 184

NOT 10 KASSA OCH BANK	Tkr
Postgiro	0
Bank	1 783
Summa	1 783

NOT 11 AVSÄTTNING FÖR PENSIONER (Pensionsskuld)
Värde har ej kunnat beräknas.

NOT 12 LÅNGFRISTIGA SKULDER	Tkr
Skuld till VA-kollektivet t o m 2006 *	111 969
Skuld till VA-kollektivet fr o m 2007 **	132 712
Summa	244 681

* Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto från år 1989-2006.

** Motsvarar inbetalda anläggningsintäkter netto under år 2007-2012.

NOT 13 VA-KOMMUNLÅN	Tkr
Bokfört värde anläggningstillgångar	568 222
Skuld till VA-kollektivet fr o m 2007	-244 681
F d eget kapital	-4 703
Summa	318 838

Motsvarar kommunlån för VA- anläggningstillgångarnas bokförda värde minus det som finansierats via inbetalda anläggningsavgifter (långfristig skuld VA-kollektivet) med avdrag för VA-avdelningens f.d. egna kapital.

NOT 14 KORTFRISTIGA SKULDER	Tkr
Upplupna div. kostnader	3 165
Skuld till VA-kollektivet kortfristig "fd VA-fond"	4 703
Summa	7 868

NOT 15 ÖVRIGA SKULDER	Tkr
Leverantörsskulder	9 802
Summa	9 802

* NOT 7: År 2007 infördes ändrad redovisningsprincip, dvs anslutningsavgifter bokförs i driftbudgeten och nettoredovisas ej som tidigare mot investeringar. Uppskrivning anläggningstillgångarnas värde netto mellan åren 1989-2006 då principen nettobokföring mot anslutningsavgifter användes 124 410 tkr.

Redovisningsprinciper

Haninge kommuns årsredovisning har upprättats i enlighet med lagen om kommunal redovisning (1997:614). Rådet för kommunal redovisning (RKR) lämnar rekommendationer för kommunsektorns redovisning. Kommunen följer de övergripande principer som gäller för den kommunala sektorn: principen om pågående verksamhet, objektivitetsprincipen, försiktighetsprincipen, matchningsprincipen och principen om öppenhet.

Skatteintäkter

Skatteintäkterna har periodiserats och redovisats det år då den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skattskyldiga. Vid beräkning av årets skatteintäkter har den preliminära slutavräkningen som publicerades i december av SKL använts i enlighet med rekommendation RKR 4.2.

Statsbidrag

Statsbidrag har periodiserats till rätt verksamhetsår genom att de fordrings- respektive skuldbokförts. Statsbidrag för investeringar har bokförts enligt kontantprincipen.

Anläggningsavgifter för VA

Anläggningsavgifter för VA redovisas som skuld till VA-kollektivet och intäktsförs under samma period som avskrivningstiden för anläggningstillgångarna, 50 år.

Anläggningstillgångar

Enligt lag om kommunal redovisning är en anläggningstillgång en tillgång som är avsedd för stadigvarande bruk. Definitionen av en anläggning (investering) i Haninge kommun är att tillgången ska ha en nyttjandeperiod som överstiger tre år, anskaffningsvärdet ska överstiga 25 000 kronor och den ska vara värdehöjande för verksamheten. Avskrivningen fördelas över den beräknade nyttjandeperioden och sker månaden efter det att tillgången aktiverats i anläggningsregistret. Anläggningstillgångar har i balansräkningen upptagits till anskaffningsvärdet med avdrag för gjorda avskrivningar. Kalkylmässiga kapitalkostnader, ränta och avskrivning, beräknas för samtliga investeringar och belastar förvaltningarna som kostnader. Internräntan för 2012 var 4,2 procent.

Planenliga avskrivningstider tillämpas enligt tabellen nedan.

Typ av tillgång	Avskrivningstid, år
Aktier och andelar, bostadsrätter	-
Mark	-
Fastigheter	5-50
Maskiner	5-20
Inventarier	3-10
Byggnadsinventarier	3-10
Bilar och andra transportmedel	3-15

Löner

Personalens löner har redovisats enligt kontantprincipen. Arbetsgivaravgifter och timanställdas lön för december

månad har skuldbokförts på året. Semesterlöneskulden för året har redovisats som skuld i balansräkningen inklusive personalomkostnadspålägg.

Leverantörs- och kundfakturer

Leverantörs- och kundfakturer har i all väsentlighet skuld- respektive fordringsbokförts på rätt år.

Pensionsskulden

Pensionsskulden är den framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare och definieras som nuvärdet av framtida utfästa pensionsutbetalningar. En nuvärdesberäknad skuld blir högre ju lägre räntan är och vice versa. Förpliktelser för pensionsåtaganden för anställda i kommunen är beräknade enligt av SKL antagna riktlinjer för pensionsskultsberäkning RIPS07. Pensionsskuld som intjänats före 1998 är upptagen som ansvarsförbindelse enligt den så kallade "Blandmodellen" och redovisas därmed under linjen. Pensionsskuld som uppstått efter 1998 är upptagen som avsättning i balansräkningen och redovisas därmed inom linjen, dvs den räknas med i balansomslutningen. Pensionskostnaden redovisas i resultaträkningen inklusive särskild löneskatt som uppgår till 24,26 procent. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i kommunkoncernen redovisas enligt bokföringsnämndens allmänna råd.

Jämförelsestörande poster

I kommunens årsbokslut återfinns jämförelsestörande poster. En post i resultaträkningen är enligt RKR nummer 3.1 jämförelsestörande när beloppet är väsentligt och posten är av sådant slag att den inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt kommunal redovisningslag som anger att det i årsredovisningen ska finnas en sammanställd redovisning som även innefattar kommunal verksamhet som bedrivs i bolagsform. I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund som kommunen har minst 20 procent inflytande i. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar framgår under avsnittet Sammanställning koncernen.

Avvikande redovisningsprincip

Nettot av exploateringsfastigheters kostnader och intäkter redovisas som omsättningstillgång vid bokslutstillfället. Så länge exploateringen pågår matchas intäkterna mot kostnaderna i varje projekt löpande under året. Om ett projekt när det är avslutat genererat vinst läggs det till resultatet, men om kostnaderna överstiger intäkterna läggs det upp i anläggningsregistret. Under löpande år redovisas varje exploatering som ett projekt i redovisningen. Det innebär att gaturkostnadsintäkter och andra intäkter i exploateringsprojekten ligger som en kortfristig skuld i balansräkningen då intäkterna överstiger kostnaderna och så länge det är ett pågående projekt.

Ordlista

Anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk, t ex fastigheter, anläggningar, maskiner och inventarier.

Avskrivningar

Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningsvärde under tillgångens förväntade nyttjandeperiod.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen visar hur kommunen har använt sitt kapital (tillgångar) och hur kapitalet har anskaffats (skulder samt eget kapital).

Driftredovisning

Redovisar utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader för produktion av kommunal service på olika ansvars- och verksamhetsområden.

Eget kapital

Skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året vilka jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta

Internräntan enligt den nominella metoden visar den genomsnittliga finansieringskostnaden för aktiverade investeringar under nyttjandeperioden.

Jämförelsestörande poster

Saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentligt belopp.

Kapitalkostnad

Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta som belastar verksamheterna för aktiverade anläggningstillgångar i anläggningsregistret.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel i kommunen respektive kommunkoncernen. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunalt koncernbolag

En juridisk person där kommunen har ett varaktigt, bestämmande eller betydande inflytande.

Kommunkoncernen

Den kommunala förvaltningsorganisationen och kommunens koncernföretag.

Kortfristiga fordringar och skulder

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom ett år.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt, t ex kassa och bank.

Kassalikviditet

Kassalikviditet är ett mått på hur god kommunens kortsiktiga betalningsberedskap är. Måttet räknas fram genom att omsättningstillgångar delas med kortfristiga skulder.

Långfristiga fordringar och skulder

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än ett år efter räkenskapsårets utgång.

Nettoinvestering

Investeringsutgifter efter avdrag för eventuella investeringsbidrag.

Nettokostnad

Skillnaden mellan driftbudgetens kostnader och dess intäkter. Utgörs för enskild förvaltning av såväl externa som interna kostnader och intäkter. För kommunen som helhet exkluderas de interna kostnaderna och intäkterna.

Nyttjandeperiod

Den tid under vilken anläggningstillgången förväntas bli nyttjad för sitt ändamål i kommunen.

Omsättningstillgångar

Lös egendom som inte är en anläggningstillgång. Dessa tillgångar kan på kort tid omsättas till likvida medel, t ex fordringar, kassa eller bank.

Periodisering

Fördelning av kostnader och intäkter på rätt redovisningsperiod.

Resultaträkning

Visar årets resultat och därmed även förändringen av det egna kapitalet för året. Beskriver det ekonomiska resultatet för verksamheten.

RIPS07

Riktlinjer för pensionskuldsberäkning. Är den av SKL antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser.

Soliditet

Andelen eget kapital av de totala tillgångarna. Soliditeten visar hur stor del av verksamheten som finansierats med eget kapital.

Utdebitering

Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare

Antal anställda omräknade till heltidsanställningar.

Revisorerna i Haninge kommun

Till
Fullmäktige i Haninge kommun**Revisionsberättelse för år 2012**

Vi, av fullmäktige valda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder, inklusive Södertörns överförmyndarnämnd, och beredningar samt som utsedda lekmannarevisorer även verksamheten i kommunens företag.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Ernst & Young AB har biträtt oss vid granskningen.

Årsredovisningen visar på ett positivt ekonomiskt resultat samtidigt som måluppfyllelsen i huvudsak bedöms vara tillräcklig. En god bild ges av nämndernas måluppfyllelse utifrån de mål som fastställts av fullmäktige. De förändringar som sker i befolknings- och behovsutveckling samt osäkerheter i den ekonomiska utvecklingen medför krav på en fortsatt aktiv ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Vi ser med oro på att måluppfyllelsen i några nämnder sjunkit samt de stora ekonomiska underskotten i främst socialnämnden och äldrenämnden. Vi vill understryka vikten av realistiska budgetar. Bristerna i måluppfyllelsen och de ekonomiska underskotten ställer krav på fortsatta åtgärder under 2013. Revisionen avser att noga följa utvecklingen.

Vi bedömer sammantaget att styrelse, nämnder och beredningar i Haninge kommun har skött verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens, nämndernas och beredningarnas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer att resultatet enligt årsredovisningen i huvudsak är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige fastställt.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse, nämnder och beredning samt enskilda ledamöterna i dessa organ. Vi tillstyrker också att kommunens årsredovisning godkänns. Som underlag för vår bedömning åberopar vi bifogade redogörelse och rapporter.

Haninge den 27 mars 2013

Rolf Brehmer

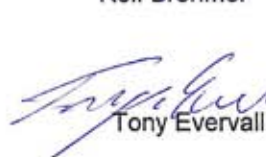
Krystyna Munthe

Siv Blixt

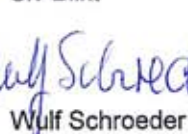
Ella Carlsson

Tony Evervall

Carl Melin

Wulf Schroeder

Sven Johansson

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

De sakkunnigas rapporter 1-10

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna och revisionsberättelser från bolag/förbund

